

တၢ်ကတိၤဆှၢန့ၣ်

တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ၁၉၈၈ နံၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲ
 အီၤဖဲ ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢအခိၣ်ထံးန့ၣ် တၢ်မၤလိအိၣ်ထဲ (၁၈) ခါဘၣ်ဆၣ် လၢ
 ခံန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးအါထီၣ်တုၤလၢ တၢ်မၤလိ (၂၄)ခါန့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤစ့ၢ်ကိးပဘျီက့ၤ
 ဒီးကွဲးက့ၤဝဲအသီတဘျီလီၤ. ဒီးတၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲ
 တၢ်ယၢ်လၢ ပကကွဲးဘၣ်အီၤအယီၤ ပစံးဘျုးကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်
 အံၤ ပအဲၣ်ဒီးလၢပုၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဖးကွၢ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီး ကစံးဆၢက့ၤတၢ်သံ
 ကွၢ်အယီၤ ကစၢ်ယုၤအတၢ်ဘၣ်အသးလၢအမ့ၢ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအစ့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သိး
 ပကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံးဒီးတူၢ်လိာ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ မ်ပသုတဖးအီၤ
 ဖံ့ဖံ့ညိညိတရၢ. ဖးအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ပာ်အီၤလၢ တၢ်အလုၢ်အပူၤအိၣ်အလီၢ်န့ၣ်တ
 က့ၢ်. ယအဲၣ်ဒီးလၢ သုစံးဆၢကံၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံးဆၢသ့ၣ်တဖၣ်
 ကွဲးအီၤလၢ လံာ်ကဘျုးလၢအစၢၤဝံၤ ဆှၢလီၤက့ၤဆူ **Address** လၢလံာ်အသိးတ
 က့ၢ်. တၢ်မၤလိအဝဲအံၤနစံးဆၢဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အလံာ်ဒီး တၢ်လုၢ်တၢ်
 ပာ်တဖၣ်အတၢ်မၤလိအလံာ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး နစံးဆၢသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန
 မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီး ဒ်လၢလံာ် **Address** အသိးနမၢ်လိာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်မၤ
 လိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤ လၢတံၤသကိးအဂီၢ် မ်နသးသမူကလဲလိာ်အသးဒီး မ်နကမ့
 ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ကစၢ်ယုၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးဝံၤဒီး မ်နကမ့
 လၢ အအိၣ်မူဝဲလၢ ကစၢ်ယုၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

လၢခရံၣ်အပူၤ

Rev. Moses Cung

6725 Everbloom ln

Indianapolis, IN 46217

mosescung1@gmail.com

317-222-3811 (Home) 240-367-5366 (Cell)

တၢ်ကတိၤစံးဘျူး

အဆိကတၢ် ပစံးဘျူးကစၢ်ယုၤလၢ ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိး ပကကွဲးဘၣ် လံာ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်မၤလိအလံာ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျူးဘၣ်စ့ၢ်ကိး ပသရၣ်ဒ်ဒိၣ် **Moses Thawn Cung** လၢဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကကွဲးဒီးထုးထီၣ်က့ၤ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်မၤလိအလံာ်အံၤ လၢပယီၤကျိၣ်ဆူပုၤကညီၣ်ကျိၣ်အယိၣ် ပစံးဘျူးဘၣ်သရၣ်ဒ်ဒိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ပသရၣ်အံၤအဝဲအဲၣ်ကညီၣ်ဖိတကလုာ် ဒီးအသးအိၣ်ဝဲလၢ ပကဖးဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်မၤလိအလံာ်အံၤဒီး မ့ၢ်လၢပကနၢ်ပၤအိၤဒီး ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအစီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ်အနီၢ်ကစၢ် နၢ်ဟူဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သးခုကစီၣ်နီၢ်နီၢ်ဖဲ ၂၀၁၅ နံၣ်ဝံၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်က့ၤယုၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဝံၤဒီး မၤသကိးတၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်တၢ်သးခုအကစီၣ်အတၢ်မၤ တုၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤညါအံၤစ့ၢ်ကိး မ့ၢ်ပုၤလၢအဒီးသူအသးလၢ ကစၢ်ယုၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအစီၢ်ဒီးကစၢ်ယုၤသူပုၤအယိၣ် ပစံးဘျူးဘၣ်ကစၢ်ယုၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးလံာ်အံၤပကကွဲးဒီးထုးထီၣ်အိၣ်ကဝံၤဝဲအစီၢ် ပစံးဘျူးဘၣ် ပဒီပုၤဝဲၣ်အကွဲးကျိၣ်ထံလံာ် ပုၤလၢအဒိလံာ် ပယီၤကျိၣ်ဆူကညီၣ်စ့ၢ်ကျိၣ် စီၤကျိၣ်ဝုဒီး ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲစၢ်လံာ် သရၣ်န့ၢ်ဒါ, ပုၤကွၢ်ထွဲမၤစၢ်ပုၤ သရၣ်ဂ့ၢ်, ဒီးပဒီပုၤဝဲၣ်လၢ ဘါထုကဖၣ်န့ၢ်တၢ်လၢပစီၢ်ခဲလၢာ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဒီပုၤဝဲၣ်လၢခရံၣ်အပူၤ
 ပုၤကွဲးကျိၣ်ထံထုးထီၣ်က့ၤလံာ်
 စီၤကျိၣ်ဝု

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

- (၁)တၢ်မၤလိ(၁) ကစၢ်ယုၤတၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်
- (၂)တၢ်မၤလိ(၂) ယုၤမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အထူအယိၣ်
- (၃)တၢ်မၤလိ(၃) တၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယုၤဘၣ်ထွဲဒီးသးအတၢ်သ့ၣ်ညါ
- (၄)တၢ်မၤလိ(၄) တၢ်ဒဲးဘးအစ့ၢ်
- (၅)တၢ်မၤလိ(၅) တၢ်ဒဲးဘးလၢပမၤဒၣ်ပဝဲ
- (၆)တၢ်မၤလိ(၆) ပိၣ်မုၢ်အချံအသၣ်ဒီး ရုၢ်အချံအသၣ်
- (၇)တၢ်မၤလိ(၇) မုၢ်ကီၤလံၢ်အဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်
- (၈)တၢ်မၤလိ(၈) ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်အယိၣ်ဖိအယၢ်
- (၉)တၢ်မၤလိ(၉) ယဲသဲမုၢ်မဲၣ်တူၢ်ခိၣ်
- (၁၀)တၢ်မၤလိ(၁၀) နီၢ်ခိၣ်-သးသမူ-နီၢ်သး
- (၁၁)တၢ်မၤလိ(၁၁) တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်
- (၁၂)တၢ်မၤလိ(၁၂) ပုၤကညီမၤတသ့ဘၣ်
- (၁၃)တၢ်မၤလိ(၁၃) ကစၢ်ယုၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ
- (၁၄)တၢ်မၤလိ(၁၄) တၢ်သ့ၣ်အယိ တၢ်တၢ်ဒဲးဘးဘၣ်တၢ်ပျၢ်ကွံၣ်
- (၁၅)တၢ်မၤလိ(၁၅) တၢ်သ့ၣ်ဒီးအတၢ်မၤတဖၣ်
- (၁၆)တၢ်မၤလိ(၁၆) တူၢ်တၢ်လၢပဂီၢ်
- (၁၇)တၢ်မၤလိ(၁၇) ပုၤလီၢ်လံၤသံလံ

(၁၈)တော်မူလိ(၁၈) မှ်လၢခရံၣ်တူၢ်တၢ်လၢပၤဂီၢ်အယိပမၤန့ၣ်အီၤတဖၣ်

(၁၉)တော်မူလိ(၁၉) နၢ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ န့ၢ်ဝဲလီၤတံၢ်လံ

(၂၀)တော်မူလိ(၂၀) ခရံၣ်ဖိခံမံ

(၂၁)တော်မူလိ(၂၁) အတၢ်ဆၢထၢၣ်အလီၢ်ဒီးအတၢ်မၤ

(၂၂)တော်မူလိ(၂၂) ဒိၣ်ထီၣ်ပှ်ထီၣ်

(၂၃)တော်မူလိ(၂၃) တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှ်ထီၣ်အကျဲ

(၂၄)တော်မူလိ(၂၄) ပှ်စ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အန့ၣ်အဒါတဖၣ်

တၢ်မၤလိ(၁)

ယွၤအတၢ်ဘၣ်သး

တံၤသကိးဃုာ်ဒီး လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢပှ်ကညီခဲလၢာ် ဒ်သိးကတုၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်အသးအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ . အဝဲဒၣ်န့ၣ်ဆၢဝဲလၢ ပှ်ကညီခဲလၢာ် ကတုၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအီၤဒီး ကသ့ၣ်ညါထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၣ်န့ၣ် လီၤ. (၁တံၤ၂:၄)

တံၤသကိးစ့ၢ်ကိးမ့ၢ်ပှ်တၢ်လၢအပာ်ဃုာ်လၢ ပှ်ကညီခဲလၢာ်အကျါအယိ ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်အသး အိၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤဆၢဝဲလၢ တံၤသကိးစ့ၢ်ကိး ကတုၤလၢတၢ် အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပဝဲကိးဂၤဒီးယွၤတဘၣ်အသးလၢအက တုၤဆူတၢ်ဟးဂုၤဟးဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တံၤသကိးခဲလၢာ်သ့ၣ်ဧ မ့ၢ်န့ၣ်အဲၣ်ဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤစ့ၢ်ကိးဧါ?

တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အယိ

တံၤသကိးနၢ်ဧ, ဒ်သိးပကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်လံာ်စီဆံ့အပူၤတဲ ဘၣ်ပှ်ဒီးအံၤ(အ့းဖူးစူး၂:၈)အစ့ၢ်ဒ်အံၤ, မ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအဘျုးအဖျိၣ်အယိသ့ဘၣ်

တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသ့ၤခိၣ်ဖျိသ့ၤတၢ်န့ၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢသ့ၤမၤန့ၣ်ဒၣ်သ့ၤတၢ်ဒၣ်သ့ၤန့ၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ကစၢ်ယုၤအတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယုၤအတၢ်မၤ   ပုၤကညီတၢ်မၤ

ဟ့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ် ± တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် = တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ

ခိၣ်ဖျိတၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်

ပကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်ပမၤလိသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံၤအယိၣ်တၢ်စ့ၢ်က့ၤန့ၣ်ဟ့ၣ်အသးဖဲလဲၣ် လံာ်စီဆံၣ်(ရိမ့ၤ ၁၀:၁၇)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ဟဲခိၣ်ဖျိအသးလၢတၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးတသ့ဘၣ်. (ရိမ့ၤ ၁၀:၁၄)အပူၤပထံၣ်ဘၣ်လၢမ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်သးခုအကစီၣ်ဘၣ်ဒီးပနၢ်အီၤကသ့ၣ်လဲၣ်. အယိၣ်သတးဒီးပကစ့ၢ်ကနၢ်အဂီၢ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢပဘၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သးခုအကစီၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကဘၣ်န့ၣ်ဒီးတူၢ်လိာ်

ပသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံၤ တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟဲခိၣ်ဖျိလၢတၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်အယိၣ်သတးဒီး တၢ်လၢပနၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ် ပမ့ၢ်တတူၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီး ပစံးလၢတမ့ၢ်ပုၤန့ၣ်တၢ်တၢ်တၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်ပုၤလၢအနၢ်ဟ့ၣ်ဒီးတူၢ်လိာ်ဝဲတၢ်န့ၣ်န့ၣ် တကဒံကဒါလၢအတၢ်န့ၣ်အပူၤဘၣ်ဒီး ကအုၣ်အသးလၢအတၢ်န့ၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပကြးန့ၣ်အီၤအါန့ၣ်အလီၢ်

တၢ်လၢပုၤကညီန့ၣ်တဲလံာ်တဲလီၤတၢ်သ့ၣ်ဆၣ်ပုၤတၢ်စ့ၢ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်န့ၣ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤပုၤတဲတၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တခိၣ်န့ၣ်အီၤညီဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယုၤအကလုာ်

အကထာအမှ်အတိတဒိပုအါရအါတကွါလာတနာအါညီကဲာ်ဆိးဘဉ်.ပုတရဒီး တရနာအါာ်လီသးညီနာ်ဒ်ယုအတါကတါနာ်လီ.လံာ်စီဆံ (၁ယါ ၅း၉)ပထံာ် ဘဉ်လါလံာ်စီဆံတဆါအံးတဲာ်ဘဉ်ပုလါ ပဘဉ်နာ်ယုအတါကတါအါနာ်ဒ်ပုကညီ အတါကတါနာ်လီ.

တါထံာ်တဒီးသိးအယိ

ဘဉ်မနုအယိတနာ်ယုကလုာ်ကထါလဲာ် ဒိဖိုလါယုတါထံာ်ဒီးပုကညီ တါထံာ်ဒီးယုတါတိာ်ဒီးပုကညီတါတိာ်တဒီးသိးလိာ်သးဘဉ်လီဆီလိာ်သးအယိ နာ်လီ. (၁၅၂မုအုလး ၁၆း၇)စံးဝဲယုအတါထံာ်တဖာ်တထံာ်ဒီးသိးပုကညီတါထံာ် ဘဉ်. (ယရါယါ ၅၅း၈-၉)အယိဟီာ်ခိာ်ဖိတဖာ်ပကစုါကနာ်ယုအါာ်လိာ်ဘဉ် ဝဲပဘဉ်ပာ်တုာ်ကွံာ်ပတါထံာ်ဒီးပတါဆိကမိာ်တဖာ်ဒီးဟံးနာ်ယုအတါထံာ်နာ်လီ.

တါတဒီးသိးတဖာ်

ယုတါထံာ်ဒီးပုကညီအတါထံာ်တဖာ်

- (က)ယုအတါထံာ်နာ်ပုကညီအါာ်သး(မုါ)သးလါအစီဆံနာ်တါလုာ်ဒိာ်ပွါဒိာ် ပုကညီတဒိပနီခိမုါတါလုာ်ဒိာ်ပွါဒိာ်(မးသဲ၁၆း၂၆)
- (ခ)ယုမပယုဆိယုအဘီအမုါဒီးအတါတိတါလါပုကညီတဒိယုဒုာ်ဟီာ်ခိာ်အတါ ဘဉ်တုတါထူးတါတါလါ(မးသဲ၁၆း၃၀-၃၃)
- (ဂ)ယုဘဉ်သးဝဲလါပဘဉ်သးဝဲလါပသးပုတါစ့ါနာ်မုါဝဲမုါခိာ်ဘီမုါနာ်လီ ပုကညီတဒိသးဝဲဒုာ်ဟီာ်ခိာ်တါဘဉ်တုတဖာ်လါ(ကလီးဝဲ ၃း၂)
- (ဃ)ယုမပဘဉ်ပာ်ဖျိာ်တါထူးတါတါလါမုါခိာ် ပုကညီတဒိပာ်ဖျိာ်တါထူးတါတါလါဟီာ်ခိာ်(မးသဲ၁၆း၁၉)

(င) ယူမုခ်းလၢတၢ်စုၤ ပုၤကညီစံးလၢတၢ်တစုၤ. ယူမုခ်းအဆၢပုၤကညီစံးဝဲ
လၢတၢ်အခၢ်(ယံၤ ၅:၂၀)ပထံၣ်ဘၣ်လၢခီဖျိယူၤတၢ်ထံၣ်ဒီးပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်ထီဒါ
လိာ်သးအယံၤ ယူၤကလုာ်ကထၢတၢ်ကတိၤတဖၣ်ပုၤကညီကနၢ်အစီၢ်ကီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကြးညီကွံာ်တၢ်ကွံာ်ပတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်.

ခီဖျိလၢယူၤအတၢ်ထံၣ်ဒီးပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်,ယူၤအတၢ်တံးဒီးပုၤကညီအတၢ်
တံးတဖၣ်န့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်လၢတဖၣ်သးလီၤဆီလိာ်သးအယံၤကဘၣ်ကမၣ်တကပၤလီၤ.အ
ယံၤမတၤကမၣ်လဲၣ်န့ၣ် ယူၤအတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်တိာ်တဖၣ်ကမၣ်အလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်,မ့မ့
ပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ထီဘိန့ၣ်လီၤ. အယံၤပဘၣ်
ညီကွံးပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်တိာ်လၢအကမၣ်တဖၣ်ဒီး ပမ့ၢ်တူၢ်
လိာ်မၤထွဲကစၢ်ယူၤအတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်တိာ်တဖၣ်မးဒီးပကကဲထီၣ်ပုၤတူၢ်
က့ၤန့ၣ်က့ၤယူၤတစၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤန့ၣ်န့ၣ်လီၤအစီၢ်အဘါဒီးဆိကမိၣ်ဒိၣ်လီၤ
အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်အယံၤတအၢ်လီၤတူၢ်လိာ်ယူၤတသ့ဘၣ်
န့ၣ်လီၤ.အယံၤဒီးပုၤဝဲန့ၣ်န့ၣ်အကြးဆိကမိၣ်ထံအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဝံးဒီးနကပိာ်ကျဲဖဲလဲၣ် န
ကပိာ်ယူၤအကျဲမ့ၢ်နကပိာ်ဒၣ်နကျဲဒၣ်န့ၣ်ပကြးဆိကမိၣ်ထံလီၤတၢ်လီၤဆဲးလံန့ၣ်
လီၤ.

တၢ်မၤလီ(၁)တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢတဖၣ်

- (၁) ကစၢ်ယူၤအတၢ်ဘၣ်သးအိၣ်ဝဲလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိမဲလၢာ်ကတုၤဆူ.....အပူၤန့ၣ်
လီၤ.
- (၂) နံသိးပကတုၤဆူတၢ်အုၣ်က့ၤအစီၢ်န့ၣ် ကစၢ်ယူၤဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်...? ဒီးပုၤဟီ
ခိၣ်ဖိကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤဝဲလဲၣ်..? (၃) တၢ်န့ၣ်ယူၤဟဲခီဖျိဒ်လဲၣ်.....?
- (၄) တၢ်န့ၣ်ဟဲခီဖျိလၢ.....? န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ပုၤကညီကဘၣ်ဒိကန့ၣ်.....အတၢ်ကတိၤအါန့ၣ်ဒီးပုၤကညီအတၢ်ကတိၤန့ၣ်လီ
ၤ.
- (၆) ပုၤကညီတန့ၣ်ကစၢ်ယူၤအတၢ်ကတိၤမုၢ်လၢ.....တဖၣ်သးအယံၤန့ၣ်လီၤ.

(၇) ကစာ်ယွာ်ဟ်လုာ်ဟ်ပွာ်ပုကညီ.....^၇? မ့မ့ပုကညီတခီဟ်လုာ်ဟ်ပွာ်လဲလဲ.....
.....န့ၣ်လီၤ.

(၈) ကစာ်ယွာ်မပယုဆိ.....? မ့မ့ပုကညီတခီယုဆိဝဲလဲ.....န့ၣ်လီၤ.

(၉) ကစာ်ယွာ်အတၢ်ထံၣ်ဒီးပုဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ထံၣ်န့ၣ်မတၢ်အတၢ်ထံၣ်ဘၣ်လဲၣ်.....
?

(၁၀) ဒ်သိးပနာ်ယွာ်အလုာ်အကထါကနီၢ်အဂီၢ်.....ဝံဒီးပဘၣ်တူၢ်လိာ်.....န့ၣ်
လီၤ.

တၢ်မၤလိ(၂)

ယွာ်မ့ၢ်ဝဲစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်လၢအတီအလီၤ.

ဒ်တၢ်မၤလိတၢ်အပူၤပထံၣ်ဘၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါပုလၢပတဘၣ်ထံၣ်တၢ်ထံၣ်ဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိ
တၢ်ထံၣ်တရၢ. ပဘၣ်ထံၣ်ဒ်ယွာ်အတၢ်ထံၣ်အသိးန့ၣ်တမ့ၢ်ဧါ ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ် ခိဖျိ
လၢယွာ်တၢ်ထံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအတီဒီးအဘၣ်အယိပုဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ထံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်
တၢ်လၢအကမၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်

ပုလၢအစံၣ်ညီၣ်ပုတၢ်ကမၣ်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိပထံၣ်
ဘၣ်လၢပုမၤကမၣ်တၢ်ဖၣ်မ့ၢ်ပုလၢအဒိၣ်အထီဒီးတဲလီၤအသးလၢအမၤတၢ်ဂ့ၤထဲလဲၣ်
ဘၣ်ဆၣ် ဒ်စံၣ်ညီၣ်ကီၢ်တၢ်ဆၢတၢ်ဝဲအသိးန့ၣ်ကဘၣ်ဒိကန့ၣ်မၤထွဲကိးဧါဒီးန့ၣ်လီၤ.
ဒ်န့ၣ်အသိးပုလၢကစံၣ်ညီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိမဲလၢ်မ့ၢ်ကစာ်ယွာ်န့ၣ်လီၤ. အယိလံာ်စီဆံၣ်(၅
၁ ၃၃:၂၂)အပူၤပထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လံာ်စီဆံၣ်ဟ်ဖျါဝဲအသိးပထံၣ်ဘၣ်လၢယွာ်အ
တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအတီအလီၤအယိပဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်စ့ၢ်အကါဒိၣ်န
့ၣ်ဒီးနနီၢ်ကစာ်တၢ်ထံၣ်တရၢ.

ခိဖျိတၢ်ဘၣ်တုၤလီၤ

စံပြညီကွီန့ၣ်ပဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိတဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤအမူအဒါအသိး တၢ်သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢ မတၢတစၢလၢဟ့ၣ်လီၤယုၤကကဲထီၣ်စံပြညီကွီလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အစီၣ်လဲၣ် ပုၤလၢဟ့ၣ်လီၤတၢ်စိတၢ်ကမိဒီးဒုးကဲထီၣ်စံပြညီကွီန့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယုၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. အစ့ၢ်ဒ်အံၤယုၤမ့ၢ်ပုၤလၢတုၤလီၤပုၤကညီတဖၣ်အယိၤလီၤ. ပဟ့ၣ်တၢ်အဒိမိၢ်ဒီးပၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဖိတဖၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒုးအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဝံၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်သိၣ်အီၤသီအီၤတမ့ၢ်ဧါ. ဒ်န့ၣ်အသိးယုၤလၢအတုၤလီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတစၢအယိၤအကဲစံပြညီကွီတစၢဒီးကစံပြညီတၢ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်ပာဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပမၤတၢ်တသ့နီတမံၤ.

ပုၤတစၢလၢလၢ်မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါစံပြညီကွီဘၣ်ဆၣ် တုၤမ့ၢ်နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်တခါခါလံန့ၣ် နကဘၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးစံပြညီကွီဒီးကဘၣ်တၢ်စံပြညီန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပဝဲနၢယၤကိးစၢဒးပတသ့ၣ်ညါ,ပတဟ်သ့ၣ်ညါ,ပတဟ်သ့ၣ်ဟ်သးနီတမံဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲတနံၤပဝဲကိးစၢဒးကဘၣ်တၢ်စံပြညီအီၤလၢယုၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆ့(လိာ်ဖျါ ၂၀:၁၁-၁၂)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ပးတၢ်စံပြညီဝဲန့ၣ်ကကဲထီၣ်အသးလၢမ့ၢ်နံၤလၢခံကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အစိကတၢ်ပုၤကညီသံခဲလၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢကဘၣ်တၢ်စံပြညီတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအသံတ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲ ပမ့ၢ်သံလံန့ၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်စိတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢဆိကမိၣ်ဒ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်အသးလၢမ့ၢ်ကီၢ်လံာ်ကွဲန့ၣ်လွဲန့ၣ်အီၤဒီးပုၤလၢတၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၤအယိၤန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်တခီတၢ်စ့ၤကီၢ်ဖဲအိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အခါဖဲနသံဝံၤအလီၢ်ခံဒီးတမ့ၢ်လၢနကဘၣ်က့ၤအီၤအစီၣ်တညီတသ့ဝဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိၤပထံၣ်ဘၣ်လၢပသံဝံၤအလီၢ်ခံဒၣ်လဲာ်ပကဘၣ်တၢ်စံပြညီအီၤဒ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆ့(ဧၤတြဲၤ ၉:၂၇)အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၤပကထံၣ်ဘၣ်ပုၤကိးစၢသံဝံၤအလီၢ်ခံပကဘၣ်တၢ်စံပြညီန့ၣ်လီၤ. အယိၤသတးဒီးပသံဝံၤအလီၢ်ခံဒၣ်လဲာ်တၢ်တဝံၤဒ်ဘၣ်အယိၤတချုးပသံဖဲမမူဒ်အခါပဘၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်ဆိပသးန့ၣ်လီၤ.

ပတန့ၣ်သန့ၣ်က့ၤ.

ပဲဟီခိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤပကဆိကမိၣ်လၢပတသ့ၣ်ညါအယိမ့ၢ်စ့ၤပတနၣ်တၢ်
ဘၣ်မ့ၢ်စ့ၤအဝဲဒၣ်အတၢ်စံးပၢ်အိၣ်ဝဲအသိးကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲအတၢ်စံၣ်ညီၣ်တဖ
ၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲစီၤနီၤအအစိပကထံၣ်ဘၣ်လၢယုၤကစံၣ်ညီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢထံလုၢ်ဘၢန့ၣ်ယု
ၤဒုးသ့ၣ်ညါခီဖျိစီၤနီၤအဘၣ်ဆၣ်အစိဖဲန့ၢ်ပုၤတဖၣ်တနၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ခီဖျိလၢအ
ဝဲသ့ၣ်တူၢ်တနၣ်ဘၣ်အယိဒီးဒ်ယုၤအတၢ်စံးပၢ်အိၣ်ဝဲအသိးဘၣ်သံကွံာ်ဝဲလၢထံလုၢ်
ဘၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.(၁မိၤဂး ၂၀- ၂၃,၁ပုး ၃:၁၉- ၂၀) စီၤပၤ လၢအပၤထံကီၢ်ဘၢဘူၤလိ
ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်အသးယိကစၢ်ယုၤစံၣ်ညီၣ်အိၤဒီးကဲပုၤကညီဘၣ်ဆၣ် ဆၣ်ဖိကီၢ်
ဖိအသးန့ၢ်လၢအသးအပူၤဒီးဘၣ်တၢ်နီၣ်ဟးထီၣ်က့ၤလၢပုၤကညီအကျါန့ၣ်လီၤ.ဒၤနံၤ
ယုလး(၄:၃၂” ၃၄-၃၅)

ခီဖျိလၢယုၤမၤစၢၤက့ၤလၢတၢ်ဒီးဘးအယိ

ယုၤမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ခီဖျါၣ်အပုၤစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်နီၢ်နီၢ်အယိ(စံး ၃၂:၁- ၂)ပဲန့ၢ်ပုၤဟီၣ်
ခိၣ်ဖိခဲလၢၣ်လၢပတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ပဘၣ်ညီကွံာ်ဝဲဒီး ပဘၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ
ယုၤတၢ်ဘၣ်သးဒီးပဘၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၃)

ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်အိၤလၢ နီၢ်သး .

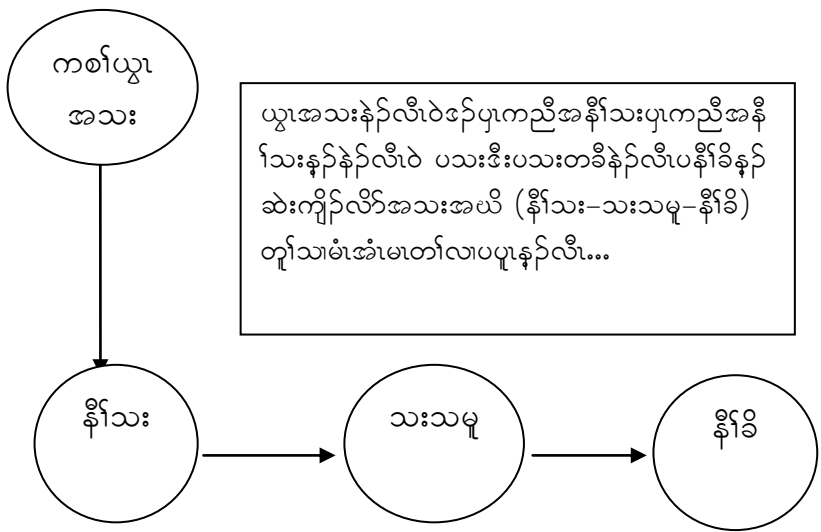
ပမၤလိတ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်မၤလိ-၂ အပူၤပထံၣ်ဝဲလၢယုၤမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ခီဖျါၣ်ပုၤစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဒီး
ပဘၣ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်အိၤလၢ နီၢ်သးန့ၣ်လီၤ.(ယိဟၣ်ၣ်၄:၂၃- ၂၄) န့ၣ်လီၤ.ပဘၣ်
ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ဒ်လဲၣ်လၢတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယုၤလၢနီၢ်သးအကျဲဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်
ပုၤအါၤဆိကမိၣ်ဝဲဒ်အံၤအသိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.....

- (က)လၢသ့ၣ်ခီဖျါၣ်သးဒီးဖျါၣ်
- (ခ)နီၢ်ခိၣ်ဒီးသး
- (ဂ)တၢ်သးတီအပူၤ

အယိတၢ်ဒ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်နီၢ်သးဘၣ်အယိဒီးတၢ်တဘၣ်လိာ်အသးဒီး..တၢ်လၢသ့
ၣ်ဒီးသးဘၣ်န့ၣ်တမ့ၢ် နီၢ်သးဘၣ်န့ၣ်လီၤ...

နီၣ်သး(သးစီဆံ့)-သးသမူ-နီၢ်ခိ

(၁ကရံၣ်သူး၂:၁၀) (ဂိမ္း ၈:၁၆)

တၢ်စီၤအဝဲအံၤ ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ

ယွၤအသးဒီးပှၤကညီအနီၢ်သးဆဲးကျိးလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

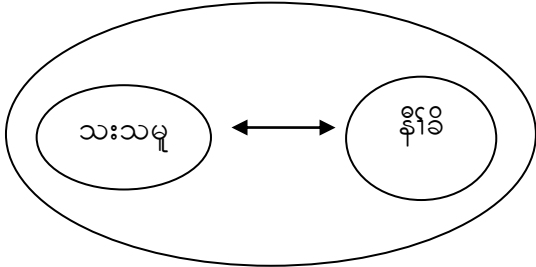
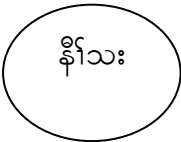
အယိပကထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ပှၤကညီအနီၢ်သးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်လၢယွ
ၤအအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါယွၤတၢ်ဘၣ်သးဒီးပှၤကညီအနီၢ်သး ပပသးဒီး ပသးပပနီၢ်ခိန့ၣ်
လီၤ. အယိပသးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤလၢပနီၢ်သးအယိသ့ၣ်ညါယွၤတၢ်ဘၣ်သးတ
ဖၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ ပနီၢ်ခိန့ၣ်လီၤ. အယိပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ပသးဒီးပနီၢ်ခိအံၤအိၣ်မူဒီးယွၤ
တၢ်ဘၣ်အသးအယိယွၤလၢကပီၤကအိၣ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်လီၤ...

ပှလၢအဆၢထီၣ်တဲၣ်စီးယှၢ

(၁မိၣ်ရၣ် ၃:၁-၇) (၁မိၣ်ရၣ်၃:၂၃)

တၢ်ဒဲးဘးဟဲန့ၣ်အယီၤ ယှၢဒီးပှကညီအနီၢ်သးအဆၢထီၣ်တဲၣ်စီး ပှအိၣ်မူၣ်သးသမူၣ်ဒီးနီၢ်ခိခံမံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအိၣ်မူၣ်သးသမူၣ်ဒီးနီၢ်ခိခံမံၤန့ၣ်လီၤဂၢ်ဒဲးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ...

တၢ်စီၤဒဲးအဖီခိၣ်အသိးန့ၣ် မ့ၢ်လၢ စီၤအၢဖၣ်တဖိကနၢ်ယှၢကလုာ်အယီၤသတးန့ၣ်လီၤ. (ယရှၢယၢၤ၅၉:၂)

(ကဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ)

ခိဖျိလၢပသးန့ၣ်ပၤဆှၢပနီၢ်ခိအယီၤတလိၤလိၣ်အသးဒီးယှၢတၢ်ဘၣ်သးလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤအၢဖၣ်အနီၢ်သးအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်လီၤဂၢ်တအိၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးပသးဒီးပနီၢ်ခိခံမံၤမၤသကိးတၢ်ဒီးအိၣ်မူၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှလၢသးဒီးနီၢ်ခိခံမံၤမၤသကိးတၢ်ဒီးလဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤဂၢ်ဒဲးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသိးန့ၣ်လီၤ. အစ့ၢ်ဒဲးအံၤ တၢ်လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်မူၣ်ဒၣ်သးဒီးနီၢ်ခိခံမံၤလၢအပူၤဒီးလူၤဘၣ်အသးဒီးမၤအတၢ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤကဲပှကညီလၢသိၣ်စီၤအၢဖၣ်တဖိကနၢ်ယှၢအကလုာ်အသိးအယီၤကဲထီၣ်ဝဲလၢ ပနီၢ်သး(သးစီဆ့)တမူဝဲဘၣ် ပမူဒၣ်နီၢ်ခိဒီးပသးခံမံၤအဖီခိၣ်ပမူဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (ကတိၤဒိ ၃၀:၂)

(ဒီးနီဘၣ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်အၢ)

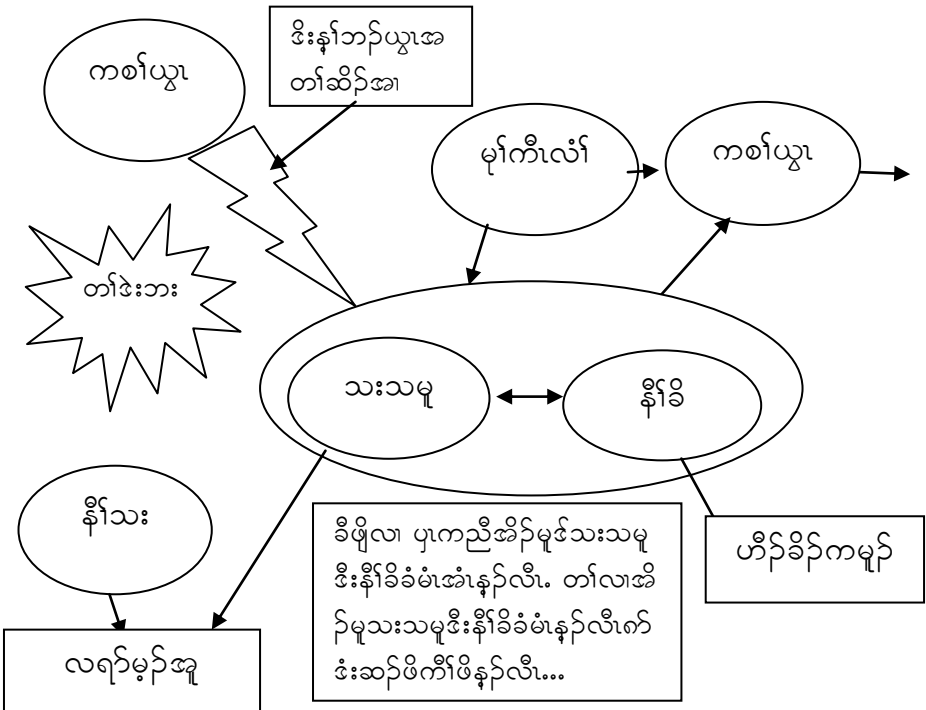
ခိဖျိပုၤကညီ လူၤဘၣ်အနီၣ်ခိဒီးအသးအတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤအယိပတၢ်အိၣ်မူဝဲ စ့ဘၣ်တၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်ပဝဲဒ်ပုၤၤအသးန့ၣ်လီၤ.(အးဖးစူး ၂:၃)

(၁) အိၣ်ဖျိလီၤကိၤ ငံးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသးန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးလူၤဘၣ်ပသးဒီးပနီၣ်ခိဖံးညၣ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤအသးလီၤ.(ကတိၤဒိ ၃၀:၂)

(၂) ပုၤကညီအဆၢထီၣ်တၢ်ဒီးယွၤ. အယိသတးဒီးတသ့ၣ်ညါလၢယွၤအတၢ်ဘၣ်အသးတဖၣ်ဘၣ်.(၁ ကရံၣ်သူး ၂:၁၁-၁၄)

(၃) ပုၤကညီနီၣ်သးဘၣ်သံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိတုၤမ့ၢ်သးသမူမ့ၢ်သံဒီး ပကလဲၤဆူလၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.(၁ မိၤရွဲ ၃:၁၇, ၂၁-၂၄)

(၄) ပုၤကညီခဲလၢ်ဒီးနီၣ်ဘၣ် ယွၤအတၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီး ဒီးနီၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. (အးဖးစူး ၂:၃)

ဒ်တၢ်စီဟ်ဖျါလၢထးအသိးန့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ပှၤကညီခိဖျိလၢတၢ်ဒဲးဘးဟဲန့ၣ်သ တးဒီး အဆၢထီၣ်တဲာ်ဒီးယွၤန့ၣ်အယိကဲထီၣ်ဒဲးသိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသိးန့ၣ်လီၤ.မၤသး ဒ်ပှၤကညီအနီၢ်သးသံဝဲဒၣ် (အးဖူးစူး ၂:၁,၅) အယိပှၤကညီလူၤဘၣ် အသးဒီးအနီၢ် ဖိအတၢ်ဘၣ်သးအသိးအယိ ယွၤအတၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်ဟဲဘၣ်အီၤလီၤ.(အးဖူးစူး ၂:၃) ခိဖျိတၢ်ကဲထီၣ်ဒဲးန့ၣ်အယိ မှၢ်ကီၢ်လံာ်ပှၤကညီ (အးဖူးစူး ၂:၁,တၢ်ယိဟၣ်၅:၁၉) .မှၢ်ကီၢ်လံာ်ပှၤတီခိၣ်ဒီးပၤဆျာဲဒ်သိးပှၤကညီကစီၤစုၤဒီးယွၤအစီၢ်ဒီးတုၤပှၤကညီပိာ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်အခံသတးဒီးတုၤမှၢ်နသးသမူသံတဘျီ နနီၢ်သးလဲၤဝဲဆူလၢဂၢ်ရၢ်မ့ၣ်အူဒီးနနီၢ် ခိက့ၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ကမူၣ်န့ၣ်လီၤ. (၁မိၤရွဲၣ်:၁၉) ပသးသမူစ့ၢ်ကိးလဲၤပိာ်ပနီၢ်သးအခ ဝဲဆူလၢဂၢ်ရၢ်မ့ၣ်အူန့ၣ်လီၤ.

ပလိၣ်ဘၣ်ထုးထီၣ်ကွၢ်တၢ်ဒဲးဘး

ပှၤကညီအတၢ်ထံၣ်လိာ်အသးဒၣ်ဝဲအဖီခိၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ လီၤစၢ်ပှၤကညီဘၣ်ဆၣ် လၢ ယွၤအမဲာ်ညါဖျါဒဲးသိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသိးန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပဘျီထီၣ်ဘါထီၣ် ယွၤလၢ (ပသးသမူဒီးပနီၢ်ခိ)ခံမံၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်ဒဲးန့ၣ်တက လုာ်အံၤယွၤတတုာ်လိာ်ဝဲဘၣ်. ဘၣ်မှၢ်ဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်အီၤလၢ နီၢ်သးမးဒီးယွၤတုာ် လိာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢ ပှၤကညီအနီၢ်သးကဘၣ်က့ၤဝဲဘူးဒီးယွၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆ ဝဲလၢယွၤဒီးပှၤကညီအဘၣ်စၢအံၤ တၢ်ဒဲးဘးအိၣ်တြီယာ်ဝဲဒၣ်အယိ ပကဘျီထီၣ် ဘါထီၣ်အီၤလၢ နီၢ်သးအကျဲတသ့ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးလိာ်ဘၣ်လၢပ ဘၣ်ညိကွၢ်တၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လီၤ. ပကမၤလိသကိး ဘၣ်ထွဲတၢ်ဒဲးဘးအစ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိ ၄ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၃)တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

- (၁) ပဘၣ်ဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤဖဲလဲာ်.....
- (၂) ဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤလၢ သးသမူဒီးပနီၢ်ခိမှၢ်အဘၣ်စ့ၢ်ကိးခါ....
- (၃) လၢပှၤကညီတကအပူၤ အိၣ်ဝဲပျဲပတီၢ်လဲာ်....
- (၄) လၢ နီၢ်ခိ-သးသမူ-နီၢ်သး တၢ်သၢမံၤအပူၤ ဝဲလဲာ်တခါလီၤစၢ်ဒီးယွၤလဲာ်....

- (၅) ပသ့ၣ်ညါယွၤအတၢ်ဘၣ်သးသ့လၢကျဲၣ်ဖဲလဲၣ်တဘီၣ်လဲၣ်.....
- (၆) ယွၤကတိၤတၢ်ဒီးပုၤလၢခိဖျိဖဲလဲၣ်တကလုာ်အပူၤလဲၣ်.....
- (၇) ပုၤကညီအနီၢ်သးနဲၣ်လီၤဝဲဖဲလဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်...
- (၈) ပုၤကညီအသးမူတခိနဲၣ်လီၤဝဲဖဲလဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်.....
- (၉) ဘၣ်မနုၤလၢယွၤဒီးပုၤကညီအဘၣ်စၢအဆၢထီၣ်တၢ်လဲၣ်...
- (၁၀) ပုၤကညီအဆၢထီၣ်တၢ်ဒီးယွၤဒီးမတၢတၢၤပၤဆုၤဝဲဒၣ်လဲၣ်.....
- (၁၁) ပုၤကညီတုၤအဆၢထီၣ်တၢ်ဒီးယွၤတဘီၣ်လူၤဘၣ်မတၢတၢၤအသးလဲၣ်.
- (၁၂) ပုၤလၢလူၤဘၣ် သးဒီးနီၢ်ခိခံမံၤတၢၤအံၤမ့ၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်....
- (၁၃) ပစးထီၣ်ကဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအခါဖဲလဲၣ်....
- (၁၄) ခိဖျိပအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံၤလံၤန့ၣ် ပဆၢထီၣ်တၢ်ဒီးယွၤအယီၤပသ့ၣ်ညါမတၢတၢၤ အတၢ်ဘၣ်အသးတသ့ဘၣ်လဲၣ်...
- (၁၅) တုၤမ့ၢ်ပသံဒီး ပနီၢ်ခိအံၤကကဲထီၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်....
- (၁၆) တုၤမ့ၢ်ပမ့ၢ်သံဒီး ပသးသမူဒီးပနီၢ်သးအံၤကလဲၤတုၤဝဲဖဲလဲၣ်.....
- (၁၇) မ့ၢ်လၢပုၤကညီလူၤဘၣ် အသးဒီးအနီၢ်ခိအခံအယီၤ မတၢတၢၤအတၢ်သးဒိၣ်ထီၣ် ဘၣ်ဘၣ်ပုၤလဲၣ်.....
- (၁၈) ဒ်သိးပကဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤလၢ နီၢ်သးအဂီၢ်န့ၣ် ယွၤဒီးပုၤကညီအနီၢ်သး ကဘၣ်ကဲထီၣ်ဒ်လဲၣ်....
- (၁၉) ဒ်သိးယွၤဒီးပုၤကညီနီၢ်သးကက့ၤဆဲးကျိၤဖဲဘူးလိာ်သးအဂီၢ် ပဘၣ်ညိကွၢ်တၢ် မနုၤလဲၣ်...
- (၂၀) မ့ၢ်ပဘၣ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤလၢ နီၢ်သးမ့ၢ်အဘၣ်ဧါ...

၁၆
တၢ်မၤလိ (၄)

တၢ်ဒီးဘးအဂၢၢ်

ပမၤလိတၢ်လံတၢ်မၤလိ(၃)အပူပကထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်လၢယုၤဒီးပုၤကညီအဆၢထီၣ် တၢ်ခိဖျိလၢ တၢ်ဒီးဘးအပိပသ့ၣ်ညါတၢ်လံသတးဒီး ပဘၣ်ညီကွၢ်တၢ်ဒီးဘးမးဒီးပ ရူလိာ်သးဒီးယုၤလၢ နီၢ်သးအကျဲသ့န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပကညီကွၢ်တၢ်ဒီးဘးအစီၢ်ပဘၣ် သ့ၣ်ညါဆိ တၢ်ဒီးဘးအစ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကယါဘျါတၢ်ဆါအစီၢ်ကသံၣ်သရ န်ဘၣ်သ့ၣ်ညါဆိတၢ်ဆါအသိး တၢ်ဒီးဘးလၢအအိၣ်ဒီးပုၤကညီအစ့ၢ်အကျိၤဖဲယုၤအ တၢ်ထံၣ်အသိးပကြးသ့ၣ်ညါဆိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးဘးအိၣ် ခံကလုာ်

လၢယုၤအတၢ်ထံၣ်အပူပုၤကညီအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးဘး ခံကလုာ်န့ၣ်လီၤ

- (၁) တၢ်ဒီးဘးလၢ ဖဲပာ်ဃုာ် (တၢ်ဒီးဘးလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်)
- (၂) တၢ်ဒီးဘးလၢ ပနီၢ်ကစၢ်မၤဖၣ်ပဝဲ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးဘးလၢဖဲပာ်ဃုာ်

တၢ်ဒီးဘးလၢဖဲပာ်ဃုာ်န့ၣ်တမ့ၢ်နမၤအပိဘၣ် လၢပအိၣ်ဖျါလံလံဖဲပာ်ဃုာ်ဝဲန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်(စံး၅၁-၅)ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ **ကွၢ်ကွၢ် ယအိၣ်ဖျါလၢတၢ်အၢတၢ်သီအ ပူၤ ဒီးယမိၢ်ဒၢထီၣ်ယၢလၢတၢ်ဒီးဘးအပူၤလီၤ.**

တၢ်ဖဲကဲထီၣ်အသးဖဲလဲၣ်

တၢ်ဒီးဘးဖဲပာ်ဃုာ်အံၤ ဖဲခိဖျိလၢပုၤကညီခဲလၢာ် ပာ်ဒိၣ် စီၤအၢဖၣ်န့ၣ်လီၤ . လၢသီဖဲယုၤတုၤလီၤ စီၤအၢဖၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ် နီၢ်ခိ-သး-နီၢ်သး တဖၣ်အံၤဘၣ်လီၢ် ဘၣ်စးခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ယုၤပာ်လီၤ နီၢ်အံၤအုၤဒီးစီၤအၢဖၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အလီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ ၁.(၁မိၤ၂း၁၅). ယုၤစံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်အလီၢ်အပူၤအံၤ, နအိၣ်ဒီးနအိၣ်ဘ န်သ့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်အၢအသ့ၣ်တထံးန့ၣ်အိၣ်အသ့ၣ်တဂ့ၤ, မုၢ်တနံၤ

လာနအိၣ်အီၣ်န့ၣ် သံဒီးနကသံလီၤ. (၁မိၤ၂:၁၇). ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဒိကနၣ်ယွၤ အကလုာ်ဘၣ်ဒီးခိဖျိမုၢ်ကီၤလံာ်လီၤန့ၣ်အီၣ်ဒီးဒိကနၣ်မုၢ်ကီၤလံာ်အယိအိၣ်ဘၣ်ဝဲသ့ၣ်သ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.(၁မိၤ၃:၆-၇).

ခိဖျိအဝဲသ့ၣ်ဒိမါဝါခံၣ်အံၤတဒိကနၣ်ယွၤအကလုာ်ဘၣ်အယိ အဝဲသ့ၣ်ကဲထီၣ်ပုၤတၢ် ဇးဘးဖိန့ၣ်လီၤ. (ရိမုၤ၅:၁၉). ခိဖျိမၤကမၣ်ယွၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိ ကဲထီၣ်တၢ်ဇး ဘးန့ၣ်လီၤ. (၁ယိ ၃:၄). နီၢ်အံၣ်အုၤဒီးစီၤအဖၣ်ခံၣ်အံၤ ထဲမၤကမၣ်ယွၤတၢ်သိၣ် တၢ်သီထဲတဘီၤအယိကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်ပုၤတၢ်ဇးဘးဖိန့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်အံၤ မၤကမၣ်ဘၣ်ပုၤကညီဘၣ်. ဘၣ်ထွဲ ဟ့ၣ်တၢ်,မၤသံတၢ်,လံာ်တၢ်လီၤတၢ်, တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤကညီအတၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအမၤဘၣ်တၢ်ဇးဘးလံန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဇးအနီၢ်ကီၤတခီ န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်ထဲလၢတၢ်တဒိကနၣ်ယွၤအကလုာ်အယိသတးဒီးကဲ ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဇးဘးအဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဇးဘးအနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိၣ်အါ

ခိဖျိနီၢ်အံၤအုၤဒီးစီၤအဖၣ်မၤတၢ်ဇးဘးအယိတၢ်ဇးဘးအံၤဟဲလီၤစၢလီၤသ့ၣ် တုၤလၢဖိစိလံာ်စိတဖၣ်န့ၣ်သါဘၣ်ဝဲဒၣ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်အါအယိစးထီၣ်ဖဲန့ၣ်တုၤစါခဲ အံၤပုၤကညီခဲလၢ်မ့ၢ်လၢဟဲလီၤစၢလၢနီၢ်အံၣ်အုၤဒီးစီၤအဖၣ်အယိ ပုၤခဲလၢ်ဒီးန့ၣ်ဘ ဘၣ်တၢ်ဇးဘးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤနီၤ တတူၢ်လိာ်ဝဲလၢတၢ်ဇးဘးဟဲလီၤစၢလီၤသ့ န်အံၤဒီးတနၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်ညါဒီးန့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဇးဘးလၢ ပနီၢ်ကစၢ်မၤအီၤအယိပကဲထီၣ်ပုၤတၢ်ဇးဘးဖိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပမ့ၢ်ကွၢ်လၢလံာ်စီ ဆ့အတၢ်ကွဲးဒ်လၢ်အသိးတဖၣ်အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်အီၤ လီၤတၢ်လၢတၢ်ဇးဘးဟဲလီၤစ ၤလီၤသ့ၣ်လၢနီၢ်အံၣ်အုၤဒီးစီၤအဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိပုၤတဂၤအယိ

လံာ်စီဆ့ၣ်တဘၣ်ပုၤ တၢ်ဇးဘးဟဲန့ၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢပုၤတဂၤအယိ, ဒီးတၢ် သံတၢ်ပုၤလၢတၢ်ဇးဘးအယိအသိးန့ၣ်, ဒီးဒ်န့ၣ်အသိးပုၤခဲလၢ်မၤတ့ၢ်တၢ်ဇးဘးသ တးဒီး, ပုၤခဲလၢ်ဘၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤ. (ရိမုၤ၅:၁၂) .ဒ်လံာ်စီဆ့ၣ်တဘၣ်ပုၤအသိးတၢ်ဇး ဘးဘၣ်ဟဲခိဖျိလၢပုၤတဂၤ စီၤအဖၣ်အယိသတးဒီး တမ့ၢ်လၢပအိၣ်ဖျိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံမး ဒီးတၢ်ဇးဘးဟဲကဲထီၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိပသ့ၣ်ညါသုလၢ တချၢ

ပဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ဒီးဘၣ်လံန့ၣ်တၢ်ဒီးဘးအိၣ်ပၣ်ဃုၣ်လံခီဖျိ ပုၤတၢ်မၤတၢ်ဒီးဘးအယိ
ပုၤခဲလၢၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်ဒီးဘးခီဖျိ စီၤအၤဖၣ်အတၢ်တဒိကန့ၣ်တၢ်မၤတၢ်ဒီးဘးအယိန့ၣ်လီၤ

ခီဖျိတဒိကန့ၣ်တၢ်အယိ

လံာ်စီဆ့ၣ်တဲဘၣ်ပုၤ အစ့ၢ်ဒ်အံၤ, တၢ်ဟံၣ်ပုၤအါၤလၢတၢ်ဒီးဘးဖိလၢပုၤတၢ်
အတၢ်တစ့ၢ်ဘၣ်အယိအသိးန့ၣ်, တၢ်ကဟံၣ်ပုၤအါၤလၢ တၢ်တီတၢ်လီၤလၢပုၤတၢ်အ
စ့ၢ်တၢ်အယိ,ဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ.(ရီၤမ့ၤ၅:၁၉)

ပုၤတစီဆ့ၣ်ဘၣ်

လံာ်စီဆ့ၣ်တဲဘၣ်ပုၤ မ့ၢ်မတၤဒုးဟဲထီၣ်တၢ်ကဆီၣ်လၢတၢ်တကဆီၣ်ဘၣ်အပူၤတ
ၤလဲၣ်. တအိၣ်ဘၣ်နီတၢ်ဘၣ်.(ယိၤဘး၁၄:၄).
တၢ်လၢပုၤကညီအံၤလၢပုၤအမဲၣ်ညါဒ်တၢ်တကဆီၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.(ယၤရါၤ၆၄:၆).
အယိသတးဒီးပကထံၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်အအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးဘးအယိကဒုးအိၣ်ဖျ
ၣ်ထီၣ်ဝဲ ဖိလၢအကဆီၣ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢမိၢ်ပၢ်လၢတကဆီၣ်ဘၣ်ဒုးအိၣ်ဖျ
ၣ်ထီၣ် ဖိလၢတၢ်ဒီးဘးအဖိဒ်န့ၣ်လီၤ.

ကဲထီၣ်ပုၤစီဆ့ၣ်တသ့ဘၣ်

လံာ်စီဆ့ၣ် (ယိၤဘး၁၅:၁၄)ပုၤကညီတၢ်ကဆီၣ်ဝဲနီၣ်နီၣ်ဘၣ်ကသ့ၤ. အပူ
ၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ဘၣ်မနုၤအယိပုၤကညီကဆီၣ်တသ့ဘၣ်လဲၣ် ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ
ပိာ်မုၢ်အအိၣ်အယိသတးဒီးပဝဲကိးၤဒီးအံၤကဆီၣ်တသ့နီတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢမိၢ်ဒၤလီၢ်အပူၤ

လံာ်စီဆ့ၣ် (စံး၅:၅) ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ စီၤပၤဒးဝံးအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအုၣ်အ
သးန့ၣ်လီၤ. လၢအမိၢ်ဒၤထီၣ်လံၤလံၤအအိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဒီးဘးအယိသတးဒီးတုၤအိၣ်
ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံလံဒီးစးထီၣ်မၤတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ.ခီဖျိလၢတချုးအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လံၤလံၤကဲဟံ
ၤတၢ်ဒီးဘးဖိအယိ မၤတၢ်ဒီးဘးသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျာအအာဖိ

လံာ်စီဆံ့ (စံး၅၈း၃) ပကထံာ်ဘာ်လၢ ပျာတတီတလိလဲၤကမာ်တၢ်လၢ တၢ်အအာလိၤ,ဟးဖျိးဒီးကတိတၢ်ကဘျံးကဘျၢာ်လၢအအိာ်ဖျၢာ်လံၤလံၤလီၤ.

မၤကမာ်ယျာ

တၢ်ဒီးဘးလၢဟဲဟဲလုာ်အံၤ ဒိဖျိစီအဖျၢာ်အယိလီၤ. တမ့ၢ်ပျာကညီကဒဲက ဒဲမၤကမာ်တၢ်တမ့ၢ်ဘာ်. အယိသတးဒီးပကထံာ်ဘာ်လၢ စီအဖျၢာ်မၤကမာ်တၢ်အ ယိ ပဲပျာကညီခဲလၢာ်အံၤဟဲဒိဖျိတပူဃီသတးဒီး ကဲထီာ်ပျာမၤကမာ်ယျာစ့ၢ်ကိးန့ာ် လီၤ.

တၢ်ဒီးဘးအဘျးအလဲမ့ၢ်တၢ်သံ

လံာ်စီဆံ့ (ရိမုၤ ၆:၂၃) (ရိမုၤ ၅:၁၂) တဖာ်အပူပကထံာ်ဘာ်လၢ တၢ်ဒီးဘးအဘျး အလဲမ့ၢ်တၢ်သံအယိသတးဒီးပကြးသ့ညါတၢ်သံအစ့ၢ်အကျိလီၤ.

တၢ်သံအိာ်သာကလုာ်

ပနီၢ်ခိသံ တၢ်လၢပနီၢ်ခိသံဝဲအံၤ လၢပနီၢ်ခိဒီးပနီၢ်သးအိာ်လီၤဖးအယိလီၤ. လၢပနီၢ်ခိအပူတုၤပနီၢ်သးအံၤမ့ၢ်ဟးထီာ်ဝဲဒီးပနီၢ်ခိလၢအအိာ်တုာ်ဝဲအံၤမ့ၢ်ပျာသံန့ာ် လီၤ. (လူကၢာ်၈:၅၃-၅၅)အပူပကထံာ်ဘာ်လၢ ကစၢ်ခရံာ်မမူထီာ်ကဒါက့ၤပျာသံ န့ာ်လီၤ.

ပနီၢ်ခိတၢ်သံ

တုၤပနီၢ်ခိမ့ၢ်သံလံးဒီး ပျာလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ာ်က့ၤနီၢ်နီၢ်တၢ်တၢ် အနီၢ်သးအံၤက့ၤ ဆူယျာအအိာ်, မ့ၢ်ပျာလၢတစ့ၢ်က့ၤန့ာ်က့ၤတၢ်ဘာ်တၢ် အနီၢ်သးအံၤလဲၤဝဲဆူလၢာ်ရ ဝဲမ့ၢ်အုအပူန့ာ်လီၤ.(လူကၢာ်၁၆:၂၂). မ့ၢ်ပနီၢ်ခိအံၤမ့ၢ်လၢဟီာ်ခိာ်ကမူာ်သတးဒီး က့ၤဆူဟီာ်ခိာ်န့ာ်လီၤ. (၁မိၤ၃:၁၉).

တၢ်လၢပနီၢ်ခိသံဝဲအံၤ ပလီၤဖးဒီး မါဒီးတၢ်,မိာ်ဒီးပာ်,ဒီပုာ်ဒီဝဲာ်,တံၤသကိးတဖာ်အယိ သတးဒီးကဲထီာ်တၢ်သ့ာ်တမ့ၢ်သးတမ့ၢ်န့ာ်လီၤ.

ပနီသးတၢ်သံ

တၢ်လၢနီၢ်သးအံၤသံဝဲတသ့ဘၣ်, မ့ၢ်လၢအဆၢထီၣ်တဲာ်ဒီးယုၤအယီၤကဲထီၣ် က့ၤလၢပနီၢ်သးသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့ (၁မိ ၂:၂၇) ပကထံၣ်ဘၣ်လၢနီၢ်အံၣ်အု ဒီးစီအၢဒၣ်ခိဖျိအိၣ်ကမၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံဒီးလီၤဖးဒီးယုၤန့ၣ်လၢယုၤအတၢ်ထံၣ် အပူၤမ့ၢ်ပုၤသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤကညီအံၤပနီၢ်ခိမ့ၢ်တသံဒီးဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်အိၣ် လီၤဖးဒီးယုၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သံန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢနီၢ်အံၣ်အုဒီးစီအၢဒၣ်အံၤတုၤအနီၢ်သး သံဝဲအလီၢ်ခံမး ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အဖိအယီၤသတးဒီးပဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အံၤ ပအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် လၢပနီၢ်သးအံၤသံဝဲတၢ်လၢလံန့ၣ်လီၤ. အယီၤသတးဒီးပနီၢ်ခိမ့ၢ်သံဒီးပနီၢ်သးအံၤပက လဲၤဆူလၢာ်ရၣ်အစီၢ်ပအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံခံစုတစု(မ့တမ့ၢ်)တၢ်သံလီၤထူလီၤယိာ်

တၢ်လၢတၢ်သံခံစုတစုအံၤ ဖဲပအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ပသးသမူအိၣ်ဒ်အခါ ပမ့ၢ်တ ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ,ပနီၢ်သးလၢအမူ,တၢ်မူအထူအယိာ် တဖၣ်အယီၤသတး ဒီးတုၤပနီၢ်ခိမ့ၢ်သံတဘျီ ပနီၢ်သးအံၤကလဲၤဝဲဆူ လၢာ်ရၣ်မ့ၢ်အုအပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ် စီဆံ့ (လီၣ်ဖျါ ၂၁:၈) ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤအသးဒ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၄ အတၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်

- (၁) တၢ်ဒဲးဘးအိၣ်ပျဲၤကလုာ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်အစ့ၢ်တက့ၢ်...
- (၂) တၢ်ဒဲးဘးဟဲပၣ်ယုာ်အံၤခိဖျိလၢမတၤအယီၤလဲၣ်.....
- (၃) တၢ်ဒဲးဘးဟဲပၣ်ယုာ်အံၤမ့ၢ်လၢမၤကမၣ်မတၤတၢ်အယီၤလဲၣ်...
- (၄) လံာ်ရိမ့ၢ် ၅:၁၉ အပူၤပထံၣ်ဘၣ်စီအၢဒၣ်အတၢ်မၤကမၣ်တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.....
- (၅) တၢ်လၢတၢ်တကဆီၣ်ဘၣ်အပူၤမၤကဆီၣ်ထီၣ်သ့စ့ၢ်ကိးဒါ..
- (၆) တၢ်လၢပုၤကညီအံၤ တၢ်ဒဲးဘးစးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်အခါဖဲလဲၣ်...

(၇) တ်လါကျဲကမၢ်ဒီးတ်လိတ်ဂုးစးထီၣ်အခါဖဲလဲၣ်..

(၈) တ်ဒီးဘးအဘူးအလဲမ့ၢ်တ်မနုၤလဲၣ်...

(၉) တဲဖျါထီၣ်တ်သံသာကလုာ်တက့ၢ်.....

(၁၀) တ်လါပနီၢ်သးသံအံၤဘၣ်မနုၤအယိဘၣ်သံလဲၣ်...

တ်မလိ (၅)

တ်ဒီးဘးလါပမၤဒၣ်ပဲ

လါတ်မလိ ၄ အပူၤ ပမလိတ့ၢ်လံၤဒီးသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံၤဘၣ်ထွဲတ်ဒီးဘးလါ အဟဲပၣ်ယုာ်န့ၣ်လီၤ.အခါအံၤပကမလိသကိးဘၣ်ထွဲ တ်ဒီးဘးဟဲပၣ်ယုာ်အဖီအ သၣ်လါတ်ဒီးဘးလါပမၤဒၣ်ပဲန့ၣ်လီၤ.

အဖီဒီးအသၣ်

ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲဒၣ် လါအသၣ်အယိပသ့ၣ်ညါသ့ၣ်အထူၣ်အသိးအသၣ်မ့ၢ်စ့ ဒီးအထူၣ်စ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. (မးသဲ ၁၂:၃၃) ဒ်သိးကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲအသိး တ်သၣ်စ့တစ့ ၤအံၤဒီးသနထီၣ်အသးလါအထူၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အထူၣ်မ့ၢ်စ့ဒီးအသၣ်ကစ့အ သိး အထူၣ်မ့ၢ်တစ့ဘၣ်ဒီးအသးစ့တသ့စ့ၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တ်လါအထူၣ်တစ့ဘၣ် အံၤဟဲဒီးသနထီၣ်အသးလါ အချံတစ့ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တ်ချံလါအစ့အံၤကမဲ ထီၣ်အထူၣ်လါအစ့ဒီးအသၣ်လါအစ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီး တ်သၣ်အံၤ တမ့ၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ် အကါဒိၣ်လါ တ်ချံမ့ၢ်တ်အထူၣ်န့ၣ်လီၤ.အယိသတးဖဲပအိၣ်ဖျဲ န်ဝံၤဒီးတ်လါပုၤကညီအပူၤတ်ဒီးဘးလါဟဲပၣ်ယုာ်အံၤလါစၢ်လါအထူၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤ တ်ဒီးဘးဖိမကမၢ်တ်အံၤလါစၢ်ဒ်အသၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တ်လါတ်ဒီးဘးလါပမၤ ကမၢ်ဒၣ်ပဲတဖၣ်အံၤပသ့ၣ်ညါသ့ဝဲကိးစးန့ၣ်လီၤ. မသံပုၤကညီ,အ့ၣ်လိာ်သး, မကမၢ်မ့ၢ်ကမၢ်ခွါ,အဲၣ်ဘါမါအဲၣ်ဘါဝါ,ဟူၣ်တ်,တ်လံၣ်တ်လီ.

တၢ်အသၢ်အယိတမ့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်အချံအယိ

တၢ်လၢတခါးထူၣ်အံၤမ့ၢ်လၢအသၢ်ထီၣ်တခါးသၢ်အယိ ကဲထီၣ်တခါးထူၣ်တမ့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအဟဲလၢတခါးအချံအယိကဲထီၣ်တခါးထူၣ်န့ၣ်လီၤ. အသၢ်အိၣ်မ့ၢ်စ့တအိၣ်မ့ၢ်စ့ ခိဖျိမဲထီၣ်လၢတခါးအချံအယိသတးဒီးမ့ၢ်ဒၣ်တခါးထူၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤအသးဒ်န့ၣ်ဒီးပုၤကညီစ့ၢ်ကီးမ့ၢ်ပမၤကမၣ်ဒၣ်ပဝဲအယိကဲထီၣ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိတမ့ၢ်ဘၣ်, ဟဲခိဖျိလၢတၢ်ဒဲးဘးအချံအသၢ်အယိသတးဒီးကဲထီၣ်တၢ်ဒဲးဘးဖိန့ၣ်လီၤ. ပုၤအါစၢ်ဆိကမိၢ်ဝဲလၢခိဖျိလၢပကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤကမၣ်တၢ်အယိကဲထီၣ်တၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပုၤအါစၢ်သိးသုတကဲပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအဂီၢ် ဟ့ၣ်ကူၣ်ဒီးသိၣ်လိဝဲလၢပဘၣ် ဟံပသးလၢသုတမၤကမၣ်တၢ်တစ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကဲထီၣ်တသ့

တၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးလၢပမၤဒၣ်ဝဲတဖၣ်အံၤပဟံအီၤမ့ၢ်န့ၣ်ဒီးစ့ဒိၣ်မးလီၤ ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအံၤပဟံလီၤအသးတန့ၢ်တကဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံပသးတဖၣ်အံၤလၢပုၤကညီအမဲၣ်ညါဖျါစ့ဝဲဘၣ်ဆၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါတအိၣ်သအဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့ (ယံးရမံယု ၁၃း၂၃)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဒိ တၢ်လၢပုၤအဖံးသူအံၤကဲထီၣ်ပုၤအဖံးဝါတသ့ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးတၢ်လၢပတၢ်လုၢ်တၢ်လၢ်အံၤပဆိတလဲတသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီၤဂၢ်လၢတၢ်ကံညၣ်ဘၣ်အါ

လၢပုၤကညီအမဲၣ်အတၢ်ထံၣ်အပူၤ ဖျါပံဖျါလၢဘၣ်ဆၣ်လၢယွၤအမဲၣ်အတၢ်ထံၣ်အပူၤမ့ၢ်တၢ်အတၢ်သီအါမးန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့ (ယရၢ ၆၄း၆)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤစ့ဒီးတၢ်မၤဘျီတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ် လီၤဂၢ်ဒ်တၢ်ကံညၣ်ဘၣ်အါအသိးန့ၣ်လီၤ. လၢပုၤကညီအမဲၣ်အတၢ်ထံၣ်အပူၤတၢ်မၤဘျီတၢ်အံၤတၢ်လၢအစ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိတၢ်မၤဘျီအံၤတၢ်သးဘၣ်အါလၢယွၤအမဲၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်လၢပုၤကညီအံၤမ့ၢ်လၢတၢ်အတၢ်သီအိၣ်ဝဲလၢအပူၤအယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤလၢယွၤအမဲၣ်ညါလီၤဂၢ်ဒ်ပုၤဘၣ်တၢ်ဆါအါအသိးဘၣ်အါဘၣ်သီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤဘၣ်တၢ်ဆါအါတစၢ်အံၤမ့ၢ်မၤဒုးအိၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်တမံမ

ဒီးတၢ်အိၣ်တဖၣ်လၢအစ့ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ခိဖျိလၢနထံၣ်အတၢ်ဘၣ်အာအယိသ တးဒီးနတမိၣ်သးအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်အံၤစ့ဝဲဘၣ်ဆၣ်ဒီးခိဖျိလၢပှၤမၤဒုး အိၣ်နတစၢအံၤတစ့ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်လၢနတၢ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်တဖၣ် အံၤစ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်ဆၣ် ခိဖျိလၢယွၤအမဲၣ်ညါနတမ့ၢ်ပှၤအစီအဆံ့ဘၣ်သတးဒီးကဲထီၣ်ဝဲ လၢနတၢ်မၤဘျၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးကဲထီၣ်တၢ်တကဆိလၢယွၤအမဲၣ်ညါဒ်န့ၣ်လီၤ. အယိလၢ ယွၤအမဲၣ်ညါတၢ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်အယိပဒီးန့ၣ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်အသးဘၣ်.

ပဆိကမိၣ်လၢတၢ်ဒီးဘးတအိၣ်ဘၣ်

တၢ်လၢပှၤကညီအံၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ခံးကျါအယိသတးဒီး တထံၣ်လီၤက့ၤပ တၢ်ဒီးဘးဒၣ်ပဝဲဘၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒီးဘးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့ (ယိဟ န်စး၃-၉) အပူပကထံၣ်ဘၣ်လၢပိၣ်မုၢ်တစၢအံၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဆိပှၤသ့လံာ်တၢ် သိၣ်တၢ်သီဒီးပှၤတၢ်ဘျၣ်တၢ်ဘါအခိၣ်တဖၣ်အံၤတထံၣ်လီၤက့ၤအတၢ်ဒီးဘးဘၣ်, ထံ န်ထဲပှၤပိၣ်မုၢ်ဖိအံၤအတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤဂ့ၤလီၢ်အသး

တၢ်လၢပှၤအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တဘျၣ်အံၤအပူပတဖၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် အပူပမ့ၢ်စ့ၢ်ကျဲးစးမၤဂ့ၤလီၢ်အသးအယိကဲထီၣ်ပှၤပှၤပှၤဝါတစၢန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်လံာ် စီဆံ့(စံး၁၄း ၂-၃)အပူပကထံၣ်ဘၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤပှၤပှၤတအိၣ်နီတစၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢပှၤကညီအမဲၣ်တၢ်ထံၣ်အပူပပှၤပှၤဝါကအိၣ်ဝဲ,ဘၣ်ဆၣ်လၢယွၤအမဲၣ်အတၢ်ထံ န်အပူပပှၤအစ့တအိၣ်နီတစၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်လၢပှၤကညီအံၤဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လံာ် လံာ်ဟဲပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဒီးဘးလံအယိကဲထီၣ်ပှၤတၢ်ဒီးဘးဖိသတးဒီးတၢ်လၢပှၤတၢ်ဒီး ဘးဖိအံၤ အဲၣ်ဒီးမၤဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ.

အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢကမၤတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်

တၢ်လၢပှၤကညီဆိကမိၣ်ဝဲလၢပှၤကညီတစၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢပှၤပှၤဝါ အစၢအသ့ၣ် ဘၣ်ဆၣ်တုၤအဒိၣ်ထီၣ်တခီၣ်လီၢ်သးဒီးပှၤတစၢယိကဲထီၣ်ပှၤအာန့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကိးမံးဒီးအံၤတၢ်ဟဲလီၤစၢလီၤသ့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ တၢ်လၢ ထံၣ်အံၤအိၣ်ဖျၢၣ်လၢကမၤတၢ်အဂီၢ်အယိထံၣ်မ့ၢ်မိၤတၢ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၤဆိတအိၣ်နီတမံၤ

ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဒ့ၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်လၢပီၣ်ထံသ့အဂီၢ်ဒီးမ့ၢ်ပီၣ်ထံအံၤတၢ်လီၤဆိတအိၣ်ဝဲဘၣ်. ဒ်န့ၣ်အသိးဆိဖါအံၤအိၣ်ဖျၢၣ်လၢကအိၣ်အိအဂီၢ်အယိ တလိၣ်လၢပဘၣ်သိၣ်လိန့ၣ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်လၢပုၤကညီအံၤအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢကမၤတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်အယိသတးဒီး တုၤမ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တလိၣ်သိၣ်လိနီတမံဘၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တလိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိလၢကမၤတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်မၤတၢ်ဒဲးဘးသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤပၤဖၢဝံးအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအုၣ်အသးလၢ ယတချူးအိၣ်ဖျၢၣ်ဒ်ဘၣ်လံၤလံၤယအိၣ်ဖျၢၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဒဲးဘးလံန့ၣ်လီၤ. (စံး၅၁:၅) တၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးဟဲပၣ်ယုၣ်ဝဲအံၤဝဲပနီၢ်ဆံးဒံးအခါတအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒ်ဘၣ် တုၤမ့ၢ်ပနီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်မးဒီးဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိစ့ၢ်ကီးဝဲအဆံးဒ်အခါနတထံၣ်အသၣ်ဘၣ်, တုၤမ့ၢ်အဒိၣ်ထီၣ်မးဒီးနထံၣ်အသၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢတသ့ၣ်ညါသ့ၣ်ထံးဘၣ်တစၢ်အံၤတုၤမ့ၢ်အထံၣ်ဘၣ်အသၣ်မးဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢသ့ၣ်အကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအနီၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်အစ့ၢ်တစၢ်အံၤတချူးသၣ်ထီၣ်ဒ်ဘၣ်ဒၣ်လဲၣ်သ့ၣ်ညါဝဲသ့ၣ်အကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကစၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါပၢ်စၢ်လၢပုၤကညီ အစ့ၢ်အကျိၤသတးဒီးတုၤအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံၤတဘျီပီၤအမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါပၢ်စၢ်ဝဲလံန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးလၢယုၤအမဲၣ်ညါပုၤတအိၣ်ဘၣ်နီတစၢ်လၢကဲပုၤတီပုၤလိၤစီဆံ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. (ရိမုၤ ၃:၂၃).

တၢ်မၤလိ ၅ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

- (၁) တၢ်လၢတၢ်အထံးမနုၤလဲၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါအီၤသ့လၢကျဲၣ်လဲၣ်...
- (၂) တၢ်အထံးမ့ၢ်စ့ၢ်ဒီးတၢ်မနုၤကစ့ၢ်ဝဲလဲၣ်.....
- (၃) တၢ်ဒဲးဘးလၢဟဲပၣ်ယုၣ်အံၤလီၤစၢ်လၢတၢ်ချံးဒီး တၢ်ဒဲးဘးလၢပမၤဒၣ်ဝဲတခီလီၤစၢ်လၢမနုၤတမံလဲၣ်....
- (၄) တၢ်လၢပုၤကညီအံၤမ့ၢ်လၢအမၤတၢ်ဒဲးဘးအယိကဲထီၣ်တၢ်ဒဲးဘးဖိခါ မ့ၢ်လၢကဲပၢ်စၢ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအယိမၤတၢ်ဒဲးဘးလဲၣ်

(၅) တာ်လာဘီၣ်သိၣ်အံၤဆိတလဲအကူအလွံၤမ့ၢ်သ့မးဒီးပုၤကညီၣ်စ့ၢ်ကိးဆိတလဲ.....
လီၤ.

(၆) တာ်လာပုၤကညီၣ်တာ်မၤဘူၣ်တဖၣ်အံၤလာယုၤအမဲၣ်ညါမ့ၢ်တာ်ဒ်လဲၣ်.....

(၇) တာ်လာပုၤသ့လံာ်တာ်သိၣ်တာ်သီဒီးပုၤမၤတာ်ဘူၣ်တာ်ဘါအတာ်မၤအခိၣ်တဖၣ်အံၤ
ဘၣ်မနုၤအယိထံၣ်ဝဲဒၣ်ထဲ ပိာ်မုၢ်ဖိအံၤအတာ်ကမၢ်န့ၣ်လဲၣ်.....

(၈) လာယုၤအမဲၣ်တာ်ထံၣ်ပုၤလာအိၣ်မူအစ့ၤအဝါအိၣ်.....ခါ.

(၉) တာ်လာပုၤကညီၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်လာ ကစုာ်ကျဲးစးမၤစ့ၤတာ်အဂီၢ်(မ့တမ့ၢ်) တမၤစ့ၤ
တာ်အဂီၢ်လဲၣ်....

(၁၀) တာ်လာပုၤကညီၣ်အံၤစးထီၣ်ကဲတာ်ဒဲးဖိလာအခါဖဲလဲၣ်....

တာ်မၤလိ (၆)

ပိာ်မုၢ်အချံးဒီးဂုၢ်အချံးအသၢ်

တာ်မၤလိ (၅)အပူၤပမၤလိတုာ်လံာ်ဘၣ်ထွဲတာ်ဒဲးဘးလာပမၤကမၢ်အယိတဖၣ်
လံာ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပထံၣ်ဘၣ်လာပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲစုာ်ကျဲးစးမၤဒၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
ခဲအံၤပကမၤလိသကိးဘၣ်ထွဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်လာအဲၣ်အပုၤကလုာ်ဒၣ်ဝဲအစ့ၢ်တာ်
ကျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်လာပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အံၤအဲၣ်လိာ်ဒၣ်ဝဲတမၤလာအ
ပုၤကလုာ် အပူၤအဝဲ,ဟံဖိဟံမါ,တာ်စ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ်အပူၤအဲၣ်လိာ်ဒၣ်အပုၤကလု
ာ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.အယိပဘၣ်သ့ၣ်ညါလာယုၤအမဲၣ်ညါဘၣ်ထွဲပုၤကလုာ်စ့ၢ်ဝီန့ၣ်လီၤ.

တာ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါလိာ်အသး

ဖဲနီၢ်အံၣ်အုဒီးစါအဖၣ်အံၤခိဖျိစ့ၢ်အတာ်လံာ်တာ်လိအယိအိၣ်ကမၢ်သ့ၣ်သ
ၣ်အယိသတးဒီးကဲထီၣ်က့ၤဝဲလာပုၤတာ်ဒဲးဘးအဖိန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ယုၤကိးစ့ၢ်ဒီးစံးဘၣ်
ဝဲ (၁မိၤဒုး၁၄-၁၅)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်အီၤလာ ယုၤဒုးကဲထီၣ်ပိာ်မုၢ်အချံးဒီးဂုၢ်အချံ
အသၢ်တဖၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါလိာ်က့ၤအသးန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပနီၤဖးတာ်ဝဲအံၤကသ့အဂီၢ်တာ်
လာဟီၣ်ခိၣ်ချ့အံၤပုၤကညီၣ်တာ်အိၣ်မူအိၣ်ဝဲလွံၤမံၤန့ၣ်လီၤ.

ပုဂံကညီအိပ်ပဲ လွှာ ကလုာ်

(၁) ပုဂံကညီလၢ မိာ်ဒီးပာ်တအိာ်

(၁မိ ၂:၇) ပုဂံလၢာ်အပာ်စီအဖၢဒၢအံၤ ယုၤဟံန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကမူၣ်တုၤထီၣ်ဝဲဒီး
ဒုးကဲထီၣ်ပုဂံကညီအိာ်ထံးတၢၤ အအိာ်ဖျၢၣ်တအိာ်,ဖိသၢတၢ်အိာ်မူတအိာ်,အမိ
ါအပာ်တအိာ်,ကဲထီၣ်တဘျီယီပုၤဒိၣ်တုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

(၂) ပုဂံကညီလၢ အမိာ်တအိာ်

(၁မိ ၂:၂၁-၂၂) အမိာ်တအိာ်အိာ်ထဲအပာ်ဒီးကဲထီၣ်ပုဂံကညီအိာ်ဝဲတၢၤ
မ့ၢ်ဝဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အမိာ် နီၢ်အံၤအူန့ၣ်လီၤ. ယုၤဟံန့ၢ်စီအဖၢဒၢအရၢယံးဒီးတုၤထီၣ်ဝဲ
အယံးဒီးဖိသၢတၢ်အိာ်မူတအိာ်,အိာ်ထီၣ်တဘျီယီကဲပုၤဒိၣ်တုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) ပုဂံကညီလၢ အအိာ်ဒီးမိာ်ပာ်

ပဲန့ၢ်ယၤကီးၤစးဒီးအံၤဟဲအိာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ မိာ်ဒီးပာ်အအိာ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်ယုၤ
တုၤထီၣ်လၢအစုဒၢဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟဲခိဖျိလၢတၢ်အိာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၄) ပုဂံကညီလၢ ပိာ်မုာ်အချံအသၢာ်

အအိာ်ထဲအမိာ်ဘၣ်ဆၢအပာ်တအိာ်ဘၣ်ဒီးဟဲအိာ်ဖျၢၣ်ဝဲအိာ်တၢၤ. မ့ၢ်ယုၤ
န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ခရံၣ်အံၤဟဲအိာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအမိာ်နီၢ်မၤရံဘၣ်ဆၢအပာ်တအိာ်ဘၣ်,
လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအါၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤ အပာ်မ့ၢ်စီယိသးန့ၣ်လီၤ (လူၤကၢာ် ၃:၂
၃). ဘၣ်ဆၢကစၢ်ခရံၣ်အံၤလၢအမိာ်နီၢ်မၤရံအဟုးအသးအိာ်ထီၣ်ခိဖျိသးစီဆံ့အစီ
အကမိဒီးဟဲအိာ်ဖျၢၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.(မးသဲ ၁:၁၈-၂၀)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢဟဲခိဖျိ
လၢပိာ်မုာ်အချံအသၢာ်န့ၣ်လီၤ.

ဂုၢ်အချံအသၢာ်

တၢ်လၢပိာ်မုာ်အချံအသၢာ်အံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ် ကစၢ်ယုၤဂ့ၢ်ဒီး တၢ်လၢဂုၢ်အချံအ
သၢာ်အံၤကမ့ၢ်မတၤလဲာ်...

(၁) ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ဖဲပုၤဘျၢတၢ်စီၤယီၤဟံၣ် ဖဲအထံၣ်ဘၣ်ပုၤဖၤရံၤရှ့ၤဒီးပုၤစးဖူၤကဲ အါၤပၤဖဲသိး အကဒီးဘျၢ ဘၣ်အသးဒီး စံးဘၣ်အီၤ ရုၢ်ပွၤတဖုၤစ မ့ၢ်မတၤသိၣ်လိသုၣ်ဒီးသုၣ်ကယုၢ်ထီၣ်ကွံာ်လၢ တၢ်သးထီၣ်အကျဲန့ၣ်တၢ်လဲၣ်. (မးသဲ ၃:၇, လူၤကၢၣ် ၃:၇).

(၂) ကစၢ်ယုၣ်ရှ့ၤစ့ၢ်ကီးစံးဘၣ် ပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢ ရုၢ်ပွၤတဖုၤစ မ့ၢ်သုမ့ၢ်ပုၤအအာဒီး သုၣ်က တီၢ်တၢ်ဂ့ၤကသ့ၣ်လဲၣ်. အစ့ၢ်ဖဲအံၤ ဖဲတၢ်လၢအအိၣ်ပျဲလၢသးအပူၤန့ၣ်ပထးခိၣ်က တီၢ်တၢ်လီၤ. (မးသဲ ၁၂:၃၄). ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲအံၤ ကစၢ်ယုၣ်ရှ့ၤကီးအီၤလၢ ပုၤအံၣ်စ ရူၤလးဖိတဖၣ်လၢရုၢ်အချံအသၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိကဲရုၢ်အချံအသၣ်အယိကတီၢ်တၢ်လၢအ ဂ့ၤတသ့ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအံၣ်စရူၤလးဖိဖဲလဲၣ်ကဲဝဲလၢရုၢ်အချံအသၣ်သတးဒီးမ့မ့ၢ် ပုၤကလုာ်အၤတဖၣ်ပတဲအလီၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကဲထီၣ်ဂုၢ်အချံအသၣ်

နီၢ်အံၣ်အုၤဒီးစီၤအဖၣ်အံၤ တချုးမၤတၢ်ဖဲးဘးဖဲဘၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်က ယုၤအဖိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တဒိကန့ၣ်ယုၤအကလုာ်ဘၣ်ဒီးဒိကန့ၣ်ဝဲရုၢ်အကလုာ်အ ယိကဲထီၣ်က့ၤဝဲဖၣ်ရုၢ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိပုၤလၢဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လၢ နီၢ်အံၣ် အုၤဒီးစီၤအဖၣ်ပဝဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲဖၣ်ရုၢ်အချံအသၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

အက့ၢ်အဂီၢ်လၢကဲဂုၢ်အချံအသၣ်တဖၣ်

ဒီဖျိပဝဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အံၤကဲလၢရုၢ်အချံအသၣ်အယိပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အ က့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်ဖဲဖျါလၢလၢာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

(၁) **အိၣ်ဒီးတၢ်အစုၣ်** တၢ်လၢရုၢ်န့ၣ်အစုၣ်အပျၢအိၣ်ဝဲဖၣ်လၢအထးခိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ . ဖဲန့ၣ်အသိးလၢပုၤကညီစ့ၢ်ကီးလၢပထးခိၣ်ပပူၤအပူၤန့ၣ်အစုၣ်အပျၢအိၣ်ဝဲဖၣ်န့ၣ် လီၤ. (ရိမုၤ ၃:၁၃) စံးဝဲ ရုၢ်အအစုၣ်အိၣ်လၢအပူၤဖိလၢာ်. (ယၤကိာ် ၃:၈) စံးဝဲ မ့ မ့ၢ်ပူၤန့ၣ်ပုၤမၤဘျါအီၤတသ့ဘၣ်နီတၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်တၢ်အလၢပုၤမၤအီၤတနၢၤဘၣ်,ဒီးလၢပျဲ ဝဲဒီးတၢ်အစုၣ်အပျၢလၢအမၤသံတၢ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်လၢရုၢ်န့ၣ်အစုၣ်အိၣ်ဝဲ လၢအမဲအလိအသိးတၢ်လၢပုၤကညီအံၤအစုၣ်အိၣ်လၢအပူၤလီၤန့ၣ်လီၤ.ဒီဖျိပကတီၢ် တၢ်လၢပထးခိၣ်အယိဖုးကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဆါသးဆါ,ကဲထီၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါ,ကဲထီၣ်တၢ်

အုပ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သး, အယိသတးဒီးပနာ်ဟ်အိးသ့လၢ တၢ်လၢပုဟ်ဂ်ခိၣ်ဖိအံၤလီၤ
ၤကၢ်မးလၢ ရှၢ်လၢအအါအချံအသၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) **အပျၢဖးဒု** တၢ်လၢရၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးအပျၢဖးဒုအသိးပုကညီစ့ၢ်ကိးမၤအသးဒ်န့ၣ်
စ့ၢ်ကိးလီၤ. စီၤယၤကိာ်စံးဝဲဒၣ် ပဆိၣ်စ့ၤယုၤပာ်တၢ်န့ၣ်,လၢအိၤ, ဒီးပဆိၣ်အၢပုက
ညီလၢအဘၣ်တၢ်တုၤအိၣ်ဖိယုၤအက့ၢ်အစီၤအသိး,လၢအိၤလီၤ. တၢ်ဆိၣ်စ့ၤဒီးတၢ်ဆိၣ်
အၢန့ၣ်,ဟဲထီၣ်လၢပထးခိၣ်တပူၤယိၤလီၤ. ယဒိပုာ်ဝဲၣ်သ့ၣ်စၢ တၢ်န့ၣ်တဖၣ်တရၢမၤဘၣ်
အသးဒ်န့ၣ်ဘၣ်. (ယၤကိာ် ၃:၉-၁၀). တၢ်လၢပုကညီအံၤအကတိၤတၢ်သ့ခံခါအ
ယိပစံးလၢဒ်ရၢ်န့ၣ်အပျၢဖးဒုအိၣ်ဝဲအသိး လီၤကၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ပဆိၣ်စ့ၤယုၤဘၣ်ဆၣ် ပ
ဆိၣ်အၢပုကညီဒီးပဟ်ဒုၣ်ပာ်ကမၣ်တၢ်. ပကတိၤတၢ် လၢအမဲာ်ညါတမံၤ လၢအလီၢ်
ခံတမံၤ.ပတဲပုၤတမံၤလၢအိၣ်စါခိအိၣ်အါအါ ဘၣ်ဆၣ်တုၤပုၤတမံၤက့ၤတခီတဲဝဲလၢအ
ဝ်တၢ်ဆူၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပထံၣ်ဘၣ်သ့လၢ လီၤကၢ်ဒ်ရၢ်အပျၢဖးဒုန့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ဘၣ်ဝဲ လံာ်ယိဟၣ် ၉: အပူပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤမၤဘ
ၣ်က့ၤပုၤမဲာ်တထံၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ထံၣ်ကဒါက့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖၤရဲၤရဲၤတဖၣ်ကိးန့ၣ်ပုၤ
မဲာ်တထံၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ထံၣ်ကဒါဒီးစံးဘၣ်ဝဲဒ်အံၤ (ယိဟၣ် ၉:၂၄) မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်
တဖၣ်ကိးန့ၣ်ခံစုတစုပုၤလၢအမဲာ်ဘျီၣ်န့ၣ်ဒီးစံးဘၣ်အိၤ, မၤလၢကပီၤယုၤတက့ၢ်. ပသ့
ၣ်ညါလၢပုၤတၢ်အံၤမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိလီၤ. တၢ်လၢပုၤဖၤရဲၤရဲၤအမၤပုၤဘျီၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်
ယုၤတၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲပုၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်စံးအိၤလၢပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိတၢ်ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤန့ၣ်
လီၤ. ပကထံၣ်လၢယုၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဘျီၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ်တဲအာတဲသီက့ၤဝဲဒ
ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကတိၤတၢ်ကတိၤဖးဒုဒီးရၢ်အသိး,ပဝဲန့ၣ်ပုၤစ့ၢ်
ကိးပကတိၤတၢ်ဒီးပျၢအဖးဒုအသိးန့ၣ်ကိးမ့ၢ်နံၤဒီးန့ၣ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ရှၢ်လၢအအါကဘၣ်လဲၤဝဲတၢ်လီၢ်

ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤစံးဝဲ “ရှၢ်သ့ၣ်,ရှၢ်ပူတဖုၤ, သုကပူဖျဲးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်ဃးဒီး
လၢာ်ရၢ် ကသ့ဒ်လဲၣ်” (မးသဲ ၂၃:၃၃). တၢ်လၢရၢ်အချံအသၣ်တဖၣ်ကဘၣ်လဲၤဝဲဒၣ်
အလီၢ်မ့ၢ်ဝဲ လၢာ်ရၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးတၢ်လၢအလီၤကၢ်ဒ် ကဲရၢ်အချံအသၣ်
ခဲလၢာ်ပုၤဟ်ဂ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်ကဘၣ်လဲၤဝဲဆူ လၢာ်ရၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၆ တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ

- (၁) တၢ်လၢရၢ်အချံအသၢ်ဒီးမတၤအချံအသၢ်န့ၣ်ထီၣ်ဒါလိာ်သးလဲၣ်...
- (၂) တဲဖျါဘၣ်ပးပျၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအိၣ်ပျဲကလုာ်လဲၣ်....
- (၃) တၢ်လၢပိာ်မုၢ်အချံအသၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မတၤတၢ်လဲၣ်...
- (၄) စီၤယိၤဟၢၣ်စံးဘၣ်ပျၤအိၣ်စရၤလးဖိဒ်လဲၣ်....
- (၅) တၢ်လၢပျၤကညီအံၤဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လၢမတၤလဲၣ်...
- (၆) တၢ်လၢရၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအသကးပဝးခံမံၤတဲဖျါဘၣ်တက့ၢ်....
- (၇) တၢ်လၢပျၤကညီအစုၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဖဲလဲၣ်....
- (၈) တၢ်လၢပျၤကညီအပျၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးမနုၤလဲၣ်...
- (၉) တၢ်လၢအပျၤအိၣ်ဖးဒုစံးတၢ်န့ၣ်မနုၤလဲၣ်...
- (၁၀) တၢ်လၢရၢ်လၢအအချံအသၢ်တဖၣ်ကလဲၤဖဲလဲၣ်....

တၢ်မၤလိ (၇)

မုၢ်ကီၤလိာ်အဖိတဖၣ်

ပမၤလိတၢ်ဖဲလၢတၢ်မၤလိ ၆ အပျၤန့ၣ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ပိာ်မုၢ်အချံအသၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကစၢ်ခရံၣ်ဒီး တၢ်လၢရၢ်အချံအသၢ်တခီမ့ၢ် ပျၤကညီဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ ၊ ပဆဲးမၤလိသကိးဘၣ်ပးဒီးမုၢ်ကီၤလိာ်အဖိတဖၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယျၤအဖိတဖၣ်

တၢ်လၢယျၤတုၤလီၤနီၢ်အိၣ်အုၤဒီးစီၤအၤဒေၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဒီးဘးတအိၣ် ဘၣ်အပိာ်ကိးဝဲလၢယျၤအဖိန့ၣ်လီၤ. (လူၤကၢၣ် ၃:၃၇)အပျၤ စီၤအၤဒေၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲက

စာယူအဖိခွါနှင့်လီ၊ ခီဖျိလာကဲဝဲဒ်လယူအဖိတဖှ်အယိ ရှုလိာ်သးဒီးယူသ့ဝဲ
ဒ်နှင့်လီ၊ ဒီးန့ၢ်ယုာ်စ့ၢ်ကီးတၢ်န့ၢ်သါလယူအိၣ်န့ၢ်လီ၊

မုာ်ကီၤလံာ်အဖိတဖှ်

တၢ်လၢမုာ်ကီၤလံာ်အံၤ အိၣ်ဝဲလၢရၢ်အပူၤဒီးလီန့ၢ်ဝဲနီၢ်အံၣ်အုန့ၢ်လီ၊ မုာ်ကီၤ
လံာ်လီန့ၢ်ပုၤကညီလၢဒ်သိးသုတဒိကန့ၢ်ယူအကလုာ်တရုၤမ့မ့ၢ်တခီကဒိကန့ၢ်အ
ကလုာ်အစီၢ်ကွဲန့ၢ်လွဲန့ၢ်ဝဲဒ်န့ၢ်လီ၊ နီၢ်အံၣ်အုဒီးစီၤအဖှ်ဒီးမၤဝဲခဲၤအံၤညီကွံာ်
ယူအကလုာ်ကထါဒီးဒိကန့ၢ်ဝဲဒ်မုာ်ကီၤလံာ်အကလုာ်န့ၢ်လီ၊ ဒီးကစာ်ယူမၤလိာ်
အဝဲသ့ၣ်ဒ်အံၤ **“ဒီးကစာ်ယူမၤလိာ်ပုၤကညီဒီးစံးဝဲဒ် ကယဲၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အ
လီၢ်အပူၤအံၤ နအိၣ်ဒီးနအိၣ်ဘၣ်သၢၣ်၊ မ့မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အာအသ့ၣ်တ
ထံးန့ၢ်အိၣ်အသ့ၣ်တဂ့ၢ်၊ အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ မုာ်တနံၤလၢနအိၣ်အီၤန့ၢ်သံးနကသံလီ၊”**
(၁မိၤရှု ၂:၁၆-၁၇) . ဘၣ်ဆၣ်မုာ်ကီၤလံာ်စ့ၢ်ကီးစံးဘၣ်ဝဲဒ်အံၤ **“ဒီးဂ့ၢ်စံးဘၣ်ပိာ်မုာ်
သုတသံးဒီးတသံဘၣ်လီ၊ မုာ်ယူသ့ၣ်ညါလၢမုာ်နံၤလၢသုအိၣ်အီၤန့ၢ် သုမဲာ်ကအိး
ထီၣ်အသးဒီးသုကလီၤဂၢ်ဒီးယူဒီးကသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အာန့ၢ်လီ၊”** (၁မိၤရှု
၃:၄-၅).

ခီဖျိလာနီၢ်အံၣ်အုဒီးစီၤအဖှ်အံၤ ဒိကန့ၢ်ဝဲမုာ်ကီၤလံာ်အကလုာ်ဒီး တဒိက
န့ၢ်ယူအကလုာ်လၢဘၣ်အယိအဆၢထီၣ်တဲာ်ဝဲဒီးယူန့ၢ်လီ၊ (၁မိၤရှု ၃:၂၃-၂၄).
မုာ်တနံၤဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲ သ့ၣ်လၢသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အာတထံးအံၤအသ့ၣ်တ
ဘျီယီ အဝဲသ့ၣ်နီၢ်ခိအံၤအိၣ်မူဖဲဘၣ်ဆၣ် မ့မ့ၢ်အနီၢ်သးတခီသံဝဲဒ်န့ၢ်လီ၊ အဝဲ
သ့ၣ်တဖှ်အံၤယူတုၤလီၤဝဲဒ်ယူအကွၢ်အစီၤအသိးဘၣ်ဆၣ်၊ လီၤဂၢ်က့ၤလၢမုာ်ကီၤ
လံာ်အသကဲၣ်ပဝးန့ၢ်လီ၊ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ယူအတၢ်ဆိၣ်အာဒီးကဲထီၣ်က့ၤဝဲလၢမုာ်ကီၤလံာ်
အဖိန့ၢ်လီ၊

ပာ်မုာ်ကီၤလံာ်

ပုၤအံၣ်စရုလးဖိတဖှ်အံၤဆိကမိၣ်ဒီးတဲလီၤအသးလၢကစာ်ယူအဖိတဖှ်န့
ၣ်လီ၊ တဲလီၤအသးဒီးကစာ်ခရံၣ်ဒီးကစာ်ခရံၣ်စံးဘၣ်ဒီးအံၤ **“သုဝဲဒ်အံၤ၊သုဘၣ်
ဃးဒီးသုပာ်မုာ်ကီၤလံာ်၊ဒီးဖဲဒ်သုပာ်အသးန့ၢ်၊တၢ်မိၣ်မၤသုသးလီ၊ အဝဲအံၤလၢသီ**

လံလံ၊ မှ်ပုလုအမာသံပုကညီ၊^{၃၁}ဒီးတဆာထာ်ဘၣ်လုတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအပူၤဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတအိၣ်ဘၣ်လုအပူၤဘၣ်. တုၤအကတီၤတၢ်ကဘျးကဘျ ဌ်ဒီး, မှ်အကတီၤတၢ်လုအတၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, မှ်ပုလုအကတီၤကဘျးက ဘျၣ်, ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကတီၤကဘျးကဘျၣ်အပၢ်လီၤ.” (ယိဟၣ် ၈:၄၄).

ပုအံၣ်စရုလးဖိတကလုာ်အံၤမ့ၢ်ကစၢ်ယုၤအပုကလုာ်ဒၣ်လဲၣ်ကဲထီၣ်ဝဲလု မှ်ကီၤလံၢ်အဖိသတးဒီးပဝဲပုကလုာ်အစတဖၣ်ဒုပတလိၣ်တဲလုဘၣ်. ကဲဝဲဒၣ်မှ် ကီၤလံၢ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စီယိဟၣ်စံးဝဲဒၣ် “**ပသ့ၣ်ညါလုပဘၣ်သးဒီးယုၤ ဒီး လုပာ်ခိၣ်ခဲလုာ်မံလီၤဝဲလုတၢ်အတၢ်သီတဂၤန့ၣ်အပူၤလီၤ.**” (၁ယိဟၣ် ၅:၁၉). တအိၣ်ဖျၢၣ်ဒ်ယုၤအဖိအသိးဘၣ် ဒီးပုကိးဂးဒီးသ့ၣ်ခသးခဝဲလုတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အမ့ၢ် နံၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလုတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အမ့ၢ်နံၤအတၢ်မၤပွဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘ ဌ်ဆၣ်ပုကညီခဲလုာ်အံၤတအိၣ်ဖျၢၣ်ဒ်ယုၤအဖိတဖၣ်ဘၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဝဲလုဒ်မှ်ကီၤ လံၢ်အဖိတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးတကဲလုတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်လုအစုၤအဘၣ်ဘ ဌ်. လံၢ်စီဆံ့စံးဘၣ်ပု “**ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဖဲဒၣ်ပုလုအတူၢ်လိာ်အီၤ, ပုလုအစုၤက့ၤန့ၣ် က့ၤအမံၤတဖၣ်န့ၣ်, ဟ့ၣ်ဝဲလုအစီအကမီၤ, ဖဲသိးအကကဲထီၣ်ယုၤအဖိလီၤ.**(ယိဟ ဌ် ၁:၁၂). ပထံၣ်ဘၣ်လုပမ့ၢ်န့ၣ်ဒီးတူၢ်လိာ်ကစၢ်ယုၣ်ဂ့ၤအမံၤလုသ့ၣ်လုသးလီၤတၢ် လီၤဆဲးမးဒီးပကဲထီၣ်ဘၣ်ယုၤအဖိသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပဝဲကိးဂးဒီးအံၤပ တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အခိၣ်ထံးဒီး ပတချုးစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤခရံၣ်ဒ်ဘၣ်အဆာကတီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ် ဝဲဒၣ်မှ်ကီၤလံၢ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပတၢ်အိၣ်မူအခိၣ်ထံးမ့ၢ်ဝဲမှ်ကီၤ လံၢ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်ပတူၢ်လိာ်သ့စ့ၢ်ကီၤခါ.....

ပၢ်ယၢ်မှ်ကီၤလံၢ်

တၢ်လုတကဲပၢ်လုအတၢ်နီၣ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤပကိးအီၤလုပၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် လုမှ်ကီၤလံၢ်အံၤကဲဝဲဒၣ်ပုကညီခဲလုာ်အပၢ်, ဘၣ်ဆၣ်တမှ်ပုလုတုၤလီၤပုကညီ အခိၣ်ထံးတဂးန့ၣ်ဘၣ်. တၢ်လုတုၤလီၤပုကညီအခိၣ်ထံးမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ် ဆၣ်ပုကညီခဲလုာ်အံၤကိးမှ်ကီၤလံၢ်လုပၢ် တမှ်ပၢ်နီၣ်နီၣ်ဘၣ်မှ်ပၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. အ ယိမှ်ကီၤလံၢ်မှ်ဝဲပုကညီခဲလုာ်အပၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်လုတၢ်လုပၢ်ယၢ်န့ၣ် ဖိလုပဲပၣ်ယုာ်ဒီးမၤတဖၣ်အဖိခိၣ်အတၢ်ဂ့ၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အသိးမှ်ကီၤ

၁။ လံာ်အံၤတၢ်စ့ၤဝဲဒၣ်လၢပုၤကညီၣ်ခဲလၢာ်အဖီခိၣ်ဒ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီၣ်လၢအဘၣ် ပျံၤပာ်ယၢ်အသိးန့ၣ် ပျံၤဘၣ်မ့ၢ်ကီၤလံာ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပာ်ယၢ်အံၤဖိးအမၤအာမၤနးဖိယၢ်အိၣ်ဝဲအသိး မ့ၢ်ကီၤလံာ်အံၤမၤအာမၤနးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိးန့ၣ်အသိးစးကီးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ကီၤလံာ်အဖီတဖၣ်အက့ၣ်အဂီၢ်

တၢ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အံၤကဲထီၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်ကီၤလံာ်အဖီတဖၣ်အယိကအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်ဖိးဖျါလၢလၢာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

(၁) တၢ်မၤသံပုၤကညီၣ်အသးသမူ

ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲဒၣ် တၢ်လၢမ့ၢ်ကီၤလံာ်အံၤ လၢပုၤလံာ်လံာ်ကဲပုၤတၢ်လၢမၤသံပုၤကညီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ (ယိဟၣ် ၈:၄၄). တၢ်လၢမ့ၢ်ကီၤလံာ်အံၤ မၤသံထဲလၢနီၢ်အိၣ်အုၤဒီးစီၤအဖၣ်အနီၢ်သးတကးဖိးဘၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤဆူစီၤကၤယံၣ်အသးအပူၤဒီးမၤသံစီၤဟ့ၤဘ့ၤလးန့ၣ်လီၤ (၁မိ ၄:၈). ဒ်န့ၣ်အသိးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤ ကဒဲကဒဲမၤသံလိာ်ပသးသမူဒီးပနီၢ်သးတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

(၂) ထီၣ်ဒုၣ်ဒါက့ၤဝဲကစၢ်ယုၤ

တၢ်လၢမ့ၢ်ကီၤလံာ်အံၤလၢခဲလၢပုၤန့ၣ်ကဲဝဲဒၣ် မူခိၣ်ကလးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲထီဒါကစၢ်ယုၤဒီးအဝဲဒၣ်အိၣ်ဒီးထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ကစၢ်ယုၤအယိသတးဒီးအဝဲဘၣ်တူၢ်ယုၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်အယိဒီးကဲထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ်လၢမ့ၢ်ကီၤလံာ်န့ၣ်လီၤ. (ယဟ့ၤစက့ၤလး ၂ ၈:၁၂-၁၇, ယရၢ်ယၢ ၁၄:၁၂-၁၅). ဒ်န့ၣ်အသိးပုၤဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်အံၤ ထီၣ်ဒုၣ်ဒါလိာ်အသးဒီးကစၢ်ယုၤ, တၢ်ထံၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်အံၤထီၣ်တဖၣ်ဒီးလိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်အံၤတဖၣ်ဒီးလိာ်အသးဘၣ်အယိသတးဒီး ကစၢ်ခရံၣ်အံၤဖိးသိးယုၤဒီးပုၤကညီၣ်အဘၣ်စၢၤကမၤဘၣ်လိာ်က့ၤအစီၤအဂီၢ် တူၢ်သံကွံၣ်အသးလၢထူၣ်ဆူညါအလိာ်န့ၣ်လီၤ. (၂ကရံၣ်သုး ၅:၁၈)

(၃) မ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတအိၣ်ဘၣ်လၢအပူၤ

တၢ်လၢမ့ၢ်ကီၤလံာ်အံၤလၢအပူၤန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတအိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ (ယိဟၣ် ၈:၄၄). တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအံၤအိၣ်ဒၣ်ထဲလၢကစၢ်ယုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး

၂၃
တၢ်လၢပုၤကညီအပူၤန့ၣ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤတအိၣ်ဝဲဘၣ်. အယိသတးဒီးအဝဲသ့ၣ် တသ့
ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤဘၣ် အါန့ၣ်အန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးတူၢ်လိာ်စ့ၢ်ကိးယွၤအ
တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၄) မ့ၢ်ပုၤလၢအကတိၤတၢ်ကဘျးကဘျၣ်

တၢ်လၢမုၢ်ကီၤလံာ်အံၤကတိၤတၢ်ကဘျးကဘျၣ်ဒီး မ့ၢ်တၢ်ကတိၤကဘျးကဘျၣ်
ၣ်အပၢ်လီၤ. (ယိဟၣ် ၈:၄၄). ဒ်န့ၣ်အသိးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်မူၣ်တၢ်
ကဘျးကဘျၣ်ဒီးအိၣ်မူၣ်မုၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤတခီန့ၣ်ဟံၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်ဘ
ၣ်ဆၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ကဘျးကဘျၣ်တခီတလိၣ်ပုၤသိၣ်လိၣ်န့ၣ်ပုၤဘၣ် ပတဲဒီးပန့ၢ်ဟံၣ်.ဒီးပမ
ၤအီၤသ့ညီကဒၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်သ့လၢခိဖျိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤ တၢ်သးစၢ်ဆါအိၣ်
ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဘျးကဘျၣ်အပူၤအယိန့ၣ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲနကတိၤတၢ်ကဘျးကဘျၣ်စ့ၢ်
ကိးဒါ, ပမ့ၢ်တဲဘၣ်တဘျီဘျီန့ၣ်ပသ့ၣ်ညါသ့လၢကဲဝဲမုၢ်ကီၤလံာ်အဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်လ
ၤတၢ်ကတိၤလိၣ်ကွဲတၢ်,တၢ်တဲနံၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ကတိၤကဘျးကဘျၣ်တဖၣ်သတးဒီး
ပုၤမ့ၢ်တဲနံၤတမံၤန့ၣ်ပမိၣ်သးနံၤပိာ်အခံၤဒီးပတၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢ
ပကဲလၢတၢ်ကဘျးကဘျၣ်အဖိအယိန့ၣ်လီၤ.

(၅) မ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ

လၢသီန့ၣ်ယွၤတ့ၤလီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူစီၤအၢၤဒၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ (၁မိ
ၤ:၂၈). ဘၣ်ဆၣ်စီၤအၢၤဒၣ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ဆူမုၢ်ကီၤလံာ်အစုအပူၤ,ဒီးပၤအသး
ဆူမုၢ်ကီၤလံာ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ (လူၤ ၄:၆). အယိပကထံၣ်ဘၣ်လၢမုၢ်ကီၤလံာ်အံၤပၤဝဲ
ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.(ယိဟၣ် ၁၄:၃၀). မၤအသးဒ်န့ၣ်ဒီးပထံၣ်ဘၣ်လၢပုၤဟီ
ၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤ သးစၢ်ဆါဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးလၢတၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်အံၤ အ
ယိပသ့ၣ်ညါအီၤသ့လၢကဲဝဲဒၣ်လၢမုၢ်ကီၤလံာ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၆) မ့ၢ်မၤတၢ်ဒီးဘး

အစ့ၢ်ဒ်အံၤ, မုၢ်ကီၤလံာ်မၤတၢ်ဒီးဘးလၢအခိၣ်ထံးလံာ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. (၁ယိဟ
ၣ် ၃:၈). တၢ်လၢပုၤကညီကိးစၢ်ဒီးအံၤမၤကမၣ်တၢ်ဒီးမၤတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. အယိပ
သ့ၣ်ညါသ့လၢတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီးမုၢ်ကီၤလံာ်န့ၣ်လီၤ.

မှိုက်လိလိကျလအကတော်

တော်လအမှိုက်လိလိအံ၊ ကဲဝဲယူအနုအဒါနုလိ အယိယူကတော်ကတိပ
 န်နုအဝဲအဂီလိလိရ်မုဒ်အူနုလိ၊ ယူစံးဘဉ်အိ “**ဒီးယကဒုးဟဲထီဉ်မုဒ်အူ
 လအသးကံပူလအကအိဉ်ကွံနု**” နုလိ၊(ယယုးစကုလး ၂၈:၁၈). ဒ်နု
 အသိးကစာယုဉ်ရှူးစံးဝဲဒ် “**ဟးဖးဒီးယအူမုဒ်အူအထူအယိအပူ လအကတ
 ဉ်ကတိပဉ်နုမှိုက်လိလိဒီးအကလူးတဖဉ်အဂီတကုာ်**” (မးသဲ ၂၅:၄၁). လအမှိုနံ
 ခံကတော်နု “**ဒီးမှိုက်လိလိလအလီနုအိနုနု,ဘဉ်တော်တော်လိကွံအိအူမုဒ်အူဒီး
 ကးနိဉ်ပူ,ဝဲတော်နုတော်ယိ,ဒီးဝဲအဘျဉ်အိဉ်ဝဲလိ. ဒီးကဘဉ်တော်မးနးမးဖိဉ်အိလအ
 မှိုဆါဆဲးလအမှိုနုအစါစါအယဉ်ယဉ်လိ**” (လိဉ်ဖျါ ၂၀:၁၀).

ဒ်ပထံဉ်ဘဉ်လံလိလိစိဆဲအဆာတဖဉ်အတော်နုဖျါအသိးအံ မှိုက်လိ
 အကျလအကတော်မှိုဝဲဒ် မုဒ်အူဒီးကးနိဉ်အပူလိ၊ အယိပဲပုဟီဉ်ခိဉ်ဖိခဲလိ
 အံ ပတော်ဘဉ်ထွဲအိဉ်ဝဲဒီးမှိုက်လိလိအယိသတးဒီး ဒီးကျလအမှိုက်လိလိပိဝဲအသိး
 ပဘဉ်လဲဝဲဒ်စုာ်ကီးနုလိ၊ “**အယိသတးဒီးပဘဉ်ယုကျလအပကထုဉ်ဖျူးထီဉ်လအ
 မုဒ်အူဒီးကးနိဉ်အပူအဂီနုလိ**”.

တော်မလိ ၇ အတော်သံကွာ်တဖဉ်

- (၁) တော်လအနိအံအူဒီးစါအဉ်ဒါအံ လအအိဉ်ထံးကဲမတတဂအဖိနုလဲဉ်....
- (၂) တုာ်နိအံအူဒီးစါအဉ်အံ ဒိကနုမှိုက်လိလိအကလုာ်ဝဲဒီးကဲထီဉ်ကုာ်မ
 တတဂအဖိလဲဉ်....
- (၃) ကစာယုဉ်ရှူးစံးဘဉ် ပုအံဉ်စရုလးဖိတဖဉ်လအသုကဲမတတဂအဖိလဲဉ်....
- (၄) တော်လအပူကညီအံဝဲအိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်လံနုကဲထီဉ်လအမတတဂအဖိလဲဉ်....
- (၅) ပူကညီကိးဂးဒီး ပာ်ယာ်မှိုမတတဂလဲဉ်..
- (၆) တော်လအပူကညီအံကဲထီဉ်မှိုက်လိလိအဖိသတးဒီး ထီဉ်ဒါလိာ်သးဒီးမတတ
 ဂလဲဉ်...

(၇) လာအကဲမုၢ်ကီၤလံာ်အဖိန့ၣ်ပသ့ၣ်ညါအီၤသ့ခိဖျိၣ်လဲၣ်...

(၈) တံၤသကိးနကတိၤကဘျံးကဘျၢ်တၢ်တဘျီဘျီစ့ၢ်ကိးဧါ....

(၉) ပှၤလာအအဲၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်န့ၣ် ကဲမတၢ်တၢ်အဖိလဲၣ်..

(၁၀) တၢ်လၢမုၢ်ကီၤလံာ်အကျဲအကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၤဖဲလဲၣ်...

တၢ်မၤလိ (ဂ)

ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်ဖိဃၢ်တဖၣ်

တၢ်မၤလိ ၇ အပူၤပမၤလိဘၣ်လံၤလၢ တၢ်လၢပှၤကညီအံၤကဲ မုၢ်ကီၤလံာ်အဖိ တဖၣ်လီၤ. ကဲဝဲဒၣ်မုၢ်ကီၤလံာ်အဖိသတးဒီးအဲၣ်ဒီးအိၣ်မူဒံးမုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်ဘၣ်သး အသိးန့ၣ်လီၤ. လၢအကတၢ်စ့ၢ်ကိးကဘၣ်လဲၤယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးအဝဲလၢ မ့ၣ်အူဒီးကးနိ န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပကမၤလိသကိးဆူညါလၢ တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးယွၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤ တၢ် လၢပှၤကညီအံၤ လီၤဂၢ်လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်ဖိဃၢ်တဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ကဲထီၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ

တၢ်လၢပှၤကညီအံၤဆိကမိၣ်လီၤအသးလၢအကဲပှၤလာအစ့ၤအဝါတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါတမ့ၢ်ပှၤကညီဘၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလီၤ. လၢတၢ်မၤလိ ၃ အပူၤပမၤလိတ့ၢ်ဒီးပကထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်လၢပှၤကညီအပူၤအံၤ (ပနီၢ်ခိ-ပသးသမူ- ပနီၢ်သး)အိၣ်ဝဲတၢ်သၢမံၤအံၤမၤယုၣ်အသးအယိ လၢယွၤအမဲၣ်ညါထံၣ်ဝဲလၢကဲထီၣ်ပှၤ ကညီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပှၤတၢ်လၢအအိၣ်မူထဲ (နီၢ်ခိ-သးသမူ) ခံမံၤတၢ်အံၤ မ့ၢ်ဒၣ်ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသိးန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်လံာ်တၢ်ကတိၤဒိအပူၤ **“မ့ၢ်မးယ လီၤဂၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအါန့ၢ် ပှၤကညီကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်လီၤ. ဒီးပှၤကညီအတၢ်ကူၣ်တၢ် ဆးန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးယၢဘၣ်”** (ကတိၤဒိ ၃၀:၂).

တၢ်ကဲထီၣ်ထွဲၣ်

“**တၢ်လၢထံၣ်အံၤ က့ၤကဒါက့ၤဆူအဘျီးန့ၣ်လီၤ**” (၂ ပုးတရူး၂:၂၂) န့ၣ်အသိး တၢ်လၢပုၤကညီအံၤ တၢ်ကမၢ်လၢပညိကွံာ်ဝံၤဒီးပမၤကဒါက့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်ထိး

“**တၢ်လၢထိးအံၤ ထိးမိၢ်လၢအဒိးသ့စီအသးဝံၤဒီးကဒါလီၤအသးဆူအလီၢ် ကလိာ်လၢကပံာ်ကျါန့ၣ်လီၤ.** (၂ ပုးတရူး၂:၂၂). တၢ်လၢထိးအံၤ အဲၣ်ဘၣ်ကပံာ်အသိးန့ၣ် ပဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကိး အဲၣ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အသိး ပညိကွံာ်တၢ်တရုၤတဘၣ်တဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲအဲၣ်ဒီးက့ၤမၤကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ. အပိၤလီၤကဲထိးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကညီဒီးဆၣ်ဖိကိာ်ဖိတၢ်လီၤကၢ်လိာ်သး

(၁) ကဘၣ်တုၤဆူတၢ်ဟးစီန့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. **“အဂ့ၢ်ဒ်အံၤထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ ပုၤကညီသ့န့ၣ်သံဝဲ, ပုၤဟးဂီၢ်ဖိဒီးပုၤအသးခံးန့ၣ်ဟးဂီၢ်ဝဲတပူၤဃီ, ဒီးလဲၤသဒၣ်အစုလီၢ်အခိၣ်ခိၣ်လၢပုၤကအဂီၢ်လီၤ”** (စံး၄၉:၁၀). တၢ်လၢဆၣ်ဖိကိာ်ဖိမ့ၢ်သံဒီးတုၤဆူတၢ်ဟးစီအသိးန့ၣ်ပုၤကညီမ့ၢ်သံဒီးတုၤဆူတၢ်ဟးစီဒ်သိးလၢအသးန့ၣ်လီၤ.

(၂) တၢ်လၢပုၤကညီအံၤ ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးအခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဒ်ဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအသိးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. (ယံးရမံယု ၅၁:၁၅) တသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးပုၤကညီခဲလၢာ်လီၤကဆၣ်ဖိကိာ်ဖိလီၤ. တၢ်လၢပုၤကညီအံၤဆိကမိၣ်လီၤအသးလၢ အဝဲမ့ၢ်ပုၤကညီတၢ်သ့လၢကတၢၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢယုၤအမဲာ်ညါခိၣ်န့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါအံၤထဲသိးဒီးဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအံၤဆိကမိၣ်ဝဲလၢအကအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ န့ၣ်အသိးပုၤကညီစ့ၢ်ကိးဆိကမိၣ်တၢ်ဝဲန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအံၤကွၢ်လီၤထဲအသးအသိးန့ၣ်ပုၤကညီစ့ၢ်ကိးကွၢ်လီၤထဲအသးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

(၃) တၢ်လၢဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအံၤတဘါယုၤဘၣ် မ့ၢ်အိၣ်တၢ်အခါစ့ၢ်ကိးတစံးဘျူးတၢ်ဘၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်ပုၤလၢအတုၤလီၤအီၤအကစၢ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. န့ၣ်အသိးပုၤကညီတဖၣ်အံၤ တသ့ၣ်ညါအကစၢ်လၢအတုၤလီၤအီၤတစၢ်ဘၣ်. တဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်ယုၤဒီးတၢ်စံးဘျူးစံထီၣ်ပတြၢယုၤတအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ပုၤလၢအဘျီထီၣ်ဘ

(၃) **အိပ်အိပ်ဟိန်ခိန်**- တၢ်လၢထိးကလဲးအကိပူအိန်ဒၣ်ထဲဟိန်ခိန်အယိ လၢပုကညီအသးပူစၢ်ကိးအသးစၢ်ဆၢအိန်ဒၣ်တၢ်လၢဟိန်ခိန်န့ၣ်လီၤ.

(၄) **အိန်လၢဟိန်ခိန်အပူ**- တၢ်လၢထိးကလဲးအံၤအိန်မုၢ်ဒၣ်လၢဟိန်ခိန်အပူအသိးန့ၣ် ပုကညီစၢ်ကိးတၢ်မုၢ်ဘၣ်အီၤလၢတၢ်လၢအအိန်လၢဟိန်ခိန်န့ၣ်လီၤ.

(၅) **တမၤနၢတၢ်နီတမံၤဘၣ်**-တၢ်လၢထိးကလဲးအံၤ အတမၤနၢတၢ်နီတမံၤဘၣ် ပုကညီစၢ်ကိး တမၤနၢဝဲဒၣ် မုၢ်ကီၤလံာ်စၢ်ကိးဘၣ်.

လီၤဂၢ်လၢၣ် တၢ်လၢလၢၣ်ဒီးပုကညီလီၤဂၢ်လိာ်အသးအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်

(၁) တၢ်လၢလၢၣ်အံၤလီၤသးဘၣ်အၢအသိးန့ၣ် ပုကညီစၢ်ကိးလီၤသးဘၣ်အၢစၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

(၂) တၢ်လၢလၢၣ်အံၤအဲၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အုၣ်တၢ်ကျၢ်တဖၣ်အသိး ပုကညီစၢ်ကိးအဲၣ်ဝဲတၢ်အၢတၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) တၢ်လၢလၢၣ်န့ၣ်အိန်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီအကျါအသိး ပုကညီစၢ်ကိးအိန်မုၢ်မုၢ်ဝဲလၢတၢ်အၢတၢ်သီအကျါဒီးတအဲၣ်ဒီးအိန်မူဝဲလၢယုၤအကလုာ်အကထါအပူဘၣ်. (၄) တၢ်လၢ

လၢၣ်အအိပူအိန်ဒၣ်တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီအသိးန့ၣ် ပုကညီအအိပူအိန်ဒၣ်တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီစၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ

ပုကညီတၢ်အနီၤမ့ၢ်ထီတခီကဲဝဲ ထိးကလဲာ်ထီဒီးလၢၣ်လၢအထီအသိးလီၤ. နမ့ၢ်ဘိၣ်တခီ လီၤဂၢ်ထိးကလဲာ်လၢအဘိၣ်ဒီးလၢၣ်လၢအဘိၣ်အသိးလီၤ. နမ့ၢ်ယဲၤတခီ ထိးကလဲးလၢအယဲၤဒီးလၢၣ်လၢအယဲၤအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢထိးကလဲာ်ဒီးလၢၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကဲဘျးတအိန်ဘၣ်လၢပုကညီအဂီၢ်အသိး ပုကညီစၢ်ကိးတၢ်ကဲဘျးတအိန်ဘၣ်လၢယုၤအဂီၢ်စၢ်ကိးဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုကညီအံၤ တသ့ၣ်ညါလီၤက့ၤအသးဘၣ်အယိ ဟ့ၣ်မၤဘျၢ်ထီၣ်တၢ်တဖၣ်လၢယုၤ ဒီးသိးအဝဲအမဲာ်ကအိန်အဂီၢ်ရၢၣ်ကျးစးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃၉
တၢ်မၤလိ (ဂ) အတၢ်သံကျၢ်တဖၣ်

- (၁) ပှၤတၢ်လၢအိၣ်မူထဲဒၣ် (နီၢ်ခိၣ်အသး)ခံမံၤအံၤမ့ၢ်အကဲပှၤကညီမ့ၢ်တမ့ၢ်အကဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလဲၣ်..
- (၂) တၢ်လၢထွံၣ်အံၤက့ၤအိၣ်ကဒါအဘျီးအသးပှၤကညီမၤအသးဒ်လဲၣ်..
- (၃) တၢ်လၢထိးန့ၣ်အဲၣ်ကပံၣ်အသးန့ၣ် ပှၤကညီအဲၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်..
- (၄) ကတိၣ် ၃၀:၂ အပူၤပှၤကွဲးတၢ်အသရၣ်စံးဝဲဒ်လၢအဝဲတလၢတပျဲၤဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့မနုၤတမံၤလဲၣ်..
- (၅) တၢ်လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအံၤ ဘျီၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤသ့စ့ၢ်ကီးဒါ...
- (၆) တၢ်လၢစီၤပနဘူၤကးန့ၣ်အံၤအကဲထီၣ်က့ၤပှၤကညီအသးအဂီၢ်န့ၣ်အဝဲစံးထီၣ်ပတြးက့ၤမတၤလဲၣ်..
- (၇) တၢ်လၢထိးလဲၣ်ဒီးပှၤကညီအဲၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်..
- (၈) တၢ်လၢထိးကလဲးဒီးပှၤကညီအပူၤအိၣ်ဝဲတၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်...
- (၉) တၢ်လၢလၢၣ်ဒီးပှၤကညီအက့ၣ်အဂီၢ်အတၢ်လီၤဂၢ်လိာ်အသးတဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လဲၣ်..
- (၁၀) ဒီပုၤဝဲလၢယွၤအမဲာ်ညါလီၤဂၢ်ဒ် ထိးကလဲၣ်ဒီးလၢၣ်အသးန့ၣ်နတူၢ်လိာ်သ့စ့ၢ်ကီးဒါ....

အိၣ်ဒီးဃဲသဲမုၢ်အတၢ်စဲပနီၣ်

လၢတၢ်မၤလိ ၉ အပူၤပမၤလိတၢ်ဝဲလၢ တၢ်လၢပှၤကညီအံၤလၢယှၤအမဲၣ်ညါလိၤစၢ်ဒီး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်ဖိယၢ်တဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤပကမၤလိသကိးဘၣ်ယးဒီးဃဲ သဲမုၢ်အတၢ်စဲပနီၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကဘၣ်အဲၣ်ယှၤထဲတဂၤစီၤလီၤ

ပှၤအံၣ်စရၤလးဖိတဖၣ်အံၤ ဘၣ်အဲၣ်ထဲဒၣ်အကစၢ်ယှၤထဲတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်ယှၤ အတၢ်ဆိၣ်အိၣ်ဟံၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (၅မၤ ၆:၅)အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ **“ဒီးနဘၣ်အဲၣ် ယှၤနကစၢ်လၢနသ့ၣ်ကံၢ်သးလဲ,ဒီးနသးဒီဖျၢၣ်ညါဒီးနဂံၢ်နဘါခဲလၢၣ်လီၤ”** အဝဲမၤ လိၣ်တၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်အဲၣ်လၢသ့ၣ်ကံၢ်သးလဲဒီးနသးဒီဖျၢၣ်ညါဒီးနဂံၢ်နဘါ ခဲလၢၣ်အံၤ ဒ်သိးနအဲၣ်ဘၣ်ပှၤလၢနဟံၣ်အဲၣ်တီအီၤတဂၤနအဲၣ်ဘၣ်ဝဲအသိး နတအဲၣ် ဒီးအဲၣ်ပှၤအဂၤလၢဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကစၢ်ယှၤအဲၣ်ဒီး လၢပှၤအံၣ်စရၤ လးဖိတဖၣ်ကအဲၣ်ဘၣ်အဝဲဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ.

ကစၢ်ယှၤအမါ

နကမၤကမၢ်လၢကစၢ်ယှၤအမါတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢ ပှၤအံၣ် စရၤလးဖိဒီးပှၤယှၤဖိတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကစၢ်ယှၤအမါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. “ပှၤလၢအတူ လီၤနတဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်နတလီၤ. အမံၤမ့ၢ်တၢ်သးမုၢ်ဂီၢ်မုၢ်အယှၤလီၤ” (ယရၢ ၅၄:၅) . (ဟိရၢ ၂:၁၆) “ဒီးယှၤစံးဘၣ်,တၢ်ကမၤအသးလၢမုၢ်တနံၤန့ၣ်လၢနကကိးယၤလၢ အံၣ်ဂ့ၢ်,ဒီးနတကိးလၢဘၣ်ယၤလၢဘဇလးဘၣ်”. (ယံးရမံယၤ ၃:၂၀) “ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ဒ်ပှၤမါလၢအကလုာ်တတီဘၣ်ဒီးအဝဲတဂၤအသိးန့ၣ် သုကလုာ်တတီဘၣ်ဒီးယၤဘၣ် ဒ်န့ၣ်သိး,အံၣ်စရၤလးအပှၤဟံၣ်ဖိသ့ၣ်ဇၢ,ယှၤစံးဝဲဒၣ်” ကစၢ်ယှၤစံးတၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပသ့ၣ်ညါသ့လၢ ကစၢ်ယှၤအမါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပှၤအံၣ်စရၤလးဖိအပှၤကလုာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၢ်ထီၣ်ထီတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ကစၢ်ကလိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပၢ်ထီၣ်တၢ်စီၤတၢ်ဖီၣ်တဖၣ်လၢကစၢ်အဒိခိၣ်ဒီးဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိလၢယုၤအတၢ်ထံၣ်ဒီးအမဲၣ်ညါပုၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပုၤယဲၤသဲမုၢ်ဒီးလၢအခိၣ်တိသၣ်န့ၣ်တၢ်စးပၢ်နီၢ်ယၢ်ယဲၤသဲမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယုၤမၤမံၤန့ၣ်ပုၤယဲၤသဲမုၢ်

တၢ်လၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အံၤ ကဲပုၤယဲၤသဲမုၢ်အယိသတးဒီး ယုၤမၤမံၤပၢ်ဂၤလၢ “ယုၤအကလုာ်ဘၣ် စီၤဟံၤဂၤအခိၣ်ထံး ယုၤစံးဘၣ်ဟံၤဂၤန့ၣ် လဲၤန့ၣ်မၤဘၣ်သးဒီးတၢ်မၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါ,ဒီးပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါအဖိဖၣ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပုၤကီၢ်ဖိလဲၤသဒၣ်ယုၤသတးဒီး မၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါဒိၣ်မးလီၤ. ဒီးလဲၤဝဲဒီးဟံးန့ၣ်စီၤဒီးဘလဲၣ်အဖိမုၢ်နီၢ်ကိမၤ,ဒီးအဝဲဒၣ်ဒေၤထီၣ်,ဒီးဆံးစၢ်န့ၣ်အီၤလၢအဖိခွါလီၤ.” (ဟံၤဂၤ ၁:၂-၃). တၢ်လၢစီၤဟံၤဂၤအံၤကဲယုၤအပုၤဒီးတၢ်လၢပုၤမၤယုၤအတၢ်မၤတၢ်အံၤအကဘၣ်စီၤဆံၣ်တကြးဟံးန့ၣ်ဘၣ်ပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါအဖိဘၣ်. အယိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တၢ်ကဟံးန့ၣ်အမၤလၢပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါအဖိန့ၣ်နတူၢ်လိာ်ကသ့ဧါ. အဝဲဒၣ်ဒိကန့ၣ်ယုၤကလုာ်ကထါကကဲစ့ၢ်ဧါ. ဘၣ်ဆၣ်ဒိဖျိလၢကစၢ်ယုၤအတၢ်သးဒိၣ်အယိ မၤစီၤဟံၤဂၤဟံးန့ၣ် အမၤလၢပုၤယဲၤသဲမုၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိတၢ်လၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အံၤ မၤအသးစီၤဒီးဘလဲၣ်အဖိမုၢ် နီၢ်ကိမၤအသးကဲဝဲဒၣ်ပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ညိကွံာ်အဝါ

တၢ်လၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိအံၤ ညိကွံာ်ဝဲဒၣ်ကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ. အယိကဲထီၣ်လၢပုၤပိာ်မုၢ်လၢအညိကွံာ်အဝါန့ၣ်လီၤ. (ယံးရမံ ၃:၁) တၢ်လၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အံၤ ကစၢ်ယုၤကိးကဒါက့ၤအီၤဘၣ်ဆၣ်တတဲက့ၤဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးဖဲ စီၤပၤယိၤရှံၤယၢ်အစီၤန့ၣ် ကစၢ်ယုၤမၤသ့ၣ်ဖးထံကီၢ်ခံက့ၣ်လီၤ. လၢကလံးစိးတခါကဲက့ၤလၢအံၣ်စရူလး,ဒီးလၢကလံးထံးတခါကဲယုၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၤကိးအီၤလၢ ပုၤအံၣ်စရူလးလၢအနီၤဒီးယုၤလၢအပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အံၤ ကဲပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါအယိဘၣ်တၢ်ညိကွံာ်အီၤလၢယုၤဘၣ်ဆၣ် အပုၤမုၢ်ယုၤန့ၣ်တ

တိန်နာ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ဒၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. (ယံးရမံ ၃:၆-၁၀) အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တူၢ်တၢ်ကမၣ်

တၢ်လၢကစၢ်ယုၤအံၤ တစိၤဘၣ်တစိၤအဝဲဒၣ်သူၤကျဲအါဘိဒီးသိၣ်က့ၤသီက့ၤဒီးစံၣ်ညီၣ်တၢ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ကန့ၣ်တၢ်ဘၣ်. လူၤအသးဒီးမၤဒၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်စိၤတၢ်ဖီၣ်ဒီးဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယုၤအရၤအစၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တစုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်လၢ အၤရှုၤအစိၤပၤအစိၤ. ပုၤယုၤဒၣ်တဖၣ်လၢ ၁ ဘၤဘူၤလိာ်အစိၤပၤအစိၤ. ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်မၤကဲကုၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အလီၢ်ခံအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အစိၤလိာ်စိၤပၤတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဘၣ်တၢ်ပၤဆုၤအီၤလၢပုၤကလုာ်အစၢ်ဒီးအိၣ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလၢထံၣ်ရူၤကီၢ်အစၢ်ဒီးဘၣ်တူၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤဒီးတၢ်မၤသံမၤဝီအီၤတုၤမ့ၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၤအတၢ်အဲၣ်ဘၣ် ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အဖီခိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ပာ်အိၣ်ပုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤယုၤတပာ်လီၤဆီန့ၢ်ဒ်ပုၤအစၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမၤတၢ်ဒဲးဘးဒီးလီၤလီၤဆီဆီလၢအဝဲသ့ၣ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်စိၤတၢ်ဖီၣ်အယိၤလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်စံးစိၤတဲစိၤခဲလၢာ်အပူၤပထံၣ်ဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်နးနးကလဲာ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢပဝဲတခီ

လၢလံာ်စီဆံၣ်အသီတကကြၢ်အပူၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤလၢအနီၣ်ကစၢ်ယုၤတဖၣ်အံၤ ကဲခရံၣ်အမါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပဝဲန့ၣ်ယုၤစ့ၢ်ကီးဒ်သိးပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အသိး မၤကမၣ်တၢ်ကဒီးလံာ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယုၣ်ရှုးစံးဝဲ အဲၣ်ယုၤနကစၢ်လၢာ်န့ၣ်ကံၢ်သးလဲၤဒီးနသးဒီးဖျါညါ.ဒီးနတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတုၤအလၢာ်တက့ၢ်.(မးသဲ ၂၂:၃၇-၃၉.မၤကူးၤ ၁၂:၃၀-၃၁).အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤတရ့ၤ. ပုၤမ့ၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တစၢ်ဒီး,ပၢ်အတၢ်အဲၣ်တအိၣ်ဘၣ်လၢအပူၤဘၣ်.(၁ယိၤဟၣ် ၂:၁၅). အယိၤသတးဒီးပထံၣ်ဘၣ်လၢ ပဝဲဒၣ်အံၤပအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤဒိၣ်န့ၢ်ဒ်ပအဲၣ်ကစၢ်ယုၤန့ၣ်အယိၤပကဲလၢပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအသးကွံာ်တၢ်ဒီးလၢအမ့ၢ်ပုၤဘါတၢ်စိၤတဖၣ်(အ့းဖးစူး ၅:၅). အကစၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အဟၢဖါ(ဖံးလံးပံး ၃:၁၉). အယိၤသတးဒီးပဝဲန့ၣ်ယုၤစ့ၢ်ကီးဒ်သိးပုၤအံၣ်စရူလးဖိလၢပူၤတဖၣ်အသိးပမၤကမၣ်တၢ်ဒီးပ

ကဲလၢပုၤမၤကမၢ်မုၢ်ကမၢ်ခွါတဖၣ်ဒ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤတမ့ၢ်ဧါ. လံာ်စီဆံၣ်တဆၢစံးဝဲ
ဒၣ် “အဝဲသ့ၣ်အကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟးဂီၤ,အကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အဟၢဖၤ,ဒီးတၢ်လၢအဂ့ၤဝဲ
ၣ်ဆူးဝဲန့ၣ်ပၣ်ဝဲလၢအလၢကပီၤ,အသးအိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်လီၤ” (ဖံလံးပံၤ ၃:၁၉).

တၢ်မၤလိ (၉) အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

- (၁) ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ် ကဘၣ်အဲၣ်ကတၢ်ယုၤဒ်လဲၣ်..
- (၂) ကတၢ်ယုၤအမါတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မတၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်...
- (၃) ဘၣ်မနုၤအယိကတၢ်ယုၤအအဲၣ်ဘၣ်ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်လဲၣ်..
- (၄) ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အအဲၣ်.....ဒိၣ်န့ၣ်ဒီးအအဲၣ်ယုၤလဲၣ်.
- (၅) တၢ်လၢပမၤကမၢ်ဒီးတၢ်စီတၢ်ဖီၣ်န့ၣ်လၢယုၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်...
- (၆) ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အတၢ်စဲပနီၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်မနုၤတမံၤလဲၣ်...
- (၇) ကတၢ်ယုၤမၤမတၤတဂၤအဟံးန့ၣ်အမါလၢ ပုၤယဲသဲမုၢ်လဲၣ်..
- (၈) လၢစီရေၤဘၣ်တၢ်ပတၢ်အစီန့ၣ် ထံကီၢ်ကထီၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်...
- (၉) ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်ကဲ....ကုၢ်ဒီးပုၤယုၤဒ်ဖိတဖၣ်ကဲ.....ကုၢ်တဖၣ်လဲၣ်..
- (၁၀) ဘၣ်မနုၤအယိပဝဲန့ၣ်ယုၤအံၣ်ပအိၣ်ဒီးယဲသဲမုၢ်အတၢ်စဲပနီၣ်လဲၣ်....

တၢ်မၤလိ(၁၀)

နီၢ်ခိ-သးသမူ-နီၢ်သး

တၢ်လၢကတၢ်ယုၤတုၤလီၤပုၤကညီန့ၣ်တုၤလီၤဝဲဒၣ်ဒီး (နီၢ်ခိ-သးသမူ-နီၢ်သး)
သၢမံၤန့ၣ်လီၤ (၁သးစၤလန ၅:၂၃).လၢတုၤလီၤဝဲသီသီန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်စ့ၤစ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ
. တၢ်လၢပနီၢ်သးအံၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်အသးဒီးကတၢ်ယုၤအယိသတးဒီးပသး
သမူဒီးပနီၢ်ခိတဖၣ်အံၣ်အိၣ်စ့ၤစ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယုၤကွၢ်
အတုၤလီၤတၢ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်,ဒီးထံၣ်ဝဲလၢအစ့ၤမးလီၤ.(၁မိၤ၁:၃၁).တၢ်လၢယုၤထံၣ်

ဝဲခဲလၢ်စုၤဝဲအပူၤန့ၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီးပျၢကညီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အယိသတးဒီးဆိၣ်စ့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ. (၁မိၤ၁:၂၈). ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ပျၢကညီၣ်အံၤဖဲအစးထီၣ်မၤတၢ်ကမၣ်(မ့ၢ်)တၢ်ဒဲး
ဘးအယိဒီး အဝဲသ့ၣ်(အနီၢ်ခိ-သးသမူ-နီၢ်သး)တဖၣ်အံၤဟးစီၤကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ခိ

တၢ်လၢပျၢကညီၣ်အတၢ်ထံၣ်အပူၤအံၤ ပနီၢ်ခိအံၤစ့ၤဝဲဘၣ်ဝဲဒီးအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့
ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤ **“သုကပူထီၣ်ဒဲးဒီးဘၣ်တၢ်တီၢ်ဒဲးသုဘ
ၣ်မနုၤလဲၣ်. အခိၣ်န့ၣ်ဆါဝဲဒီးဖျၢၣ်ညါ,ဒီးအသးန့ၣ်လီၤဘျါဝဲဒီးဖျၢၣ်ညါလီၤ. လၢအခိ
ၣ်ညါသးပၢ်လၢအခိၣ်န့ၣ်တၢ်အလီၢ်ဆးတအိၣ်ဘၣ်လၢအပူၤဘၣ်.တဘၣ်တၢ်ဖံၢ်အီၤ
ဘၣ်,တဘၣ်တၢ်ဘိၣ်ထီၣ်အီၤဘၣ်,ဒီးတဘၣ်တၢ်မၤဖၢ်ဘၣ်အီၤဒီးသိဒီးချါဘၣ်.”**(ယ
ရှါယၤ ၁:၅-၆).

ကစၢ်ယွၤသိၣ်ပျၢအံၣ်စရလးဖိတဖၣ်အဘျီတဖၣ်အဘျီဘၣ်ဆၣ်တန့ၢ်ပၢ်တၢ်
ဘၣ်,စံၣ်ညီၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ်ဒီးတလီၤဆိဘၣ်,သိၣ်အီၤကျဲအါဘိဘၣ်ဆၣ်တတီၢ်န့ၢ်တၢ်
ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ခိအံၤအိၣ်ပျဲဝဲဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒီးယွၤထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်
ကဲပျၢအိၣ်တဆူၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပဝဲနယၤအံၤစ့ၢ်ကိးလၢယွၤအမဲာ်အ
တၢ်ထံၣ်အပူၤ ပနီၢ်ခိအံၤ အိၣ်တဆူၣ်,တၢ်ဆူးတၢ်ဆါကဲထီၣ်အသးသ့ဝဲထီၣ်ဘိ,တဘျီ
တဘျီန့ၣ်လီၤ. **“တၢ်အဆးတအိၣ်ဘၣ်လၢယညၣ်အကျါလၢနသးထီၣ်အယိ,တၢ်အ
မ့ၢ်တအိၣ်လၢယယံအပူၤလၢယတၢ်ဒီးဘးအယိလီၤ.အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ယတၢ်ကမၣ်လုၣ်
ဘၢယခိၣ်,ဒ်တၢ်ဝံယၢအသိးန့ၣ်ယၢန့ၢ်ယတူၢ်ကဲတက့ၢ်လီၤ. ယပူၤလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်,ဒီး
အုၣ်သံလၢယတၢ်ကမၣ်အယိလီၤ. ယအိၣ်တကဲဘၣ် ယအိၣ်သကူးနးမးလီၤ,ယလဲ
ၤသ့ၣ်အုးသးအုးသ့သ့တန့ၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ယယိးဒဲးဒဲးဒီးတၢ်ဆါကိၢ်အုးဒီးတၢ်အဆ
းတအိၣ်ဘၣ်လၢယညၣ်အကျါဘၣ်.”** (စံး၃၈:၃-၈). စီၤဖၢဝံးအံၤလၢပျၢကညီၣ်အတၢ်
ထံၣ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ,တၢ်ဆါအသံသိတမ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်လၢယွၤအတၢ်ထံၣ်န့ၣ်
တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ ကဲလၢတၢ်ဆါအသံကစဲၣ်လီၤ. ပနီၢ်ခိဒီၤဧညါတအိၣ်ဆူၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်
လၢယွၤအတၢ်သိၣ်ပျၢခိဖျိပအာအယိန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢယွၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤ ပနီၢ်
ဒီၤဧညါတဆူၣ်တချ့ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဟိန်ခိန်အသး(မ့တမ့)သးသမု

တၢ်လၢပုကညီအံၤ ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအိၣ်ဒီးသ့ၣ်စးသးဝါန့ၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢပၤယၢ်အသ့ၣ်အသးန့ၣ်ဝဲ,ဆိကမိၣ်လၢအတၢ်ပၢ်သးစး, တဲဝဲလၢသးတအၢ်ဒ်သိးပုအစၢ်ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢပုကညီအသ့ၣ်အသးအံၤတစ့နီတမံဘၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါအီၤသ့လၢ လံာ်စီဆံ့ယုကလၢကထါတဲဘၣ်ပုအယိပသ့ၣ်ညါသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးဘးဟဲကဲထီၣ်အခိၣ်ထံး သးသမု(မ့)ဟိန်ခိန်အသး

ကစၢ်ယုတုလီၤဝဲ မုခိၣ်ကလး(လူစံးဖျၢၣ်)တ့ဝဲလၢအစ့အဘၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. အဝဲဟ့ၣ်ဝဲတၢ်စိတၢ်ကမိၣ်လၢလၢပုန့ၣ်လီၤ (ယံးရမံယု ၂၈:၁၂-၁၇). လၢအဝဲအသ့ၣ်အသးအပူန့ၣ်အဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ကစၢ်ယုန့ၣ်လီၤ(ယရါယု ၁၄:၁၂-၁၅). အယိသတးဒီးကစၢ်ယုဒီၣ်တဲာ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးအဝဲဒၣ်ကဲထီၣ်က့ဝဲဒၣ် ပုလၢအထီဒါယု မ့ၣ်ကီလံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢ(လူစံးဖျၢၣ်)အံၤလၢအသ့ၣ်အသးအပူန့ၣ်စးထီၣ်ဟးစီဝဲဒၣ်အယိသတးဒီးတၢ်ဒီးဘးစးထီၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ဂၢ်ဆူပုကညီအအိၣ်

တၢ်လၢယုတုလီၤပၢ်လီၤပုကညီအခိၣ်ထံး နီၢ်အံၣ်အုဒီးစီၤအၢ်ဒၣ်ခံၤအသးလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်မ့ၢ်အစ့အဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ကီလံာ်လီၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ မ့မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်စ့ဒီးတၢ်အၢ်အသ့ၣ်တထံးန့ၣ်အသၣ်သ့မ့ၢ်အိၣ်ဒီးသုလီၤစၢ်ဒီးယုလီၤ. အယိအဝဲသ့ၣ်ခံၤအံၤလၢအသးပူ အဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဒ်ကစၢ်ယုအယိသတးဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်အသၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသ့ၣ်အသးတဖၣ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးလၢဝဲဒၣ်ဘၣ်ဒီးဟးစီကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပုကညီခဲလၢာ်လၢအဟဲလီၤစၢ်လီၤလၢအီၤခဲလၢာ်အံၤ အိၣ်ဖျၢၣ်ပၢ်ယုာ်ဒီးတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးဘးအအိၣ်ဝဲဒၣ်ထီၣ်

“ဒီးယုထံၣ်ဝဲလၢပုကညီအတၢ်ဒီးဘးန့ၣ် မ့ၢ်အိၣ်လၢဟိန်ခိန်ချၢ,ဒီးကယဲၢ်အတၢ်ကူဆိကမိၣ်လၢအသးတမံလၢလၢန့ၣ်မ့ၢ်ထဲအအၢ်အသီကိးမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်

ဲးလီ” (၁မိ ၆:၅). ဘၣ်မနုၤအယိကစၢ်ယွၤထံၣ်ပုၤကညိၣ်န့ၣ်လဲၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ထံၣ်တရုၤတဘၣ်တခီၣ်ခါ လၢပသ့ၣ်ညါထံၣ်တဲအံၤအဂီၢ်တၢ်အဒိ တၢ်လၢထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်သးမ့ၢ်အံၤ ထံၣ်ပုၤဟံၢ်ဆၢတၢ်ဖိလၢပုၤအာပုၤသီပုၤထီၣ်ဖိထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. လၢအကျါအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးပုၤအစ့ပုၤဟံၢ်ဆုၢ်တၢ်ဖိအကျါဘၣ်ဆၣ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤအအာန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢမ့ၢ်ပုၤအဖိခဲလၢန့ၣ်လီၤ. တဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်မူစ့ဝါအယိတမ့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢတတူၢ်လိာ်ပဒိၣ်အတၢ်ဒီးပၤဘၣ်အယိ ပဒိၣ်ထံၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်န့ၣ်ဒါဒီးပၤဝဲဒ်ပုၤအာပုၤသီဖိန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်လၢပုၤကညိၣ်အံၤတအဲၣ်ဒီးဒုးပၤအသးဆူကစၢ်ယွၤအစ့ပုၤဘၣ်ဒီးအဲၣ်ဒီးပၤလီၤဒၣ်ဝဲအသးဒီးတူၢ်လိာ်မ့ၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်မၤတဖၣ်အယိ ကဲထီၣ်က့ၤဝဲလၢယွၤအဒုၣ်အဒါန့ၣ်လီၤ. **“အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ဝဲပမ့ၢ်ယွၤအဒုၣ်အဒါဒီး,ပမ့ၢ်ယူလိာ်ဖိးလိာ်ဒီးယွၤလၢအဖိခွါသံအယိဒီး,ပယူလိာ်ဖိးလိာ်ဝံၤဒီး,ပကတုၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤလၢအမူဝဲအယိ,အါန့ၢ်အန့ၣ်တက့ၢ်ခိၣ်မးလီၤ”** (ရိမုၤ ၅:၁၀). ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်လၢပုၤကညိၣ်အံၤကဲဝဲဒၣ်ပုၤထီၣ်ဖိယွၤ ကဲဝဲလၢအဒုၣ်အဒါဒီးကထံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်စ့တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပုၤထီၣ်ဖိတၢ်တစၢ်အံၤ လၢပဒိၣ်အမဲၣ်ညါကကဲက့ၤပုၤလၢအစ့အဂီၢ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢအဝဲဒၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အဂ္ဂုဒီးဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်လၢပုၤကညိၣ်အံၤလၢယွၤအမဲၣ်ညါကကဲထီၣ်က့ၤပုၤစ့ပုၤဝါအဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်အဂ္ဂုဒီးဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးဆူယွၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤသးနီၢ်နီၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး ပုၤကညိၣ်စ့က့ၤစးမၤစ့မၤဘၣ်မၤဝါအသးထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအမဲၣ်ညါတထူၣ်ဖျဲးလၢဒုၣ်ဒါအလီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်ပုၤဟးဂီၢ်ဖိ

“ပုၤကညိၣ်အသးန့ၣ် လီၢ်တၢ်ခိၣ်န့ၢ်အါန့ၢ်တၢ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်,ဒီးအာဝဲခိၣ်မးလီၤ.မ့ၢ်မတၢ်သ့ၣ်ညါအီၤသ့တကလဲၣ်” (ယံးရမံ ၁၇:၉). လၢယွၤအတၢ်ထံၣ်အပုၤပုၤကညိၣ်အသးအံၤအာဝဲသီဝဲဒီးကဲဝဲလၢတၢ်စီတမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအဟးစီတမံၤလၢလၢန့ၣ်ပသုအီၤတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒၣ်ပဘၣ်ညိကွံာ်တၢ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်

အသီးပျက်ကညီအသားလာအအေးအစားအစားရီဝဲအံ့ဘိထီၣ်ကဒါကွဲတသ့စွဲၣ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အိၣ်လၢပဘၣ်ညီကွဲၣ်ပသးလၢအအေးအသီဝဲအံ့ဖဲန့ၣ်အသီးလီၤ.

တၢ်ဟဲထီၣ်ထဲလၢတၢ်အၢတၢ်သီ

“အကီၣ်ပူၤမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်အိၣ်အိးထီၣ်အသး” (ရီမုၤ ၃:၁၃) . တၢ်လၢပအိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်အပူၤအံၤတၢ်ကဟဲထီၣ်ထဲလၢတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နီန့ၣ်အသီးတၢ်လၢပကီၣ်ပူၤအံၤ လီၤစၢ်ဒဲးတၢ်သ့ၣ်ခိၣ်လၢအိးထီၣ်အသးအသီးမ့ၢ်လၢပသးတၢ်စ့တၢ်ဝါတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ကဟဲထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်တစ့တဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယုၣ်ဂျူးခရံၣ်စံးဝဲ **“မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဟဲထီၣ်လၢပကီၣ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အဟဲထီၣ်လၢပသးကံၢ်ပူၤ,ဒီးမၤတကဆိဘၣ်ပုၤကညီလီၤ. အဂ့ၢ်ဖဲအံၤတၢ်ကူၣ်အအၢအသီ,တၢ်မၤသံပုၤကညီ,တၢ်အဲၣ်ဘံးအဲၣ်ဘၢ,တၢ်မၤကမၣ်မ့ၢ်ကမၣ်ခါ,တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၣ်တၢ်,တၢ်အုၣ်အသးကဘျးကဘျၣ်,တၢ်ဖျၢ်ဖျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟဲထီၣ်လၢပသးကံၢ်ပူၤလီၤ.”** (မးသဲ ၁၅:၁၈-၁၉). တၢ်လၢပနီၣ်ခိမၤတၢ်ဒဲးဘးတမံၤလၢလၢအံၤ မ့ၢ်လၢပသးအတၢ်န့ၣ်ကျဲအယိန့ၣ်လီၤ. မၤအသးနီၣ်ဒီး မ့ၢ်ပသးမ့ၢ်စ့ဒီးပနီၣ်ခိစ့ၢ်ကီးကမၤတၢ်စ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. **“အဂ့ၢ်ဖဲအံၤယုၤအတီအလီၤတဂၤ မၤကွၢ်ပူၤအသး,ဒီးအကလုာ်တဖၣ်လီၤ”** (ယံးရမံ ၁၁:၂၀,၁၇:၁၀,စံး၇:၉,၁၅မူအုလး ၁၆:၇). ကစၢ်ယုၤမၤကွၢ်ပူၤကညီအသးန့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ တစ့တဘၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျၢ်ဖဲသီးဒီးလၢအသီး

“ဒီးယကဟ့ၣ်လီၤသုသးသီ,ဒီးသုသးဆိကမိၣ်တၢ်အသီယကပၢ်လၢသုပူၤ,ဒီးယဟံးထီၣ်ကွဲၣ်သုသးလၢၢ်သုဖံးသုညၣ်အပူၤ,ဒီးယကဟ့ၣ်လီၤသုသးညၣ်လီၤ.”

(ယယုးစကလး ၃၆:၂၆). တၢ်လၢပပူၤကညီအံၤစ့ၢ်ကျဲးစးဒဲးသိးကဆိတလဲကွဲၣ်အသးဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢမၤဝဲကန့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ယုၤထံၣ်လၢ ပုၤကညီအပူၤအအိၣ်ဒီးသးလၢၢ် အံၤအဝဲဒၣ်ကဟံးထီၣ်ကွဲၣ်ဝဲ ကဟ့ၣ်လီၤသုသးညၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမၤနီၣ်န့ၣ်အဂီၢ်အံၤမၤဝဲထဲလၢကစၢ်ယုၤတစ့န့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီမၤတသ့ဘၣ်နီတစ့ဘၣ် အယိသတးဒီးဒဲးသိးကစၢ်ယုၤဆိတလဲန့ၣ်က့ၤနသးလၢအသီအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်နတုၢ်လိာ်စ့ၢ်ကီးဧါ..

နိဂုံး

ကစာယူတုလီဝဲဒ်ဆင်ဖိကီဖိတဖှ်အပူတအိဉ်ဒီးအနိသးဘဉ်န့ဉ်လီ။ ဘဉ်ဆဉ်တုလီပုကညီန့ဉ်အိဉ်ယုဉ်ဒီးနိသးန့ဉ်လီ။ အစုဒ်အံ တာလအအိဉ်ဒီးနိသးအံ ဖဲသိးကဘုဉ်ထီဉ်ဘါထီဉ်ယုအစီန့ဉ်လီ။ ပုတစလါလါလအအိဉ်ဒီးနိသးတဖှ်ဘဉ်ဘုဉ်ထီဉ်ဘါထီဉ်ယုလအနိသးန့ဉ်လီ။ တာလပုကညီကိးစးဒီးအံပအိဉ်ဒီးပနိသးအယိသတးဒီးပဘုဉ်ထီဉ်ဘါထီဉ်ယုန့ဉ်လီ။ အယိသတးဒီးပုတစလါလါလအတဘုဉ်ထီဉ်ဘါထီဉ်ယုဘဉ်န့ဉ်မ့ဉ်ဆင်ဖိကီဖိန့ဉ်လီ။

နိဂုံးသံ

တာလစါအဒ်ဒီးနိအံဉ်အု လအခိဉ်ထံးနါအဝဲသ့ဉ်အိဉ်ဒီးယုရုလိာ်သးဒီးအဝဲသ့ဉ်နိသးစုကိးဆဲးကျိးလိာ်အသးန့ဉ်လီ။ ဘဉ်ဆဉ်ဖဲတာဒီးဘးဟဲန့ဉ်ဝံအလိာ်ခံအဝဲသ့ဉ်အဆာထီဉ်တဲာ်ကွံဒီးယုအယိကဲကုလပုကညီအနိသးဒီးပုကညီအနိသးအံအဆာထီဉ်တဲာ်ဝဲဒ်အယိကဲကုလပုနိသးအံသံဝဲဒ်န့ဉ်လီ။ တာလပနိသးသံအံတဒီးသိးဒီးပနိခိသံဘဉ်။ တာလပနိခိမ့ဉ်သံဒီးမအသးဒ်တာတုာ်ဘဉ်ခိဉ်ဘဉ်တအိဉ်လအဘဉ်။ တာလပနိသးသံတခိမအသးဒ်တာတုာ်ဘဉ်ခိဉ်ဘဉ်အိဉ်ဒီးန့ဉ်လီ။ တာလပနိသးအံတုမ့ဉ်အသံလံဒီးပသ့ဉ်ညါသုလကလဲလီဝဲဆုလရဉ်မ့ဉ်အုအပူဒီးကဘဉ်တုာ်တာနးတာဖှိဉ်န့ဉ်လီ။ တာလနိသးသံအံမအသးဒ်ယုဒီးပုကညီအဆာထီဉ်တဲာ်ဝဲအယိသတးဒီးသ့ဉ်ညါယုတာဘဉ်အသးအကျဲတသ့လအဘဉ်န့ဉ်လီ။

တာသူယသးလအယုယကစာလအမူဝဲတဂါ

တာလပုကညီအနိသးအံကသးသုကဒါကုယုလအမူဝဲတစန့ဉ်လီ။ “**ဒ်တာဟိဆာနုာ်ထံကျိအသိးန့ဉ် ယသးဆာနုာ်နုာ်အသိး,ကစာစါ တာသူယသးလအယုယကစာလအမူဝဲတဂါလီ။ ယကလဲအိဉ်လအယုအမဲဉ်ညါအကတီဖဲလဲဉ်,**” (စံး၄၂:၁-၅)။ တာလတာကီခါအဆာကတီလအပုထံထီဉ်ဟါတဖှ်လီသံးဝဲဒီးထံအိဉ်ကုဝဲဒ်ထဲလထံကျိအပူန့ဉ်လီ။ အခါဖဲန့ဉ်တာလတာဟိတဖှ်အံသးသူပသးလထံအယိသတးဒီးတပျံအဒုဉ်အဒါလါဘဉ်ဒီးလဲဝဲဆုထံကျိအပူဒ်သိး

ကအိဘၣ်ထံအစီန့ၣ်လီၤ. ဇ်န့ၣ်အသိးပျဲကညီအနီၣ်သးအံၤသးသူအသးလၢကစၢ်
ယွၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢပျဲကညီအနီၣ်သးအံၤသးသူအသးအယိအဘူးကတၢ်ပသးမ့ၢ်ဆ့ၣ်
မ့ၢ်စီၤအံၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်မံၤသးမ့ၢ်တအိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဇ်သိးသးတၢ်မ့ၢ်တၢ်
ခ့ၣ်ကအိၣ်အစီၤပျဲတနီၤနီၤ အအိသံး,ကသံၣ်မူဘျီး,ကွၢ်ကီတၢ်စီၤမူ,လူတၢ်မ့ၢ်တၢ်ပီ
ၣ်,ကျိၣ်စ့,ပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤ,ပိၣ်ခွါ,တၢ်စဲလိၣ်ကွဲ,ထံၣ်ကီၢ်သဲး,ပျဲတတၢ်ဝီ,ပျဲကလုၣ်စ့
ဝီ,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,တၢ်ဖံးတၢ်မၤ,တၢ်လၢအသးစဲတမံၤမံၤယုဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်
ဆၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤမၤအသးဇ်အိအံၤသ့ၣ်အထံအသိးဒီးသးသူအသးနးထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့
ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်မံၤသးမ့ၢ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်ခ့ၣ်လၢအမ့ၢ်အတီတသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်
လၢအမ့ၢ်အတီတခီမ့ၢ်ပနီၣ်သးအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်မးဒီးပသးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်စီၤအံၤက
အိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်မံၤသးမ့ၢ်ဇ်န့ၣ်လီၤ.

အယိသတးဒီးနးဒီးယၤပျဲကညီခဲလၢအံၤပသးသူပသးလၢကစၢ်ယွၤအမူဝဲ
တၢ်န့ၣ်လီၤ. နနီၣ်သးအံၤမ့ၢ်ထံၣ်လိၣ်အသးဒီးကစၢ်ယွၤမးဒီးနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူအ
ထူအယိၣ်ဒီးနကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်မံၤသးမ့ၢ်အလၢအပျဲကအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.အယိသတး
ဒီးအကါဒိၣ်လၢဖဲနအိၣ်မူဒ်အဖၢမ့ၢ်အကဆၢကတီၢ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်ဒီးနးလၢန
ကထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့န့ၣ်လီၤ.အယိဖဲနတချးသံဇ်အဆၢကတီၢ်အပူၤသးအိၣ်သဆၣ်ထီၣ်န
ၤ နနီၣ်သးအံၤကထံၣ်လိၣ်သးဒီးယွၤအစီၤန့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်သပျဲပျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၁၀)တၢ်သ့ကွၢ်တဖၣ်

- (၁) ယွၤတုၤလီၤပျဲကညီလၢအခိၣ်ထံးအအိၣ်ဒီး နီၣ်ခိ-ပသး-နီၣ်သး တဖၣ်အံၤမ့ၢ်အ
အိၣ်ဝဲဒၣ်ဇ်လဲၣ်...
- (၂) ဘၣ်မနုၤအယိပျဲကညီအနီၣ်ခိအံၤန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်လဲၣ်....
- (၃) ယွၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤနမ့ၢ်ပျဲလၢအအိၣ်ဆူၣ်တၢ်စါ....
- (၄) တၢ်ဒဲးဘးဟဲကထီၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိဖဲလဲၣ်....
- (၅) တၢ်ဒဲးဘးဟဲစးထီၣ်အသးလၢ မတၢ်တၢ်အသးပူၤလဲၣ်...
- (၆) တၢ်လၢပျဲကညီအသးအံၤထီၣ်ဘိမၤအသးဇ်လဲၣ်.....

- (၇) တ်လဒးကဲထီၣ်တ်အတၢ်သီအံၤလၢပုၤကညီအပူၤအံၤဟဲအသးဖဲလဲၣ်...
- (၈) ပသးလၢအကိၤဒ်လၢအံၤအလီၢ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ပုၤသးဒ်လဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်.
- (၉) တ်လၢပနီၢ်သးသံအံၤခိဖျိလၢပုၤကညီအဆၢထီၣ်တဲာ်ဒီးမတၢ်အယိလဲၣ်....
- (၁၀) တ်လၢပုၤကညီအနီၢ်သးအံၤ သးသူအသးမတၢ်တၢ်လဲၣ်...

တၢ်မၤလီၤ (၁၁)

တၢ်သိၣ်တၢ်သီ

တၢ်လၢပုၤကညီဆိကမိၣ်ဝဲလၢ ဒ်သိးကန့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဒီးက့ၤကတုၤ ယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ် ပဘၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်န့ၢ်ဟံၤဒံးအံၤ တကလုာ်ဒီးတူၢ်လိာ်ဝဲကျဲဒ်န့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်လၢအတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့အပူၤ တၢ်လၢအဘၣ် ထွဲဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၁မိၤရှု တုၤလၢ ၅ မိၤရှုန့ၣ်လီၤ. ဖဲလံာ်စီဆံ့ ၁မိၤရှု တုၤ ၅မိၤရှု အပူၤအိၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲလၢာ်(၆၁၃)ခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤလွံၢ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤပနီၢ်ဖးသ့ဝဲဒၣ် ၄ ကလုာ်ဒံးဖျါလၢလၢာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

(က)ဘၣ်ထွဲတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Ceremonial Law)

(ခ) ဘၣ်ထွဲ တၢ်ပၤဆုတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Civil Law)

(ဂ) ဘၣ်ထွဲ တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ခဲၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Moral Law)

(ဃ) ဘၣ်ထွဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Dietary Law)

ဟ့ၣ်လီၤဆူပုၤအံၤစရုလးဖိတဖၣ်အအိၣ်

တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်စီဆုံအပူၤ “**အဂ့ၢ်ဒ်အံၤယွၤမ့ၢ်ပပုၤစံၣ်ညီၣ်က့ၢ်,ယွၤမ့ၢ်ပပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ,ယွၤမ့ၢ်ပစီပၤ,အဝဲဒၣ်ကအုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ပုၤလီၤ.** (ယၤရှါယၤ ၃၃:၂၂). စီယၤကိာ်စံးဝဲဒၣ် “**ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးစံၣ်ညီၣ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲတဂၤလီၤ.အဝဲဒၣ်န့ၣ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်တၢ်သ့,ဒီးမၤဟးဂီၤတၢ်သ့လီၤ.**” (ယၤကိာ် ၄:၁၂). အိၣ်ထဲတဂၤမိၤအံၤမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဆူ ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤလၢတမ့ၢ်အံၣ်စရူလးဖိဘၣ် ပုၤကလုာ်အၤတဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤဘၣ်ထွဲဝဲဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်စီဆုံအပူၤ “**အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတုၤပုၤကလုာ်တဖၣ်လၢအတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်န့ၣ်,တၢ်န့ၣ်ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်ဒီး,တၢ်သိၣ်တၢ်သီတအိၣ်ဘၣ်ဒီး,အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်,မ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဂီၢ်ဒ်ဝဲလီၤ**” (ရိမုၤ ၂:၁၄). (ဖဲလံာ်စီဆုံလၢကီၤလၢဝါအကျိၣ်န့ၣ်စံးဝဲလၢ ပုၤကလုာ်အၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတအိၣ်ဘၣ်လီၤ)ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကလုာ်အၤတဖၣ်အံၤအဲၣ်ဒီးစုာ်ကျဲးစးမၤဒီးလုၤဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီတၢ်ဘျီတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်လၢသရၣ်ဖးဒိၣ်စီပိလုးအုၣ်အသးဘၣ်ထွဲပုၤကလုာ်အၤတဖၣ်အံၤတဘၣ်ထွဲဒီးပုၤယုၤဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဘၣ်. အစ့ၢ်ဒ်အံၤ “**လၢအကတီၢ်န့ၣ်သုတအိၣ်ဒီးခရံၣ်ဘၣ်,ပုၤတခီဘီမ့ၢ်ဖိအတဘၣ်ဃးဒီးအံၣ်စရူလးဘၣ်,ဒီးပုၤတမ့ၢ်တပျီလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်စံးပာ်အတၢ်အါၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်,ပုၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢဘၣ်,ဒီးတအိၣ်ဘၣ်ဒီးယွၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢန့ၣ်,သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၢ်သုတက့ၢ်**” (အုးဖူးစူး ၂:၁၂). အဃိပကထံၣ်ဘၣ်လၢဘၣ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤကဲဝဲလၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.တဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတခီဘီမ့ၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လူၤပိာ်မၤထွဲတကဲဝဲဘၣ်

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤစံးဝဲလၢကလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအခံလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမၤထွဲဝဲတန့ၢ်တကဲဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံး “**စီမိၤရှုဟ့ၣ်သုလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီ,တမ့ၢ်ဘၣ်မၤဒီးသုတမၤဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီနီၣ်တဂၤဘၣ်**”

(ယိုဟန် ၇:၁၉). စီပီလူးစံး “**ပျာမတၢ်ဂ့ၤတအိၣ်,ထဲတဂၢၤစီတအိၣ်**” (ရိမု ၃: ၁၂). အယိပထံၣ်ဘၣ်လၢ ပျာလူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤတန့ၢ်တကဲနီတဂၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျာလၢအကဲထီၣ်ပျာတီပျာလိတသ့

ခိဖျိလၢပလူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိပကဲထီၣ်ပျာတီပျာလိလၢယျာအမဲၣ် ညါတသ့ဘၣ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ **“မၤအသးဒီးန့ၣ်ဒီး,တၢ်ည ညံၣ်တဘၣ်တၢ်ပာ်တီပာ်လိအီၤလၢယျာအမဲၣ်ညါ,လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်မၤအယိ,န ဝဲတဂၢၤဘၣ်.အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ, တၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်ဒီးဘးဟဲဝဲလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ.”** (ရိမု ၃ :၂၀). **“ယတမၤဘၣ်ယျာအဘျူးလၢတၢ်ကလီကလီဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ,ပျာမ့ၢ်ဘၣ်တၢ် ပာ်တီပာ်လိအီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီး,ခရံၣ်ဒီးသံအသးကလီကလီလီၤ”** (ကလၢ တံ ၂:၂၁).

တၢ်ဆိၣ်အၢ

ပျာလၢတသ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်ထံ ဘၣ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိ ဆိကမိၣ်ဝဲဒီးပျာမ့ၢ် လူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိကတုၤဆုတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ သ့ၣ်တသ့ၣ်ညါလၢတၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤကဲဝဲလၢ တၢ်ဆိၣ်အၢန့ၣ်ဘၣ်. **“အဂ့ၢ်ဒီး အံၤ,ဖဲဒၣ်ပျာလၢအတီၢ်န့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲလၢာ်,ဒီးမၤကမၣ်တၢ်တထံၣ်စီတဂၢၤန့ၣ်, ကဲလၢပျာဂ့ၤဘၣ် တၢ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အယိလီၤ”** (ယၤကိာ် ၂:၁၀). အါန့ၢ်အန့ၣ် **“အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ, ဖဲဒၣ်ပျာလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်,မ့ၢ်အအိၣ် လၢတၢ်ဆိၣ်အၢအဖီလၢာ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ,တၢ်ကွဲးအသး ကယဲၣ်ပျာလၢအတအိၣ်တ ဆိးဘၣ်လၢတၢ်ကွဲးအသးလၢလံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤခဲလၢာ်ဒီးသိးအကမၤအီၤဒီး, ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အၢကိးဂၢၤဒီးလီၤ”** (ကလၢတံ ၃:၁၀). တၢ်လၢနလူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ် သီအံၤ လိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ လံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်လၢအပူၤခဲလၢာ်ဒီးကိးမ့ၢ်န့ၣ်ဒီးထီဘိ တဘိယူၤဃီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပျာလူပိၣ်မၤထွဲဝဲတန့ၢ်တကဲဝဲဒၣ်နီတဂၤအယိ တၢ်သိ ညံၣ်တဘၣ်တၢ်ပာ်တီပာ်လိအီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤကဲက့ၤဝဲလၢ တၢ်ဆိၣ်အၢ လၢပျာကညီအစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤသံပျာကညီ

ပျက်စီးဆိမ့်ကပ်ခဲ့ရလေ တာသိပ်တာသီအံ၊ ကမမူထိပ်ပနီသးန့လ
ဝါ. ဘၣ်ဆၣ်တာလာတာသိပ်တာသီအံ၊ တမမူထိပ်ပနီသးဘၣ်. မ့မ့တခီကဲဝဲဘၣ်လ
၁တာမသံပျကညီန့လီ. စီပီလူကွဲးပာ်ဒဲးအံ “ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်ဒီးဘးဟံးန့အလီ
၎်လာတာမလီၣ်,ဒီးတၢ်မၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ကယဲာ်တၢ်သးကွံလာယပူလီၤ.အဂ့ၢ်ဒဲးအံ,ဖဲ
တာသိပ်တာသီတအိၣ်ဘၣ်ဒီး,တၢ်ဒီးဘးသံဝဲလီၤ. လာထံလာသီန့ၣ်,တာသိပ်တာသီ
တအိၣ်ဘၣ်ဒီး,ယမူယဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်မၤလီၣ်ဟဲထီၣ်ဒီး,တၢ်ဒီးဘးမူထီၣ်ဝဲ
,ဒီးယသံယဲလီၤ.ဒီးတၢ်မၤလီၣ်ဘၣ်သးဒီးတၢ်မူန့ၣ်,ယထံၣ်န့ၣ်လာအဘၣ်သးဒီးတၢ်
သံလာယဂီၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးအံ,တၢ်ဒီးဘးဟံးန့အလီၤလာတာမလီၣ်,ဒီးလီန့ၣ်ယၤ,ဒီး
မၤသံကွံၣ်ယၤလာအီၤလီၤ.” (ရိမု ၇:၈-၁၁). အဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ ခိဖျိလာတာသိပ်တာ
သီတာမလီၣ်အယိ တၢ်ဒီးဘးမူဝဲဒီးမၤသံယၤန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးတၢ်သိပ်တာသီ
အံ၊ မမူထီၣ်တာတမ့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်ဘၣ်မၤသံတာန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးဘး

တာဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤလီၣ်အံအယိ ကဲပျတီပျလီၤတသ့ဝဲဘၣ်,မ့မ့ကဲက့ဝဲ
လာတာဆိၣ်အဒီးကဲထီၣ်က့ဝဲလာတာသံန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလာကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်တ့ၢ်ဝဲဘၣ်
လဲၣ်...အဂ့ၢ်ဒဲးအံ, တၢ်လာပျကညီအံ တသ့ၣ်ညါလီၤအသးလာအမ့ၢ်ပျတၢ်ဒီးဘးဖိ
,ဒီးဆိမ့်ကပ်လီၤအသးလာပျဂ့ၢ်ပျဝါ တၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်ဒီးဘးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲ
သိးပျကညီကသ့ၣ်ညါလီၤအသးအစီၢ်ကစၢ်ယွၤ ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤလီၣ်တဖၣ်အံန့
ၣ်လီၤ. “မၤသးဒဲးန့ၣ်ဒီး,တၢ်ညၣ်တဘၣ်တၢ်ပာ်တီပာ်လီၤလာယွၤအမဲၣ်ညါ လာတာ
သိပ်တာသီအတာမၤအယိဘၣ်,နီတဂၢဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒဲးအံ တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးဘးဟဲဝဲ
လာတာသိပ်တာသီလီၤ.” (ရိမု ၃:၂၀). အယိသတးဒီး “မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လာတာသိပ်
တာသီဘၣ်ဒီး ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဒီးဘးဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒဲးအံ တၢ်သိပ်တာသီမ့ၢ်တစံး
ဘၣ်ဝဲ သုတသးကွံတၢ်တဂ့ၢ်န့ၣ်ဒီး,ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်သးကွံဘၣ်” (ရိမု ၇:၇).

အယိသတးဒီးပသ့ၣ်ညါသ့လၢ တၢ်လာတာမလီၣ်အံဒုးသ့ၣ်ညါပျကညီလာကသ့ၣ်
ညါလီၤအသးလာအမ့ၢ်ပျလာအကဲပျတၢ်ဒီးဘးဖိန့ၣ်လီၤ.

ကဆုၢ်ပျဆူခရံၣ်အအိၣ်

တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီ,တၢ်မၤလိာ်အံၤ ပၢ်တီၢ်ပၢ်လိာ်ပှၤတသ့ဘၣ်ဒီးပှၤတၤလၢလၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အဒီးတၢ်သံန့ၣ်လီၤ
 ၁. အယိသတးဒီးဒ်သိးပှၤကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်တီၢ်ပၢ်လိာ်အဂီၢ်န့ၣ် လိၣ်ဘၣ်လၢကဆှၢ
 ပှၤဆူခရံၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. **“မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီမ့ၢ်ပှၤသိၣ်လိန့ၣ်လိတၢ်တ
 ဂၤလၢ အဆှၢပှၤဆူခရံၣ်န့ၣ်,ဒ်သိးပကဘၣ်တၢ်ပၢ်တီၢ်ပၢ်လိာ်ပှၤလၢတၢ်န့ၣ်လီၤ.
 ”** (ကလၢတံ ၃:၂၄). အယိပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤဒ်သိးဒီးပှၤက
 ညီကတူၢ်လိာ်ဒီးကတူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤယုၤဒီးဘၣ်တၢ်ပၢ်တီၢ်ပၢ်လိာ်အံၤအဂီၢ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်
 မၤစၢတခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်ဒီးသန့န့ၣ်သးလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အယိန့ၣ်
 ဒီး အကတၢ်မ့ၢ်ဒ်တၢ်သံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၁၁) တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်

- (၁) တဲၤဖျါဘၣ်ဃးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အိၣ်ပျဲဘ့ၣ်လဲၣ်..
- (၂) တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်တဖၣ်မတၤဟ့ၣ်လီၤဝဲလဲၣ်...
- (၃) တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အံၤဟ့ၣ်လီၤစ့ၢ်ကီးဆူပှၤကလုာ်အစၢၤ...
- (၄) ပှၤလူၤပိာ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်န့ၢ်စ့ၢ်ကီးဧါ...
- (၅) ဒီဖျါတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အယိတၢ်ပၢ်တီၢ်ပၢ်လိာ်ပှၤသ့စ့ၢ်ကီးဧါ...
- (၆) ပှၤလၢတလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အံၤကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်..
- (၇) တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အံၤကဲဝဲလၢမၤသံတၢ်(မ့ၢ်)မၤမူတၢ်လဲၣ်...
- (၈) တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အံၤဒုးသ့ၣ်ညါပှၤလၢတၢ်မနုၤအဂီၢ်လဲၣ်...
- (၉) တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိာ်အံၤ အဆှၢပှၤဆူမတၤတၢ်အအိၣ်လဲၣ်...
- (၁၀) ဒီဖျါလၢပစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤမတၤတၢ်မးဒီး ပကဲပှၤတီၢ်ပှၤလိာ်သ့လဲၣ်...

၅၆ တၢ်မၤလိ(၁၂)

ပှၤကညီမၤဝဲတၢ်တသ့ဘၣ်

ဖဲပမၤလိတၢ်အပူပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်လၢပှၤကညီအံၤအတၢ်အိၣ်အသးန့ၣ်နး နီၣ်မးဒီးအကလုာ်တၢ်မၤစ့ကီးတၢ်မၤစ့အယိသတးဒီး ဒ်သိးဒီးကပူဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲး ဘးဒီးကကဲက့ၤပှၤတီၤပှၤလိဒီးကတုၤဆူယွၤအဘီအမၤအဂီၢ်န့ၣ်ပှၤကညီစ့ၣ်ကျးစးမၤ ဝဲန့ၣ်ဘၣ်လ့ၤတက့ၤဘၣ်အယိ ပကမၤလိအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်စ့ၣ်ဝဲအံၤဆူညါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒဲးဘး

တၢ်လၢပှၤကညီအံၤကပူဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲးဘးအံၤမၤဝဲတညီတန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံၣ်ဝဲ “ပှၤကူၤရှးဖိလဲလိာ်အဖံး,ခ့ၣ်ပိၣ်လဲလိာ်အဖံးအကံၣ်ယုၤအဖျါန့ၣ်ဘၣ်ကသ့မၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးသုဝဲစ့ၣ်ကီးလၢအမၤညီန့ၣ်တၢ်အန့ၣ်ကမၤတၢ်ဂ့ၤလီၤ.” (ယံးရမံယု ၁၃:၂၃). တၢ်လၢပှၤကညီအံၤတမၤတၢ်အတၢ်ဒဲးဘးဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲတကဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤအဖံးသု ကကဲထီၣ်က့ၤပှၤဖဲဝါ,ခ့ၣ်ပိၣ်လဲလိာ်အကံၣ်ယုၤအဖျါန့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်မးဒီး ပှၤကညီအံၤအိၣ်ဝဲကကဲလၢတမၤတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဒဲးဘးဒီးအဘူးအလဲ

လံာ်စီဆံၣ်အပူပထံၣ်ဘၣ်လၢ “တၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲမ့ၢ်တၢ်သံ” (ရိမု ၆:၂၃). တၢ်လၢပှၤကညီအံၤခိဖျါတၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲအယိမ့ၢ်ဘၣ်သံဒီးကန့ၣ်က့ၤတၢ်မူအထူအယိာ်ဒ်လဲၣ်. ပှၤကညီအံၤလၢတၢ်ဒဲးဘးအယိကဘၣ်သံဒီးကဘၣ်လဲဆူလရဲန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပှၤကညီအံၤ စ့ၣ်ကျးစးယ့ၢ်ပူဖျဲးအသးလၢတၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲမ့ၢ်တၢ်သံအံၤအဂီၢ်တသ့ဘၣ်နီတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲ တၢ်သ့စီကွံာ်တၢ်ဒဲးဘး

တၢ်လၢပှၤကညီအံၤစ့ၣ်ကျးစးဝဲလၢ ပီၤယံာ်လီၤအသးဒီးသုတမၤကဒီးတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တမၤတၢ်ဒဲးဘးဘၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲတကဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အ့ၣ်တၢ်ဒဲးဘးလၢမၤကမၢ်တၢ်ဝဲလံာ်တဖၣ်န့ၣ်ကကဆီထီၣ်အဂီၢ်စ့ၣ်ကီးမၤဝဲတန့ၣ်တသ့

ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့စံးဘဉ်ပုၤ “**အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ တၢ်ညဉ်အသးသမူအိၣ်လၢအသ့ၣ်,နီၤ
းယဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢသုလၢ**

တၢ်လုာ်လီၤအဖီခိၣ် ဒ်သိးအကမၤတၢ်ပူၤဖျဲးလၢသုသးအဂီၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ တၢ်သ့
ဉ်န့ဉ်မၤတၢ်မၤပူၤဖျဲးလၢပုၤအသးအဂီၢ်လီၤ. (၃မိ ၁၇:၁၁). စံးကဒီး “**ဒီးတၢ်သိၣ်
တၢ်သီအသိး,တၢ်ခဲလၢာ်ဃဉ်ဃဉ်ဘဉ်တၢ်မၤကဆီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်လီၤဒီးတၢ်သ့ၣ်လူ
လီၤအသးတအိၣ်ဘဉ်ဒီးတၢ်ပျီၣ်ကွံာ်တအိၣ်ဘဉ်လီၤ.**(ဇူ ၉:၂၂). တၢ်လၢပုၤကညီအံ
ၤ ကကဆီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်န့ဉ်ကလူလီၤအသ့ၣ်တအိၣ်ဝဲဘဉ်. လၢဆဉ်ဖိကီာ်
ဖိအသ့ၣ်အယိဒီးယုၤတတူၢ်လိာ်ဝဲဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤလူလီၤပသ့ၣ်ဒၣ်လဲာ်ဘ
ဉ်ဆဉ်ပကဲပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအယိသတးဒီးကဲတၢ်ကဆီၣ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. အယိ
ပုၤကညီအံၤဒ်သိးကပူၤဖျဲးလၢတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်န့ဉ်မၤဝဲတန့ဉ်တသ့ဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဘဉ်ထွဲ တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်အယိ

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤ ဒ်သိးယုၤကတူၢ်လိာ်အီၤအဂီၢ် စုာ်ကျးစးဝဲလၢတၢ်မၤဘျုး
ဉ်မၤတီၢ်အဖီခိၣ်န့ဉ်လီၤ. ဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဉ်ပူတပူ,ဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်,ဟ့ၣ်မၤစၢပုၤဖျိၣ်ဖိ
ယာ်ဖိတဖၣ်,ဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်လၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါတၢ်ကရၢကရိအပူၤတဖၣ်,အယိ ဆိ
ကမိၣ်ဝဲလၢကပူၤဖျဲးဝဲဒီးတၢ်ဒဲးဘးန့ဉ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့အပူၤ “**ပဝဲဒၣ်ခဲလၢာ်အံၤပမၤပ
သးဒ်တၢ်တကဆီၣ်ဘဉ်အသိးန့ဉ်လီၤ.နီၤပတၢ်တီတၢ်လိခဲလၢာ်န့ဉ်မၤအသးဒ်တၢ်အ
ကူအသိးဘဉ်အအသိးန့ဉ်လီၤ.”** (ယရှါယာ ၆၄:၆). တၢ်လၢပုၤကညီမၤတၢ်စုာ်ဒီးတ
ၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်တဖၣ်အံၤ လၢပုၤကညီအမဲာ်တၢ်ထံာ်အပူၤန့ဉ်စုာ်ဝဲဘဉ်ဆဉ် လၢယုၤအ
မဲာ်ညါမ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးလၢအဘဉ်အအသိးန့ဉ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် ခိဖျိနတၢ်မၤစုာ်ဒီး
တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်အယိတပူၤဖျဲးလၢတၢ်ဒဲးဘးအပူၤဘဉ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်အဒိ ပုၤတစၢလၢ
အမၤသံတ့ၢ်ပုၤကညီတစၢအံၤ အစုာ်ကျးစးမၤတၢ်စုာ်ထဲလဲာ်ဘဉ်ဆဉ် တပူၤဖျဲးဝဲဒီး
တၢ်ကမၣ်ဘဉ်. ခိဖျိအမၤသံပုၤကညီအယိအဝဲဘဉ်တူၢ်တၢ်ကမၣ်န့ဉ်လီၤ.

ဘဉ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်မၤလိာ်

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤဆိကမိၣ်ဝဲလၢ ပမ့ၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိ
ာ်အယိကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်လံာ်စီဆံ့အပူၤ “**အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ**

ဖဲဒ်ပုလုအတိၢ်နၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲလၢၣ်,ဒီးမၤကမၣ်တၢ်တထံၣ်ဧၤတၢ်န့ၣ်,ကဲလၢပုဂံဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ခဲလၢၣ်အယီၤလီၤ” (ယၤကိၣ် ၂:၁၀). တၢ်လၢပုကညီအံၤဆိကမိၣ်လီၤအသးလၢ ကလူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲလၢၣ်ခဲဆ့န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မၤထွဲဝဲတန့ၢ်တကဲဝဲဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်ခိဖျါလူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတန့ၢ်တကဲဘၣ်အယီၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အါဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်သံန့ၣ်လီၤ.(ကလၢတံ ၃:၁၀,ရီၤမုၢ် ၇:၁၁) “အစ့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်ဒဲဘးဟံန့ၢ်အလီၤလၢတၢ်မၤလိၣ်,ဒီးလီၤန့ၢ်ယၤ,ဒီးမၤသံကွံာ်ယၤန့ၣ်လီၤ). အယီၤသတးဒီးလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤလိၣ်အဖီခိၣ်ပနီၢ်ကစၢ်ဒ်ပဝဲပမၤတၢ်မနုၤမးတသ့ဝဲဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖျါခံစုတစု

တၢ်လၢပုကညီအိၣ်ဖျါအခိၣ်ထံးတဘျီန့ၣ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လၢ နီၢ်အိၣ်အုဒီးစါအၢဒ်အဖီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါအခိၣ်ထံးအံၤဟဲအိၣ်ဖျါခိဖျါလၢမိၢ်အအါလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျါဒီးန့ၣ်တဖၣ်အံၤတမ့ၢ်လၢပနီၢ်ကစၢ်တၢ်မၤတၢ်စုၣ်ကျးစးအယီၤတမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ်ကစၢ်ယုၣ်ရှုးစံးဝဲ **“ယစံးဘၣ်တဲဘၣ်န့ၣ်တီတီလီၤလီၤ,ပုမ့ၢ်တအိၣ်ဖျါကဒီးတစုဘၣ်ဒီး,ထံၣ်ယုၤအဘီအမ့ၢ်တသ့ဘၣ်”** (ယါဟၣ် ၃:၃). တၢ်အိၣ်ဖျါအခိၣ်ထံးတဘျီမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပုကညီဟဲအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အချၢတသ့ဘၣ်အသိးန့ၣ်, ပုမ့ၢ်တအိၣ်ဖျါခံဘျီဘၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ယုၤအဘီအမ့ၢ်ဒီးကတုၤဆူမူခိၣ်အဘီအမ့ၢ်တသ့ဘၣ်လုၤတက့ၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲ ပဘၣ်အိၣ်ဖျါလၢ ထံးဒီးသးန့ၣ်လီၤ.ပဘၣ်အိၣ်ဖျါလၢထံးဒီးသးဒ်လဲၣ်..မ့ၢ်လၢပဒီးဘျါထံအယီၤပအိၣ်ဖျါခံစုတစု...တၢ်လၢတၢ်ဒီးဘျါလၢထံန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျါခံစုတစုအနီၢ်နီၢ်ဘၣ်..ပဒီးဘျါပသးလၢထံဘၣ်ဆၣ်ပလဲၤန့ၣ်ဆူယုၤအဘီအမ့ၢ်တသ့ဘၣ်နီၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲတၢ်မူအထူအယီၤ

တၢ်လၢပုကညီအံၤဒဲးသိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်မူအထူအယီၤအဂီၢ် တၢ်အိၣ်မူသကဲာ်ပဝးစုအယီၤ,လူပိၣ်ထွဲတၢ်မၤလိၣ်တဖၣ်အယီၤ,ဟ့ၣ်မၤဘျီတၢ်အယီၤ,စုၣ်ကျးစးမၤတၢ်ဘျီတၢ်ဘါတၢ်ဖံးတၢ်မၤအယီၤ,ဒီးတၢ်အရၢအၤတဖၣ်အဖီခိၣ် စုၣ်ကျးစးမၤဝဲ

ဒေသနာတို့လေး။ တော်လှန်ရေးမဟုတ်ဘဲ အထွေထွေအယိတ်အံ့တစ်အိတ်ဒီးသန့်ထိုင်အသးလတ်တဖန် နှင့် အပူဘက်နှုတ်လေး။ တော်လှန်ရေးမဟုတ်ဘဲ အထွေထွေအယိတ်အံ့ ကစားယူဟုတ်လေးပျဉ်းတော်မူနှင့်အိတ် ဝဲလောအဖိခွါအပူလေး။ အယိတ်သွန်ညါသုလောပမ္ဘာဒီးနတ်ဘက် ကစားခရံမးဒီးပကန် ဘက်တော်မူအထွေထွေအယိတ်နှုတ်လေး။ အယိတ်သတးဒီး မှတမ္ဘာညါလောကစားခရံဘက်ဒီးပဒီး နတ်ဘက်တော်မူအထွေထွေအယိတ်ကသုဝဲဒ်လဲင်..တော်လှန်ရေးမဟုတ်ဘဲ အံ့ကဒီးနတ်ဘက်တော်မူအထွေ ထွေအယိတ်အစီ မဲဝဲတန့်တသုဝဲဘက်နှုတ်လေး။

ဘက်ထွေမုက်ကီလော်

တော်လှန်ရေးမဟုတ်ဘဲ အံ့ကဲဝဲလော မုက်ကီလော်အဖိနှုတ်လေး။ ကစားယုတ်ရှူးစံးဝဲ “**သု ဝဲသုတ်အံ့,သုဘက်ပားဒီးသုပုမုက်ကီလော်,ဒီးဖဲဒေသနာတော်အသးနှင့် တော်မိတ်မာသုသးလီ ၁။**” (ယိဟန် ၈:၄၄)။ ဒီးသိးသုတကဲမုက်ကီလော်အဖိတစုအစီပကမာဒ်လဲင်..ပျဉ်း ကညီအစီအဘါအတော်သုတော်ဘက်အယိတ်မဲဝဲတန့်တသုဘက်နှုတ်လေး။

ဘက်ထွေစီအဖေ

တော်လှန်ရေးမဟုတ်ဘဲ ခဲလက်ဟဲခိဖျိလောစီအဖေနှင့်လေး။ အယိတ်ဒီးစီအဖေဒီးနတ် ဘက်တော်ဒီးဒီးယူအတော်ဆိတ်အာအသိးပဝဲပျဉ်းတဖန်စုကီးဒီးနှင့်အသိးလေး။ အယိတ်သွန်ညါသုလော တော်ဒီးဒီးလီစာအံ့အိတ်ဝဲဒေသနာဒီးပျဉ်းအယိတ်ပလိတ်ဘက်လောတော်ဒီး ဒီးလောအဟဲလီစာလောစီအဖေအံ့အဆာကထိတ်တော်ကွံင်နှုတ်လေး။ ဒ်သိးပတော်ဒီးဒီး လီစာလောစီအဖေအံ့အဆာကထိတ်တော်အစီပဘက်မာဒ်လဲင်..ပျဉ်းမဲဝဲတန့် တသုဘက်နှုတ်လေး။

အယိတ်သတးဒီးပကဘက်မာဒ်လဲင်...

ဒ်သိးတော်ဒီးဒီးလီစာအံ့အဆာကထိတ်တော်အစီ ပျဉ်းအစားဒီးဂြားသံကွံင် ဝဲဒေသနာတို့လေး။ ပျဉ်းလောတသံကွံင်တော်သံကွံင်တဖန်အံ့ အဝဲသုတ်တသုတ်ညါလီအစီကစား အတော်အိတ်သးတဖန်ဘက်နှုတ်လေး။ အဝဲသုတ်တသုတ်ညါနတ်ဘက်တော်စုကီးဒီးတသုတ် ညါပျဉ်းတော်ဘက် အယိတ်သွန်ညါယုကျဲလောအကထွန်ဖျူးဘက်ဒီးအိတ်မူဒီးအတော်ဒီးဒီး အသိးဒီးကတုလောတော်ဟးစီနှုတ်လေး။ တော်လှန်ရေးမဟုတ်ဘဲ အံ့ကဲဝဲလော ပျဉ်းအိတ်စရုလးဖိတဖန်

၎်သံကွာ်စွာ်ကီးပုတၢ်မၤဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (မၤတၢ် ၂:၃၇). ပုအံၣ်စရုလးဖိတဖၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်လီၤအသးလၢ အတဘၣ်ဃးဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသးအိၣ်ဒိၣ် မးလၢအအိၣ်ဒီးယွၤလဲၤတၢ်လၢယွၤအကလုာ်ကထါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိအဝဲသ့ၣ်အသး အိၣ်ဒိၣ်မးလၢယွၤအယိသတးဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်အပူၤ ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ဝဲပုလၢအ ဆၢကျဲတရုတဘၣ်အယိမၤသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါထံလၢအဝဲသ့ၣ်မ ၁.တၢ်တၢ်ဝဲန့ၣ်အကမၣ်လံအယိဒီး ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးဒီးတၢ်အုၣ် က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤတန့ၢ်တသ့လၢဘၣ်အယိသတးဒီး ဟဲဆူပုတၢ်မၤဖိ တဖၣ်အအိၣ်ဒီးသံကွာ်ဝဲဒၣ်လၢအကဘၣ်မၤက့ၤဝဲကျဲဒဲးလဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲတၢ်သံကွာ်အဝဲန့ၣ် ယိၣ်ခိၣ်လၢဝုၢ်ဖံလံၤပံတကအံၤ အဝဲသံကွာ်စီပီ လူးဒီးစီစံလၢဒဲးန့ၣ်အသိးလီၤ. စီပီလူးဒီးစီစံလၢဖဲအအိၣ်လၢယိၣ်ပုအခါ ဘါထု ကဖၣ်တၢ်ဒီးသးဝံၣ်စံးထီၣ်ပတြၢကစၢ်ယွၤဒီး ယွၤအအစိအကမိမၤတၢ်လီၤလးအ ယိယိၣ်အတြၢတဖၣ်အိးထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. အခါဖဲန့ၣ်ပုယိၣ်အခိၣ်တကအံၤ ဆိက မိၣ်လၢပုယိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤဃ့ၢ်ပုဖျဲးခဲလၢ်လံအယိကမၤသံလီၤက့ၤအသးန့ၣ်လီၤ. ဘ ဉ်ဆၣ်စီပီလူးဒီးစီစံလၢတြီအဝဲဒီးအခါဖဲန့ၣ်ပုယိၣ်အခိၣ်တကအံၤ တီၤလီၤကနွံ လၢစီပီလူးဒီးစီစံလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဆူထီၣ်အီၤလၢခိဒီးသံကွာ်ဝဲဒၣ်စီပီလူ ဒီးစီစံလၢ **“ကစၢ်သ့ၣ်ဒၢ,ဒ်သိးယကတုၤလၢ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤယၤဒီးယဘၣ်မၤ မနုၤလဲၣ်”** (မၤတၢ် ၁၆:၂၅-၃၀). တၢ်သံကွာ်ဒဲးအံၤန့ၣ် ထဲဒၣ်ပုတကလၢ်လၢအ မၤဝဲတန့ၢ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲမ့ၢ်အိၣ်သပျၢ်ကတၢ်တဖၣ်မးသံကွာ်တၢ်သံကွာ်ဒဲးန့ၣ်တဖၣ်န့ ဉ်လီၤ. တံၤသကိးမ့ၢ်နဲတခီလၢနသးနသံကွာ်တၢ်သံကွာ်အဝဲအံၤဝံလံၤခါ.....မ့တ မ့ၢ် နတလိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်သံကွာ်အဝဲအံၤလၢဘၣ်ခါ...

တၢ်မၤလိ (၁၂)တၢ်သံကွာ်တဖၣ်

- (၁) တၢ်လၢပုကညီအံၤတမၤတၢ်ဒဲးဘးဘၣ်အိၣ်ဝဲကဲစွာ်ကီးခါ....
- (၂) တၢ်လၢပုကညီအံၤမၤတၢ်စုၤကန့ၢ်တကစၢ်ခါ...
- (၃) တၢ်လၢပုကညီအံၤတၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲမ့ၢ်တၢ်သံအံၤမၤထုၣ်ဖျဲးဒဲးဒဲးအသးက သ့စွာ်ခါ...

(၄) တၢ်လၢကသ့စီပုၤကညီအတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ပုၤကညီအပူၤန့ၣ်သ့ၣ်လၢအစီအဆုံအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒါ..

(၅) တၢ်လၢတၢ်မၤစ့ၢ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤဘျီတၢ်တဖၣ်အံၤမၤထူၣ်ဖျဲးမၤဘၣ်လိာ်က့ၤပတၢ်ဒဲးဘးသ့စ့ၢ်ကိးဒါ...

(၆) တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဒီးမၤလိာ်အံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်....

(၇) တၢ်လၢပုၤကညီကအိၣ်ဖျါခဲစုတစုန့ၣ်ပုၤကညီမၤဝဲသ့စ့ၢ်ကိးဒါ...

(၈) ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်တပၣ်ဘၣ်ဒီးပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်သ့စ့ၢ်ကိးဒါ...

(၉) တၢ်လၢပုၤကညီအဆၢကထီၣ်တၢ်လၢတၢ်လီၤစၢၤလၢစီၤအဖၣ်တၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ဘၣ်မၤဒဲးလဲၣ်..

(၁၀) တၢ်လၢပုၤပၤယိာ်အခိၣ်တၢ်စၢၤအံၤသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဒဲးလဲၣ်...

တၢ်မၤလိ (၁၂)

ကစၢ်ယွၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ

ပမၤလိတၢ်လံၤလၢတၢ်မၤလိ ၁၂ အပူၤ ဘၣ်ထွဲတၢ်လၢပုၤကညီကတုၤဆူတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်ပမၤဖၣ်ပဝဲတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢပုၤကညီမၤတန့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ် ယွၤမၤဝဲသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (မးသဲ ၁၉: ၂၃-၃၆). ပမၤလိသကိးဆူညါလၢ ပုၤကညီမၤဝဲတန့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤမၤတၢ်ခိၣ်ဖျါလၢခရံၣ်အယိာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒဲးဘးလၢပနီၢ်ကစၢ်မၤဒၣ်ဝဲ

အဆိပကမၤလိသကိးဘၣ်ထွဲ ကစၢ်ယွၤမၤကဆိက့ၤဝဲ တၢ်ဒဲးဘးလၢပနီၢ်ကစၢ်မၤဝဲတဖၣ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးလၢပနီၢ်ကစၢ်မၤဒၣ်ဝဲမၤတဖၣ်အံၤ ခိၣ်ဖျါပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိတဖၣ်မၤဝဲဒၣ်အယိာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးဒီးန့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢယွၤအတၢ်ထံၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လီၤ. အယိာ်သတးဒီးတၢ်ဒဲးဘးလၢပနီၢ်ကစၢ်မၤဒၣ်ဝဲပမၤတဖၣ်အံၤမၤသးအုးမၤဘၣ်ဒိလီၤပသးန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ဖျါ

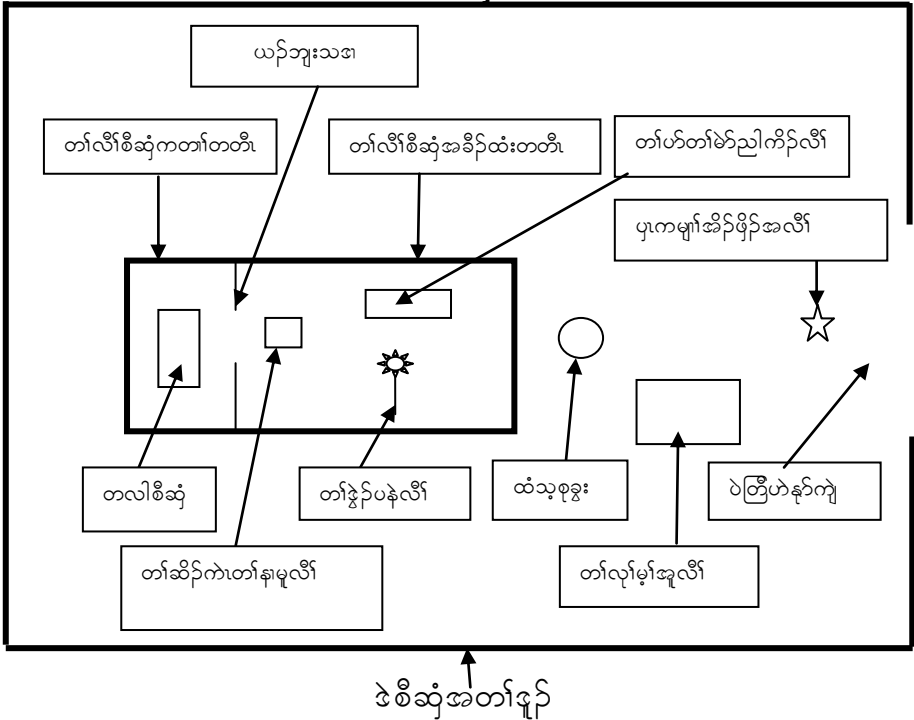
ဖဲပုတေဖဲအသွံ့ညါလီၤအသးဖဲအမတၢ်ဒဲးဘးလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအခါသွံ့ညါလီၤ
ၤအသးလၢအဝဲမၤကမၣ်တၢ်ဒီးအတၢ်ကမၣ်အိၣ်အယိံ ဇံးသိးအကတူၢ်လိာ်ယုၤအတၢ်
ဘျးတၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်အစီၢ်န့ၣ်ဒုးကထီၣ်က့ၤအီၤလၢသးအတၢ်တံာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိံဒီပု
ၢ်ဝဲၢ်ပမ့ၢ်ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်မးဒီးပတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုတၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ.

ခိဖျိတၢ်အသွံ့အယိံ

တၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးလၢပနီၢ်ကစၢ်မၤဝဲတဖၣ်အံၤ ပမၤကဆိအီၤသ့ ခိဖျိလၢတၢ်
အသွံ့န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့အပူၤ “**တၢ်ညၢ်အသးသမူအိၣ်လၢအသွံ့,ဒီးယဟ့ၣ်အီၤ
လၢသုလၢတၢ်လုာ်လီၢ်အဖီခိၣ်,ဇံးသိးအကမၤတၢ်ပူၤဖျးလၢသုသးအဂီၢ်လီၤ.အဂ့ၢ်ဒံးအံ
ၤ တၢ်သွံ့န့ၣ်မၤတၢ်မၤပူၤဖျးလၢပုၤအသးအဂီၢ်လီၤ.**” (၃မိ ၁၇:၁၁). အစၢတမံ “
လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤဖဲဝဲတၢ်ခဲလၢာ်မၤကဆိထီၣ်အသးသ့ထဲလၢတၢ်အသွံ့န့ၣ်
လီၤ. တၢ်အသွံ့မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီ
ၤ.” ကစၢ်ယုၤဖဲဝဲ ပုၤကညီအတၢ်ဒဲးဘးအံၤဘၣ်တၢ်မၤထူၣ်ဖျးထီၣ်အီၤသ့ထဲလၢတၢ်
အသွံ့န့ၣ်လီၤ. အယိံတသးဒီး ပုၤကညီအတၢ်ဒဲးဘးကပျၢ်ခိဖျိလၢတၢ်သွံ့အယိံပ
ကမၤဒဲးလဲၣ်. ဇံးသိးပကသ့ၣ်ညါတၢ်စ့ၢ်အံၤအစီၢ်ပလိၣ်ဘၣ်လၢ ပဘၣ်သ့ၣ်ညါဆိ ပု
ၤအိၣ်စရုလးဖိတဖၣ်အတၢ်လုာ်ထီၣ်တၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဒဲးသိးပကသ့ၣ်
ညါတၢ်လုာ်တၢ်ပာ်အစ့ၢ်န့ၣ်ဒီးပဘၣ်သ့ၣ်ညါဒဲးစီဆံ့အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢဒဲးစီဆံ့အနီၢ်ကီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢ မူခိၣ်အဘီအမုၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢကစၢ်စံးန
ၤန့ၣ်ကစၢ်ယုၤဒုးထံၣ်စီမိၤရွၤလၢဒဲးစီဆံ့လၢအအိၣ်လၢမူခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤစီမိၤရွၤတုထီၣ်ဒဲ
စီဆံ့ဒဲးလၢမူခိၣ်အသိးလၢဟီၣ်ချၢန့ၣ်လီၤ. (၂မိ ၂၅:၉). တၢ်လၢတၢ်လုာ်တၢ်ပာ်ကိးအ
မံးဒဲးအံၤဘၣ်မၤအီၤလၢဒဲးစီဆံ့အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒဲးန့ၣ်အသိးဒဲးတၢ်လုာ်တၢ်ပာ်အဒိအိၣ်ဝဲ
လၢဟီၣ်ခိၣ်အသိးန့ၣ် ပသ့ၣ်ညါသ့လၢတၢ်လုာ်တၢ်ပာ်လၢမူခိၣ်ဘီမုၢ်ဒဲးလဲၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
အယိံပဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ထွဲ ဒဲးစီဆံ့ဒီးတၢ်လုာ်တၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးအစ့ၢ်န
့ၣ်လီၤ.

၆၃ ဒေစီဆုံ

(၁) ဒေစီဆုံအဖူၣ်

တၢ်လၢဒေစီဆုံအံၤဘၣ်တၢ်ဒူၣ်ဝဲလၢတၢ်ကံးညၢၣ်ဒီး အထီအပျၢ် ၁၀၀ဒီးအဒိၣ် ဃီၤ အပျၢ် ၅၀ အထီထၢၣ် ၅ ပျၢ်န့ၣ်လီၤ(၂မိ ၂၇:၉). ဒံးသိးပှၤကညီလဲၤန့ၢ်ဆူဒေစီ ဆုံအပူၤအသုတသ့ဘၣ်အဂီၢ်ဒူၣ်သဖၤယာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဒေစီဆုံအခိပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ.

(၂) ဒေအဝဲတြိ

ဒေအဝဲတြိအံၤအိၣ်ဝဲလၢ မ့ၢ်ဟဲထီၣ်တခိပဒီးအလဲၢ် အပျၢ် ၅၀ မၤဝဲလၢတၢ် ကံးညၢၣ်အလွဲၢ် (အလၢ၊အသု.ဒီးအဂီၢ်)န့ၣ်လီၤ. (၂မိ ၂၇:၁၅). တၢ်လၢဝဲတြိအခိပ ညီမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဒေစီဆုံအပူၤအံၤပှၤလဲၤန့ၢ်သ့ဒၣ်ထဲလၢဝဲတြိအကျဲန ညီမ့ၢ်လီၤ. ဒံးန့ၣ်အသိးပှၤကလဲၤန့ၢ်လီၤဆူမူခိၣ်အဘီအမ့ၢ်အပူၤကသ့အဂီၢ်ပှၤလဲၤန့ၢ်သ့ ခိဖျိထဲဒၣ်လၢ ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ဂူးခရံၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) ဖဲစီဆုံ

တၢ်လၢဖဲစီဆုံအံၤ ဘၣ်တၢ်တုၤအိၤလၢတၢ်ဖျၢၣ်အကရၢၢ်အပူၤအနၢၣ်အလီၢ်ခံကတၢ်တကမၤဒီး အိၣ်ဝဲအထီ အပျၢ် ၃၀ ဒီးအဒိၣ်ယီၤ အပျၢ် ၁၀ န့ၣ်လီၤ.

(၄) တၢ်လီၢ်စီဆုံကတၢ်

တၢ်လၢဖဲစီဆုံအံၤအိၣ်ဝဲဒၣ်ခံပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢကအတၢ်တတီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၢ်စီဆုံကတၢ်ဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးတလၢစီဆုံန့ၣ်လီၤ.လၢတလၢစီဆုံအပူၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးလၢဂံၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ခံဘ့ၣ်လၢလၢာ်သ့ၣ်ဘၣ်အလီၢ်န့ၣ် တၢ်ကွဲးလီၤဝဲဒီးတၢ်မၤလိာ်အဘီ ၁၀ န့ၣ်လီၤ. (၂မိ ၂၆:၃၃).

(၅) တၢ်လီၢ်စီဆုံ

တၢ်လၢဖဲစီဆုံအိၣ်ထံးတၢ်တတီၤန့ၣ်ကိးဝဲလၢတၢ်လီၢ်စီဆုံန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဝဲဒၣ်အထီ အပျၢ် ၂၀ ဒီးအဒိၣ်ယီၤ အပျၢ် ၁၀န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်လီၢ်စီဆုံတၢ်တတီၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး တၢ်ခွဲၣ်တၢ်လုာ်တၢ်ဆိးကဲးနၢမူအလီၢ်,မ့ၢ်အူတၢ်,တၢ်မဲာ်ညါကိၣ်အလီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်လီၢ်တၢ်တတီၤအပူၤအံၤပုၤလုာ်တၢ်အိၣ်တဖၣ် စီတဘျီဟါတဘျီဟဲဒဲးထီၣ်တၢ်လုာ်တၢ်နၢမူဒီးဟဲကွၢ်ကျဲၤဝဲမ့ၢ်အူဒီးအသိတဖၣ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ. (၂မိ ၂၆: ၃၃).

(၆) ယၣ်ဘျးသဒါ

တၢ်လၢယၣ်ဘျးသဒါအံၤအိၣ်ဖဲ တၢ်နီၤဖးတၢ်လီၢ်စီဆုံဒီးတၢ်လီၢ်စီဆုံကတၢ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.(၂မိ ၂၆:၃၃) ဖဲပုၤလုာ်တၢ်အိၣ်မ့ၢ်သါကလဲၤန့ၣ်လၢတၢ်လီၢ်စီဆုံကတၢ်အံၤန့ၣ်ကဘၣ်ခိဖျိဝဲဒၣ်ယၣ်ဘျးသဒါအဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢယၣ်ဘျးသဒါအံၤကဲဝဲလၢ ကစၢ်ခရံၣ်အနီၢ်ခိန့ၣ်လီၤ.(ယရှါယ ၁၀:၂၀).

(၇) တလၢစီဆုံ

တၢ်လၢတလၢစီဆုံအံၤ ဘၣ်တၢ်တုၤအိၤလၢသ့ၣ်ဖျၢၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ပီၤအိၤဒီးထူစီလၢအပူၤဒီးအချၢခံကမၤလိာ်န့ၣ်လီၤ.တလၢအိၣ်ပံးတုၤဝဲလၢထူစီဒီးအဖီခိၣ်အိ

င်ဒီးမူခိင်ကလူခံကွါလိင်အမဲင်န့င်လီ။ တါလတလါအခိင်ပံးအံ၊ အခိပညီမ့ါဝဲ တါသးကညီအလီပစိင် ဒီးအနီကီန့င်အိင်ဝဲလါမူခိင်ယွါအလီပစိင်န့င်လီ။ က စါယွါအိင်ဝဲလါမူခိင်,ပင်အလီပစိင်လတါအါအကျါန့င်လီ။ ခဲအံယွါအလီပစိင် အံမ့ါဒံးဝဲဒင်တါသးကညီအလီပစိင်အဆါကတီန့င်လီ။ တယံင်ဘင်ဒီးကကဲထီ ဉ်ကွါဝဲလတါစံင်ညီအလီပစိင်န့င်လီ။ အခါဝဲန့င်ပုတုဆူတါအုင်ကွါခိင်ကွါတ သုလါဘင်န့င်လီ။ အယိဝဲဆါကတီဝဲအိင်မူဒံးအခါအံအကါဒိင်မးလပဒီးန့င်ဘင် တါအုင်ကွါခိင်ကွါအစီန့င်လီ။

(၈) တါဆိင်ကဲနါမူ

တါဆိင်ကဲအလီအံဘင်တါတုအါလါ သုင်ဖျရံးတါဒီးထူစီန့င်လီ။ ဝဲတါ လုင်အလီန့င်ပုလုင်တါအခိင်တဖင် စီတဘျီဟါတဘျီလဲဆိင်ကဲတါနါမူန့င်လီ။ တါလတါဆိင်ကဲနါမူအံ၊ အခိပညီမ့ါဝဲပုစီဆုံတဖင်အတါထုကဖင်န့င်လီ။ (စံး ၁၄၁:၁၂,လီဖျါ ၅:၈,၈:၃)။ တါလတါဆိင်ကဲနါမူအံ၊ မ့ါပုစီဆုံတဖင်အတါထု ကဖင်န့င်လီ။

(၉) တါခွါမ့ါမုင်အူဖါလီ

တါဝဲန့င်အိင်ဝဲလါ တါလီစီဆုံအပူလါကလံထံးတကပဒီးအိင်ဝဲဒီးမ့ါ မုင်အူအနံဖျါန့င်လီ။ တါလါမ့ါမုင်အူအနံဖျါအံမ့ါဝဲတါအိင်ဖျါနံဖျါန့င်လီ။ (လီဖျါ ၁ :၂၀)။ သိလါအအိင်လါမ့ါမုင်အူအပူစံးတါန့င်အခိပညီမ့ါဝဲသးစီဆုံန့င်လီ။

တါလတါအိင်ဖျါတဖင်အံ၊ သးစီဆုံမ့ါအိင်မးဒီးကကပီထီန့င်လီ။ အဆါကတီ ဖါအခါခဲအံတါအိင်ဖျါအါတကွါန့င်မ့ါလါ သးစီဆုံတအိင်ဘင်အယိ လီဂင်ဒံးအ အိင်လါတါခံးကျါအသိးန့င်လီ။

(၁၀) တါပင်တါမဲင်ညါကိင်အလီ

ဘင်တါတုအါလါသုင်ဖျရံးတါန့င်လီ။ အိင်ဝဲလါတါလီစီဆုံလါကလံစံး တကပဒီးန့င်လီ။ ပင်ပးဝဲကိင်လါတပင်ဘင်ဒီးကိင်မံင် ၁၂ ဘုင်န့င်လီ။ တါလါကိ ဉ် ၁၂ ဘုင်အံအခိပညီ မ့ါဝဲပုအံင်စရုလးဖိ ၁၂ ဇုင်အတါလုင်ထီအသးန့င်လီ။

ကိပ်တဖှ်အံၤဘၣ်တၢ်လုၢ်ထီၣ်အီၤဆူကစၢ်ယုၤအအိၣ်ဒီးလၢယုၤအခါၣ်စး ပှၤအိၣ်အီၤသ့ထဲလၢပှၤလုၢ်တၢ်အခိၣ်တဖှ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆီတလဲကိၣ်အဝဲအံၤလၢအသီလၢမုၢ်အိၣ်ဘျးအနံၤကိးနွံဒဲးန့ၣ်လီၤ. (၂မိ.၂၅:၂၃-၃၀).

(၁၁) ထံခွးလၢတၢ်သ့စုအဂီၢ်

တၢ်လၢထံခွးအဝဲန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တုၤအီၤလၢတီၢ်ဘီန့ၣ်လီၤ. ဒီးအိၣ်ဝဲဖဲတၢ်လီၢ်စီဆံ့တၢ်တီၤဒီးတၢ်လုၢ်ထီၣ်တၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးအလီၢ်,အဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ. ပှၤလုၢ်တၢ်အခိၣ်တဖှ်ကသ့အစုအခိၣ်အဂီၢ်အန့ၣ်ယးဝဲထံန့ၣ်လီၤ. ထံအဝဲအံၤအခိပညီမုၢ်ဝဲဒၣ်ယုၤအလုၢ်ကထါလၢ ကသ့စီထီၣ်က့ၤပှၤကညီအသ့အသးန့ၣ်လီၤ.

(၁၂) တၢ်ဆိၣ်ကၢဒီဒုအလီၢ်

ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ တၢ်ဆိၣ်ကၢဒီဒုအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. အထီဒီးအဒိၣ်ယီၤ ၅ ပှၤဒီးအထီထၢၣ် ၃ ပှၤဒီးတၢ်တုၤအီၤလၢ သ့ၣ်ဒီးတီၢ်ဘီန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမုၢ်တၢ်လုၢ်တၢ်ဆိၣ်ကၢဒီဒုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (၂မိ. ၂၇:၁-၇).

(၁၃) ပှၤဂီၢ်မုၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒ်အကျဲစၢအမဲၣ်ညါ

ပှၤကမုၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အလီၢ်, တၢ်လၢပှၤကမုၢ်အံၤလဲၤန့ၣ်ဆူဖဲစီအဆံ့အပူၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲသ့ဒၣ်ထဲလၢ ဖဲတၢ်လုၢ်ဆိၣ်ကၢဒီဒုအလီၢ်ဒီးထံခွးအခိၣ်အယုၤန့ၣ်လီၤ.

တီၢ်နီၣ်-ဘၣ်ထွဲဖဲစီဆံ့ဒီးအတၢ်ပီးတၢ်လီတဖှ်အံၤဂြးနၢ်ပၢ်အခိပညီဒီးတီၢ်နီၣ်လၢပသးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီ (၁၃) အတၢ်သံကွၢ်တဖှ်

(၁) တၢ်ဒဲးဘးလၢပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤကမၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤကဆိၣ်ထီၣ်က့ၤဒီးဘၣ်တၢ်ပျၢ်အီၤသ့လၢကျဲၣ်လဲၣ်...

(၂) ဘၣ်မနုၤအယိနကြးသ့ၣ်ညါဖဲစီဆံ့အစ့ၢ်န့ၣ်လဲၣ်...

- (၃) တာ်လာဒဲစီဆုံအနီၢ်ကီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲလဲၣ်...
- (၄) ဒဲစီဆုံအပူၤအံၤဘၣ်တာ်နီၤဖးလီၤအီၤပျဲတီၤလဲၣ်..
- (၅) တာ်လီၢ်စီဆုံအကတာ်တတီၢ်န့ၣ်တာ်မနုၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်...
- (၆) တာ်ပီးတာ်လီၤလၢအအိၣ်လၢတာ်လီၢ်စီဆုံအပူၤတဖၣ်တာ်မနုၤလဲၣ်..
- (၇) တာ်လာယၣ်ဘျးသအံၤအိၣ်ဝဲဖဲလဲၣ်တတီၤလဲၣ်..
- (၈) တာ်လာထံခွးအံၤဘၣ်တာ်သူအီၤလၢတာ်မနုၤအစီၢ်လဲၣ်..
- (၉) တာ်လာတာ်ဆိၣ်ကဲၤဒီဒုအလီၢ်အံၤ အဲၣ်ဒီးတဲဘၣ်ထွဲတာ်မနုၤလဲၣ်..
- (၁၀) တာ်လာတာ်လုၢ်ဒီဒုတဖၣ်အံၤဘၣ်တာ်လုၢ်ထီၣ်အီၤလၢတာ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်...

တာ်မၤလိ(၁၄)

တာ်ပျၢ်တၢ်ဒီးဘးခိဖျိတာ်သ့ၣ်အယိ

ပမၤလိတ့ၢ်လံတာ်မၤလိ ၁၃ အပူၤဘၣ်ထွဲဒဲစီဆုံအစ့ၢ်ဝံၤဒီးလာဒဲစီဆုံအပူၤပ တာ်ဒီးဘးဘၣ်တာ်ပျၢ်ခိဖျိတာ်သ့ၣ်ဒီးလဲၣ်န့ၣ်ပကမၤလိသကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ယူၤမၤလိ ဝဲလၢ “**တာ်သ့ၣ်ခဲလၢာ်ကဘၣ်တာ်လူလီၤအီၤလၢတာ်လုၢ်အလီၢ်အဖီခိၣ်လၢတာ်တြုၢ် ကွံာ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ်ဒီးဘးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.**” (၃မိၤ၁၇း၁၁).ခိဖျိတာ်သ့ၣ်အယိကပျၢ် ပတာ်ဒီးဘးဒဲလဲၣ်..

ပုၤလၢအပာ်ထီၣ်တာ်အၢအလီၢ်အိၣ်ဝဲ(တၢ်ဒီးဘး)

ပုၤလၢအပာ်တာ်ကမၣ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်တာ်ပၤန့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယူၤထဲတၢ်န့ၣ်လီၤ.အစ့ၢ် ပမၤလိတ့ၢ်ဖဲတာ်မၤလိ ၂ အပူၤလံန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆုံဟ်ဖျါဝဲ “**ပုၤလၢယူၤတပာ်ဘၣ် တာ်အၢလၢအလီၢ် ဒီးလီၤတာ်တအိၣ်ဘၣ်လၢအသးကံာ်ပူၤန့ၣ်ဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဝဲလီၤ**” (စံး ၃၂:၂). အယိပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢပုၤလၢအပာ်တာ်အၢဒီးပျၢ်ကွံာ်ပုၤသ့မ့ၢ်ထဲဒၣ်ယူၤတၢ်စၢ် ဇိန့ၣ်လီၤ.

မှီလၢတၢ်သွံၣ်အဃိ

ပှၤတၢ်လၢအဟံၣ်တၢ်ကမၣ်ဒီးပျၢ်တၢ်ကမၣ်ပှၤတၢ်လၢ ကစၢ်ယွၤ နီၤသိးကပျၢ်ပှၤ ကညီအတၢ်ဒဲးဘးအစီၢ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်သွံၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆ့ၣ်ဟံၣ်ပျၢ်ဝဲ “အဂ့ၢ် နီၤအံၤ တၢ်ညၣ်အသးသမူလၢအသွံၣ်ဒီးယဟ့ၣ်အီၤလၢသုလၢတၢ်လုၢ်အလီၢ်အဖီခိၣ်, နီၤသိးအကမၢတၢ်ပူၤဖျဲးလၢသုသးအဂီၢ်လီၤ.အဂ့ၢ်နီၤအံၤ,တၢ်သွံၣ်န့ၣ်မၢတၢ်မၤပူၤဖျဲး လၢပှၤအသးအဂီၢ်လီၤ.” (၃မိ ၁၇:၁၁).ဆူညါတတီၤ “ဒီးတၢ်သွံၣ်လူလီၤအသးတ အိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ပျၢ်ကွံာ်တအိၣ်ဘၣ်လီၤ.” (ဇူတြၢ် ၉:၂၂). အဃိသတးဒီးပထံၣ်ဘ ဉ်အီၤဒ်ယွၤအတၢ်တိာ်ကျဲအိၣ်ဝဲအသိး ကပျၢ်ပှၤကညီအတၢ်ဒဲးဘးအစီၢ်ခိဖျိသုထဲလၢ တၢ်သွံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သွံၣ်အဃိပသးမူဝဲ

ဘၣ်မနုၤအဃိကစၢ်ယွၤယုတၢ်သွံၣ်လၢတၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးအစီၢ်လဲၣ်. မှီတၢ်နီၢ် နီၢ်လၢ တၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲမှီတၢ်သံ(ရိမုၤ ၆:၂၃). ခိဖျိတၢ်ဒဲးဘးအဃိပှၤတၢ်ဒဲးဘး ဖိအံၤဘၣ်သံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢယွၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်အပူၤ တလီၤကံးဒဲးတၢ်ကမၣ်အရၢအ ဂၤလၢ ကဘၣ်လီၤယိာ်,ဒီးကဘၣ်ဟ့ၣ်လၢစ့,ဒီးဘၣ်မၢတၢ်မၤတဖၣ်ဘၣ်. လၢယွၤအ တၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒၣ်ထဲ တၢ်သံတခါခိၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအဃိလၢဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အပတီၢ်လၢတၢ်သံဆူ ပှၤတၢ်ဒဲးဘးဖိန့ၣ် လဲၣ်.. အဒိပှၤဖိသၣ်ဆံးတၢ်မၤလိာ်ကွဲ အိၣ်ဒီးအလုၢ်အပူၤ န့ၣ်ရံၣ်,တၢ်သးဝံၣ်ကဲး ဝဲအဃိသတးဒီးဖဲတစိာ်တလီၢ်ဖိအကတီၢ်န့ၣ်ကဟးစီၤကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.အဃိမိာ်ပာ် တဖၣ်ကဟံထီၣ်ကွံာ်လၢအစုပူၤလီၤတမ့ၢ်ခါ..ခိဖျိဖိသၣ်အံၤသုဝဲတသ့ဒဲးဘၣ်အဃိက ဟးစီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤတမ့ၢ်ခါ.. ဒဲးန့ၣ်အသိး တၢ်လၢပှၤကညီအသးသမူအံၤ ကစၢ်ယွၤ ဟ့ၣ်လီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပှၤကညီအံၤအသးကအိၣ်မူ ဒဲးတၢ်ဘၣ်ယွၤအသးအစီၢ်န့ ဉ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပှၤကညီအံၤတအိၣ်မူဒဲးတၢ်ဘၣ်ယွၤအသးအကျဲ ဘၣ် မ့ၢ်တခါအိၣ်မူဒဲးတၢ်ဘၣ်အနီၢ်ကစၢ်အသးအဖီခိၣ်ပအိၣ်မူဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိ လၢတမူဒဲးတၢ်ဘၣ်ယွၤအသးဘၣ် အိၣ်မူဒဲးပတၢ်ဘၣ်သးအံၤမှီတၢ်မၤတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ် လီၤ. ခိဖျိလၢပှၤကညီအံၤတဖိကန့ၣ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးအကျဲဘၣ် ဒီးလူၤဘၣ်ပနီၢ်က

စာအသးအခံတ်အကါဒိင်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်အိၣ်မူအိၣ်စဲအယိယုၤယုၤကဒါက့ၤပုၤ
ကညီအသးန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိယုၤယုၤကဒါက့ၤပုၤကညီအသးလၢပုၤကညီအပူၤအယိ ဝု
ကညီအံၤဘၣ်သံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပနီၢ်ခိအသးသမူအံၤမူဝဲဒၣ်သ့ခိဖျိလၢတၢ်သ့ၣ်
အယိ တၢ်လၢယုၤယုၤတၢ်အသ့ၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ယုၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီအံၤ ကဟ့ၣ်လီၤအသးအဂီၢ်တကဲဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်
မနုၤဟ့ၣ်တကဲဘၣ်လဲၣ်..မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသးဒီးခိဖျိကဲပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအယိကဘၣ်လဲၤ
ဝဲဆူ လရၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိပုၤကညီအံၤကဟ့ၣ်လီၤအသးန့ၣ်တကဲဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ယုၤအံၤသးကညီပုၤကညီအယိ ပုၤလၢကသံန့ၣ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂီၢ်(
မ့ၢ်) ပုၤကတူၢ်သံအသးအဂီၢ် ယုၤထၢထီၣ်ဒီးရဲၣ်ကျဲၤဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤပုၤကညီ
န့ၢ်ဟံၢ်အီၤတသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်အယိ ယုၤထၢထီၣ်ပုၤအံၣ်စရူလးဖိကလုာ်တဖၣ်ဝံၤဒီး လၢတ
ၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးဒဲလဲၣ်အစ့ၢ်တဖၣ်အံၤသိၣ်လိန့ၣ်လိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကဒု

ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်လၢကစၢ်ယုၤအံၤ လၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိအအိၣ် တၢ်ဒဲးဘး
အဂီၢ်ယုၤဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကဒုန့ၣ်လီၤ.) လံာ်စီဆံၣ် (၃မိ
၄း၁-၁၂) အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်လၢအဒိးဖျုးအသးန့ၣ်မ့ၢ်မၤကမၣ်
တၢ်.ဒီးဒုးဘၣ်ပုၤလီၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးဒီး,ဘၣ်ဟဲစိာ်စီဖံးဖါဖိအလၢအပုၤတဒုလၢအတၢ်
ဒဲးဘးလၢအမၤဝဲအယိ,ဆူယုၤအအိၣ်လၢတၢ်လုာ်တၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်လီၤ. ဒီးဘၣ်ဟဲစိာ်စီ
ဖံးန့ၣ်ဆူ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒဲအကျဲၤစၢ်လၢယုၤအမဲာ်ညါ,ဒီးဘၣ်ပာ်အစုလၢစီဖံးအခိၣ်,ဒ
းမၤသံစီဖံးလၢယုၤအမဲာ်ညါလီၤ.ဒီးပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်လၢအဒိးဖျုးအသးန့ၣ် ဘၣ်ဟံန
ၢ်စီဖံးအသ့ၣ်,ဒီးစိာ်ဝဲဆူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒဲပူၤ.ဒီးပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်ဘၣ်ဘျုးအစုမ့ၢ်တဘီ
လၢတၢ်သ့ၣ်ပူၤ,ဒီးဖံအသ့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်စုလၢယုၤအမဲာ်ညါ, လၢတၢ်အလီၢ်စီဆံၣ်အယုၤဘျး
ထီၣ်အသးလၢအမဲာ်ညါလီၤ. ဒီးပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်ဘၣ်ပာ်အသ့ၣ်လၢတၢ်လုာ်လီၢ်ဆိၣ်
ကဲၤန့ၣ်မူအနၢၤတဖၣ်အလီၤလၢယုၤအမဲာ်ညါ, လၢအအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒဲပူၤလီၤ. ဒီ
းဘၣ်လုၤလီၤစီဖံးအသ့ၣ်ခဲလၢာ်လၢတၢ်လုာ်လီၢ်မ့ၢ်အူအခိၣ်ထံးလၢအအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်
ဖျိၣ်အဒဲအကျဲၤစၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဘၣ်ဟံးန့ၢ်ကွံာ်တၢ်လုာ်တၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ဖံးအသိခဲလၢာ်
သိအိၣ်လၢအပံာ်သလီအလီၤ.ဒီးသိအိၣ်လၢအပံာ်လီၤ,ဒီးအကလုာ်ခံဖျၢၣ်ဒီးအသိလၢ

အအိန်လအယိဒုအယာနနဒီးတံအိန်လအသုအလိနနဘဉ်ဟံးထီဉ်ကွံဒီးကလုာ်တဖဉ်. ဒံးတံးထီဉ်ကွံလတံးလုာ်မယုမဖိးအစီဖံးအသိနနလီ. ဒီးပုလုာ်တံးအဒိဉ်ဘဉ်ဆိဉ်ကဲအစီ လတံးလုာ်လီမုဉ်အူအဖိခိဉ်လီ. ဒီးစီဖံးဒီးအညဉ်ခဲလၢဒီးအခိဉ်ဒီးအခိဉ်ဒီးအပံဉ်ဒီးအအုဉ် စီဖံးဒီးဒုဒုလဲာ်ဘဉ်လဲစိာ်ကွံဆုပုသုဒုအလီလၢခိဖဲအလီကဆိဖဲပုမာ်လီဖဉ်ဆါဒီးဘဉ်ဆုးထီဉ်ကွံအီလၢမုဉ်အူလၢသုဉ်မုအဖိခိဉ်လီ.ဖဲပုမာ်ဖဉ်ဆါနနပုဘဉ်ဆုးထီဉ်ကွံဖဲနနလီ.

ဒ်ကစာ်ယုအတံးနဲဉ်ကျဲအသိးအဝဲသုဉ်မုမထွဲမးဒီး ယုအပုဒီးပျးအတံးဒီးဘးအံးဘဉ်တံးပျဲအီနနလီ. ဒံးယုမုဝဲအသိးမုတဟ့ဉ်လီတံးသ့ဉ်ဘဉ်.... ဘဉ်ဆဉ်တံးဒီးဘးအယိပီယံလီကွဲအသးဒီးတမလၢတံးကမဉ်ဒီးတလုဉ်သုဉ်ခါပတံးတံးမလိာ်လၢဘဉ် မုအာဉ်လီအီလီအသးဒံးနနယုပျဲအတံးဒီးဘးတနုဉ်တသုဝဲဒုဘဉ်နနလီ. ကစာ်ယုကွဲမဲာ်စီဖံးအသ့ဉ်အယိပျဲတံးဒီးဘးနနလီ. တံးလၢစီဖံးအသ့ဉ်အံးကဲလၢစီဖံးအသး တံးလၢစီဖံးအသးအံး ကဲအခါစးလၢပုလုာ်တံးအခိဉ်အသး ဒီးခိဖျိဟ့ဉ်လီစီဖံးအသးအယိကဲဝဲလၢပုလုာ်တံးအခိဉ်အံးတူာ်သံအတံးဒီးဘးနနလီ. အခိပညီ(တံးဒီးဘးအဘူးအလဲအံးဟ့ဉ်လီဝဲလၢသးလံနနလီ).

တံးအနီကီ

တံးလၢပုအံဉ်စရုလးဖိတဖဉ်အတံးလုာ်တံးပာ်အတံးရဲဉ်တံးကျဲအံး မုတံးလၢကစာ်ခရံဉ်အကလုာ်ထီဉ်အသးအစီတံးအကဒုနနလီ. **“အဂုဒ်အံးဂီဖံးဖါဒီးမဲာ်တံးလဲးအသ့ဉ်နန ပာ်ကွံတံးဒီးဘးတသ့ဘဉ်”** (ဇုတြု ၁၀:၄) အစုဒ်အံးတံးလၢဆဉ်ဖိကီဖိအံးအပတီဖုဉ်နနဒံးပုကညီအယိ ကဲထီဉ်ခါစးတသ့ဘဉ်နနလီ. အယိဒံးသိးပတံးဒီးဘးတဖဉ်ကပျဲအစီပလိဉ်ဘဉ်တံးသ့ဉ်လၢပဘဉ်လုာ်ထီဉ်ဆုယုအအိဉ်နနလီ. ယုတတူာ်လိာ်ဆဉ်ဖိကီဖိအသ့ဉ်ဘဉ်နနလီ.အယိပမုာ်ဟ့ဉ်လီပနီကစာ်အသ့ဉ်ဒီးပကသံဒီးကလဲဆုလရဉ်နနလီ. မအသးဒံးနနဒီးကစာ်ယုကဲတံးကတီနနပုလၢအကဆိဒီးတံးဒီးဘးတအိဉ်ဘဉ်နီတမံးဘဉ်တမၤ ယုဉ်ဂူးအနီခိဒီးအသ့ဉ်နနလီ.(ဇုတြု ၁၀:၅). ဖဲလံာ်စီဆုအလီလံတြုအပူ အနံဉ်၁၅၀၀ အတီပူ ပုအံဉ်စရုလးဖိတဖဉ်အတံးလုာ်တံးပာ်အတံးမတဖဉ်အံး မုတံးလၢကစာ်ခရံဉ်အကလုာ်ထီဉ်အသးအစီတံးအကဒုနနလီ. မုမုာ်တံးအနီကီတခိမုာ်ဒုဉ်ကစာ်ခရံဉ်နနလီ. (ကလၢတံ ၂:၁၇).

တၢ်လၢ်ထီၣ်ကစၢ်ခရၢ်အသ့ၣ်

လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤပုၤကညီၣ်ခဲလၢ်အတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်လၢအစီဆံၣ်လၢကလၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူယုၤအအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိဒဲးကစၢ်ယုၤကတၢ်ကတီၤန့ၣ်ပုၤအသိး ကစၢ်ခရၢ်လၢ်ထီၣ်

အသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. **“မ့ၢ်ခရၢ်ကဲထီၣ်တၢ်အဂ့ၤလၢအကဟဲတဖၣ်အပုၤလၢ်တၢ်အခိၣ်ဘၣ်ဃးဒီးခဲလၢအအိၣ်န့ၣ်,ဒီးလၢန့ၣ်ပုၤန့ၣ်အန့ၣ်တက့ၢ်,လၢတၢ်တမၤဘၣ်လၢအစုဘၣ်,ဒ်ပံးတၢ်အသိး တမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်တုၤအံၤဘၣ်, ဒီးအိၣ်ဒီးမဲၣ်တဲးလဲးဒီးဂီၢ်ဖံးအသ့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်,မ့ၢ်အအိၣ်ဒီးအသ့ၣ်ဖၣ်ဝဲလဲၤန့ၣ်ဝဲလၢလီၢ်စီဆံၣ်ကတၢ်အပူၤတဘျီဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပူၤဖျးလီၤထူလီၤယိၣ်လီၤ.”** (ဇုၤတြုၤ ၉:၁၁-၁၂). ပထံၣ်ဘၣ်ဒဲးလံာ်စီဆံၣ်တဆၢအတၢ်ဟ်ဖျါအသိး ပသ့ၣ်ညါအီၤသ့လၢ ကစၢ်ခရၢ်ကဲထီၣ်ပုၤလၢ်တၢ်အခိၣ်လၢပဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သိဖိလၢကဘၣ်လၢ်ထီၣ်

တၢ်,ဒဲးစီဆံၣ်စ့ၢ်ကိးတမ့ၢ်လၢပုၤတုၤလၢအစုဘၣ် မ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢမူခိၣ်ဒဲးစီဆံၣ်,ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးစ့ၢ်ကိးလီၤထူလီၤယိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိတၢ်လၢခရၢ်လၢ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ် ဂ့ၤန့ၣ်ဒဲးလၢပုၤအံၣ်စရုလးဖိတဖၣ်အတၢ်လၢ်တၢ်ဟ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ဖျါလၢလၢ်အသိးန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်လၢအပူၤကွံာ်ဒီးခဲအံၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်	စီၢ်လၢညါ (အပူၤကွံာ်)	စီၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ
ဒဲးစီဆံၣ်	တၢ်မၤအီၤလၢစုအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်	တမ့ၢ်တၢ်မၤလၢစုအိၣ်လၢမူခိၣ်
ပုၤလၢ်တၢ်အခိၣ်	ပုၤကညီၣ်	ကစၢ်ခရၢ်
တၢ်လၢ်ထီၣ်တၢ်	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ	ကစၢ်ခရၢ်
တၢ်ပျၢ်တၢ်ဒဲးဘး	တစီၢ်တလီၢ်	လီၤထူလီၤယိၣ်

ကစၢ်ယုၤအတၢ်သးမံ

ပုၤလၢကပျၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ဒဲးဘးသ့မ့ၢ်ကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲယုၤဝဲဖၣ်လၢပုၤအသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အသးအဝဲန့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ် အကဆီၣ်ဒီးတၢ်ဒဲးဘးအိၣ်တသ့

၇၂
ဘၣ်,ဒီးဟ့ၣ်လီၤအသးန့ၣ်ကဘၣ်ဖျါခိဖျါလၢအသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးတၢ်လၢပု
ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤဒီးသိးကဟ့ၣ်ထီၣ်အသးဒီးအသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်တအိၣ်ဝဲနီတၢ်ဘၣ်အ
ယိ,ကစၢ်ယုၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကတၢ်မၤလီၤအဖိခါယုၣ်ရှုးဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဟဲဒီးပု
ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအသိးဒီးဟ့ၣ်လီၤအသးဒီးလုၢ်ထီၣ်အသ့ၣ်လၢကစၢ်ယုၤအမဲၣ်ညါလံန့ၣ်လီၤ
. **“မ့ၢ်မ့ၢ်အဝဲဒၣ်န့ၣ်ပၢ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်တၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်တဘျီဒီး,ဆုၣ်နီၤထီၣ်ဘိလၢယုၤအ
စုထွဲတခါ”** (ဇူတြုၤ ၁၀:၁၂). တၢ်လၢခရံၣ်အတၢ်လုၢ်ထီၣ်သးအံၤကစၢ်ယုၤတူၢ်လိာ်
အိၤဒီးသးမံဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးလၢယုၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘျီၣ်အပူၤ တဲဖျါ
ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ပျါတၢ်ဒီးဘးလံန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၤစံးဝဲ **“ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်ပျါတၢ်တဖၣ်
န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲဒီး,တၢ်တပၢ်ထီၣ်လၢဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်ဘၣ်.”** (ဇူတြုၤ ၁၀:
၁၈).

ကဆိထီၣ်လံ

ပုၤလၢအထံၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဒီးဘးအိၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယုၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်
စံးဝဲခိဖျါကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်အယိကဆိထီၣ်ဝံၤလံန့ၣ်လီၤ. **“မ့ၢ်မ့ၢ်လဲၤတၢ်လၢတၢ်
ကပီၤအပူၤ,ဒ်အဝဲဒၣ်အိၣ်လၢတၢ်ကပီၤအပူၤအသိးန့ၣ်ဒီး,ပရူလိာ်ပသးသကိးသကိး
ဒီးအဖိခါယုၣ်ရှုးခရံၣ်အသ့ၣ်န့ၣ်သ့စီကွံာ်ပုၤလၢပတၢ်ဒီးဘးခဲလၢာ်လီၤ.”** (၁ယိ
၁:၇). ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အံၤတၢ်ဒီးဘးတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အစ့ၢ်ဒီးလဲၣ် ခိဖျါ
ကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်အယိမၤကဆိထီၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဒီးဘးလံန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤ
အါၤအံၤကဘၣ်လဲၤဒီးဝဲဆူလၢာ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. အစ့ၢ်ဒီးအံၤ ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါ
ဘၣ်လၢ ကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်န့ၣ်.မၤထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ပုၤလၢတၢ်ဒီးဘးလံဒီးတနၢ်တၢ်ဘၣ်အ
ယိန့ၣ်လီၤ.

အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢ ပဘၣ်တူၢ်လိာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ

တံၤသကိးနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်လၢကစၢ်ယုၤမၤဝဲအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပတမၤတၢ်ဒီးဘးအိၣ်တသ့ဘၣ်,ကိးမုၢ်နံၤဒီးန့ၣ်ပမၤဘၣ်တၢ်ဒီးဘးန
ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢခရံၣ်အသ့ၣ်အယိတၢ်ခဲလၢာ်ကဆိဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲန့ၢ်မ့ၢ်
ကစၢ်ယုၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်မံသးမုၢ်ဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. **“ပုၤ**

လာယူတပတ်ဘဉ်တၢ်အါလာအလိၤ၊ဒီးလီၤတၢ်တအိၣ်ဘဉ်လာအသးကံၢ်ပူၤန့ၣ်ဘဉ်
ဆိၣ်ဂ့ၤဝဲလီၤ။” (စံး ၃၂:၂)။ ကစၢ်ယူတပတ်တၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်ဒဲးဘးလာပဖီခိၣ်လာဘ
ဉ်။ အကါဒိၣ်ကတၢ်လာပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ပဝဲတဘဉ်လီၤလိပသးတစ့ၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤလိ(၁၄)တၢ်သံက့ၣ်တဖၣ်

- (၁) ပှၤလာအပတ်တၢ်ဒဲးဘးဒီးပျၢ်ဝဲသ့န့ၣ်မတၢ်တဂၤလဲၣ်....
- (၂) ကစၢ်ယူစံးဝဲလာကပျၢ်ကွံာ်ပတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်သ့လၢတၢ်မန့ၣ်တမံၤလဲၣ်...
- (၃) ပှၤတဂၤလာအအိၣ်မူဒီးအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘဉ်အသးဒၣ်ဝဲတဂၤန့ၣ်ကဲပျၢ်လဲၣ်....
- (၄) လၢတၢ်သ့ၣ်အယိယုတၢ်မန့ၣ်တမံၤလဲၣ်....
- (၅) ဘဉ်မန့ၣ်အယိလၢတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ယုဝဲတၢ်အသးန့ၣ်လဲၣ်...
- (၆) တၢ်လာပှၤလုၢ်တၢ်အခိၣ်အံၤ ဒီဖျိအတၢ်ဒဲးဘးအယိမ့ၢ်ပိာ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးန့ၣ်ဘ
ဉ်တၢ်ပျၢ်အိၣ်သ့စ့ၢ်ကီးဒါ...
- (၇) တၢ်လုၢ်ထီၣ်စီၤဖံးအံၤလာမန့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လဲၣ်....
- (၈) တၢ်လာပှၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်မၤတၢ်လုၢ်တၢ်ဟ်တဖၣ်အံၤ ဟဲလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်ဝဲလ
ၤမတၢ်တဂၤန့ၣ်လဲၣ်....
- (၉) လၢပဝဲခဲလၢၣ်ပှၤလုၢ်တၢ်အခိၣ်မ့ၢ်မတၢ်တဂၤလဲၣ်...
- (၁၀) တၢ်လုၢ်ထီၣ်လၢပတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်မ့ၢ်မန့ၣ်လဲၣ်...
- (၁၁) တၢ်လာဒဲးစီဆုံလၢပှၤအံၤအိၣ်ဝဲလဲၣ်...ဒီးဒဲးစီဆုံခဲအံၤအိၣ်ဝဲလဲၣ်....
- (၁၂) ဒီဖျိခရံၣ်တူၢ်သံအသးဝံၤအလီၢ်ခံ ပဘဉ်လုၢ်တၢ်ဟ်တၢ်ဒဲးဘးဒါ...ဒီးဘဉ်မန့ၣ်အ
ယိလဲၣ်.....
- (၁၃) နတၢ်ဒဲးဘးအံၤဘဉ်တၢ်မၤကဆိၣ်ဝံၤလံၤဒါ.....

(၁၄) တၢ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်လီၤတၢ်လၢလၢ်ရၣ်ဒီးခါ...ဘၣ်မနုၤအယိဘၣ်လီၤတၢ်လၢလၢ်ရၣ်ဒီးလဲၣ်...

(၁၅) ယွၤတဟ်တၢ်ကမၣ်တၢ်ဒီးဘးလၢဘၣ်ဒီး တကးဒီးလၢပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ပဝဲတဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလၢဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်...

တၢ်မၤလိ (၁၅)

တၢ်သ့ၣ်ဒီးအတၢ်မၤတဖၣ်

ဖဲတၢ်မၤလိ ၁၄ အပူၤပမၤလိတၢ်လံၤလၢတၢ်သ့ၣ်အယိဘၣ်တၢ်ပျၢ်ပုၤကညီအတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်အယိထဲဒၣ်လၢဘၣ်တၢ်ပျၢ်တၢ်ဒီးဘးခါတမ့ၢ်ဘၣ် တၢ်အစ့ၣ်အစၢ်အိၣ်ဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပူၤဖျးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒီးဘးအတၢ်စံၣ်ညီၣ်

ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်အယိပူၤဖျးဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ်ကဲကုၢ်လၢကီၢ်အဲၤကူပတူးအပူၤဒီး ဖဲကထူၣ်ဖျးထီၣ်လၢကုၢ်အလီၢ်မုၢ်တနၢန့ၣ် ကစၢ်ယွၤမၤအဝဲသ့ၣ်လၢ မၤသံသိဖိဒီးအိၣ်အီၤအညၣ်တနၢယိဒီး ပုၤဟံၣ်ဒၣ်လၢအအိၣ်သိဖိအညၣ်ဒီးအသ့ၣ်န့ၣ်ဖူအီၤလၢဟံၣ်အဝဲတြီဒီးအထူၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တနၢယိန့ၣ်ကစၢ်ယွၤကစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်အဲၤကူးပတူးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢသိဖိအသ့ၣ်အံၤကဲဝဲလၢပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အတၢ်ပနီၣ်အယိသတးဒီးကစၢ်ယွၤမုၢ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖူအသးလၢဟံၣ်အဝဲတြီန့ၣ်ကစၢ်ယွၤတစံၣ်ညီၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်, ဟံၣ်လၢတဖူအသးဒီးတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤယွၤစံၣ်ညီၣ်အီၤဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဆိဒီးဖိဝဲကိတဖၣ်ကဘၣ်သံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (၂မိၤ ၁၂: ၇-၁၃). **“ဒီးတၢ်မၤအသးလၢမုၢ်နၢဖးဖီမုၢ်န့ၣ်, ယွၤကျီၤသံကွၢ်ကယဲၢ်တၢ်အဖိဝဲကိအိၣ်လၢကီၢ်အဲၤကူပတူးအပူၤ, လၢဖၤရီၤလၢအဆ့ၣ်နီၤလၢလီၢ်ပစိၣ်အဖိခိၣ်အဖိဝဲကိ, ပၢၢ်လၢပုၤဘၣ်တၢ်ဖီၣ်န့ၣ်အီၤအိၣ်လၢယိၣ်အပူၤအဖိဝဲကိ, ဒီးကယဲၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဖိဝဲကိခဲလၢၣ်လီၤ.”** (၂မိၤ ၁၂: ၂၉). ဘၣ်ဆၣ်ဖဲန့ၣ်ပုၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အဖိဝဲကိတဖၣ်တသံဘၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်စံးညီၣ်အဝဲန့ၣ်အဖိခိၣ်အဝဲသ့ၣ်ထူၣ်ဖျးထီၣ်ဝဲလၢ အတၢ်စ့ၣ်ကျဲးစးအယိတ

မိုးဘၣ် မ့မ့တခီခီဖျိသိဖိအသွံၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤကွၢ်တၢ်သွံၣ်ဝံၤဒီးလဲၤကပၣ်
ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒံးန့ၣ်အသိးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢကပူၤဖျးဒီးယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂီၢ်
လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်သွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သွံၣ်လၢကစၢ်ယွၤတူၢ်လိာ်အီၤသန့ၣ်က
ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်သွံၣ်လၢအစီအဆုံဒီးတအိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိအကျါဘၣ်အယိ
ကစၢ်ယွၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲရဲၣ်ကျဲၤဝဲလၢ ခရံၣ်အသွံၣ်ဘၣ်တၢ်လူလီၤဝဲလံန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်
ခရံၣ်နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲစံးဝဲဒၣ် **“အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ အအံၤမ့ၢ်ယသွံၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီ
လီၤအသီ,လၢအဘၣ်တၢ်လူလီၤအသးလၢပှၤအါဂၤအဂီၢ်လၢတၢ်ပျၢ်တၢ်ဒီးဘးအဂ့ၢ်
လီၤ.”** (မးသဲ ၂၆:၂၈). ခီဖျိခရံၣ်အတၢ်သွံၣ်အယိပှၤလၢတၢ်ဒီးဘးဘၣ်တၢ်ပျၢ်အီၤဝံၤ
လံတဖၣ်အံၤ လၢတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်တဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်
နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲစံး **“ပှၤလၢအစူၢ်ကျဲၤန့ၣ်ကျဲၤအီၤန့ၣ်တဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်”** (ယိဟ
ၣ် ၃:၁၈).

တံၤသကိးသ့ၣ်,လၢခရံၣ်အသွံၣ်အယိယွၤတစံၣ်ညီၣ်ပတၢ်ဒီးဘးတဖၣ်လၢ
ဘၣ်လၢခရံၣ်အသွံၣ်စီဆုံအယိကစၢ်ယွၤကွၢ်ကပၣ်ကွံာ်ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢကပူၤဖျးဒီး
လံန့ၣ်လီၤ. နတူၢ်လိာ်ယွၤအလုာ်အကထါဝဲန့ၣ်သ့စ့ၢ်ခါ..ပှၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်ကပူ
ၤဖျးလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂီၢ်ပှၤမၤတၢ်မ့ၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤမၤထူၣ်ဖျးထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ခီဖ
ပျၢ်လၢတၢ်သွံၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢကထူၣ်ဖျးထီၣ်လၢတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်
မ့ၢ်ဝဲခီဖျိလၢတၢ်သွံၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအံၤကွၢ်ဝဲခရံၣ်အသွံၣ်အယိတစံၣ်ညီၣ်ပှၤ
ဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢဘၣ်န့ၣ် လိၣ်ဒၣ်လၢနကတူၢ်လိာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ဃဲသဲမ့ၢ်နီၢ်ရးယး

ပှၤအံၣ်စရူလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်တချုးလဲၤန့ၣ်လၢ ဝ့ၢ်ယရံၣ်ယိန့ၣ်မၤလီၤအပှၤခံၣ်
လၢကလဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်ဝ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢကလဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခံၣ်အံၤ လဲၤဝဲဒီးအိၣ်ခုသ့
ၣ်လၢပှၤဃဲသဲမ့ၢ်နီၢ်ရးယး အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ရးယးအံၤယ့တၢ်အၢၣ်လီၤဒီးပှၤလဲၤကွၢ်
တၢ်ခံၣ်လၢ တုၤပှၤအံၣ်စရူလးမ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဒုၣ်ဝ့ၢ်ယရံၣ်ယိဒီးသုတဘၣ်မၤသံမၤဟးစီ
ယဟံၣ်ဖိယိတစူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပှၤလဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခံၣ်စ့ၢ်ကီးအၢၣ်လီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ
. တချုးပှၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်လဲၤထီၣ်ဒုးဝ့ၢ်အဝဲန့ၣ်ဒီးဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတ
ၢ်ပနီၣ်လၢပျၢ်အစီတဘိဒီးမၤဝဲလၢစၢလီၤဝဲဒၣ်လၢအဟံၣ်ဝဲတြီန့ၣ်လီၤ. ဝဲနစၢယာ်ပျံၤဝဲ

ဒီးနားဒီးနဒီပုဂံဝါမိာ်ပာ်ဟံာ်ဖိယိဖိခဲလၢာ်ကိးဖျိာ်ပာ်လၢနဟံာ်ပုၤခဲလၢာ်တက့ၢ်. တဘၣ်
ဟးထီၣ်လၢဟံာ်အချၢတစ့ၤ,မ့ၢ်ဟးထီၣ်လၢဟံာ်အချၢတခီမ့ၢ်အကျဲဒီးအကစၢ်န့ၣ်လီၤ.
(ယိၤရှု ၂:၁-၂၁). ပုၤအံၣ်စရုလးတဖၣ်ဖဲကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤဝ့ၢ်ယရံၤယိအခါ ဟံာ်
တဖျၢာ်လၢအစၢလီၤပျံၤအစီၤပုၤယဲသဲမုာ်နီၢ်ရၤလးဒီးအပုၤဟံာ်ဖိယိဖိခဲလၢာ်ပုၤဖျဲးဒီးတ
ၢ်မၤသံအီၤန့ၣ်လီၤ. (ယိၤရှုၤ ၂၃).

တၢ်လၢပုၤယဲသဲမုာ်နီၢ်ရၤလးအံၤတမ့ၢ်ပုၤတစၢလၢအတၢ်အိၣ်မူအစ့ၤဝါဘၣ်န
့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဒၣ်ပျံၤယွၤဒီးန့ၣ်ယွၤတစၢန့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်ထဲတၢ်ပျံၤယွၤတကးဒံး
ဘၣ် အဝဲပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢအတၢ်န့ၣ်ယွၤလၢ ဖဲပုၤအံၣ်စရုလးဖိပုၤလဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခံ
ၣ်အစီၤအဝဲဒၣ်ဒီသအဟံာ်ရုသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢအဝဲဘၣ်ဒီးပုၤခံၣ်အံၤကသံ
ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒၣ်တပျံၤတၢ်လၢကဟဲဘၣ်အီၤဘၣ်ယိဒီးမၤစၢဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟံ
ာ်ဖိယိဖိခဲလၢာ်ပုၤဖျဲးဝဲဒၣ်လၢတၢ်အၢာ်လီၤအီၤလီၤပျံၤစီၤတဘိအံၤအတၢ်ပနီၣ်အယိန့ၣ်
လီၤ. ခိဖျိလၢဟံာ်တဖျၢာ်လၢအအိၣ်ဒီးပျံၤစီၤတၢ်ပနီၣ်အံၤအယိပုၤလၢအအိၣ်လၢဟံာ်ပုၤ
ခဲလၢာ်ပုၤဖျဲးဝဲဒီးတၢ်သံန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤအိၣ်လၢအဟံာ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပျံၤစီၤအတၢ်ပနီ
ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်လၢဝ့ၢ်အပုၤခဲလၢာ်အံၤသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပျံၤစီၤဖိအံၤအခီပညီမ့ၢ်ဝဲ, ကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပျံၤစီၤဖိ
အံၤ ပုၤယဲသဲမုာ်နီၢ်ရၤလးအတၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်, ပုၤလၢအလဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤ
အီၤန့ၣ်လီၤ. ဒံးန့ၣ်အသိးခရံၣ်အသ့ၣ်အံၤတမ့ၢ်လၢပယိဘၣ်,မ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့
ၣ်လီၤပုၤအယိန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢပျံၤစီၤဖိအယိပုၤဖျဲးဒီးတၢ်သံအသိးလၢခရံၣ်အသ့ၣ်အ
ယိပုၤဖျဲၣ်ဒီးတၢ်သံလံန့ၣ်လီၤ. အယိနဘၣ်တူၢ်လိာ်တၢ်အသ့ၣ်အဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. လၢ
ကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်အယိပုၤဖျဲးလၢတၢ်သံအပူၤန့ၣ်လီၤ. **“ဒီးလၢအဝဲဒၣ်အယိကမၤဖိး
လိာ်တၢ်ခဲလၢာ်ဒီးအကစၢ်ဒၣ်ဝဲ,ဒီးမၤယုမၤဖိးဝဲလၢအထုာ်စုညါအသ့ၣ်အယိ,တၢ်အိ
ၣ်လၢဟံာ်ခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,တၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.”** (ကလိးစဲ ၁:၂၀).

ကဲထီၣ်ပုၤတီပုၤလီၤ

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤလၢ ယွၤအမဲာ်ညါခိဖျိလၢပတၢ်မၤအယိကကဲထီၣ်ပုၤတီပုၤ
လီၤတသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျိခရံၣ်အသ့ၣ်အယိပဘ
ၣ်တၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လီၤပုၤလံန့ၣ်လီၤ. စီၤအၢဒၣ်အဖိခွါစီၤဟးဘးလးအံၤအတၢ်မၤဘျုးယွၤ

လာသိဖိနှင့်လီ၊(ခမိ၎း၎း)။ စီးဟူးဘူးလးအတၢ်မၤဘူၣ်န့ၣ်ယွၤတူၢ်လိာ်ဝဲၣ်န့ၣ်လီ။ အခီပညီ လၢယွၤအမဲၣ်ညါဖျါဝဲလၢတၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လိာ်ဝဲၣ်န့ၣ်လီ။ မ့ၢ်လၢအတၢ်မၤဘူၣ်သိဖိအသ့ၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အကၣ်လၢခရံၣ်အသ့ၣ်န့ၣ်လီ။

တၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲခဲအံၤယွၤဟ့ၣ်လီ။ တၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လိာ်ပုၤလၢခရံၣ်အသ့ၣ်အယီၤလံန့ၣ်လီ။ **“မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးခဲကန့ၣ်အံၤ,ပဘၣ်တၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လိာ်ပုၤလၢအသ့ၣ်ဝံၤဒီး,ပကဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤလၢတၢ်သးထီၣ်,လၢအဝဲၣ်အယီၤ,အါန့ၢ်အန့ၣ်တက့ၤဖိၣ်မးလီ။”** (ရိမုၤ ၅:၉)။ အယီၤလၢတၢ်သ့ၣ်အယီၤတၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လိာ်ပုၤတကးဒီးဘၣ်ပပူၤဖျဲးဒီးလရၣ်လံန့ၣ်လီ။ အကါဒိၣ်လၢပဘၣ်တူၢ်လိာ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်အယီၤဘၣ်တၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လိာ်ပုၤလံန့ၣ်လီ။

ဖဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤန့ၣ်စ့ၢ်ကီးပထံၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်ဟံာ်တီဟံာ်လိာ်အီၤခိဖျိတၢ်သ့ၣ်အယီၤပထံၣ်ဘၣ်တ့ၢ်လံန့ၣ်လီ။ **“ဒီးအဝဲၣ်စံးဘၣ်ယၤ ပုၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပုၤလၢအဟဲလၢတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤ ဒီးဆူၣ်အဆုဒီးမၤဝါထီၣ်အီၤလၢသိဖိအသ့ၣ်လီ။”** (လိာ်ဖျါ ၇:၁၄)။ အယီၤလၢနဆုအဝဲအံၤလၢသိဖိမ့ၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်အယီၤဘၣ်တၢ်မၤစီဆုံထီၣ်ဝဲၣ်န့ၣ်လီ။ ခိဖျိတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယီၤပမၤန့ၢ်အီၤတန့ၢ်တသ့ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်တီတၢ်လိာ်အံၤလၢခရံၣ်အသ့ၣ်အယီၤပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံတၢ်တီတၢ်လိာ်အံၤအယီၤမိပစံးထီၣ်ပတြးယွၤထီၣ်ဘိတက့ၢ်..

ဘၣ်တၢ်ဃုထာဝဲလံ

ပဝဲၣ်အံၤလၢအခိၣ်ထံးပအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ပုၤအအံၤတယၣ်ဖိအကျါန့ၣ်လီ။ ပုၤအအံၤတယၣ်ဖိတဖၣ်အံၤအိၣ်ဝဲလၢ မ့ၢ်ကီၢ်လံၤအစုအပူၤန့ၣ်လီ။ (၁ယါ ၅:၁၉) **“ပသ့ၣ်ညါလၢပဘၣ်ဃးဒီးယွၤ,ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢဂံၢ်မံၤဝဲလၢ တၢ်အၢတၢ်သီတဂၢန့ၣ်အပူၤလီ”**။ ပထုၣ်ဖျဲးထီၣ်လၢမ့ၢ်ကီၢ်လံၤအစုပူၤတသ့,ကတုၤဆူယွၤအစုပူၤတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီ။ ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဟဲဃုထာက့ၤပုၤလၢ ခိဖျိခရံၣ်အသ့ၣ်အယီၤန့ၣ်လံန့ၣ်လီ။ **“ဒီးနပၣ်အီၤလၢဘီမ့ၢ်,ဒီးပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါ,ဒီးအဝဲၣ်သ့ၣ်ကပတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီ။”** (လိာ်ဖျါ ၅:၁၀)။

လာခရိုင်အသွံအယ် ပဲဒေအံဘတ်တံယုထာထီဉ်ပုလံအယ် ပဲဒေအံပကမုာ်
ယုအတံဒီးယုအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

လာပအိဉ်မူတုာ်တံအိဉ်မူလာအပူကွံာ်အံၤ ပအိဉ်မူဒံးပုအအံၤတယဉ်ဖိအ
တံအိဉ်မူအိဉ်စဲးဒီးမူဒံးန့ဉ်အသိးလီၤ.ဘဉ်ဆဉ်ဖဲလာခရိုင်အသွံအယ်ပဘဉ်တံယု
ထာထီဉ်က့ပုန့ဉ်အစ့ၢ်စီပုးတရူးစံး **“အဂ့ၢ်ဒံးအံၤ,သုသ့ဉ်ညါလာတံတပုက့ၤသု
လာတံအုဉ်သံကျဉ်သံ,ဒံးစ့ဒီးထူအသိးလာသုလုာ်သုလုာ်လာမိာ်စီပာ်စီအပူဘဉ်.
မ့မုာ်တံပုက့ၤသုလာ ခရိုင်အသွံ,လာအလုာ်ဒိဉ်အပုဒိဉ်,ဒံးလာသိဖိလာအတံသံ
ဉ်သုမိာ်ကျဉ်,ဒီးအတံမဲဉ်သုမဲဉ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်အသိးလီၤ.”** (၁ပုးတရူး ၁:၁၈-၁၉)

တံလာပုကညီအံၤ အဲဉ်ဒီးအိဉ်မူဒံးဒီးမဲၤ ဒံးလာမိာ်စီပာ်စီအတံလီၤစာလီ
ၤသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. တံလာတံဒံးန့ဉ်တဖဉ်အံၤမုာ်တံလာအဘျူးတအိဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ.
တံအိဉ်မူဒံးအံၤအပူန့ဉ်ခိဖျိခရိုင်အသွံအယ်ဘဉ်တံပုက့ၤပုလံအယ်ပနီၢ်က
စံးအံၤတမုာ်ပတံလာဘဉ်န့ဉ်လီၤ. စီပီလူစံး **“အဂ့ၢ်ဒံးအံၤတံပုက့ၤသုလာအပူလီ
ၤ.မၤအသးဒံးန့ဉ်ဒီး,မၤလာကပီၤယုလာသုနီၢ်ခိနီၢ်ကစံးတက့ၢ်”** (၁ကရံဉ်သုး ၆:၂၀
).

တံမၤလီ (၁၅)တံသံကွံာ်တဖဉ်

- (၁) ပုအံဉ်စရုလးတဖဉ်ခိဖျိလာတံမနုအယ်အဝဲသ့ဉ်ပုဖျူးဒီးတံစံဉ်ညီဉ်လဲဉ်...
- (၂) ပဲဒေတဖဉ်လာမတအသွံအယ်ပပုဖျူးထီဉ်လာတံစံဉ်ညီဉ်လဲဉ်...
- (၃) ပုလဲကွံာ်ဟုဉ်တံခံၤအံၤဟုဉ်လီၤယဲသဲမုဉ်နီၢ်ရုယးတံမနုတမံလဲဉ်...
- (၄) တံလာပုဂီၢ်ဖိအံၤမုာ်တံအခိပညီဒံးလဲဉ်...
- (၅) နနံလီၤနသးလာခိဖျိခရိုင်အသွံအယ်ပပုဖျူးဝဲဒီးတံစံဉ်ညီဉ်န့ဉ်စါ....
- (၆) ခိဖျိတံဒိကနံမၤထွဲယုအတံသိဉ်တံသီအယ်ပဒီးန့ဉ်ဘဉ်ယုအတံပာ်တီပာ်
လီၤတသ့ဝဲဘဉ်.ပကဒီးန့ဉ်ဘဉ်အီၤခိဖျိသ့ဝဲလာကျဲဒံးလဲဉ်...

(၇) လာကစာ်ယွးဒီးပျကညီအဘၢ်စၢပဘၢ်တၢ်မၤယူလိာ်ဖိးလိာ်အီၤသ့လၢတၢ်မၤန့တမံၤအယိလဲၣ်...

(၈) ဝဲတၢ်နးတၢ်ဖျိာ်ဖးဒိၣ်အခါ တၢ်လၢကမၤကဆီၣ်က့ၤပဆ့သ့လၢတၢ်မၤန့တမံၤလဲၣ်..

(၉) ဘၢ်တၢ်ယုထၢထီၣ်က့ၤပုလၢပုလၢအအံၤတယၢ်ဖိအကျါလၢ တၢ်မၤန့တမံၤလဲၣ်.

(၁၀) ဒီဖျိလၢဘၢ်တၢ်ပျက့ၤန့ၤလၢခရံၣ်အသ့ၣ်ဝံၤလံအယိ မ့ၢ်နကဲထီၣ်လံလၢမတၢတၢ်အတၢ်လဲၣ်...

တၢ်မၤလိ (၁၆)

လၢပခၢ်စးပျတၢ်တၢ်လၢပဂီၢ်

ပမၤလိတၢ်လံတၢ်မၤလိ ၁၄ အပူၤ ဒီဖျိတၢ်သ့ၣ်အယိပတၢ်ဒဲးဘးဘၢ်တၢ်ပျအီၤလံဒီး လၢတၢ်မၤလိ ၁၅ အပူၤတၢ်သ့ၣ်အတၢ်မၤတဖၣ်ဒဲးလဲၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤပကမၤလိသကိးဘၢ်ထွဲ ပုလၢအမၤတၢ်လၢပခၢ်စးအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စ့ၢ်တနီၤနီၤအံၤပုလၢမၤန့ၢ်တၢ်လၢပဂီၢ်လၢပခၢ်စးတသ့ဝဲဒၣ်ဘၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဖိ-ပကအိၣ်န့ၢ်မ့ၢ်လၢပုလၢအစီၢ်တသ့ဝဲဘၢ်. ပဘၢ်အိၣ်ပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၢ်ဆၢတၢ်အိၣ်ဝဲတနီၤလၢပမၤန့ၢ်အီၤလၢအခၢ်စးသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဖိ-တၢ်လၢတၢ်ဟံအကဒ့အံၤပမၤန့ၢ်လၢအခၢ်စးသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပဘၢ်သ့ၣ်ညါလၢ ဘၢ်ထွဲတၢ်ဒဲးဘးအံၤပုမၤန့ၢ်အခၢ်စးသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပာ်ထီၣ်လၢမဲာ်တးလဲးအခိၣ်လိၤ

ပျအံၣ်စရုလးဖိတဖၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်ကလဲၤတၢ်လီၤကျဲၤလီၤအတၢ်ဒဲးဘးအခါန့ၣ် ဘၢ်လဲၤစီာ်မဲာ်တးလဲးတဖုဆူပုလုာ်တၢ်အဖိၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုလုာ်တၢ်အဖိၣ်လၢအမ့ၢ်ယွးအပုဒီးပျအသးတၢ်အံၤ ကပာ်ထီၣ်အစုခံခိလၢမဲာ်တးလဲးတဖုအခိၣ်လိၤ ဒီးတၢ်လီၤကျဲၤလီၤပျအံၣ်စရုလးဖိအတၢ်အတၢ်သီခဲလၢာ်,ဒီးအတၢ်ကမၣ်ခဲလၢာ်,အတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်ခဲလၢာ်ဒၣ်လဲာ်,ဒီးပာ်အီၤလၢမဲာ်တးလဲးအခိၣ်ဒီးပျာ်ဝဲလၢပုၤဘၢ်တၢ်ယုထၢအီၤတၢ်အစုပုဆူပုၢ်မုၢ်ကနၢလီၤ. (၃မိၤ၁၆: ၂၁).

တၢ်ဒဲးဘးတၢ်အတၢ်သီတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢပှၤအိၣ်စရူလးဖိအအိၣ်အံၤ ဒံးကစၢ်ယွၤအတၢ်ရဲၤတၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိးလဲၤန့ၤဝဲလၢမဲၣ်တးလဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ. မဲၣ်တးလဲးတဒုလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဒဲးဘးအံၤဘၣ်တၢ်လဲၤပျၢ်အီၤလၢပျၢ်မ့ၢ်ကနၢအယိအတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်အံၤပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပှၤအိၣ်စရူလးဖိတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်တၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပှၤပၣ်တၢ်ဒဲးဘးဒီးပျၢ်တၢ်ဒဲးဘးသ့အံၤမ့ၢ်ဒၣ်ကစၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. ဒံးကစၢ်ယွၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိးမၤဝဲဒၣ်အယိပှၤအိၣ်စရူလးဖိတဖၣ်ပှၤဖျဲးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၣ်ထီၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အလီၤ

အကတီၢ်ခဲအံၤ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢအတၢ်တၢ်ဒဲးဘးအံၤဘၣ်တၢ်ပၣ်ထီၣ်အီၤလၢခရံၣ်အလီၤဒီးတၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲလၢတၢ်သံအံၤ,အဝဲဒၣ်တူၢ်သံအသးဒီးဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ပှၤဝံလံန့ၣ်လီၤ. **“ပဝဲဒၣ်အံၤ,ဒံးသိအသိးန့ၣ် ပဟးဖျိးကျဲၤခဲလၢလံ. ပလဲၤကပၤကပၤလၢအကျဲၤဒၣ်ဝဲ,တဂၤလၢအကျဲၤဒၣ်ဝဲစုာ်စုာ်လီၤ. ဒီးယွၤပၣ်ပတၢ်အတၢ်သီခဲလၢလၢအလီၤလီၤ.”** (ယရၢယၤ ၅၃:၆).

လံာ်စီဆံၣ်ပၣ်ဖျါဝဲလၢ တၢ်ဒဲးဘးလၢအအိၣ်ဒီးပှၤခဲလၢတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ပၣ်ထီၣ်အီၤလၢခရံၣ်အလီၤလံအယိ စံးဝဲလၢပှၤခဲလၢအယိပသ့ၣ်ညါသ့အီၤလၢ နၢဒီးယၤပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အချၢအံၤခဲလၢ ပှၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်စ့ၤ ပှၤလၢအတန့ၣ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်စ့ၤပၣ်ဃုာ်ခဲလၢလံန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးလၢပရီၢ်တၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဝဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒဲးဘးလၢအအိၣ်ဒီးပှၤခဲလၢစံးတၢ်န့ၣ် (တၢ်လၢပမၤတ့ၢ်,တၢ်လၢအခဲအံၤ,တၢ်လၢကဟဲဆူညါ)ခဲလၢအံၤပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ပှၤဘျၢတၢ်စီၤယိဟ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ် **“ကွၢ်ကွၢ် ယွၤအသိဖိလၢအစိာ်ထီၣ်ကွၢ်ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ဒဲးဘးလီၤ”** (ယိဟ့ၣ် ၁:၂၉). စီၤပီလူၤစ့ၢ်ကီးစံးဝဲ **“တၢ်လၢယဒီးန့ၣ်စ့ၢ်ကီးယဲ,လၢခရံၣ်ဒီးသံအသးလၢပတၢ်ဒဲးဘးအယိ,ဒံးတၢ်ကွဲးအသးအသိးလီၤ.”** (၁ကရံၣ်သူး ၁၅:၃). အယိသတးဒီးပှၤတဂၤလၢအဟံထီၣ်ပတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်မၤန့ၣ် မ့ၢ်အအိၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်အၢအဖီလၢလီၤ

လၢတၢ်မၤလိ ၁၁ အပူၤပမၤလိတ့ၢ်ဝဲဘၣ်ထွဲလၢ ခိဖျိလူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတန့ၢ်အယိဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပကလူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ ပဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲခဲလၢန့ၣ်လီၤ. ပုၤခဲလၢန့ၢ်ခိဖျိလူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ခဲလၢန့ၢ်တန့ၢ်တကဲဘၣ်အယိ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အၢန့ၣ်လီၤ.(ကလၢတံ ၃:၁၀-၁၃). ပုၤတၢ်လၢလၢအဖိဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အၢအံၤ ဘၣ်တၢ်ပူၤထီၣ်အီၤလၢသ့ၣ်ဖျါထွဲထွဲအလိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အံၤလၢန့ၢ်ဒီးယၤ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢအဂီၢ်တူၢ်ဝဲဒၣ်ဝံၤလံအယိ ပဝဲဒၣ်ခဲလၢန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ပူၤက့ၤပုၤလၢတၢ်ဆိၣ်အၢအပူၤဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ.(ကလၢတံ ၃:၁၃). ကစၢ်ခရံၣ်အံၤလၢပဂီၢ် တူၢ်တ့ၢ်လံတၢ်ဆိၣ်အၢလံ, အယိဘၣ်တၢ်ပူၤထီၣ်အီၤလၢသ့ၣ်ဖျါထွဲထွဲအလိန့ၣ်လီၤ. အယိပတလိၣ်လၢဘၣ်လၢတၢ်ပူၤထီၣ်ကဒီးပုၤလၢထွဲထွဲအလိလၢဘၣ်. တၢ်လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဆိၣ်အၢဒီးတၢ်သံအံၤ ခိဖျိပတၢ်ရံၣ်ကျဲးစၢတၢ်မၤတဖၣ်အယိတမ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးဒီးခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယုၤအတၢ်မၤဘျုးပုၤတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. လိၣ်ဒၣ်လၢပဘၣ်န့ၢ်တၢ်အဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးသံအသး

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤခိဖျိစီၤအၢဒၣ်အတၢ်ကမၣ်တၢ်ဒဲးဘးအယိကဘၣ်သံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤအယိပမၤလိတ့ၢ်လံလၢ တၢ်သံအိၣ်ဝဲဒၣ် သၢကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

(၁) **ပနီၢ်သးသံ** တၢ်လၢပုၤကညီနီၢ်သးဒီးယုၤနီၢ်သးအဆၢထီၣ်တၢ်ဝဲဒၣ်အယိ ပုၤကိးစၢဒဲးအံၤခိဖျိစီၤအၢဒၣ်အယိပနီၢ်သးအံၤသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) **ပနီၢ်ခိသံ** ပုၤကညီအနီၢ်ခိဒီးအသးသမူအံၤအဆၢထီၣ်တၢ်အယိပနီၢ်ခိအံၤသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢနနီၢ်ခိအပူၤအံၤမ့ၢ်လၢနသးသမူအံၤအိၣ်မူဒဲးဝဲအယိနနီၢ်ခိအံၤအိၣ်မူဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) **တၢ်သံခံစုတစု** ပုၤလၢတစုၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အနီၢ်ခိမ့ၢ်သံဝဲဒၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်သးအံၤလဲၤဝဲဆူ လၢရံၣ်မ့ၢ်အူအပူၤန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်သံခံစုတစုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံဒံးန့ၣ်တကလုာ်အံၤပုၤကိးၤဖးကဘၣ်လဲၤခိဖျိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢယုၤအဘျးသတးဒီးယုၤမၤလၢခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်လံန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိဒံးန့ၣ် အယိပုၤကညီအံၤထူၣ်ဖျးဝဲလၢတၢ်သံအဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢခရံၣ်ဒီးသံအသးလၢထူၣ်စု ညါအလိအံၤ မ့ၢ်တၢ်သံခဲလၢာ်အဂီၢ်မၤဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ပနီၢ်သးသံဝဲအံၤ မ့ၢ်လၢအဆ ၁ထီၣ်တဲာ်ဝဲဒီးယုၤန့ၣ်လီၤ အယိ **“ဒိပစံးတၢ်အသိး ယကစၢ်ၤ,ယကစၢ်ၤ ဘၣ်မနုၤ နလဲၤသဒၣ်ယၤလဲၣ်”** (မးသဲ ၂၇:၄၆). ခိဖျိခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်လံအယိ ပဒီး န့ၣ်က့ၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကအိၣ်စဲဘျးလိာ်က့ၤပသးဒီးကစၢ်ယုၤသ့လံန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢခရံၣ်အတၢ်တူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်အယိပနီၢ်ခိအံၤ ပုၤဖျးဒီးတၢ်ဆူးတၢ် ဆါဒီးပုၤဖျးဝဲဒီးတၢ်ဟးစုာ်ဟးစိၤလီၤထူၣ်လီၤယိာ်န့ၣ်လီၤ. ပနီၢ်ခိအံၤမ့ၢ်သံဝဲဘၣ်ဆၣ်ဒီး တုၤကစၢ်ခရံၣ်ဟဲက့ၤန့ၣ် ပုၤသံတဖၣ်ကစၢ်ဆၢၣ်ထၢၣ်က့ၤလၢတၢ်တအုၣ်သံဘၣ်ဒီး ပကဘၣ်တၢ်လဲလိာ်က့ၤပသးလီၤ. ဖဲခရံၣ်ဟဲက့ၤအကတီၢ်န့ၣ်ပမ့ၢ်တ့ၤသဒံးဘယဒီး လၢတဖျးမဲာ်အတီၢ်ပုၤ ပနီၢ်ခိလၢအအုၣ်သ့အံၤ ကဘၣ်တၢ်လဲလိာ်အီၤဆူ အအုၣ်တ သ့ဘၣ်ဒီး ပကဘၣ်တၢ်စိာ်ထီၣ်ပုၤဆူမ့ၢ်ခိအမုၢ်ဒံးန့ၣ်လီၤ. (၁ကရံၣ်သး ၁၅:၅၁-၅၅, ၁သးစၤလနံ ၄:၁၃-၁၇). မ့ၢ်လၢခရံၣ်တူၢ်သံတ့ၢ်လံအသးအယိ တၢ်သံခဲစုတစု လၢကဘၣ်လဲၤဝဲလၢ လာ်ရၣ်မ့ၢ်အူအပူၤစ့ၢ်ကိးထူၣ်ဖျးဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး တၢ်လၢအပျါလၢထးတဖၣ်အံၤပကဒီးန့ၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ် လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၆ တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်

- (၁) ပုၤအံၣ်စရုလးဖိအတၢ်ဒီးဘးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်ထီၣ်အီၤလၢမနုၤအလိလဲၣ်..
- (၂) မတၤတၢ်ပာ်ထီၣ်အီၤသ့ဝဲလဲၣ်...
- (၃) ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အတၢ်ဒီးဘးအံၤဘၣ်တၢ်ပာ်ထီၣ်အီၤလၢမတၤတၢ်ပာ်ထီၣ်အလိလဲၣ် ...
- (၄) မတၤတၢ်ပာ်ထီၣ်အီၤသ့ဝဲန့ၣ်လဲၣ်...
- (၅) ပဝဲပတၢ်ဒဲးဘးဘၣ်တၢ်ပာ်ထီၣ်အီၤထဲလဲၣ်...

(၆) မှန်တော်ဇေးဘေးအိပ်ဒုံးခါ....

(၇) ခိဖျိတ်သိပ်တော်သီအတော်ဆိပ်အာအယိပကထူ၍ဖျူးထိပ်အီသုလားဒုံးလဲ၍...

(၈) မှန်ထူ၍ဖျူးထိပ်လာတော်ဆိပ်အာအပူလဲခါ...

(၉) ကစာယုဒီနုအဘာစာအံးဒီးနုဘ၍ကဒါကွေတော်ဆဲးကျိးလဲခါ....

(၁၀) ကစာခရိုင်မှပဲကွေကဒါကဒီးတဘျီနုတော်ကမအသးဒုံးလဲ၍...

တော်မလိ (၁၇)

ပုလီလံသံကွံင်လံ

တော်ဇေးဘေးလာပမတော်လာပနီကစာတဖ၍ ဘ၍တော်သ့စီကွံင်ခိဖျိခရိုင်အသွံနု
နုပမလိဘ၍တော်ဝဲလာ တော်မလိ ၁၄ အပူလဲနုလီ. တော်သွံအတော်မတဖ၍စုကီ
ပမလိဘ၍တော်ဖဲတော်မလိ ၁၅ အပူ. မနုတော်လာပခ၍စးနုပမလိဘ၍တော်ဖဲတော်
မလိ ၁၆ အပူလဲနုလီ. ခဲအံပကမလိသကိးဘ၍ထွဲလာပုလီလံနုသံကွံင်
လံအစုနုလီ.

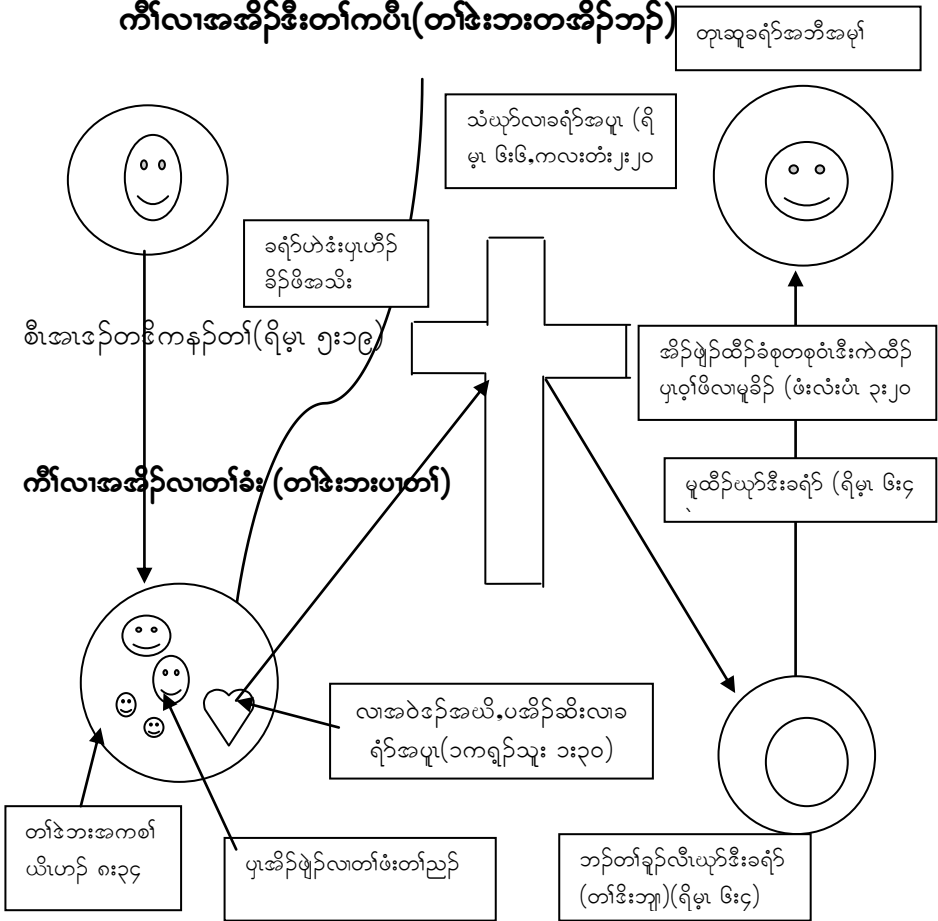
ဖဲတော်ဇေးဘေးအါထီ၍နု တော်ဘျူးအါထီ၍အါနုအနုတကွံင်လာအဖီခိ၍လီ.

လံစီဆုံအပူ “ဘ၍ဆ၍ဒီးဖဲတော်ဇေးဘေးအါထီ၍နု,တော်ဘျူးအါထီ၍အါနုအနုတ
ကွံင်လာအဖီခိ၍လီ.” (ရိမု ၅:၂၀). အခိပညီမှဲဝဲ တော်ဇေးဘေးမှဲအိ၍အါအါဒီးတော်
ဘျူးတော်ဖျိ၍စုကီကဒီးနုဘ၍ဝဲအါအါနုအနုတကွံင်လီ. အယိတော်သံကွံင်အိ၍
ထီ၍ဝဲလာ ဒုံးသိးပကဒီးနုဘ၍တော်ဘျူးတော်ဖျိ၍အါအါအါနုမှဲပဘ၍မတော်ဇေးဘေး
အါအါနုခိခါ...အယိပထံဘ၍လံစီဆုံတဲဘ၍ပုလီ “မလသးဒုံးနုဒီးပကစံးဒုံး
လဲ၍,မှဲပကအိ၍ဆိးလာတော်ဇေးဘေးအပူ,ဒ်သိးတော်ဘျူးတော်ဖျိ၍ကအါထီ၍နုခါ...မ်
အသုတမအသးဒုံးနုတဂု.ပုလီအသံသဖ၍ကွံင်တော်ဇေးဘေး,ပဝဲဒ်အံ,မှဲပကမူ
လာတော်ဇေးဘေးအပူဒ်လဲ၍” (ရိမု ၆:၁-၂). အယိပကမလိသကိးဘ၍ထွဲတော်ဇေးဘေး
အဘူးအလဲမှဲတော်သံဒ်လဲ၍နုလီ.

လာတာကပီအထံအင်္ဂါ

ကစာ်ယူပာ်စီအာဒ်လအခိ်ထံးလာကီ်လအိ်ဒီးတါကပီအပူန့်လီ။ ကီ်လအအိ်ဒီးတါကပီစံးတါန့်တအိ်ဝဲဒ်ဘၣ်ဒီးတါဒဲးဘၣ် ဘၣ်တါပါဆုာ် ဝဲဒ်လကစာ်ယူန့်လီ။ ကီ်လအအိ်ဒီးတါကပီအံးခိ်ဖျိတါဒဲးဘးတအိ်ဝဲဘၣ် အယိ ရူလိာ်အသးဒီးယူသ့ဝဲဒ်န့်လီ။ တါပျံတါဖုး,တါမဲာ်ဆုးတအိ်ဝဲဒ်ဘၣ် န့်လီ။

ကီ်လအအိ်ဒီးတါကပီ(တါဒဲးဘးတအိ်ဘၣ်)

ဆူတမ်းအင်္ဂါ

ခိဖျိလၢစီအဖၣ်အံၤတဒိကနၣ်ဘၣ်ကစၢ်ယွၤအကလုာ်ဘၣ်အယိသတးဒီး အိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကပီၤအကီၢ်ပူၤဒီးဘၣ်ခိၣ်ဝဲဆူတမ်းအင်္ဂါပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခံးအကီၢ်စံး တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢပအိၣ်လၢအပူၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ, ဒီးယွၤတပၤဆှၢဝဲဟီၣ်ခိၣ်လၢပအိၣ် လၢအပူၤခဲအံၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်ခံးအကစၢ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးဘး

တၢ်လၢတၢ်ခံးအကစၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. **“ဒီးယုၣ်ရှုးကတိၤဆၢအီၤ , ယစံးဘၣ်သုတီတီလိၤလိၤလၢကယဲၢ်ပုၤလၢအမၤတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်,မ့ၢ်တၢ်ဒီးဘးအကုၢ် လီၤ.”** (ယိၤဟၣ် ၈:၃၄). မ့ၢ်လၢစီအဖၣ်တဒိကနၣ်ယွၤအကလုာ်အယိဘၣ်ကဲထီၣ်ဝဲ ဒၣ်တၢ်ဒီးဘးအကုၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲအယိ

စီအဖၣ်တဒိကနၣ်ယွၤအကလုာ်ဘၣ်အယိဘၣ်တူၢ်တၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. စး ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ပဝဲအဖိတဖၣ်လၢဟဲလီၤစၢၤလၢစီအဖၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ခံးတၢ်န့ၣ်အကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးဘးကုၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဝဲဒၣ်အံၤ မ့ၢ်လၢပဟဲခိၣ်ဖျိလၢနီၢ်အံၤအုၤဒီးစီအဖၣ်အယိ ပကဲထီၣ်က့ၤလၢပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိန့ၣ်လီၤ

ပုၤကညီၤမၤတသ့ဘၣ်

ကစၢ်ယွၤမၤထူၣ်ဖျးထီၣ်ပုၤလၢတၢ်ဒီးဘးအပူၤဝံၤလံဘၣ်ဆၣ်ဒီးပအိၣ်မူဒံးဒၣ် တၢ်လၢတၢ်ခံးတၢ်န့ၣ်အကီၢ်ပူၤဒီးနမ့ၢ်ကဲဒံးဒၣ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိအကုၢ်န့ၣ်ဒီးနကဆဲးမၤဒံး တၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤကညီၤအံၤကဟးထီၣ်လၢကီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ခံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ် စ့တၢ်ဒီးဘးကုၢ်အလီၢ်မ့ၢ်စ့ကထူၣ်ဖျးထီၣ်အစီၢ်အံၤပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲပမၤတသ့ဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

ဆုလီအဖိခွါ

ကစာယွဒံးသိးကအုင်ကုခိင်ကုပုဟီင်ခိင်ဖိတဖင်လတ်ခံးအကီဒီးပု
လတ်ခံးဘးအကုတဖင်အဂီနု ခုလီဝဲအဖိခွါလတ်ခံးအကီပုနုလီ. (ဧ
ဧတြု၂၃:၁၄-၁၅). ကစာခရ်အံဟဲလီဝဲဒ်ဆုတ်ခံးအကီပုဘင်ဆင် အဝဲဒ်
တကဲဝဲဒ်တံးဘးအကုဘင်နုလီ (၁ပုး၂:၂၂). အယိသတးဒီးပုလုအအိင်လ
တ်ခံးအကီပုလုဘင်လတ်ခံးဘးအကုတဖင်ကပုဖျးထီင်အဂီအစိကမီအိင်
လကအုင်ကုခိင်ကုဝဲဒ်နုလီ.

လကစာခရ်အပု

တံးလုပုကညီအံဟဲအိင်ဖျင်ထီင်ဝဲလတ်ခံးအကီပုဒီးအိင်မူဝဲဒ်လဟီ
င်ခိင်အံနုလီ. အယိကဘင်ကုဝဲကျဲလတ်သံးနုအသိးလီ. အဖိ-ဟဲအိင်ဖျ
င်ထီင်ဝဲလဟံင်နုနုယီနုအပုအယိကဘင်ကုဝဲကျဲလတ်သံးနုလီ. ဒ်နုအသ
းပုကညီအံကဘင်ဟးထီင်ကဒါကုဝဲလတ်ခံးအကီပုနုလီ. ဘင်ဆင်ဒီးပနီ
ခိအံမုာ်သံးပကတုဆုလ်ရ်အပုနုလီ. အယိကစာယွဒံးကုပုကညီဆုခ
ရ်အပုနုလီ (၁ကရ်သုး ၁:၃၀)“ လအဝဲဒ်အယိသုအိင်သုဆိးလုခရ်အပု
လုအကဲထီင်လုလုလတ်ကုညီသု,ဒီးတံးတီတံးလီ,ဒီးတံးစီဆု,ဒီးပုကုတံးလုပ
ဂီ” . အယိဒံးနုအသိး ကစာယွဒံးပုလုခရ်အပုအံလံနု, လတ်နုအဖိခိ
င်ပဘင်တုလီဝဲဒ်နီနီနုလီ.

ပုအလီလံသံဝဲ

ပုလုအအိင်ဖျင်ထီင်လတ်ခံးဘးတဖင်နု မုာ်ဝဲတံးဘးအကုတဖင်နု
နုလီ. ပုတဖင်အံဘင်တံးကိးအီလုပုလီလံနုလီ. တံးလုပုအလီလံနုဒိ
ကနုယွဒံးအကလုတနုတကဲဝဲဒ်ဘင်နုလီ. အစုဒံးအံ,မုာ်လုကဘင်ကနုအ
ကစာတံးဘးအကလုအယိနုလီ. ပုလီလံဒံးနုတဖင်အံ တံးဘင်တံးဘါအ
ခိင်အနုတဖင်နုလိဝဲလုကဘင်အိင်မုမတံးစုတံးဝါဒံးလဲဒံးလဲဒံးသိင်လီအီ
ဘင်ဆင်ပုမထွဲဝဲတနုဝဲဒ်ဘင်နုလီ. ကစာယွဒံးတအဲင်ဒီးကျဲးစးလုကဘီစု

ထိပ်ကွေ့ပျာအလီလံဘၣ်၊ မ့မ့တခီယွာဘၣ်အသးလၢကမၤသံကွံာ်ပျာအလီလံဘဲန့ၣ်လီၤ။

အယိသတးဒီးအန့ၣ်လီၤပျာအလီလံအံၤဆူခရံၣ်အပူၤဒီးသံယုာ်ဒီးအီၤလၢထူၣ်စုညါအလီန့ၣ်လီၤ။ **“တၢ်အံၤပသ့ၣ်ညါလၢ၊ ပပျာလီၤလံန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပျာထီၤယုာ်ဒီးအီၤလၢထူၣ်စုညါအလီ၊ နံးသိးတၢ်ဒီးဘးအနီၢ်ခိကဟးဂီၤ၊ နံးသိးပသ့တကဲလၢတၢ်ဒီးဘးအကုၢ်အပျာတဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ။”** (ရိမုၤ ၆:၆)။ တၢ်လၢပျာလီၤလံအံၤကဘၣ်ကဲတၢ်ဒီးဘးအကုၢ်အပျာဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢအသံယုာ်ဒီးခရံၣ်လံအယိထူၣ်ဖျးထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢကုၢ်အလီလံန့ၣ်လီၤ။ **“အဂ့ၢ်အံၤ , ပပျာလၢအသံန့ၣ်, ဘၣ်ပာ်တီပာ်လီၤကွံာ်အီၤလၢတၢ်ဒီးဘးလီၤ။”** (ရိမုၤ ၆:၇)။ တၢ်လၢပျာသံတဂၤအံၤပျာမၤအီၤတသ့နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်. နံးန့ၣ်အသိးပပျာလီၤလံလၢအသံတ့ၢ်ဝဲလံအံၤ တၢ်ဒီးဘးကဲကစၢ်ဒီးကပၤအီၤတသ့လ့တက့ၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နံးန့ၣ်အသိးပပျာလီၤလံအံၤဘၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျးထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ်လံလၢတၢ်ဒီးဘးအကုၢ်အလီၤဒီးတၢ်ခံးအကီၢ်အပူၤလံန့ၣ်လီၤ။

ကစၢ်ယွာအတၢ်ထံၣ်ဒီးပျာကညီအတၢ်ထံၣ်

ပျာကညီထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢထူၣ်စုညါအလီန့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ဆၣ်ယွာအတၢ်ပညိၣ်တခီဒီးသိးခရံၣ်ကသံအဂီၢ်တမ့ၢ်ဘၣ် မ့မ့ၣ်တခီပပျာလီၤလံကသံအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ အယိဘၣ်တၢ်အန့ၣ်လီၤပပျာလီၤလံအံၤဆူခရံၣ်အပူၤဒီးသံယုာ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ။ အယိသတးဒီးလၢယွာအတၢ်ထံၣ်အပူၤန့ၣ် လၢထူၣ်စုညါအလီအံၤပပျာလီၤလံအံၤဘၣ်တၢ်မၤသံတ့ၢ်ဝဲဒၣ်လံန့ၣ်လီၤ။

တူၢ်လိာ်အီၤလၢတၢ်န့ၣ်

တၢ်လၢနကသံယုာ်ဒီးခရံၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လၢနကတူၢ်လိာ်အဂီၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကကီဝဲလၢနဂီၢ်လီၤ။ ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ယွာအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအယိလိာ်ဒၣ်လၢနကနၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်လၢစီၤပီလူးအံၤဖဲခရံၣ်ဒီးသံအသးအခါတမ့ၢ်ဒီးဘၣ်ပျာလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဂၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ဆၣ်လၢခံးဒီးအဝဲဒၣ်တူၢ်လိာ်အာ်လီၤက့ၤဝဲဒၣ်လၢအဝဲသံယုာ်ဒီးခရံၣ်လံန့ၣ်လီၤ။ **“ယဒီးသံယုာ်လံယသးလၢထူၣ်စုညါအလီဒီးခရံၣ်န့ၣ်လံ”** (ကလၢတံ ၂:၂၀)။

တၢ်ရူၣ်လီၤဘျၢလီၤ,ဘးပတံၢ် (တၢ်ဒီးဘျၢ) ^{၇၉}

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤတုၤမ့ၢ်သံဒီးဘၣ်တၢ်ရူၣ်လီၤဘျၢလီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပုၤတၢ်လၢအသံဃုာ်ဒီးခရံၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ရူၣ်လီၤဃုာ်ဒီးခရံၣ်လံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ရူၣ်လီၤဘျၢလီၤန့ၣ်တၢ်ကိးအိၤလၢ ဘးပတံၢ်န့ၣ်လီၤ.စီပိလူးစံး: **“ဘၣ်တၢ်ရူၣ်လီၤဃုာ်ဒီးအိၤဆူတၢ်သံအပူၤလၢတၢ်ဘျၢအယီ”** (ရိမုၤ ၆:၄). အယီနဘၣ်တၢ်ရူၣ်လီၤဃုာ်ဒီးခရံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢနပုၤလီၤလံအံၤသံဃုာ်ဒီးခရံၣ်လၢထူၣ်စုညါအလိၤဒီးဘၣ်တၢ်ရူၣ်လီၤဃုာ်အိၤဒီးခရံၣ်လံန့ၣ်လီၤ. အယီနထူၣ်ဖျးထီၣ်လၢတၢ်ဒီးဘးက့ၢ်အလီၤလံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ

တၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အံၤသံဘၣ်ဆၢၣ်ဆၢထၢၣ်ဒီးမူကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးပဝဲဆၢထၢၣ်လၢတၢ်မူအသိအပူၤလံန့ၣ်လီၤ. **“ဒ်သိး,ဒ်ခရံၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤလၢတၢ်သံအပူၤလၢပၢ်အလၢကပီၤအသိးန့ၣ်,ပကလဲၤတၢ်ပဝဲဒၣ်လၢတၢ်မူအသိ,ဒ်န့ၣ်အသိးစ့ၢ်ကိးလီၤ.”** (ရိမုၤ ၆:၄). လံာ်စီဆံ့အၤတတီၤ **“ဒီးဘၣ်တၢ်ရူၣ်လီၤကွံာ်ဃုာ်ဒီးအိၤလၢတၢ်ဒီးဘျၢန့ၣ်လီၤ.လၢအဝဲန့ၣ်အပူၤသုဘၣ်တၢ်ဒုးဂဲၤဆၢထၢၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးအိၤ လၢတၢ်နဘၣ်ဃးဒီးယုၤအတၢ်မၤတၢ်လၢအမၤဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤအိၤလၢတၢ်သံန့ၣ်လီၤ.”** (ကလိစံး ၂:၁၂). အယီပဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢပဝဲဆၢထၢၣ်က့ၤလံန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အိၣ်မူအသိအယီ

တုၤပမ့ၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူက့ၤလံန့ၣ်တမ့ၢ်ပုၤအလီၤလံၤဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူက့ၤန့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်ပုၤအသိဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. **“ပုၤဟးဂီၤဖိၤတၢ်လၢနဖုံလီၤနဲန့ၣ်,မ့ၢ်တအုၣ်သံဘၣ်ဒီး တမဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. တၢ်လၢနဖုံလီၤန့ၣ်,နတဖုံလီၤအနီၢ်လၢအကအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်.မ့ၢ်ထဲအချံ, ဘုက့ၤမ့ၢ်ဂုၤ,ဘုအဂုၤအဂၢမ့ၢ်ဂုၤလီၤ. မ့ၢ်ဖဲအဘၣ်အသးဒီး,ယုၤဟ့ၣ်အနီၢ်ဒီးတၢ်ချဲမဲလၢၣ်,တမံၤဒီးတမံၤ,လၢအနီၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.”** (၁ကရံၣ်သူး ၁၅:၃၆-၃၈). အဲၣ်ဒီးစံးလၢ တၢ်ချံလၢဘၣ်တၢ်ဖုံလီၤဒီးအထူၣ်လၢဟဲမဲထီၣ်အံၤတလီၤဂၢၢ်လိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢဘုအချံအံၤအယုထီၣ်ဒီးလီၤဂၢၢ်လၢအသံလံဝဲအသိးလီၤ. တုၤအမ့ၢ်မဲထီၣ်ဒီးလၢဟ့ၣ်ဒီးမူဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပုၤလီၤလၢ

၎လောအသံယုတ်ဒီးခရံဒီးကဲထီၣ်ပှအသီအံၤတဖံးသိးလိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. **“မၤသးန့ၣ်ဒီးပှတဂၤမ့ၢ်အိၣ်လၢခရံၣ်အပူၤဒီး,မ့ၢ်အမ့ၢ်တၢ်တုအသီလီၤ. တၢ်လီၢ်လံၤတဖၣ်ပှကွံၣ်ဝဲ,ကွံၣ်ကွံၣ်တၢ်ခဲလၢာ်ကဲလၢအသီလံ.”** (၂ကရံၣ်သူး ၅:၁၇). ပှတဂၤလၢအအိၣ်လၢခရံၣ်အပူၤဒီးကဲတၢ်မူလၢအသီတဂၤအံၤမ့ၢ်ဝဲပှလၢအိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုတဂၤလံန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်အါဒၣ်တက့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုအံၤပှဆိကမိၣ်ဝဲလၢ ဆိတလဲကွံၣ်ဝဲအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်စၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအစုၣ်ကျဲးစးအိၣ်မူသကဲးပဝးဖျါစ့ဝါ, အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်ဘူၣ်ထူဘါယှအူၣ်ဆူၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုစံးတၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်လၢတၢ်စုၣ်ကျဲးစးသကဲၣ်ပဝးစ့ဝါအယိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဟဲခီဖျိလၢတၢ်စုၣ်ကျဲးစးမၤစ့ဝါထီၣ်ပတၢ်အိၣ်မူအယိဒီးတလိာ်လၢခရံၣ်ဘၣ်ဟဲဒီးတၢ်သံအသးလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုအံၤခီဖျိလၢပှကညီအတၢ်စုၣ်ကျဲးစးအယိတမ့ၢ်ဘၣ်,မ့ၢ်လၢခီဖျိကစၢ်ယှအဖိခါခရံၣ်ဒီးမၤဝဲဒၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. အယိပှကဲးစးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုအံၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢပတသ့ၣ်ညါထံယှအတၢ်မၤကျဲးအယိသတးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုအံၤပဖိးန့ၣ်ဘၣ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုအံၤပဘၣ်စုၣ်ကျဲးစးမၤအီၤတမ့ၢ်ဘၣ်,မ့ၢ်မ့ၢ်တခီအိၣ်ဒၣ်လၢပဘၣ်န့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၁၇)တၢ်သံကွံၣ်တဖၣ်

- (၁) တၢ်လၢတၢ်ဒီးဘးမ့ၢ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်မနုၤအိၣ်အါထီၣ်လဲၣ်..
- (၂) တၢ်လၢစီၤအၢဒၣ်အံၤလဲၤတုၤဝဲဆူတၢ်ခံးအကီၢ်လၢမနုၤအယိလဲၣ်..
- (၃) တၢ်လၢနဟဲတုၤဆူတၢ်ခံးအကီၢ်ခီဖျိဒ်လဲၣ်..
- (၄) တၢ်လၢတၢ်ခံးအကစၢ်မ့ၢ်မတၢ်တဂၤလဲၣ်..
- (၅) တၢ်အန့ၣ်န့ၣ်ဆူမတၢ်အပူၤလဲၣ်...
- (၆) နသံယုတ်ဒီးခရံၣ်လံၤခါ...

(၇) တာ်လာတာ်ချုင်လီၤဘျာ်လီၤအံၤကိးဝဲဒံးလဲၣ်...

(၈) မ့ၢ်နအိၣ်ဖျုၣ်ယုၣ်ဒီးခရံၣ်လံၤခါ...

(၉) တုၤမ့ၢ်နအိၣ်ဖျုၣ်ထီၣ်ယုၣ်လံၤတခီနကဲက့ၤလၢပုၤဒံးလဲၣ်...

(၁၀) တာ်လာတာ်အိၣ်ဖျုၣ်ခံစုတစုစံးတာ်န့ၣ်မ့ၢ်လာတာ်စုၣ်ကျဲးစၢမၤစ့ၤထီၣ်တာ်သကဲးပဝးအယိၣ်န့ၣ်ခါ...

တာ်မၤလိ (၁၈)

လၢကစၢ်ခရံၣ်အယိၣ် တာ်လာပဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်

ပဝဲလၢစဲၤဆၢထၢၣ်မူထီၣ်ယုၣ်ဒီးခရံၣ်တဖၣ်လံၤန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တာ်ဒံးဖျါလၢလၢ်အသိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်ဖျုၣ်ထီၣ်ခံစုတစုဝံၤလံ

ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲ “**ယစံးဘၣ်တဲဘၣ်နၤတီတီလီၤလီၤ,ပုၤမ့ၢ်တအိၣ်ဖျုၣ်ကဒီးတစုဘၣ်ဒီး,ထံၣ်ဘၣ်ယုၤအဘီအမ့ၢ်တသ့ဘၣ်.**” (ယိၤဟၣ် ၃:၃). အယိၣ်ပဘၣ်အိၣ်ဖျုၣ်ခံစုတစုဒံးလဲၣ်.. ယုၣ်ရှုၤစံးဝဲ “**ပုၤမ့ၢ်တအိၣ်ဖျုၣ်ဘၣ်လၢ ထံဒီးသးန့ၣ်ဘၣ်ဒီး,လဲၤန့ၣ်ဆူယုၤအဘီအမ့ၢ်တသ့ဘၣ်.**” (ယိၤဟၣ် ၃:၅). တာ်လာထံန့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤဆိကမိၣ်ဝဲလၢတာ်ဒီးဘျာ်ထံအယိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံၤတာ်အိၣ်ဖျုၣ်ခံစုတစုလံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခီဖျိတာ်ဒီးဘျာ်ထံအယိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တာ်အိၣ်ဖျုၣ်ခံစုတစုတသ့ဝဲလ့ၤတက့ၤဘၣ်. လၢတာ်ဒီးဘျာ်ထံအယိၣ်ပမ့ၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တာ်အိၣ်ဖျုၣ်ခံစုတစုဒီးတလိၣ်လၢခရံၣ်ကဘၣ်ဟဲလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလၢဘၣ်.

ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါတာ်အိၣ်ဖျုၣ်ခံစုတစုကသ့အစီၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢပဘၣ်သ့ၣ်ညါဆိ တာ်အိၣ်ဖျုၣ်အခိၣ်ထံးတၢတဘျီအတာ်အိၣ်ဖျုၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်လာတာ်အိၣ်ဖျုၣ်အခိၣ်ထံးတၢတဘျီအံၤမ့ၢ်ဝဲတာ်အိၣ်ဖျုၣ်လၢမိၢ်အဟၢဖၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. တာ်အိၣ်ဖျုၣ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးတၢတဘျီအံၤ မ့ၢ်ဝဲလၢတာ်ဖံးတာ်ညၣ်ဒံးစီၤအၤဒၣ်အတာ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ်ဒီးကဝဲလၢအဒူၣ်ဖိထၢဖိန့ၣ်လီၤ. တာ်လာစီၤအၤဒၣ်အတာ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ်အံၤမ့ၢ်ပုၤအလီၢ်လံၤအယိၣ်က

ဝဲဒၣ်လၢပှၤတၢ်ဒီးဘးဖိန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အိၣ်ထံးတၢ်တၢ်အိၣ်အယိပလဲၤန့ၣ်ဘၣ်ဆူယှၤအဘီအမုၢ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်တအိၣ်ဖျၢၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုဘၣ်ဒီးပလဲၤန့ၣ်ဆူယှၤအဘီအမုၢ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ယှၤအဘီအမုၢ်ဒၣ်လဲၣ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပအိၣ်ဖျၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုအံၤမ့ၢ်လၢ ပမၤစ့ၤထီၣ်ပသကံၣ်ပဝး. စ့ၢ်ကျဲးစးမၤတၢ်ဘျီတၢ်ဘါ,စ့ၢ်ကျဲးစးတီၢ်န့ၢ်မၤထွဲတၢ်မၤလိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အယိပဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်လုၤတက့ၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယှၤအံၤမၤဝဲလၢပှၤဘၣ်ထွဲဒီးပှၤအလီၢ်လံၤစီၤအၤဒၣ်အချံအသၣ်ခဲလၢၣ်ဘၣ်တၢ်အန့ၣ်လီၤဆူခရံၣ်အပူၤဒီးဒိသံဝဲဒၣ်လၢထူၣ်ဆစုညါအလီၤလံန့ၣ်လီၤ. ဝံၤခူၣ်လီၤဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်ခိၣ်အပူၤဒီးမၤမူထီၣ်ကဒါက့ၤဝဲလံန့ၣ်လီၤ. အဟဲမူထီၣ်ကဒါက့ၤဝဲန့ၣ်တမ့ၢ်လၢဘၣ်လၢပှၤအလီၢ်လံၤလၢဘၣ် မ့ၢ်ပှၤအသီဒီးတၢ်မူအသီန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကကဲပှၤအသီအစီၢ်န့ၣ် ပှၤကညီမၤဝဲတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢပှၤအတၢ်စိကမိမၤတၢ်အယိသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (၂ကရံၣ်သူး ၅:၁၇) အပူၤသိးပှၤလၢကဲထီၣ်ပှၤအသီဒီးန့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပှၤအိၣ်ဖျၢၣ်လံၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုန့ၣ်လီၤ.

တုၤဝဲလၢခရံၣ်အဘီအမုၢ်ပှၤ

တၢ်လၢပှၤလီၢ်လံၤအတၢ်အိၣ်မူအံၤဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ခံးအကီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ခံးအကီၢ်အပူၤကသ့အစီၢ်ပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲပမၤတသ့ဘၣ်. ကစၢ်ယှၤမၤတၢ်ခိဖျိလၢခရံၣ်ဒီးထူးထီၣ်ကွံၣ်ပှၤလံန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့ **“ဒီးဟံထီၣ်က့ၤပှၤလၢတၢ်ခံးအစိအကမီၤအပူၤ,ဒီးလဲက့ၤပလီၢ်ဆူအဖိခွါလၢအအဲၣ်အီၤတဂၤအဘီအမုၢ်အပူၤလီၤ.”** (ကလိးစဲ ၁:၁၃). အယိသတးဒီးပတအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ခံးအဘီအမုၢ်လၢဘၣ် ပတုၤဆူခရံၣ်အဘီအမုၢ်အပူၤလံန့ၣ်လီၤ. **“ဒီးမၤဂဲၤဆၢထၢၣ်ယုၣ်ပှၤ,ဒီးန့ၣ်နီၤယုၣ်ပှၤ,လၢမူခိၣ်လီၢ်တဖၣ်အပူၤလၢယုၣ်ဂျူးခရံၣ်အပူၤ.”** (အ့းဖူးစူး ၂:၆). အယိတသးဒီးတံၤသကိး အစ့ၢ်ဒီးအံၤ ပသ့ၣ်ညါလၢပဟံၣ်ဘၣ်ပးဒီးဟီၣ်ခိၣ်,ပဒဲအံၤ,မ့ၢ်လီၤပျီၢ်ကွံၣ်ဒီးပအိၣ်ဒီးဟံၣ်လၢအဘၣ်ပးဒီးယှၤလၢတၢ်တမၤဘၣ်လၢပစုဘၣ်,အိၣ်ဝဲလီၤထူလီၤယိာ်လၢမူခိၣ်လီၤ. (၂ကရံၣ်သူး ၅:၁).မ့ၢ်လၢပဟံၣ်အိၣ်ပာ်စၢလၢမူခိၣ်အယိသတးဒီးပတကြးသ့ၣ်လီၤသးကွံၣ်တၢ်လၢဟံၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ပကြးအိၣ်မူဒၣ်ဒီးပကြးအိၣ်မူတစိတလီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဒီးနာဘဉ်တၢ်မူအထူအယိၣ်လံ

တံၤသကိး “လၢအဝဲဒၣ်အပူၤ သုဝဲသ့ၣ်စီၣ်ကိးနာ်ဟူတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအကလုာ် အကထါ,တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသုအတၢ်သးခုပကစီၣ်ဒီးသုစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဝံၤ ဒီး,သုဘဉ်တၢ်ဃံၤဃာ်သုလၢသးစီဆ့ဘဉ်ဃးဒီးအတၢ်စံးပာ်န့ၣ်လီၤ. (အူးဖူးစူး ဝး ၁၃). ဝဲလၢနမ့ၢ်ဒီးနာ်ဘဉ် သးစီဆူးတၢ်ဝဲပနီၣ်ဝံၤလံန့ၣ်ပဒီးနာ်ဘဉ်လံခရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးနာ်ဘဉ်ခရံၣ်အယိၣ်သတးဒီးပဒီးနာ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်နမၤန့ၢ်ဝဲဒီး လဲၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢနကနာ်ဟံၢ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (၁ယိၤဟဉ် ၅:၁၁-၁၃).

ကထီၣ်ယွၤအဖိလံ

ဝဲနအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အိၣ်ထံးတၢ်တဘျီလၢမိၢ်ဟၢဖၤအံၤမ့ၢ်ဝဲမ့ၢ်ကီၤ လံၢ်အဖိန့ၣ်လီၤ. (ယိၤဟဉ် ၈:၄၄). ဘဉ်ဆဉ်ဝဲလၢပတူၢ်လိာ်ကစၢ်ခရံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်ပဒီးနာ်ဘဉ်က့ၤလံယွၤအဖိအလီၢ်လံန့ၣ်လီၤ. (ယိၤဟဉ် ၁:၁၂). အယိၣ်သတးဒီး “တၢ်လၢသးန့ၣ်,အကစၢ်ဒၣ်ဝဲအုၣ်ဃုာ်အသးဒီးပသးလၢပမ့ၢ်ယွၤအဖိတဖၣ်လီၤ.” (ရိမုၤ ၈:၁၆). ပမ့ၢ်ယွၤအဖိဒီးပမ့ၢ်ပုၤန့ၢ်ဘဉ်သါဘဉ်တၢ် “ဒီးပမ့ၢ်အဖိဒီး,ပမ့ၢ်စ့ၢ် ကိးပုၤန့ၢ်ဘဉ်သါတၢ်,ပုၤန့ၢ်သါဃုာ်တၢ်ဒီးခရံၣ်,ဒ်သိးပမ့ၢ်ဘဉ်ဃုာ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ဒီး အီၤဒီး,ပကဘဉ်ဃုာ်တၢ်လၢကပီၤဒီးအီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.” (ရိမုၤ ၈:၁၇).

အိၣ်ဝဲလၢကစၢ်ယွၤအစုပူၤ

တၢ်လၢနသးသမုၤအံၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢယွၤအစုပူၤလံန့ၣ်လီၤ. “အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ, သု သံတုာ်ဒီးသုသးသမုၤအိၣ်ခူသ့ၣ်ဒီးခရံၣ်လၢယွၤအစုပူၤလီၤ.” (ကလိးစ ၃:၃). အယိၣ် သတးဒီးမ့ၢ်ကီၤလံၢ်မၤဘဉ်ဒီအီၤတသ့လၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲ “ဒ်ယစံးတုာ် သုအသိးန့ၣ်,ယသိတဖၣ်ဒိကန့ၣ်ယကလုာ်,ဒီးယသ့ၣ်ညါအီၤ,ဒီးအဝဲသ့ၣ်ပိာ်ယခံ လီၤ.ဒီးယဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢတၢ်မူအထူအယိၣ်,ဒီးတဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၢ်ဘဉ်ဝဲနီတခိၣ်ဘဉ်. ဒီးပုၤတဂ့ၢ်န့ၢ်ပျီန့ၢ်ဘဉ်အီၤလၢယစုအပူၤနီတဂၢ်ဘဉ်.ယပာ်လၢအဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢယ တဂၢ်န့ၢ်,ဒိၣ်န့ၢ်ကယဲၢ်တၢ်ခဲလၢာ်,ဒီးပုၤဂ့ၢ်န့ၢ်ပျီန့ၢ်အီၤလၢယပာ်အစုပူၤတသ့နီတဂၢ် ဘဉ်. (ယိၤဟဉ် ၁၀:၂၇-၂၉).

ခဲအံ့မုၢ်လၢနကဲလၢကစၢ်ခရၢ်အသိလံသတးဒီးပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံတၢ်မူအထူအ
ယိၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ပူဖျဲးဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၢ်စံးတၢ်န့ၣ်
တၢ်ဘၣ်လဲၤဆူလၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိလၢနအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပၢ်ကစၢ်ယွၤဒီးအဖိခါခရၢ်
ၣ်အစုပူၤအယိ မုၢ်ကီၤလံၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒိဒီးထူးထီၣ်ကွံာ်နၤတနၢ်တသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်ဒံးသိးပကမၤတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်န့ၣ်အဝဲဒၣ်ကကွဲန့ၢ်လွဲန့ၢ်နၤသ့ဒံးဝဲဒၣ်အယိ
ပဘၣ်ပလီၢ်ပသးန့ၣ်လီၤ.

ကဲထီၣ်ပုၤတီပုၤလီၤလံ

တၢ်လၢတၢ်တီတၢ်လီၤန့ၣ်ပလူပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိတမ့ၢ်ဘၣ်.ဘၣ်
ဆၣ်ဒံးပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်တီတၢ်လီၤအံၤပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်သ့ထဲဒၣ်ကစၢ်
ယွၤန့ၣ်လီၤ. **“မုၢ်မတၢ်ကပၢ်တၢ်ကမၣ်လၢပုၤလၢယွၤယုထၢအီၤအလီၤတဂၤလဲၣ်. ပု
ၤလၢအပၢ်တီပၢ်လီၤတၢ်န့ၣ်မုၢ်ယွၤလီၤ.”** (ရိမုၤ ၈:၃၃). ကစၢ်ယွၤပၢ်တီပၢ်လီၤနၤဒိ
ဖျိလၢကစၢ်ခရၢ်အသ့ၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. **“မၤသးဒံးန့ၣ်ဒီးခဲကန့ၣ်အံၤ, ပဘၣ်တၢ်ပၢ်တီ
ပၢ်လီၤပုၤလၢအသ့ၣ်ဝံၤ.”** (ရိမုၤ၅:၉). တၢ်လၢတၢ်ပၢ်တီပၢ်လီၤအံၤတမ့ၢ်ဒံးပုၤကညီ
အမဲာ်အတၢ်ထံၣ်အသိးန့ၣ်ဘၣ်. မုၢ်လၢယွၤအမဲာ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်လီၤ. **“အဂ့ၢ်ဒံးအံၤ, ပု
ၤလၢအတသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်,တၢ်ပၢ်က့ၤအီၤလၢတၢ်ဒီးဘးလၢပဂီၢ်,ဒံးသိးပကကဲ
လၢယွၤအတၢ်တီတၢ်လီၤလၢအပူၤလီၤ.”** (၂ကရံၣ်သး ၅:၂၁). အယိသတးဒီးလၢ
ယွၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤန့ၣ်ပကဲလၢပုၤတီပုၤလီၤလံန့ၣ်လီၤ. အိၣ်က့ၤလၢပဘၣ်အိၣ်မုၢ်ပုၤ
တီပုၤလီၤအတၢ်အိၣ်မူအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကဲထီၣ်ယွၤအပုၤတကလုာ်

နတၢ်အိၣ်မူလၢအပူၤကွံာ်အံၤ မုၢ်တ့ၢ်ဝဲပုၤလၢတဘၣ်ထွဲဒီးယွၤအါန့ၢ်အန့ၣ်ကဲ
လၢယွၤအစုၣ်အဒါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤမုၢ်လၢ **“မုၢ်မုၢ်သ့ဝဲသ့ၣ်အံၤ,သ့မုၢ်တၢ်အစၢၤ
အသ့ၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤ,ပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ်စီပၤ,ပုၤစီဆ့တကလုာ်,ပုၤဂီၢ်မုၢ်
လၢတၢ်ပုၤက့ၤအီၤ,ဒံးသိးသုကလီၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤလၢအကိးန့ၢ်သုလၢတၢ်ခံးဆူတၢ်ကပီ
လီၤလးအပူၤတဂၤ,အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါန့ၣ်လီၤ.”** (၁ပုးတရး ၂:၉-၁၀). မုၢ်လၢနကဲထီ
ၣ်က့ၤဝဲလံပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ်အစီပၤတကးဘၣ်မုၢ်ပုၤလၢအယုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢအနီၢ်

ကစား၎င်းပဲသုဝေဒနာလီ။ ခိဖျိလှာနကဲကွယုအပူကလှာအတံသကိးလံအယိနမ့
ပျာလှာအရူလိာသးဒီးယုထီဘိဒီးပဒီးန့ဘာသါတံဆိဂ်စုဒီးတံဘျူးတံဖျိဂ်တဖ
ဂ်န့လီ။

တံမလိ (၁၈)တံသံကွာတဖဂ်

- (၁) တံအိဂ်ဖျိဂ်အခိဂ်ထံးတတဘျီစံးတံန့မ့တမန့လဲဂ်...
- (၂) တံလတံအိဂ်ဖျိဂ်ခံစုတစုစံးတံမန့တဖဂ်လီ။ဇာယုဒီးခရံဂ်န့လဲဂ်..
- (၃) နဘာတံထုးထီဂ်ကွန့လတံလီဖဲလဲဂ်..ဒီးဆုထီဂ်န့ဆုတံလီဖဲလဲဂ်...
- (၄) ပတံအိဂ်မူလပအိဂ်မူလဟီဂ်ခိဂ်အံပအိဂ်မူလမတတစအခါစးန့လဲဂ်..
- (၅) မ့နဒီးန့ဘာလံတံစးပနီမန့တမံလဲလဲဂ်..
- (၆) မ့လှာနစုကွန့ကွခရံဂ်ဝံလံအယိနကဲထီဂ်ကွဲလှာယုအတံမန့တမံလဲဂ်
...
- (၇) မ့လှာနအိဂ်လှာမတတစအပူအယိလံဒီးမ့ကီလံအံမန့န့တန့လှာဘာဂ်..
- (၈) လှာကစာယုအတံထံဂ်အပူပကဲကွလှာမန့တမံလဲဂ်...
- (၉) မ့နကဲကွစီပဒီးလဲဂ်တကလှာလဲဂ်...
- (၁၀) မ့နကဲကွလှာမတတစအတံအသကိးလံန့လဲဂ်...

တံမလိ (၁၉)

နံလှာတံအုဂ်ကွခိဂ်ကွန့ဝဲလီတံလံ

တံအုဂ်ကွခိဂ်ကွအံမ့လှာကစာယုမဲဒ်အခိဂ်ထံးတုအကတံန့လီ
.ကစာယုအံန့အိဂ်ဝဲဒီးအတံရဲဂ်တံကျဲလှာအဖိခွါကအုဂ်ကွခိဂ်ကွဲဒ်ပျာတံ
ဒီးဖိအစီန့လီ။(အဲဒ်အံန့ဘာတံသုဂ်ညါပာအီလှာဟီဂ်ခိဂ်အခိဂ်ထံးတဘျူး
အိဂ်ဒီးဘာဂ်,ဘာဆဂ်ဒီးလှာတံအကတံအဆာကတံအံ,အိဂ်ဖျိထီဂ်ဝဲလှာသုဂ်လီ

.) (၁ပူးတရူး၁း၂၀). ယူအဖိခွါဒ်ဝဲဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ဒံးပှဟီၣ်ခိၣ်ဖိအသိးဝံးဒီးသံအသးလၢပတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်ဒီးစဲဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤဝဲဒ်အယိတၢ်လၢထီၣ်ပျဲထီၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိသးစီဆုံအစိအမီအယိလၢယူအကလုာ်ကထိအပူပထံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢယူအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲလၢပဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပဝဲဒ်အံၤဒီဖျိလၢတၢ်န့ၣ်အယိပဒီးန့ၣ်ဘၣ်သ့ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပတၢ်မၤအယိတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢကစၢ်ယူအကလုာ်ကထိအယိ

တၢ်လၢကစၢ်ယူမၤတၢ်လၢပဂီၢ်ဘၣ်ထွဲ ဘၣ်ယးတၢ်ပျၢ်တၢ်ဒီးဘး,ဟ့ၣ်တၢ်မူအထူအယိ,အဝဲတူၢ်လိာ်ဝဲတဖၣ်အံၤပသ့ၣ်ညါအီၤသ့လၢကျဲဒံးလဲၣ်..လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်တကတြျၢ်အပူပထံၣ်ဘၣ်လၢယူကတိတၢ်ဒီးပှဒံးပှတစၢ်ဒီးတစၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲဖိခွါအစိန့ၣ်က့ၢ်လိာ်အသးမဲာ်သကိးမဲာ်ဒီးကတိတၢ်န့ၣ်လီၤ. စိခဲအံၤသးစီဆုံအစိအံၤဒီဖျိလၢအကလုာ်ကထိအယိပသ့ၣ်ညါသ့လၢယူအတၢ်မၤကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးအကါဒိၣ်လၢပဘၣ်ဖးယူကလုာ်ကထိ(မ့ၢ်)လံာ်စီဆုံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢယူအလုာ်ကထိစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

တၢ်လၢပှတစၢ်ဒီးတစၢ်ဖဲကွဲးအိၣ်သးကိလိာ်အသးလံာ်ပရၢအခါဒံးလၢလံာ်ပရၢအပူအသိးန့ၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၢ်တူၢ်လိာ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးယူအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးအကလုာ်ကထိတဖၣ်စ့ၢ်ကိးဒံးကွဲးပာ်ဝဲလၢလံာ်စီဆုံအပူအံၤပန့ၣ်အီၤသ့လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. ပှအိၣ်ဝဲဒ်တနီၤနီၤမ့ၢ်လၢအတနာ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒံးလံာ်စီဆုံအပူယူအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးအကလုာ်ကထိတဖၣ်ဘၣ်ဒီး ယုဝဲလၢကျဲလၢအရၢအစၢတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. (ယုဝဲဒံးကထံၣ်ဘၣ်ဝဲအသိး,ယုတၢ်လီၤလိာ်လီၤလး)ဒီဖျိယုဝဲလၢကျဲဒံးန့ၣ်တဖၣ်အယိဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒ်မ့ၢ်ကီၤလံာ်အကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒံးသိးကန့ၣ်ယူအဂီၢ်န့ၣ် **“အဂ့ၢ်ဒံးအံၤ ပှယူအဖိဃုတၢ်လီၤလး,ဒီးပှဟးလ့ၣ်ဖိဃုတၢ်က့ၣ်သ့,မ့ၢ်ပဝဲဒ်အံၤ ပစံၣ်တၢ်တဲလီၤခရံၣ်ဒီးသံအသးလၢထူၣ်စုညါအလီၤ”** (၁ကရုၣ်သူး ၁း ၂၂-၂၃). ဒ်သိးကန့ၣ်ယူအဂီၢ်အံၤလိာ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆုံမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပျဲန့ၣ်လီၤ.

တဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်

ဘၣ်ထွဲလၢတၢ်ဒီးဘးတၢ်စံၣ်ညီၣ်အံၤကစၢ်ခရၢ်စံးဝဲ “အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ တမ့ၢ်ဘၣ်ယုၤမၤလီၤအဖိခွါဆူဟီၣ်ခိၣ်အံၤဒီးသီးအကစံၣ်ညီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိဘၣ်. မ့ၢ်ဒီးသီးဟီၣ်ခိၣ်ဖိကဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလၢအီၤလီၤ.ပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအီၤန့ၢ်,တဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်.” (ယိၤဟၣ် ၃:၁၇-၁၈). လံာ်စီဆံၣ်ပာ်ဖျါဝဲလၢ ပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအဖိခွါအံၤ တဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢဘၣ်န့ၢ်လီၤ. အယိပသ့ၣ်ညါသ့လၢခိဖျိပစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအဖိခွါအယိပန့ၢ်အီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးလံာ်န့ၢ်လီၤ.တၢ်လၢကစၢ်ယုၤအံၤတကတိၤတၢ်လံာ်တၢ်လီၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ. “ပုၤကညီအတၢ်အုၣ်အသးန့ၢ်ပမ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဒီး,ယုၤအတၢ်အုၣ်အသးန့ၢ်မ့ၢ်အဒိၣ်န့ၢ်အန့ၢ်တက့ၢ်လီၤ.” (၁ယိၤဟၣ် ၅:၉).

ကစၢ်ယုၤတူၢ်လိာ်ပုၤလံ

တၢ်လၢပုၤကညီအံၤပုၤတၢ်စၢ်မ့ၢ်ကဟဲဆူယုၤအအိၣ်န့ၢ်တြီအီၤဒီးမၤတံာ်တၢ်အီၤန့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ခရၢ်စံးဝဲ “ကယဲပုၤလၢယၢ်ဟ့ၣ်လီၤယၢ်တဂၤလၢလၢန့ၢ်,ကဟဲဆူယအိၣ်လီၤ.ဒီးယပုၤလၢအဟဲဆူယအိၣ်န့ၢ်,ယတဟီၣ်ထီၣ်ကွံာ်ဘၣ်အီၤဘၣ်.” အဝဲအၢၣ်လီၤတၢ်လံာ်ဒၣ်န့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်ဟဲဆူကစၢ်ခရၢ်အအိၣ်နီၢ်နီၢ်တခီအဝဲဒၣ်တူၢ်လိာ်န့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလံာ်န့ၢ်သမၤအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်လီၤ. အဝဲအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်တဝဲတၢ်ဒီးန့ၢ်သန့က့ၤ ခိဖျါလၢအကလုာ်ကထါအယိန့ၢ်ညါသ့လၢအတူၢ်လိာ်န့ၢ်လံာ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၢ်လံ

တၢ်လၢတၢ်မူအထူအယိာ်စံးတၢ်န့ၢ် မ့ၢ်ပအိၣ်မူပဝဲဗုာ်ဒီးကစၢ်ယုၤလၢမူခိၣ်အဘီအမ့ၢ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤကညီအနီၢ်သးအံၤကမူဝဲလၢလရၢ်မ့ၢ်အူအပူၤလီၤထူလီၤယိာ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်မူလၢလရၢ်မ့ၢ်အူပုၤတကလုာ်အံၤတၢ်ကိးအီၤလၢတၢ်သံခံစုတစုန့ၢ်လီၤ. လံာ်လီၣ်ဖျါ(၂၀:၁၄). ကစၢ်ခရၢ်စံး “ဒီးသီးကယဲပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအီၤတဂၤလၢလၢန့ၢ်,ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူလီၤထူလီၤယိာ်လၢအီၤလီၤ.” (ယိၤဟၣ် ၃:၁၅) . ပုၤဘျုးတၢ်စီယိၤဟၣ်စံး “ပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤဖိခွါန့ၢ်,အိၣ်ဒီးတၢ်မူအထူအယိာ်လီၤ.မ့ၢ်ပုၤလၢအတၢ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၢ်,တထံၣ်ဘၣ်တၢ်မူဘၣ်.မ့ၢ်ယုၤအတၢ်သးဒိၣ်န့ၢ်အိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢအလီၤလီၤ.” (ယိၤဟၣ် ၃:၃၆).

ခဲကနံၣ်အံၤမ့ၢ်လၢပတူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအဖိခွါလံၤအယိံ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအ
ယိံလံၤန့ၣ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်ပာ်ဖျါဝဲအသိးယွၤအကလုာ်ကထိၤစံးပာ်ဝဲလီၤတံာ်လီၤဆဲးန့ၣ်
လီၤ. တၢ်လၢတၢ်မူအထူအယိံအံၤတုၤမ့ၢ်ပမ့ၢ်သံမးဒီးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မ့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်ဖဲပ
အိၣ်မူဒီးအခါန့ၣ်ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိံအံၤ
အဂီၢ် မ့ၢ်လၢတၢ်မၤစ့ၤတဖၣ်ဒီးပအိၣ်မူပူဖျးဒီးတၢ်မၤကမၣ်တၢ်တဖၣ်အယိံတမ့ၢ်ဘၣ်.
မ့ၢ်တခီပမ့ၢ်တုၤက့ၤန့ၢ်က့ၤဖိခွါအံၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးအယိံသတးဒီးပဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်
လီၤ. အယိံပဘၣ်န့ၣ်အီၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးဒီးယွၤကလုာ်ကထိၤအတၢ်ကွဲးတဖၣ်အံၤန့ၣ်
လီၤ.

ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်သးစီဆံၣ်လံ

ပမ့ၢ်တုၤက့ၤန့ၢ်က့ၤတူၢ်လိာ်ကစၢ်ခရံၣ်လံၤန့ၢ် ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံၤသးစီဆံၣ်လံၤန့ၣ်လီၤ
. လံာ်စီဆံၣ်ပာ်ဖျါ “အဝဲဒၣ်အပူၤသုဝဲစ့ၢ်ကီးန့ၢ်ဟူတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်အကလုာ်ကထိၤ,တၢ်
အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသုအတၢ်သးခုအကစီၣ်ဒီး,သုတုၤက့ၤန့ၢ်က့ၤကီးတၢ်ဝံၤဒီး,သုဘၣ်တၢ်
ယံၤယာ်သုလၢသးစီဆံၣ်ဘၣ်ဃးဒီးအတၢ်စံးပာ်န့ၣ်လီၤ.” (အ့းဖူးစူး ၁:၁၃). “လၢ
အဝဲဒၣ်န့ၣ်သုဘၣ်တၢ်ယံၤယာ်သု,တုၤတၢ်ပှၤက့ၤအမ့ၢ်တနံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.” (အ့းဖူးစူး
: ၄:၃၀). အယိံသတးဒီးပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံၤ သးစီဆံၣ် (မ့ၢ်) ခရံၣ်အသးလံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်
လၢသးစီဆံၣ်ဒီးခရံၣ်အသးမ့ၢ်တၢ်တမံၤယီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၁၉) တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

- (၁) တၢ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအံၤအခိၣ်ထံးတုၤအကတၢ်မတၤတၢ်မၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လဲၣ်
...
- (၂) တၢ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအတၢ်မၤအံၤ မတၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးမတၤမၤလၢထီ
ၣ်ပွဲၤထီၣ်အီၤန့ၣ်လဲၣ်..
- (၃) တၢ်လၢသးစီဆံၣ်အစိအံၤ ပကတိၤတၢ်ဒီးယွၤသုလၢကျဲးဒီးလဲၣ်တဘိလဲၣ်..
- (၄) တၢ်လၢယွၤအတၢ်အါၣ်လီၤအီၤလီၤအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးပာ်ဖဲလဲၣ်....ဒီးပန့ၢ်အီၤလီၤတံာ်
လီၤဆဲးသ့န့ၣ်လီၤ...

(၅) ဒ်သီးပကနကစာ်ယွအစီလိာ်ဘၣ်တၢ်လီလးတဖၣ်စ့ကီးခါ...

(၆) ပုတဂၤလၢအစ့က့နက့အဖိခါအံကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒံးခါ..

(၇) ကစာ်ခရံၣ်တူၢ်လိာ်လံနလံနနသ့ၣ်ညါအီသ့ဒံးလဲၣ်...

(၈) ပုလၢအစ့က့နက့အဖိခါအံဒီးနာ်ဘၣ်မနုလဲၣ်...

(၉) မ့ၢ်နဒီးနာ်ဘၣ်လံသးစီဆံလံခါ...ဒီးနသ့ၣ်ညါအီသ့ဒံးလဲၣ်...

(၁၀) တၢ်လၢတၢ်မူအထူအယိာ်အံပဒီးနာ်ဘၣ်အီသ့ပဲအိၣ်မူအခါခါ..(မ့ၢ်)လၢပသံဝံအလီခဲလဲၣ်...

တၢ်မၤလိ (၂၀)

ပုခရံၣ်ဖိအိၣ်ခံကလုာ်

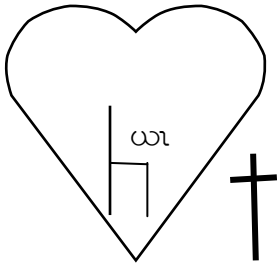
ကထီၣ်ပုစ့က့နက့တၢ်သီသီပုခရံၣ်ဖိခဲလၢကမၣ်သ့အိၣ်ဝဲဒၣ်တမံန့ၣ်လီ. တၢ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဒံးအံ ပုလၢအစ့က့နက့ခရံၣ်လံန့ၣ် တဘၣ်မၤတၢ်ဒံးဘးဘၣ်,ဒီးအတမၤတၢ်ဒံးဘးလၢဘၣ်န့ၣ်လီ. ဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်တုၤမ့ၢ်ပုတဂၤမ့ၢ်မၤကဒါက့တၢ်ကမၣ်တမံမံဒီးတၢ်မူအထူအယိာ်အံဟးစီဒီးတန့ၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါဆိကမိၣ်ဝဲလၢ မၤတၢ်ဒံးဘးတန့ၢ်လၢဘၣ်.ပစံးဒၣ်ကလိာ် ပုစ့က့နက့တၢ်တဂၤမ့ၢ်မၤဘၣ်က့ကဒီးတၢ်ဒံးဘးဒီး ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်မူအထူအယိာ်ဟးစီကွံာ်ဝဲလံန့ၣ်လီ. အနီၢ်နီၢ်န့ၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်အံ တမ့ၢ်ဝဲလၢပပူဖျးဒီးတၢ်ဒံးဘးအယိမ့ၢ်စ့မ့ၢ်ပအိၣ်မူပဝဲလၢတၢ်ဘၣ်ပစၢ်ယွအသးအယိမ့ၢ်စ့. မ့ၢ်ပဒီးနာ်တၢ်မူအထူအယိာ်တမ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢကစာ်ယွအဘျူးအဖျိၣ်ဒၣ်ဝဲအယိ ပမၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်ပတတုၤလၢတၢ်ဟးစီလၢဘၣ်. ဒံးပစံးတၢ်အသိး ဖဲလၢပမၤတၢ်ဒံးဘးတလီၢ်လီၢ်ဒီး တၢ်မူအထူအယိာ်မ့ၢ်ဟးစီဝဲန့ၣ် တမ့ၢ်လၢတၢ်မူအထူအယိာ်လၢဘၣ်. တၢ်မူအထူအယိာ်မ့ၢ်တၢ်တပတီၢ်ယီအယိ ပမ့ၢ်ဒီးနာ်တဘျီဒီး အိၣ်ဂၢ်ဆိၣ်ကျၢဝဲဖဲန့ၣ်လီ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဖဲလၢပမၤဘၣ်တၢ်ဒံးဘးအခါ တၢ်မူမထူအယိာ်မ့ၢ်လီမၢ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် တုၤလၢပပီၢ်ယၢ်လီၤက့ပသးတဘျီလၢ်လၢ် ပမ့ၢ်မၤန့ၢ်က့တၢ်မူအထူအယိာ်အယိဒီး တမ့ၢ်ဝဲတၢ်မူအထူအယိာ်ဘၣ်. ကမ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်မူလၢအပတီၢ်တပတီၢ်န့ၣ်လီ. ကစာ်ယွဟ့ၣ်

ဝဲ ပျူစိုက့န့က့တော်တဖဉ်လၢ တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ် မ့ၢ်အကြးဒီးအီအယိ တမ့ၢ် အဟ့ၣ်ဝဲဘဉ်. မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်သးကညီအယိဟ့ၣ်ဝဲအစ့ၢ်န့ၣ် လိာ်ဝဲလၢပကနၢ်ပၤ ၢအီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (အ့းဖးစူး ၂:၈-၉).

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ပျူလၢအစိုက့န့က့တော်တဖဉ် မၤဝဲတၢ်ဒဲးဘးသ့ဝဲဒဲးအစ့ၢ်န့ၣ် စီယိဟ့ၣ်ဝဲဘဉ် “ပမ့ၢ်စံးလၢပတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘဉ်ဒီး,မ့ၢ်ပလီလီပသး,ဒီး တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတအိၣ်ဘဉ်လၢပပူဘဉ်.ပမ့ၢ်ဝဲာ်လီၤကျဲလီၤပတၢ်ဒဲးဘးဒီး,အဝဲဒၣ် အကလုာ်တီ,ဒီးတီဝဲလီၤဝဲဒဲးသိးအကပျၢ်ကွံာ်ပတၢ်ဒဲးဘး,ဒီးသ့စီကွံာ်ပျူလၢကယဲာ် တၢ်အတၢ်သီခဲလၢာ်လီၤ.” (၁ယိဟ့ၣ် ၁:၈-၉). မ့ၢ်လၢပျူလၢအစိုက့န့က့တော် လီၤတၢ်တစၢ်အံၤ မ့ၢ်မၤကမာ်တၢ်ဒီးကဲဝဲဒၣ်လၢနီၢ်သးအိၣ်တဆူၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် လၢပနီၢ်ခိအံၤမ့ၢ်တအိၣ်ဆူၣ်ဘဉ်ဒီးပသးသမူတဟးစီဘဉ်.ဘဉ်ဆဉ်မၤတၢ်မနုၤမးတ ကဲဘဉ်ဒီးအိၣ်မံလီၤလၢလီၢ်မံအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ပျူတစၢ်လၢအကဲက့လၢပျူစိုက့ န့က့တော်နီၢ်နီၢ်တစၢ်အံၤမ့ၢ်မၤကမာ်တၢ်တမံမံဒီး မ့ၢ်လၢနီၢ်သးအိၣ်တဆူၣ်တချ့ဘဉ် အယိလၢသ့ၣ်လၢသးန့ၣ်မၤတၢ်တကဲနီတမံဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချ့အံၤပျူအိ ဉ်ဝဲဒၣ်သၢကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

ပျူနီၢ်ခိဖိအတၢ်အိၣ်မူ

ပျူအံၤတကလုာ်အံၤတစိုတန့ၣ်ခရံာ်ဘဉ်,မ့ၢ်လၢအတတူၢ်လိာ်ခရံာ်အယိအ တဘဉ်ထွဲဘဉ်ဒီးခရံာ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.(ရိမုၤ ၈:၉). မ့ၢ်လၢတဒီးန့ၢ်ဘဉ်ခရံာ်အယိတန့ၢ် ဘဉ်တၢ်မူစ့ၢ်ကိးဘဉ်န့ၣ်လီၤ. (၁ယိဟ့ၣ် ၅:၁၂). မ့မ့ၢ်ပျူလၢအတစိုတန့ၣ်ဘဉ်န့ၣ်, တထံာ်ဘဉ်တၢ်မူဘဉ်.မ့ၢ်ယွၤအတၢ်သးဒိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢအလီၤလီၤ. (ယိဟ့ၣ် ၃:၃၆). ပျူအံၤတကလုာ်အံၤမ့ၢ်လၢတဒီးန့ၢ်ဘဉ်ခရံာ်အယိသတးဒီး လၢအသ့ၣ်ကံာ် သးလဲလီၤဆ့ၣ်နီၢ်အဖီခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲထဲ “ယၤ” တဖျၢၣ်ဒိၣ်စိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

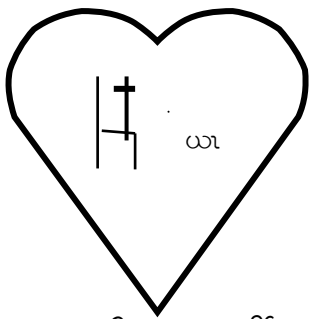
စီပီလူးစံးဝဲပှာဘၣ်ထွဲလၢနီၣ်ခိအံၤ “ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပှာနီၣ်ခိဖိတတူၢ်လိာ်ဘၣ် တဘၣ်ဃးဒီးယွၤအသးဘၣ်.အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်ကလီကလီလၢအမဲၣ်ညါ,ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲ တသ့ဘၣ်.အဂ့ၢ်ဒ်အံၤပသ့ၣ်ညါအီၤလၢသးန့ၣ်အယီၤလီၤ.” (၁ကရံၣ်သူး ၂:၁၄)

တၢ်လၢပှာအိၣ်မူလၢနီၣ်ခိအံၤမ့ၢ်လၢအတသ့ၣ်ညါနီၣ်သးအစ့ၢ်အကျိၤလီၢ်တံၢ်လီၤ ခဲးဘၣ်အယီၤအဝဲတသးလီၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်သးအိၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤသး ကွံတၢ်လၢအအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ခဲးဒီးတၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤ,တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတဖၣ်ဒီးပကထံၣ်ဘၣ်လၢအတလီၤဂၢၢ်လၢပှာလၢအမူလၢနီၣ် သးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုတအိၣ်ဒီးအီၤထီၣ်ဘိဘၣ်,သးခုတ ဘျီဘျီသးအုးတဘျီဘျီ,သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိး,သ့ၣ်အုးသးအုးဒီးတၢ်အိၣ်မူတၢ်တကျၢၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်အိၣ်မူဒ်အံၤတကလုာ်အံၤအိၣ်ဝဲလၢပှာအအံၤတယၣ်ဖိကျိၤဒီးပှာလၢ ၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိအကျိၤဒ်လဲၣ်အိၣ်ဝဲဘၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်,တၢ်အိၣ် ဖျိၣ်ဖိမုၣ်ခွါ,တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သးပှာ,ပိာ်မုၣ်ကရၢအခိၣ်အနၢ်,သးစၢ်အခိၣ်အနၢ် တၢ်အိၣ် ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ် ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢမဲၣ်ဖဲးခိၣ်ဒုပကဆိကမိၣ်အီၤလၢပှာခရံၣ်ဖိနီၣ်နီၣ်တဂၤ ၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢအတဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခရံၣ်အယီၤမ့ၢ်ဒ်ပှာနီၣ်ခိဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ ၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်မူဒ်အံၤတကလုာ်အဖိခိၣ် ကဲလၢပှာမၤဘၣ်ယွၤအသးတသ့ဝဲဘၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်မၤဘၣ်ယွၤအသးစ့ၢ်ကီးအသးတအိၣ်မၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လူၤဘၣ်အ သးဒိၣ်အါန့ၣ်ဒ်တၢ်လူၤဘၣ်ယွၤအသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢမၤဟးစီၤယွၤအလၢကပီၤတခါ န့ၣ်လီၤ.

ပှာခရံၣ်ဖိလၢအအိၣ်မူဒီးနီၣ်သး

ပှာခရံၣ်ဖိတဂၤလၢ အမူလၢနီၣ်သးတဂၤအံၤ အဝဲဘၣ်တူၢ်လိာ်ခရံၣ်လၢအသ့ၣ် ကံၢ်သးလဲအပူၤတကးဒ်ဘၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူခဲလၢာ်အးလီၤအသးလၢခရံၣ်အအိၣ်န့ၣ် လီၤ. မ့ၢ်လၢ “ယၤ”တဖျၢၣ်အံၤပာ်လီၤကွံာ်ဝဲလၢတၢ်ဖိလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ပှာဒ်န့ၣ်တဂၤအံၤမ့ၢ် လၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခရံၣ်အယီၤ ကဲပှာခရံၣ်ဖိအနီၣ်နီၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲဒီးနာ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ်လီၤ.(၁ယိဟဉ် ၅:၁၂). တဘဉ်ဘဉ်တ
ၣ်စံၣ်ညီၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. (ယိဟဉ် ၃:၁၈). လၢယုၤအမဲၣ်ညါကဲပုၤတီပုၤလိပုၤစီပုၤဆံၣ်န့
ၣ်လီၤ (၁ကရံၣ်သး ၁:၂,၃၀).

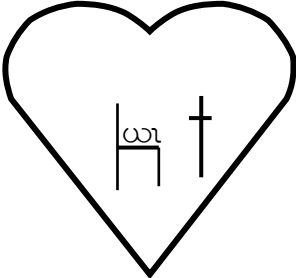

ပုၤဒီးအံၤတကလုာ်အံၤအဝဲအနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲတပၤလီၤအသးဒုၣ်ဝဲဘဉ်ဒီးမ့ၢ်လၢအဒီးပၤ
အသးလၢခရံၣ်အယိ အဝဲအိၣ်မူဒ်တၢ်ဘဉ်ယုၤအသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီး
ဘဉ်ထွဲဒီး သးအတၢ်သဉ်တဖၣ်အံၤထံၣ်ဘဉ်ဝဲလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်သ
းအတၢ်သဉ်န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤ,တၢ်သုၣ်ခသးခ,တၢ်ယုတၢ်ဖိး,တၢ်ဝံသးစူၤ,တၢ်သု
ၣ်စူၤသးစူၤ,တၢ်မၤစူၤတၢ်,တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်,တၢ်ဆီၣ်လီၤပသး,တၢ်ကီၤသုၣ်ကီၤသးသ့ၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (ကလၢတံ ၅:၂၂-၂၃).

ပုၤဒ်အံၤတကအံၤပုၤလၢအအိၣ်ဒီးအလုာ်အပူၤအိၣ်ဒီးအခိပညီဒီးအိၣ်ဒီးအဖီ
တၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်စဲဒီးအတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်
အံၤအိၣ်မူဝဲဒ်တၢ်ဘဉ်ယုၤအသးအယိသတးဒီးကဲဝဲလၢတၢ်ဒိတၢ်တဲာ်ဒီးတၢ်ရံၣ်တၢ်ဘါ
လၢပုၤလၢခိၣ်ယၢတဖၣ်အစီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဒုၣ်အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်စဲအပူၤယုၤမ
လၢကပီၤအိၣ်ပျါထီၣ်အယိပုၤအါၤအတၢ်ပာ်ကဲအိၣ်ဒီးအဲၣ်ကွံၣ်ဘဉ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်
လၢပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်နီၢ်နီၢ်တဖၣ်အံၤကဘဉ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူဒ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ
ပုၤဒ်အံၤတကအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်အတဲာ်အယိ တုၤပုၤလၢတစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်နီၢ်နီၢ်တဖၣ်
ထံၣ်ဝဲဒီးကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဒီးကစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူလၢဘဉ်
ယုၤအသးဒီးပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ကိးၤဖဲးမ့ၢ်လၢဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျခရ်ဖိလၢလုာ်လၢ

ပျခရ်ဖိလၢလုာ်လၢတဖၣ်အံၤ အဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကစၢ်ခရ်လၢသ့ၣ်လၢသးအ
 ယိဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
 ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢကဲက့ၤပျခရ်ဖိတၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အ
 ဝဲတဟ့ၣ်ကစၢ်ခရ်ပၤအတၢ်အိၣ်မူဘၣ်. “ယၤ” တဖျၢၣ်ဒိၣ်စိလၢအပူၤဒီးပၤလီၤအသးဒ
 ဉ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အယိကဲပျခရ်ဖိတၢ်အတၢ်ဆၣ် လီၤဂၢ်ဒီးတမ့ၢ်ပျခရ်ဖိတၢ်အသးဘ
 ဉ် မ့ၢ်လၢအိၣ်မူဒ်ပျခရ်ဖိအံၤတယၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအယိန့ၣ်လီၤ. ပျခရ်ဖိတၢ်အံၤ
 ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ခရ်အယိ န့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်မူဒ်ပျခရ်ဖိအံၤတယၣ်ဖိအတ
 ဉ်အိၣ်မူအသးအယိ တမၤဖျါထီၣ်ယွၤအလၢကပီၤဘၣ် မ့ၢ်တခီမၤဟးစီၤယွၤအလၢ
 အကပီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအိၣ်မူဒ်ပျခရ်ဖိအံၤတယၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအယိ တၢ်မၤဘၣ်
 ဃးဒီးပဖံးပညၣ်တဖၣ် (ကလၢတံ ၅:၁၉-၂၁). သၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရ်သ့းတၢ်အိၣ်ဖိၣ်

တၢ်လၢကရ်သ့းတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အံၤ အိၣ်မူဒ်တၢ်မၤဘၣ်ဃးဒီးပဖံးပညၣ်အတၢ်
 အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဒ်န့ၢ်အယိစီၤပီလူးဒ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်အံၤ “ဒီးယဲဒ်အံၤ,ပုၤသ့ၣ်ဝဲၢ်
 သ့ၣ်စၢၤ ယကတီၢ်တၢ်ဒီးသု န်လၢပုၤဘၣ်ဃးဒီးသးအသးန့ၣ်တသ့ဘၣ်.မ့ၢ်န်လၢပုၤ
 ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်,ဒ်ဖိဆံးလၢခရ်အပူၤအသးန့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, မ့ၢ်သ့ဘ
 ဉ်ဃးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်ဒ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, မ့ၢ်တၢ်သးက့ၣ်,ဒီးတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့,ဒီး
 တၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢသ့ကျိဒီး,သ့မ့ၢ်ပုၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်,ဒီး
 သ့လဲၤတၢ်ဒ်ပုၤကညီအသး တမ့ၢ်ဘၣ်ဧါ..” (၁ကရ်သ့း ၃:၁,၃). တၢ်လၢကရ်
 သ့းတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အံၤအိၣ်မူဒ်ပျခရ်ဖိအံၤတယၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအသးဘၣ်ဆၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်
 တၢ်အ့ၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. စီၤပီလူးကွဲးဖျါဒ်အံၤ “ဖံးဘၣ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်

လၢအအိၣ်လၢကရံၣ်သူး ပှၤဘၣ်တၢ်ပၣ်စီဆံၣ်အီၤလၢယုၣ်ရှူးခရံၣ်အပူၤ” (၁ကရံၣ် သူး ၁:၂). အါန့ၢ်အ့ၣ်အစၢတတီၤကွဲးဖျါဝဲဒၣ်လၢ “လၢတစီၤဖိ, ပမဲၣ်တဖျးအတီၢ် ပူၤ,ဖဲကွဲၤအကတၢ်န့ၣ်လီၤ.အဂ့ၢ်ဖဲအံၤ,ကွဲၤကသီၣ်ထီၣ်ဒီးပှၤအသံတဖၣ်ကဂဲၤဆၢ ထၢၣ်က့ၤလၢတၢ်တအုၣ်သံဘၣ်,ဒီးပဘၣ်တၢ်လဲက့ၤပသးလီၤ.” (၁ကရံၣ်သူး ၁၅: ၅၂).

တၢ်ဒ်အံၤအသိးပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်ဒ်လုၢ်လၢခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်မူအံၤဘၣ်ထွဲလၢ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအံၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ်.မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်မူအံၤအဖိခိၣ် ယွၤအလၢကပီၤတအိၣ်ဖျါဝဲဒၣ်ဘၣ်ဒီးကဲဝဲလၢမၤဟးစီၤယွၤအလၢကပီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲတအိၣ်ဝဲဘၣ်ဒီးတၢ်သုၣ်ခသးခဘၣ်.အိၣ်မူဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်သု န်အုၣ်သးအုၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ကြးအိၣ်မူဒ်တၢ်အိၣ်မူဒ်န့ၣ်အသိးဘၣ်.မ့ၢ်မ့ၢ်တခိပ [ကးအိၣ်မူဒ်ယွၤအသးစီဆံၣ်ပာဆှၢပတၢ်အိၣ်မူဒီးလဲၤတၢ်ဒ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်အသးကျဲန့ၣ် လီၤ.

ခီဖျိဒီးပာဆှၢပသးလၢခရံၣ်အပူၤ

တၢ်လၢပှၤလုၢ်လၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအံၤအိၣ်မူဒ် “ယၤ” ဒိၣ်စိလၢအပူၤအယိ တဟ့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အလီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢတဟ့ၣ်ဒီးပၤလီၤအသးလၢခရံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် လၢအအဆဲးအိၣ်မူဒ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဘၣ်အသးကျဲဒီးအိၣ်မူဝဲဒၣ်အယိ ကထံ န်လိာ်အသးဒီးယွၤအသးတသ့ဝဲဘၣ်ဒီးမ့ၢ်လၢအထီဒါလိာ်အသးဒီးယွၤအယိ ဒိကန န်ယွၤအလုၢ်ကထါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်တန့ၢ်တကဲဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. “အဂ့ၢ်ဖဲအံၤ,တၢ် ဖဲတၢ်ညၣ်အသးအိၣ်တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ထီဒါယွၤလီၤ.အဂ့ၢ်ဖဲအံၤ တစ့ၢ်ဘၣ်ယွၤအတၢ် သီၣ်တၢ်သီဘၣ်, အဂ့ၢ်ဖဲအံၤ စ့ၢ်ဝဲတကဲဘၣ်လီၤ. ဒီးပှၤအိၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်ညၣ်တဖၣ် အပူၤတဖၣ်န့ၣ် မၤတၢ်ဘၣ်ယွၤအသးတသ့ဘၣ်.” (ရိမ့ၤ ၈:၇-၈). အယိသတးဒီး ပကြးအိၣ်မူက့ၤတၢ်အိၣ်မူဒ်ခရံၣ်ပပတၢ်အိၣ်မူဒီးအိၣ်ပျဲဝဲဒီးသးစီဆံၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ် လၢပတၢ်အိၣ်မူလၢတဘၣ်ယွၤအကျဲတဖၣ်လၢပမၤကမၣ်တၢ်တဖၣ်ပဘၣ်တဲာ်လီၤကျဲၤ လီၤဒီးပဘၣ်အးလီၤပသးလၢခရံၣ်ဒီးပဒီးဆှၢပတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ဆိၣ်လီၤပသး ဒီးပဘၣ်အးလီၤက့ၤပသးလၢခရံၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဒီးအးလီၤနသးလၢခရံၣ်အအိ န်နီၢ်နီၢ်လံန့ၣ်ဒီးအဝဲဒၣ်ကပၤကဆှၢန့ၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတစၢလၢခရံၣ်ပအီၤလံအယိ

အဝဲဒ်အံကဲက့ပုတရလမူထီၣ်က့လသုၣ်လသးနီၣ်နီၣ်ဒီးကအိၣ်မူက့ဝဲဒ်တံာ်
ဘၣ်ယုအသးကျဲတဖၣ်အပူန့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲကသၣ်ထီၣ်ကဒါက့သးအတံာ်သၣ်တ
ဖၣ်စ့ၣ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

တံာ်မလိ (၂၀)အတံာ်သံက့တဖၣ်

- (၁) ပုတရလမူအစ့ၣ်က့န့ၣ်က့ခရံၣ်နီၣ်နီၣ်ဝံၤဒီးမက့တံာ်ဒဲးဘးသ့ဒ်ဒါ...
- (၂) ပုတရလမူအစ့ၣ်က့န့ၣ်က့ခရံၣ်နီၣ်နီၣ်ဝံၤအံၤ မ့ၢ်မၤဘၣ်တံာ်ဒဲးဘးဒီး အတံာ်မူအ
ထူအယိၣ်အံၤဟးစီၤဝဲစ့ၣ်ဒါ..
- (၃) ပုလမူအအိၣ်မူဒ်လုာ်လးခရံၣ်ဖိတရအံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တံာ်မူအထူအယိၣ်စ့ၣ်ကီးဒါ..
- .
- (၄) တံာ်လမူခရံၣ်ဖိအကျါကဲလမူအိၣ်မူဒ်ပုလမူတံာ်ဖံးတံာ်ညၣ်အတံာ်အိၣ်မူအသိး
အိၣ်စ့ၣ်ကီးဒါ...ဘၣ်မနုၤအယိၣ်လဲၣ်.
- (၅) တဲဖျါပုလမူတံာ်ဖံးတံာ်ညၣ်အတံာ်သၣ်တဖၣ်မနုၤလဲၣ်...
- (၆) ပုခရံၣ်ဖိဖဲလဲၣ်တကလုာ်အံၤကဲပုလမူအိၣ်မူပျဲဒီးသးစီၤဆံ့န့ၣ်လဲၣ်..
- (၇) တဲဖျါဘၣ်တံာ်သးအတၤသၣ်တဖၣ်တက့ၢ်...
- (၈) တံာ်လမူခရံၣ်ဖိလမူအအိၣ်မူဒ်လုာ်လံာ်တဖၣ်အံၤ မတၤတရမအီၤန့ၣ်လဲၣ်..
- (၉) တံာ်လမူခရံၣ်ဖိလုာ်လံာ်တဖၣ်အံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တံာ်အုၣ်က့ခိၣ်က့သ့စ့ၣ်ကီးဒါ..
- (၁၀) ပုခရံၣ်ဖိလမူအအိၣ်မူပျဲဒီးသးစီၤဆံ့အံၤမအသးဒ်လဲၣ်..

အတၢ်ဆၢထၢၣ်အလီၢ်ဒီးအတၢ်မၤ

ကဲပုၤခရံၣ်ဖိတၢ်အတၢ်အိၣ်မူလၢအမ့ၢ်ဝဲအတၢ်ဆၢထၢၣ်အလီၢ် (Standi ng)ဒီးအတၢ်မၤအလီၢ် (State)တၢ်ခံခါအံၤပဘၣ်နီၤဖးအီၤကဘၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. အတၢ်ဆၢထၢၣ်အိၣ်ဝဲအလီၢ်စံးတၢ်န့ၣ်. ကစၢ်ယွၤမၤတၢ်လၢပုၤတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ခီဖျိကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤလၢဟံၣ်ဒီး လီၤစၢ်ဒ်တၢ်ပၢ်လီၤဟံၣ်အိၣ်ထံးအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအတၢ်မၤလီၢ်တဖၣ်စံးတၢ်န့ၣ် ကိးမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်ဝဲပုၤတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်လၢ အမၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ပကဟ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဆၢထၢၣ်တနီၤဒီးဖျါလၢလၢအံၤန့ၣ်လီၤ.

ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဒီးဘး

တၢ်လၢပုၤတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် ကိးမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဒီး လၢအသးတၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်စ့ၤလၢအနီၢ်ခိတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်စ့ၤ တခါစ့ၤတခါစ့ၤ ကမၤဘၣ်ဝဲတၢ်အကမၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး လၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. အယိပပူၤဖျးဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်လံန့ၣ်လီၤ. (ယိဟၣ် ၁:၁၈). ဒ်ဖိလၢအမၤကမၣ်တၢ် ပၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤအီၤအသိးန့ၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲကစၢ်ယွၤအတၢ်သိၣ်ယီၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. (စ့ၤတြီၤ ၁၂:၅-၁၁). တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်ဒီးဘးန့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်ဃးဒီးပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပုၤလၢအပူၤတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အဂီၢ်တၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤလၢကစၢ်ယွၤအစုပူၤ ကတူၢ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဒီးဘးအဂီၢ်တခါ မ့ၢ်ဝဲပုၤတဖၣ်လၢအပူၤဖျးတၢ်လံဝဲလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အယိသတးဒီးပုၤတၢ်လၢကဲပုၤတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်နီၢ်နီၢ်လံတၢ်န့ၣ် အပူၤဖျးဝဲလၢတၢ်ဒီးဘးန့ၣ် မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအဂီၢ် အတၢ်ဆၢထၢၣ်အလီၢ်တခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ လၢအတၢ်အိၣ်မူအတၢ်သကဲၣ်ပဝးအယိအတၢ်ကမၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး လၢကစၢ်ခရံၣ်အယိ ပူၤဖျးဝဲဒီးတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်ဝဲအစၢ်တဖၣ် တၢ်လၢအတၢ်ဆၢထၢၣ်အလီၢ်တမံၤအံၤမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤအတၢ်ထံၣ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်ပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်. ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါတၢ်အဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်

စီပီလူးကွဲးနာ် ကရံၣ်သူးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အလံာ်ဒ်အံၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဝဲအံၤတပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲးဘးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. “**အဂၢၢ်ဒ်အံၤ, မ့ၢ်သုဘၣ်သးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်ဒံးလီၤ. အဂၢၢ်ဒ်အံၤ ၁ မ့ၢ်တၢ်သးက့ၣ်,ဒီးတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့,ဒီးတၢ်လီၤမ့ၢ်လီၤဖးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢသုကျါဒီးသုမ့ၢ်ပုၤဘၣ်သးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ် ဒီးသုလဲၤတၢ်ဒ်ပုၤကညီအသိး တမ့ၢ်ဘၣ်ခါ.**” (၁ကရံၣ်သူး ၃:၃). အါန့ၣ်အန့ၣ် “တၢ်ဟူထီၣ်သါလီၤသကုၤဆးဒး,လၢတၢ်မၤကမၢ်မ့ၢ်ကမၢ်ခွါတကလုာ်လၢအတအိၣ်ဘၣ်လၢပုၤကလုာ်တဖၣ်အကျါဒ်လဲၣ်,လၢပုၤကဟံန့ၣ်အပၢ်အမါန့ၣ်လီၤ.ဒီးသုဟ်သုသးကဖၤလၢ,ဒီးတသးအူးဘၣ်,ဒ်သိးပုၤလၢအမၤတၢ်တမံန့ၣ်,ကဘၣ်တၢ်ဟီထီၣ်ကွံာ်လၢသုကျါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.” (၁ကရံၣ်သူး ၅:၁-၂).

တၢ်လၢကရံၣ်သူးအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤတအိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကဆိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဖဲစီပီလူးကွဲးနာ်လံာ်ဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်ဖဲဝဲလၢ “**စံးဘၣ်ယုၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢအအိၣ်လၢကရံၣ်သူး, ပုၤဘၣ်တၢ်ပာ်စီဆံ့အီၤလၢယုၣ်ဂျူးခရံၣ်အပူၤ**” (၁ကရံၣ်သူး ၁:၂). ဘၣ်မနုၤအယိအဝဲကွဲးလံာ်ဒ်န့ၣ်လဲၣ်.. မ့ၢ်လၢအခိၣ်ထံးတသ့ၣ်ညါဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကမၢ်ဘၣ်အယိတခါ.မ့ၢ်တခါအဝဲသ့ၣ်တၢ်ကမၢ်တဖၣ်အံၤစီပီလူးသ့ၣ်ညါဝဲကစီဒီးန့ၣ်လီၤ. စီပီလူးအဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ ကရံၣ်သူးအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ လၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲးဘးဒီးဘၣ်တၢ်ပာ်စီဆံ့အီၤန့ၣ် ကစၢ်ယုၤအတၢ်ဟ့ၣ်ခိဖျိလၢခရံၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်အတၢ်တိာ်ပာ်အိၣ်လၢခရံၣ်အပူၤအယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤတဖၣ်တရၢဝဲဘၣ် , မ့ၢ်တၢ်သးက့ၣ်,ဒီးတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့,ဒီးတၢ်လီၤမ့ၢ်လီၤဖးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢသုကျါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲတဖၣ်အံၤပျါလၢအမၤကမၢ်တၢ်အယိ တမ့ၢ်တၢ်လၢအတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆၢထၢၣ်အတၢ်အိၣ်မူအံၤ မ့ၢ်အအိၣ်ဝဲလၢခရံၣ်အပူၤအယိသတးဒီး အပူၤဖျဲးဝဲလၢ တၢ်ဒဲးဘးဒီး စီဆံ့ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. “**လၢအဝဲဒ်အယိသုအိၣ်သုဆိးလၢခရံၣ်အပူၤ,လၢအကဲထီၣ်လၢယုၤန့ၣ်လၢတၢ်ကူၣ်သ့,ဒီးတၢ်တီတၢ်လီၤ,ဒီးတၢ်စီဆံ့,လၢတၢ်ပုၤက့ၤတၢ်လၢပဂီၢ်**” (၁ကရံၣ်သူး ၁:၃၀).

အတၢ်ဆၢထၢၣ်အလီၢ်စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ကစၢ်ယုၤအတၢ်ထံၣ်ဒီး တမ့ၢ်ဝဲပုၤကညီ

အတတ်ထံ၌တည်း။ ကစာပျာထံ၌ပျာကရံ၌သူးအတတ်အိ၌ဖျိ၌လၢ ကစာခရံ၌အပူန့၌ လီၤ။ အယိအဝဲသ့၌အိ၌လၢခရံ၌အပူအယိ ပူဖျဲးဝဲဒီးတၢ်ဒဲးဘးဒီးစီဝဲဆ့ဝဲဒၣ်န့၌ လီၤ။ တၢ်လၢပျာကညီအံၤထံ၌ဒၣ်ထဲ ပျာအတတ်ကမၢ်ဒိၤန့၌လီၤ။ လၢအတတ်မၤအယိတၢ် ၈ဒီးတၢ် ၈ တံၢ်လီၤကျဲၤလီၤလိာ်အသးန့၌လီၤ။ မ့ၢ်စံးဒ်န့၌ဒီး မ့ၢ်ကစာပျာတကွၢ်ဝဲ အတတ်မၤတဖၣ်န့၌တၢ်ဒါ.. ကစာပျာပာ်အသးဒီးကွၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲ ပျာစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ် တဖၣ် အတတ်မၤစ့ၢ်ကီးလီၤ။ ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့၌အယိတမ့ၢ်ဘၣ်။ လၢပျာလၢ အစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်ကစာခရံ၌အယိ မၤန့ၢ်ဝဲတၢ်စီတၢ်ဆ့အံၤ တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ် ထံးအံၤ တန့ၢ်လၢဘၣ်။ ဘၣ်ဆၣ်ဒီးလၢအတတ်မၤလၢအနီၢ်ကစာဒၣ်ဝဲအယိ ဒ်ပာ်တဖၣ် န့၌သိၣ်သီဖိအသး ကဘၣ်တၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤအံၤ လၢကစာပျာအအိၣ်န့၌လီၤ။ ပစံးဒၣ် ကလိာ်, မ့ၢ်တဒိကန့ၢ်ဝဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိန့၌ဒီး တုၤလၢအကဘၣ်တၢ်ပံးထီၣ် ကွံာ်ဝဲအနီၢ်ခိအဂီၢ်ဒၣ်လဲာ်န့၌လီၤ။

တၢ်တီတၢ်လီၤ

တၢ်လၢတၢ်တီတၢ်လီၤန့ၢ် မ့ၢ်အဘၣ်ဃးဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၢ်လီၤ။ ပျာလၢအစ့ၢ် က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တၢ်စၢၤ မ့ၢ်အအိၣ်လၢခရံ၌အပူအယိသတးဒီး လၢပျာအတတ်ထံ၌အပူ ကဲဝဲလၢပျာတီပျာလီၤန့ၢ်လီၤ။ စီပီလူးစံးဝဲ **“အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ပျာလၢအတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ် ဒဲးဘးန့ၢ်,တၢ်ပာ်က့ၤအံၤလၢတၢ်ဒဲးဘးလၢပဂီၢ်, ဒ်သိးပကဲလၢပျာအတတ်တီတၢ်လီၤ လၢအပူလီၤ။”** (၂ကရံၣ်သူး ၅:၂၁)။ ကစာပျာအံၤ ပျာလၢအပူဖျဲးဝဲဒီးတၢ်ဒဲးဘးလၢ ၁အမ့ၢ် ကစာခရံ၌အံၤ လၢပဂီၢ် ဒုးကဲထီၣ်ဝဲ ပျာလၢအတတ်ဒဲးဘးအိၣ်န့ၢ်လီၤ။ လၢတၢ် န့ၢ်အယိ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်လၢကစာခရံ၌အယိ (တမ့ၢ်လၢပတၢ်မၤအယိဘၣ်) မ့ၢ် ဒ်သိးပကဲထီၣ်ပျာတီပျာလီၤအစ့ၢ်န့ၢ် စံးဝဲဒဲးန့ၢ်လီၤ။ မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၢ်အယိ ပျာစ့ၢ်က့ၤန့ၢ် က့ၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် လၢကစာပျာအမဲာ်ညါန့ၢ် မ့ၢ်လၢကစာခရံ၌အယိဒီး တီဝဲလိ ဝဲန့ၢ်လီၤ။ တၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ ပျာစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ် အတတ်အိၣ်မူအတတ်ဆၢထၢၣ် အလီၢ်န့ၢ်လီၤ။ တမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတတ်မၤအဖီခိၣ်ဘၣ်။ ဒီးတမ့ၢ်ဝဲဒ်ပျာကညီအတတ် ထံ၌အသးဘၣ်။ အတတ်ဆၢထၢၣ်ဒီးအတတ်မၤအလီၢ်အံၤ မ့ၢ်အဒိးသန့ထီၣ်ဝဲအသးလၢ ကစာခရံ၌န့ၢ်လီၤ။ မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၢ်အယိ ပျာစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်ခဲလၢာ် အတတ်ဆၢထၢၣ်အ လီၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးသိးလီၤ။ တၢ်လဲလိာ်အသးစ့ၢ်ကီး တအိၣ်ဘၣ်။ မ့ၢ်တၢ်မၤလီၢ်တဖၣ် န့ၢ် မ့ၢ်အတတ်မၤလီၢ်တဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်အဘၣ်ဃးဒီးအနီၢ်ကစာအတတ်မၤဒၣ်ဝဲအဖီခိၣ်အ

ယိတရဒီး တရတော်လီဆီလိာ်အသးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဆၢထၢၣ်ဝဲအလီၢ်ဒီး အတၢ်မၤအလီၢ် ပနီၤဖးမ့ၢ်တသ့ဘၣ်ဒီး ကကဲထီၣ်ဝဲတၢ်သဘၣ်ဘၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. မတၤတရမး တမၤဘၣ်တၢ်ဒီးဘးန့ၣ် အိၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပှၤဖျါက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်မၤဘၣ်က့ၤဝဲတၢ် ဒီးဘးဒီး ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်တီတၢ်လီၤ, တၢ်စီတၢ်ဆံၣ်တဖၣ်ဟးဂီၤဒီးလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲတၢ် စီတၢ်ဆံၣ်တဖၣ်အံၤဟးဂီၤကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကစၢ်ယုၤအမဲာ်ညါ လၢကစၢ်ခရံၣ်အ ယိတၢ်လၢပမၤန့ၢ်ဝဲ တၢ်တီတၢ်လီၤဒီး တၢ်စီတၢ်ဆံၣ်အံၤ ဒ်ကစၢ်ခရံၣ်တလဲလိာ်အသး အသိးတၢ်န့ၣ်တဖၣ် လဲလိာ်အသးတန့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမ့ၢ်လၢတၢ်ဒီးဘးအယိတၢ် ရူလိာ်မုာ်လိာ်ပသးဒီးကစၢ်ယုၤ အဆၢထီၣ်တၢ်ကွံာ်ဝဲဒီး ပတၢ်သးခုကလီၤမၢ်ဝဲန့ၣ် လီၤ. ဖိလၢအတဒိကန့ၣ်မိာ်ပၢ်အကလုာ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တဘၣ်စူးကွံာ်အီၤလၢဖိအလီၤဘ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သးခုတအိၣ်ဒီးအီၤလၢဘၣ်. လၢမိာ်ပၢ်တဖၣ်အမဲာ်ညါ အမဲာ်သၣ်တ အိၣ်ဝဲဘၣ်. အမဲာ်ကဘၣ်ဆံးဝဲဒၣ်လီၤ. စီၤဖးဝံး ဖဲလၢအလီၤကမၢ်ဒီးနီၢ်ဘၤသဂ္ဂဘၤ အခါ အဝဲအသးခုဝဲတကဲဘၣ်အယိ ယုၤဘါထုကဖၣ်ဝဲဒံးအံၤန့ၣ်လီၤ. ငးန့ၢ်ဟူယၤ လၢတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခု,ငးသ့ၣ်ဖုံသးညီ တၢ်ယံတၢ်ကွဲလၢအမၤကၢ်အီၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ငးအိၣ်ထီၣ်က့ၤယၤလၢ တၢ်သးခုဘၣ်ယးဒီး တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဒီး မၤစၢ ယၤဒီး သးလၢအမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်တက့ၢ်. **“ငးန့ၢ်ဟူယၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီ,ဒီးတၢ်သ့ၣ် ခုသးခု,ငးသ့ၣ်ဖုံသးညီတၢ်ယံတၢ်ကွဲလၢနမၤကၢ်အီၤန့ၣ်တက့ၢ်, ငးအိၣ်ထီၣ်က့ၤန့ၢ် ယၤလၢတၢ်သးခုဘၣ်ယးဒီးနတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ,ဒီးနမၤစၢယၤလၢ သးလၢအမၤဒ န့ၣ်တၢ်တက့ၢ်”** (စံး ၅၁:၈,၁၂).

ပှၤကရံၣ်သူးအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ် အတၢ်အိၣ်မူ သကးပဝးတကဆိဝဲဒၣ် ဘၣ်ဆၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ် သးအတၢ်သၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် ဖဲက စၢ်ခရံၣ်ကဟဲဟံက့ၤပှၤဖျါဆံၣ်တဖၣ်အကတီၢ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်ကပၣ်ယုာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤပီလူးစံးဝဲ **“ကွၢ်ကွၢ်, ယစံးဘၣ်သုလၢ တၢ်ခူသ့ၣ်တမံၤအံၤလီၤ. ပတမံဘၣ်ဂီၤ ဂးဒီးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပကဘၣ်တၢ်လဲက့ၤပသးကိးဂးဒီး, လၢတစီၢ်ဖိ,ပမဲာ်တဖျး အတီၢ်ပှၤ, ဖဲက့ၤအကတၢ်န့ၣ်လီၤ.”** (၁ကရံၣ်သူး ၁၅:၅၁-၅၂). အဲၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ် လၢ ဖဲခရံၣ်ကဟဲဟံက့ၤပှၤအခါ ပှၤအိၣ်လၢကရံၣ်သူးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤတဖၣ် အံၤ ပှၤလၢအိၣ်မုာ်တၢ်ဖံးတၢ်ညၣ် အတၢ်ဘၣ်အသးဒံးကရံၣ်သူးအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်

၎် အနီၢ်ခိလၢအအုၣ်သ့အံၤကဘၣ်တၢ်လဲလိာ်က့ၤဖျၢၣ်ဆူအုၣ်တသ့ဘၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ
ၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်မူဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်အတၢ်အိၣ်မူဘၣ်ဆၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့
ၤလၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဖျၢၣ်န့ၣ်တဟးစီၤဝဲဖျၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တလီၤမၤဝဲဘၣ်ဆၣ်သန့က့
တမ့ၢ်လၢအကဘၣ်အိၣ်မူဝဲဒံးပုၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်အသးအတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်ဘၣ်
ၤ. မ့ၢ်လၢပအိၣ်မူဝဲဒံးပုၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်အတၢ်ဘၣ်သးအယိ တၢ်လၢကလီၤမ
ၢ်လၢပစီၢ်တဖၣ် ပကမၤလိသကိးဆူညါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရ့ၤလိာ်ပသးဒီးကစၢ်ယုၤအဆၢထီၣ်တၢ်ဝဲ

ပုၤအစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်နီၢ်နီၢ်တၢ်စၢၤအံၤ စးထီၣ်ဖဲအတူၢ်လိာ်ခရံၣ်အဆၢကတီၢ်
န့ၣ် ကဲထီၣ်ယုၤအဖိလံန့ၣ်လီၤ. (ယိၤဟၣ် ၁:၁၂). အဝဲအိၣ်မူဝဲဒံးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်အ
တၢ်အိၣ်မူဘၣ်ဆၣ် ကဲထီၣ်ယုၤအဖိလံန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပဖိအံၤမ့ၢ်တဖိကန့ၣ်ဘၣ်ပတ
ၢ်ကတီၢ်ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပဖိန့ၣ်လီၤတမ့ၢ်ဧါ..မ့ၢ်လၢတဖိကန့ၣ်ပကလုာ်အယိတကဲထီၣ်
ပဖိဘၣ်,မ့ၢ်လၢပအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်န့ၣ်အီၤအယိကဲပဖိန့ၣ်လီၤ. အယိမ့ၢ်လၢတဖိန့ၣ်ပကလု
ၢ်အယိဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဖိအလီၢ်ဘၣ်,မ့ၢ်လၢပကဲဖိခိဖျိလၢတၢ်စ့ၢ်က့ၤစးမၤတၢ်စ့ၢ်အယိမ့ၢ်လၢ
ပတၢ်စ့ၢ်တၢ်ဝါအယိတမ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢပအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်န့ၣ်အီၤအယိကဲထီၣ်ပဖိန့ၣ်လီၤ.
ပကဲထီၣ်ဘၣ်ယုၤအဖိစ့ၢ်ကိးတမ့ၢ်လၢပတၢ်မၤစ့ၢ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်ဝါအယိဘၣ်. မ့ၢ်လၢပ
အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲလၢယုၤအသးအယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ယုၤအတၢ်တိာ်က့ၤန့ၣ်လီၤ.
မ့ၢ်လၢပုၤကညီအတၢ်မၤအယိတမ့ၢ်ဝဲဘၣ်. မ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၤအတၢ်မၤဒၣ်ဝဲအယိဘၣ်
တၢ်လဲလိာ်ကွံာ်ဝဲတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲကစၢ်ယုၣ်ဂျူးဟ့ၣ်တၢ်အဖိတမံၤအပူၤ ဖိသဒါလၢအလီၤမၤတၢ်စၢၤအစ့ၢ်န့ၣ်
လီၤ ဖိအဝဲန့ၣ်ဟံန့ၣ်အပၢ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ဝံၤဟးထီၣ်လၢအပၢ်အဟံၣ်ဒီးမၤတ
ၢ်တစ့ၢ်တဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒၣ်အဝဲအဖိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဟး
ထီၣ်ဝဲလၢအပၢ်အအိၣ်အယိ အဝဲအဆၢထီၣ်တၢ်ကွံာ်ဒီးအပၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအ
ဝဲတဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢပၢ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒၣ်အဖိန့ၣ်လီၤ. ဘ
ၣ်ဆၣ်တုၤမ့ၢ်အဝဲဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူအပၢ်အိၣ်ဒီးအပၢ်တူၢ်လိာ်က့ၤအီၤဒီးလၢဖိအလီၢ်န့
ၣ်လီၤ. (လူၤကၣ် ၁၅:၂၄). တၢ်လၢဖိတဖၣ်အံၤကြးဒီးကန့ၣ်မိာ်ပၢ်အကလုာ်န့ၣ်လီၤ.
မ့ၢ်ဒီးကန့ၣ်မိာ်ပၢ်အကလုာ်မးဒီးမိာ်ပၢ်အမဲာ်ကအိၣ်ဖျါယံလၢဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး

ပျူစိုက်ကုန်ကုတ်တဖန်စိုက်ကီး ကဘဉ်ဒီကနဉ်ယွအကလုာ်ကထါနဉ်လီၤ. မ့ဒီ
ကနဉ်ယွအလုာ်ကထါမးဒီး ကစၢ်ယွအလကပီကအိဉ်ဖျါဝဲဒဉ်နဉ်လီၤ. ကစၢ်ယွ
အဖိမ့ၢ်ပျလအိဉ်မူအသီတစအယိကဲထီဉ်က့ၤဝဲလတၢ်မဟးစီယွအလကပီနဉ်
လီၤ.

တၢ်မလိ (၂၁) အတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်

- (၁) တၢ်လတၢ်အိဉ်မူအတၢ်ဆာထၢဉ်အလီၢ် မ့ၢ်မတၢ်တစမၤဝဲဒဉ်လဲဉ်...
- (၂) တၢ်လတၢ်မၤက့ၤအံၤမ့ၢ်မတၢ်တစမၤဝဲဒဉ်လဲဉ်...
- (၃) တၢ်လတၢ်ဆာထၢဉ်အလီၢ်အံၤမတၢ်တစအတၢ်ထံဉ်လဲဉ်...
- (၄) ပျကရံဉ်သူးဖိအတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အံၤလၢခရံဉ်အပူအဝဲသ့ဉ်စီဆံ့ဝဲဒဉ်အံၤမ့ၢ်လၢတမ
န့ၤအယိလဲဉ်...
- (၅) ပျကရံဉ်သူးဖိတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အံၤ အမၤကမဉ်တၢ်ဒ်တၢ်ဖဲးတၢ်ညဉ်အတၢ်မအသိးမ့
ၢ်တၢ်စ့ၢ်ဒ်လဲဉ်...
- (၆) ပျစိုက်ကုန်ကုတ်တစအံၤ အိဉ်လၢမတၢ်တစအပူဒီး မ့ၢ်လၢမတၢ်တစအတၢ်
ထံဉ်တီလီၤဝဲဒဉ်နဉ်လဲဉ်...
- (၇) တၢ်လၢပဒီးန့ၢ်ဘဉ်လၢကစၢ်ခရံဉ်အအိဉ်တဖဉ်အံၤတၢ်ဆီတလဲအီၤတသ့ဘဉ်.ဘ
ဉ်ဆဉ်မ့ၢ်တၢ်မန့ၤတဖဉ်လီၤမၢ်ဝဲဒဉ်နဉ်လဲဉ်..
- (၈) တၢ်လၢစီၤအဝံးအံၤတူအဝဲမၤကမဉ်ဘဉ်တၢ်ဒီးတၢ်မန့ၤတဖဉ်ဟးစီဝဲဒဉ်လဲဉ်...
- (၉) တၢ်ကဲထီဉ်ယွအဖိအံၤမ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲဉ်...
- (၁၀) ဖဲလၢနမ့ၢ်မၤကမဉ်တၢ်ဒီးတၢ်မန့ၤတဖဉ်ကဟးစီဝဲဒီးတၢ်မန့ၤတဖဉ်တဟးစီဘ
ဉ်နဉ်လဲဉ်...

၁၁၂ တၢ်မၤလိ (၂၂)

ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးပှၢ်ထီၣ်

တၢ်လၢအသးမူအိၣ်ဝဲ ဒီးအမ့ၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိခဲလၢာ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်အသးလၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်,ဖိထီၣ်,သၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တဆိဘၣ်တဆိန့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်မးဒီးကအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤကညီအံၤအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံၤဒီးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံၤမ့ၢ်တဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ ပုၤလၢအဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဆၣ် တပှၢ်ထီၣ်ဝဲဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အနီၢ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် အသးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဒၣ်ဒီးဖိသၣ်အသးန့ၣ် နပၢ်ဂံၢ်ပၢ်ဘါနသးလၢအိၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. နကဘၣ်ကွၢ်အိၣ်ဒီးဖိသၣ်အသးအလီၢ်အိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပုၤကိးဂၤဒီးအိၣ်ဖျၢၣ်ဝဲဝံၤဒီး တဝံၤဒီးဘၣ်. တုၤအဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဒီး အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢ ကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီး ပှၢ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသးလၢသ့ၣ်လၢသးတကပၤစ့ၢ်ကိး ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤ အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲခံစုတစု ဝံၤန့ၣ်တဝံၤဒီးဘၣ်. မ့ၢ်လၢအကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီး ပှၢ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤအဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်တဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးပှၢ်ထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီး ကအိၣ်ဝဲဒီးတၢ်စ့ၢ်ကိးအါမံၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအအိၣ်မူဒ်လုၢ်လၢအသိး

ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တၢ်တၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်လၢနီၢ်သးအတၢ်လီၤဆီမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲဒၣ်မူလၢသ့ၣ်လၢသးတန့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တဒိၣ်ကမူဝဲဒ်လုၢ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကရံၣ်သ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အံၤတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယိ စီပီလူးစံးဝဲ **“ဒီးယဲဒၣ်အံၤ ပှၢ်သ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်စၢ ယကတီၢ်တၢ်ဒီးသုဒ်လၢပုၤကညီဘၣ်ယးဒီးသးအသိးန့ၣ်တသ့ဘၣ်. မ့ၢ်ဒ်လၢပုၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်,ဒ်ဖိဆံးလၢခရံၣ်အပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ.”** (၁ကရံၣ်သ့ၣ် ၃:၁). တၢ်လၢပုၤလၢအမူဒ်လုၢ်လၢအသိးအံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ယုၤဘၣ်ဒီးတန့ၢ်ယုၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဝံၤတၢ်အံၤ မ့ၢ်တဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီး လီၤဂၢ်ဒီးပုၤအအံၤတယၣ်ဖိအသိး. ဒီးတလီၤဆီလိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အိတ်တင်အိတ်လါအိတ်ဒီးအသံးအကတ်တသုဒံးဘဉ်

တင်လါပုဖိသဉ်လါအဆံးဖိတဖဉ်အံးအိတ်တင်အိတ်လါအိတ်ဒီးအသံးအကတ်
 တဖဉ်တသုဒံးဘဉ်န့ဉ်လီၤ. အအိတ်ဝဲသုထဲဒေဉ်လါတင်နီၤထံန့ဉ်လီၤ. ဒ်န့ဉ်အသိးပု
 လါအကဲဖိဆံးလါသုဉ်လါသးစ့ၢ်ကိးအအိတ်တင်လါအိတ်ဒီးအသံးအကတ်တသုဒံးဘဉ်
 ဒီးအိတ်ဝဲဒေဉ်သုထဲလါတင်နီၤထံန့ဉ်လီၤ. စီၤပီလူးစံးဝဲ **“ယဇုးအိတ်သုလါတင်နီၤထံ,ဒီး
 တမ့ၢ်ဘဉ်တင်အိတ်ဘဉ်.အဂ့ၢ်ဒ်အံး, သုအိတ်တင်တသုဒံးဘဉ်.ဒီးခဲကနံဉ်ဒေဉ်လဲၣ်,သု
 တသုဒံးစ့ၢ်ကိးဘဉ်လီၤ. (၁ကရံဉ်သူး ၃:၂). လါလံာ်စ့ၢ်တြံးစံးကဒီးဝဲ “လါသုဝဲဒေ
 ဉ်အဂ့ၢ်အကျိၤပအိတ်ဒီးတင်ကတိၤအါထံဉ်လါပမၤဖျါထီဉ်ကိးမးလါသုကဲလါပုအနီၤ
 ဃါအယိလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံး, လါအဆၢကတီၢ်ဖဲသုဂ့ၢ်ကဲထီဉ်သရဉ်တဖဉ်န့ဉ်ဒီး,ပု
 သိဉ်လိကဒီးသုလါယုၤအကလုာ်အကထါမိာ်ပုၤအခိဉ်ထံးန့ဉ်,အလီၢ်အိတ်,ဒီးသုကဲပု
 လါအဂ့ၢ်နီၤတင်နီၤထံ,ဒီးတမ့ၢ်ဘဉ်တင်အိတ်အသံးအကတ်ဘဉ်.” (စ့ၢ်တြံး ၅:၁၁-၁၂).**

အယိတင်သံကွၢ်အိတ်ထီဉ်လါ ဘဉ်မနုၤအယိတအိတ်တင်အိတ်လါ အသံးအ
 ကတ်ဘဉ်န့ဉ်လဲၣ်... ပုလါအအိတ်ဒေဉ်တင်နီၤထံတဂၤအံးအခါအဘါတအိတ်ဝဲဒေဉ်ဘဉ်,
 အမၤတင်တကဲဝဲဘဉ်, မ့ၢ်အိတ်တင်အိတ်လါအိတ်ဒီးအသံးအကတ်မးဒီးအဝဲဒေဉ်အခါ
 ကအိတ်ဒီးမၤတင်ကကဲဝဲဒေဉ်န့ဉ်လီၤ. ဒ်န့ဉ်အသိးပုတဂၤလါအအိတ်ဒေဉ်တင်အိတ်လါ
 သုဉ်လါသးအတင်နီၤထံတဂၤအံးကစၢ်ယုၤသုအီၤတသုဝဲဒေဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ဒ်ဖိသဉ်အ
 သိးန့ဉ်အဝဲဒေဉ်အဲဉ်ဒီးဒီးသန့ၤအသးလါပုအဂၤန့ဉ်လီၤ. တင်လါပုဖိသဉ်တဂၤအံးအ
 မၤတင်တနီၤတသုတင်နီၤတမံးဘဉ်အယိဒီး ကအိတ်ဖျဉ်ထီဉ်နီၤအဖိတသုဝဲဒေဉ်စ့ၢ်ကိးဘ
 ဉ်န့ဉ်လီၤ. ဒ်န့ဉ်အသိးပုဖိသဉ်လါသုဉ်လါသးတဖဉ်စ့ၢ်ကိးကအိတ်ဖျဉ်ထီဉ်နီၤဖိလါ
 သုဉ်လါသးတနီၤတသုဘဉ်န့ဉ်လီၤ. လိဉ်ဘဉ်လါပုဘဉ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသုဉ်ထီဘိန့ဉ်လီၤ

အအိတ်မူဝဲမုာ်လါတင်ဘဉ်အဘဉ်သီ,တဖိးဘးအပုၤ

တင်လါပုဖိသဉ်အံး အဝဲတသုဉ်ညါပျံးတင်ဘဉ်အဘဉ်သီဘဉ်ဒီးမုာ်ဘဉ်အီၤ
 ဒ်န့ဉ်လီၤ. တင်လါအဝဲထံဉ်ဝဲတမံးလါလါဒီးအနီၤဝဲဆူအကိာ်ပုန့ဉ်လီၤ. တင်အိတ်ဆူ

၎်အိ၎်ချူအဂီၢ်မ့ၢ်စ့ၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲမ့ၢ်စ့ၤတသ့၎်ညါန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အယိၣ်သ
တးဒီးလိၣ်ဘၣ်လၢပုၤကဘၣ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်တီၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အသိးပုၤတဂၤလၢ
အတဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်လၢသ့ၣ်လၢသးတဂၤစ့ၢ်ကိး အအိၣ်မူဝဲမ့ၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘး,တၢ်အတၢ်
သီအပူၤ,ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်တအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီဘၣ်ဒီးအိၣ်မူဒဲးပုၤအ
အံၤတယၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအသိးအယိၣ် လိၣ်ဘၣ်ပုၤဘၣ်ကွၢ်ထွဲအဝဲဒၣ်ထီၣ်တီၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်လၢကရံၣ်သူးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယိၣ် “အစ့ၢ်ဒဲး
အံၤ မ့ၢ်တၢ်သးက့ၣ်,ဒီးတၢ်အ့ၣ်လိၣ်ဆိးက့ၣ်,ဒီးတၢ်လီၤမ့ၢ်လီၤဖးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢ
သုကျါဒီးသုမ့ၢ်ပုၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်ညၣ်,ဒီးသုလဲၤတၢ်ဒဲးပုၤကညီအသိးတမ့ၢ်ဘၣ်၈
၂..” (၁ကရံၣ်သူး ၃:၃). တၢ်လၢတၢ်အိၣ်မူဒဲးန့ၣ်တဖၣ်အံၤပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၣ်န့ၣ်က့ၣ်တၢ်
နီၣ်နီၣ်အပူၤန့ၣ်တကြးအိၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ကဲးဝဲဒၣ်ဒဲးပုၤဖိသ့ၣ်လၢသ့ၣ်
လၢသးဒဲးတခီတၢ်အဝဲန့ၣ်ကအိၣ်ဒဲးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဒိၣ်ထီၣ်လၢသ့ၣ်လၢသးအဝဲအံၤတမ့ၢ်ထဲလၢနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ်ဘၣ်,ပုၤလၢ
နခိၣ်နယၢတဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးဒုကဲထီၣ်ဝဲလၢတၢ်တစ့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ်
လၢဒီပုၤဝဲပုၤစ့ၢ်က့ၣ်န့ၣ်က့ၣ်တဖၣ်အကျါန့ၣ်ကဲထီၣ်က့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်န့ၣ်
လီၤ. တဂၤဒီးတဂၤအဘၢစၢ်စ့ၢ်ကိးဒုကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန
ၣ်ကဲထီၣ်က့ၣ်ဝဲလၢတၢ်အဒိအတဲာ်တစ့ၤတဘၣ်လၢပုၤလၢတစ့ၢ်တန့ၣ်တၢ်အမဲာ်ညါန့ၣ်
လီၤ. ဒီဖျိလၢပုၤလၢတဒိၣ်ထီၣ်လၢသ့ၣ်လၢသးဘၣ်အယိၣ် ပုၤလၢတစ့ၢ်တန့ၣ်တၢ်တဂၤအ
ဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်နိးတၢ်ဘျးဒီးထံၣ်သ့ၣ်ညါယွၤတသ့ဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်တံာ်တံာ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤ
အလၢကပီၤတအိၣ်ဖျါဘၣ်ဒီးကဲဝဲလၢတၢ်ဒုးဒွဲၣ်လၢယွၤအလၢကပီၤန့ၣ်လီၤ. အယိၣ်သ
တးဒီးပုၤစ့ၢ်က့ၣ်န့ၣ်က့ၣ်တၢ်ကိးဂၤဒဲးအံၤ လိၣ်ဘၣ်လၢကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဝဲလၢသ့ၣ်
လၢသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအမူတဖၣ် ဘၣ်ထွဲလၢသ့ၣ်လၢသးမ့ၢ်တဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဘၣ်
န့ၣ်ဒီးကထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကရံၣ်သူးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသိးန့ၣ်
ဒီးန့ၢ်ဘၣ်သးအတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အံၤအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီ
၂. တၢ်လၢပုၤဖိသ့ၣ်အိၣ်အါအလီၢ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဝဲဒၣ်အါဝဲအယိၣ် ဒုကဲထီၣ်လိၣ်ထီ
ၣ်မၤတၢ်မနုၤမးတသ့ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်မ့ၢ်အိၣ်မးဒီးတၢ်မၤဘၣ်
လီၢ်ဘၣ်စးက့ၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိးတဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးဒဲး

သီးလီၢ်ဘိမုၢ်အူကဲၤထီၣ်တစိၣ်ဖိဒီးလီၤပံာ်ကဒါက့ၤအသီးန့ၣ်လီၤ. ပှၤဖိသ့ၣ်တၤဂ့ၤတၤ
ဂ့ၤကမၤတၢ်မၤလၢအဒိၣ်အထီၣ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တနီၤ လၢအိၣ်ဒၣ်ထဲပှၤဖိသ့ၣ်လၢသ့ၣ်လၢသးအါဝဲဒၣ်
အယိ ကဲထီၣ်ဝဲလၢသရၣ်ဘၣ်ကွၢ်ထွဲပှၤဖိသ့ၣ်ထီၣ်ဘိအသီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မုၢ်လၢဝဲ
ဒၣ်ဒီးအဲၣ်ဒီးဒီးသန့အသးလၢသရၣ်တဖၣ်အအိၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်မ့
ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးမၤတၢ်တသ့တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်သန့က့မ့ၢ်ကဲ
လၢပှၤဖိသ့ၣ်လၢသ့ၣ်လၢသးန့ၣ်ဒီး ကဘၣ်လုၢ်အိၣ်လုၢ်အီၤအီၤဒ်သိးကဒိၣ်ထီၣ်ပှၤထီၣ်
လၢသ့ၣ်လၢသးအဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၤဖိသးဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤ
ၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲမုၢ်အိၣ်ဘၣ်အန့ၢ်အခါအဝဲဒၣ်ကဟဲစိၣ်ဒၣ်တၢ်န့ၢ်ထံလၢအကျဲဝဲဒီး
းထံအံၤ (တၢ်လၢမုၢ်န့ၢ်ဘၣ် ပှၤအါဂၤကန့ၣ်ဝဲမုၢ်)အံၤဆူပှၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးက
ဟ့ၣ်အီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီးပှၤဖိသးလၢသ့ၣ်လၢသးတဖၣ်အံၤ တဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်
ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲအိၣ်အါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိနဲနနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ လၢသ့ၣ်လၢသးန့ၣ်လိ
ၣ်ဘၣ်လၢနဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီ (၂၂) တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

- (၁) တၢ်လၢပှၤဖိသ့ၣ်အံၤတုၤအအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝံၤလိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢကကဲထီၣ်တၢ်မနုၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်..
- (၂) တၢ်လၢပှၤဖိသ့ၣ်တၤမ့ၢ်တဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်သးတၢ်တံာ်တၢ်လၢမတၤတဖၣ်
အဖီခိၣ်လဲၣ်...
- (၃) တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခံစုတစုဝံၤအလၢခံလိၣ်ဘၣ်ဒ်တၢ်မနုၤလဲၣ်...
- (၄) ဒ်သိးပကအိၣ်မူလၢသ့ၣ်လၢသးကသ့အဂီၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်...
- (၅) ပှၤလၢအအိၣ်မူဒ်ပှၤအအံၤတယၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအံၤမ့ၢ်ပှၤဒ်လဲၣ်...
- (၆) တၢ်လၢပှၤဖိသ့ၣ်အံၤအအိၣ်တၢ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်တမံၤလဲၣ်...
- (၇) ဒ်သိးနမၤတၢ်ကကဲအဂီၢ်ဘၣ်အိၣ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်...

(၈) တာ်လၢပှၤဖိသၢ်အံၤအအိၣ်မ့ၣ်ဝဲလၢတာ်မနုၤတဖၣ်အလီၢ်လဲၣ်...

(၉) ဘၣ်မနုၤအယိလၢတဒိၣ်ထီၣ်ပှၤထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်..

(၁၀) ဘၣ်မနုၤအယိတာ်အိၣ်ဖျိၣ်အကျါတာ်စ့ၢ်ကီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လဲၣ်...

(၁၁) ဘၣ်မနုၤအယိပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတာ်တဖၣ်အံၤမၤတာ်မၤလၢအဒိၣ်အထီတသ့ဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်...

(၁၂) ဘၣ်မနုၤအယိအဘၣ်ဒီးသန့အသးလၢတာ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်...

တာ်မၤလီ (၂၃)

ကျဲလၢပဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၤထီၣ်န့ၣ်လဲၣ်

ဒ်သိးပှၤဖိသၢ်တၢၤကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးလၢလၢ်အံၤအသိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့,အတာ်အိၣ်တာ်အီ,အတာ်ဟူးတာ်ရဲ,ဒီးအတာ်အိၣ်ဘွံးအိၣ်သါဒီးဟံန့ၢ်တာ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်ဒ်န့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလံန့ၣ် ကဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်အိၣ်တာ်အီ

ဒ်ပှၤဖိသၢ်ဆံးတၢၤကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် အိၣ်ထံးကဘၣ်အီတာ်န့ၣ်ထံ,တာ်လၢမိၢ်အန့ၢ်ထံအံၤမ့ၢ်တာ်အဂ့ၤကတာ်လၢဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢသ့ၣ်လၢသးစ့ၢ်ကဝိး ကဘၣ်အီတာ်န့ၣ်ထံန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆ့ၣ်ဟ်ဖျါဝဲ **“မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး, ပာ်ကွံာ်ကယဲာ်တာ်အါတာ်သီ,ဒီးကယဲာ်တာ်လွဲတာ်လဲး,ဒီးတာ်လီတာ်ဝုၤ,ဒီးတာ်သ့ၣ်ကါသးကါ,ဒီးကယဲာ်တာ်စံးအာစံသီ,ဒီးသုမ့ၢ်လ့ၣ်ကွံာ်တုၤလၢပကစၢ်မ့ၢ်တာ်ဂ့ၤဒီး,ဒ်ဖိဆံးအိၣ်ဖျါၣ်သီအသိးန့ၣ်, ဆၢန့ၢ်တာ်န့ၢ်ထံနီၢ်စၢ်ဘၣ်ဃးဒီးသ့ၣ်ဒီးသး,ဒ်သိးသုကဒိၣ်ထီၣ်လၢအီတုၤလၢတာ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတက့ၢ်.”** (၁ပုးတရူး ၂:၁-၃). တာ်လၢပှၤဖိသၢ်ဆံးအံၤမ့ၢ်တအီတာ်န့ၢ်ထံဘၣ်ဒီးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်အသိးန့ၣ် ပှၤဖိဆံးလၢသ့ၣ်လၢသးအဂီၢ်စ့ၢ်ကိး (လံာ်စီဆ့ၣ်,ယုၤအလုာ်ကထါ)မ့ၢ်ဒ်တာ်န့ၢ်ထံလၢသ့ၣ်လၢသးအတာ်အီအံၤအယိ ပဘၣ်ဖးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤအိၣ်တနီၤနီၤဖိကန့ၣ်ထဲပှၤတဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ,အနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲတဖးဝဲဒ

၎်ဘ၎်, ပှ၎်န့၎်တကလု၎်အံ၎်ဒိ၎်ထီ၎်ဝဲတန့၎်တသ့ဘ၎်န့၎်လီ၎်. နမ့၎်တဖးဘ၎်ယှ၎်
အလု၎်အထါ လံ၎်စီဆံ၎်အံ၎်ဘ၎်ဒီး နကဒိ၎်ထီ၎်လ၎်သ့၎်လ၎်သးအဂီ၎်ကျဲလ၎်အညီတ
အိ၎်ဝဲဒ၎်နီတဘိဘ၎်န့၎်လီ၎်. အယိသတးဒီးနမ့၎်အဲ၎်ဒီးဒိ၎်ထီ၎်ပှ၎်ထီ၎်ဒီးနဘ၎်ဖး
ယှ၎်အကလု၎်ကထါ လံ၎်စီဆံ၎်န့၎်လီ၎်.

ပဘ၎်ထုကဖ၎်တ၎်

ခိဖှိလ၎်ပနီ၎်ကစ၎်အတ၎်စ့၎်တ၎်ဝါဒီးတ၎်စ့၎်ကျဲးစးအယိ ကဲထီ၎်က့၎်ယှ၎်အဖိ
တသ့ဘ၎်အသိးန့၎် မ့၎်လ၎်ပနီ၎်ကစ၎်အတ၎်စ့၎်ကျဲးစးတဖ၎်အဖိခိ၎်ကအိ၎်မု၎်ပှ၎်ခရ
်ဖိနီ၎်နီ၎်အတ၎်အိ၎်မု၎်တသ့ဝဲဒ၎်ဘ၎်န့၎်လီ၎်. တ၎်လ၎်ပှ၎်ခရ်ဖိအတ၎်အိ၎်မု၎်အံ၎်မ့၎်လ၎်
ယှ၎်အစိအကမိအယိဒီးပအိ၎်မု၎်သ့ဝဲဒ၎်န့၎်လီ၎်. ကစ၎်ခရ်စံးဝဲ **“အဂ့၎်ဒ်အံ၎်, မ့
တမ့၎်ဘ၎်လ၎်ယးဒီး, သုမ၎်တ၎်တသ့ဘ၎်နီတမံ၎်ဘ၎်.”** (ယိဟ၎် ၁၅:၅). အယိ
သတးဒီးဒ်သိးကဒိ၎်ထီ၎်လ၎်သ့၎်လ၎်သးအဂီ၎်လိ၎်ဘ၎်လ၎်ပဘ၎်ဃ့ဘါထုကဖ၎်တ၎်
န့၎်လီ၎်. တ၎်လ၎်ပဘ၎်ဃ့ဘါထုကဖ၎်တ၎်အံ၎်မ့၎်ဒ်သိးပဟ့၎်တ၎်အဂ္ဂလံ၎်ဒီးပဒီးသန့ထီ
၎်ပသးဒီးပဒုးအးလီ၎်ပသးလ၎်ကစ၎်ယှ၎်အအိ၎်လ၎်လ၎်ဆ့ဆ့န့၎်လီ၎်. ပဘ၎်ဆဲးကျိ
းလိ၎်ပသးဒီးယှ၎်ထီ၎်ဘိန့၎်လီ၎်.

တ၎်ရူလိ၎်မု၎်လိ၎်ပသး

ဒ်သိးပှ၎်ဖိသ၎်ကဒိ၎်ထီ၎်အဂီ၎်လိ၎်ဘ၎်ဝဲဒ၎် ကဘ၎်စ၎်လိ၎်ကွဲဝဲန့၎်လီ၎်.
ဒ်န့၎်အသိးပှ၎်လ၎်အစ့၎်က့၎်န့၎်က့၎်တဖ၎်ကဘ၎်ထံ၎်လိ၎်အသးဒီးပှ၎်အစ၎် ရူလိ၎်
မု၎်အသးအဂီ၎်လိ၎်ဘ၎်ဝဲဒ၎်န့၎်လီ၎်. ပမ့၎်ထံ၎်လိ၎်ပသးတစ၎်ဒီးတစ၎်ဒီး ပဘ၎်ဟ့
၎်စံးဟ့၎်ဘါလိ၎်ပသး, ပအု၎်ပသး, တ၎်စံးဘျးစံးထီ၎်ပတြ၎် တ၎်ဟ့၎်ခိဟ့၎်နီ၎်လိ၎်ပ
သးတစ၎်ဒီးတစ၎်အဖိခိ၎် မ့၎်ဝဲတ၎်ဒိ၎်ထီ၎်ပှ၎်ထီ၎်လ၎်သ့၎်လ၎်သးန့၎်လီ၎်. **“ဟးဆ့းပ
တ၎်အိ၎်ဖိ၎်ရိဖိ၎်, ဒ်ပှ၎်တနီ၎်နီ၎်အလု၎်အလ၎်အသိးန့၎်တဂ့၎် ပသဆ၎်ထီ၎်လိ၎်ပခံးဒီး
, ပထံ၎်အမု၎်တနံ၎်ဒီးဘျးထီ၎်ဒီး, မ်ပသဆ၎်ထီ၎်လိ၎်ပခံးဒီးအါထီ၎်တက့၎်”** (စ့တြ၎်
၁၀:၂၅)

တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါ

တၢ်လၢပျၢဖိသၣ်တၢ်ကၢဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်မံၣ်ဒီးအိၣ်ဘျးအိၣ်သါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိဆံးတဖၣ်အံၤမံၣ်ဒၣ်အါအါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢသျှၣ်လၢသးစ့ၢ်ကီးပဘၣ်ဟံန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ဟံန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးဒ်လဲၣ် တၢ်လၢတၢ်ဟံန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပတမၤတၢ်မၤဘၣ်. မ့ၢ်ပသနုပသးဆူပျၢအၤတၢ်ကၢန့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိလၢပဒီးသနုပသးဆူပျၢအိၣ်အိၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်ဘျးဝဲဒၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲဒၣ် **“ပျၢလၢတၢ်ဘျးအသး, ဒီးဝံတၢ်ယိးတၢ်ဃာဲလၢ်သ့ၣ်စၢ ဟဲဆူယအိၣ်တက့ၢ်. ဒီးယကဍးအိၣ်ဘျးသ့လီၤ.”** (မးသဲ ၁၁:၂၈). ပဝဲကိးၤဒီးအံၤပအိၣ်ဒီးတၢ်ဝံတၢ်ယိးကိးၤဒီးန့ၣ်လီၤ. နတၢ်ဝံတၢ်ယိးတဖၣ်အံၤ ကစၢ်ခရံၣ်အဲၣ်ဒီးဝံန့ၢ်တၢ်လၢနဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိအကါဒိၣ်လၢနဘၣ်ဒုးအးလီၤနတၢ်ဝံတၢ်ယိးတဖၣ်ဆူအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်ဝံတၢ်ယိးတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒ်ဒီးန့ၣ်ဒီး လၢသျှၣ်လၢသးန့ၣ်နကဒိၣ်ထီၣ်ပျၢထီၣ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်အိၣ်မုၢ်ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်တဘျးအံၤအပူၤအယိ ကအိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. အယိကစၢ်ခရံၣ်စံးဘၣ်ပျၢ **“လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤသ့ဘၣ်တၢ်ဖျိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပၢ်သ့သးနူတလ့ၢ်တက့ၢ်.ယမၤနၢၤလံဟီၣ်ခိၣ်လံ.”** (ယိဟၣ် ၁၆:၃၃).

မ့ၢ်လၢနဟံတၢ်အိၣ်ဘျးလၢခရံၣ်အပူၤအါအါဒီးလၢသျှၣ်လၢသးန့ၣ်နကဒိၣ်ထီၣ်ပျၢထီၣ်ဝဲအါအါန့ၣ်လီၤ. စံးကဒီးဝဲ **“မ့ၢ်မတၢ်တဂၤလၢသ့ကျါလၢအဘၣ်ယိၣ်တၢ်အယိဒီး, ထုးထီၣ်အယုၢ်အပျၢဒီးသ့တဂၤလဲၣ်.”** (မးသဲ ၆:၂၇). ဒိဖျိလၢနတၢ်ဆိကမိၣ်ကိၢ်စိတၢ်အယိကဲထီၣ်ဝဲလၢသျှၣ်လၢသးတၢ်တအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီး **“သနုနသးလၢပျၢ လၢနသးဒီးပျၢၣ်ညါတက့ၢ်. ဒီးသုတသနုနသးလၢ နတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးဒၣ်နဲတဂ့ၤ. သ့ၣ်ညါပျၢလၢနကျဲခဲလၢ်အပူၤတက့ၢ်.ဒီးအဝဲဒၣ်ကမၤလိၤနကျဲလီၤ. ကဲထီၣ်ပျၢလၢအကူၣ်တၢ်သ့ လၢနမဲၣ်ညါဒၣ်နဲအပူၤတဂ့ၤ. ပျၢပျၢ,ဒီးဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢတၢ်အါအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကကဲထီၣ်တၢ်အဆးလၢနဒုအဂီၢ်,ဒီးတၢ်န့ၣ်ကံၢ်လၢနယံအဂီၢ်လီၤ.”** (ကတိၤဒိ ၃:၅-၈).

လိပ်ဘဉ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ

ပုဖိသၣ်ကဒိၣ်ထီၣ်အစီၢ်လိပ်ဘဉ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချန့ၣ်လီၤ. အိၣ်တၢ်အါအါထဲလဲၣ်ဘဉ်ဆၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဘဉ်ဒီးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်တသ့ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢသ့ၣ်လၢသးစ့ၢ်ကိးလိပ်ဘဉ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဒုးကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်တဆူၣ်တချ့ဘဉ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လီၤ. ပုဖိက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တစၢ်တုၤမ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးကဲထီၣ်တၢ်တံၢ်တၢ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အစီၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. “**ဖဲယအိၣ်ဘျီၣ်ကလၢဒီး, ယယံလီၢ်လံၤဝဲလၢယကိးပသုထီၣ် သ့သ့တနံၤအယံလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, လၢမ့ၢ်ဆါဆဲးလၢမ့ၢ်န့ၣ်န့ၣ် နစုအိၣ်ဃၢလၢယလီၤလီၤ. ယတၢ်သံကစဲၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကိၢ်ခါ အတၢ်ဃုလီၤ.** (စံး ၃၂:၃-၄). ပုတစၢ်လၢအအိၣ်တဆူၣ်ဘဉ်တစၢ်အံၤ ပဘဉ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်ဒီး ဘဉ်ဟ့ၣ်အီၤကသံၣ်ဖိၣ်ဒီးပဘဉ်ကူစါယၢ်ဘျါအီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မၤဒ်န့ၣ်မးဒီးကအိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဒီးကဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢသ့ၣ်လၢသးကအိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အစီၢ် ပဘဉ်ဃုပျၢ်တၢ်လၢကစၢ်ယုၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. “**ယဘိးဘဉ်သ့ၣ်ညါနုၤလၢ ယတၢ်ဒီးဘး, ဒီးယတၢ်အၢန့ၣ်ယတပၣ်ဂူသ့ၣ်ဘဉ်. ယစံးယကတဲလီၤကျဲၤလီၤယတၢ်ကမၣ်လၢယုၤန့ၣ်,ဒီးနုၤပျၢ်ကွၢ်ယတၢ်ဒီးဘးလီၤ.”** (စံး ၃၂:၅). ပုကညီအတၢ်ဒဲးဘးမ့ၢ်တအိၣ်ဘဉ်ဒီးအတၢ်ဆါစ့ၢ်ကိးတအိၣ်ဘဉ်.အတၢ်ဆါမ့ၢ်တအိၣ်ဘဉ်ဒီးကအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဒီး,အိၣ်တ့ၢ်ဝဲဒၣ်ထဲလၢကဒိၣ်ထီၣ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လိပ်ဘဉ်ဝဲဒၣ်လၢပဘဉ်အိၣ်ခိးတၢ်ဆၢကတီၢ်

ပုဖိသၣ်ကဒိၣ်ထီၣ်အစီၢ်ဘဉ်အိၣ်ခိးတၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကွၢ်ထွဲအစုၤကတၢ်ဒီးဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်အစုၤထဲလဲၣ်ဘဉ်ဆၣ် ကဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တနံၤယီတနံၤယီတသ့ဝဲဒၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢသ့ၣ်လၢသးသန့က့ပဘဉ်အိၣ်ခိးတၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. “**အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, လၢအဆၢကတီၢ်ဖဲသုဂ့ၤကဲထီၣ်သရၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီး,ပုသိၣ်လိကဒီးသုလၢယုၤအကလုာ်ကထါမိၢ်ပုၤအခိၣ်ထံးန့ၣ်,အလီၢ်အိၣ်,ဒီးသုကဲပုၤအဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်ထံ,ဒီးတမ့ၢ်ဘဉ်တၢ်အိၣ်အသံးအကၢ်ဘဉ်.”** (ဇံၤတြဲၤ ၅:၁၂)ပကထံၣ်ဘဉ်လံာ်စီဆံၣ်တတီၤအံၤဟ်ပျါဝဲလၢ အဆၢကတီၢ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးကြးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးကဲသရၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အယံပုဖိက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်ပဘဉ်ခိးဝဲဒၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပှၢ်ထီၣ်

တၢ်ပှၢ်ထီၣ်အံၤကဲၤလၢတၢ်အဖီအသၢၣ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပနီၢ်ခိအတၢ်
 ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်အံၤဒုးအါထီၣ်အချံအသၢၣ်န့ၣ်လီၤ. သးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်အံၤ ဒုး
 အါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ကူၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီ
 ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ကူၣ်သ့လၢအအိၣ်ဒီးပှၢ်အံၤပဘၣ်သ့အံၤမးဒီးပန့ၣ်ဘၣ်သ့
 ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲပကဲလၢပှၢ်မၤလိတၢ်ဖိအကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်တအိၣ်ဒ်ဘၣ် ဘ
 ဉ်ဆၣ်ပဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပှၢ်ကွီဖိတၢ်အံၤ မ့ၢ်ကဲက့ၤဝဲလၢသရၣ်လံတဘျီ
 အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဒိၣ်ထီၣ်သီသီအခါန့ၣ်အဝဲဒ်
 ကၢကမၤတၢ်အယိအသကဲၣ်ပဝးကဖျါထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်သရၣ်တခီ
 တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်အက့ၣ်အဂီၢ်လၢအကဒုလီၤတၢ်တဖၣ်အံၤကဟဲဖျါထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ
 ၁. တုၤမ့ၢ်သရၣ်တၢ်အံၤမ့ၢ်က့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤကွီဒီးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်န့ၣ် ကက့ၤ
 လီၤကဒါက့ၤဝဲဒ်ဖိသၢၣ်တၢ်အသကဲၣ်ပဝးအသိးန့ၣ်လီၤ.

ပှၢ်တၢ်မၤဖိတဖၣ်န့ၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးခရံၣ်အခါန့ၣ် ကိးမုၢ်နံၤဒုးန့ၣ်လီၤကိးဒ်
 ဖိသးအသိးန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ စီယံၤဟၣ်ဒီးစီယံၤကိၣ်အဒီးပှၢ်ဝဲၣ် ခံၣ်စ့ၢ်
 ကိးဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ဟီခိၣ်အတၢ်လီၢ်တၢ်လၢအဂီၢ် လဲၤဝဲဆူကစၢ်ခရံၣ်အအိၣ် ဒီ
 ဃးယ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်တၢ်မၤဖိအၤတဖၣ်မ့ၢ်လၢဖိသၢၣ်သးအိၣ်အယိ အဝဲသ့ၣ်သးအတၢ်
 ဆိကမိၣ်ကမၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. (မးသဲ ၂၀:၂၀-၂၄). အပျီၣ်အဘီၣ်တဖၣ်အံၤ
 အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲဒ် မ့ၢ်မတၢ်တၢ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢမူခိၣ်အဘီအမုၢ်အပူၤတၢ်လဲၣ်န့
 ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်အသးအံၤမ့ၢ်လၢအပျီၣ်တဖၣ်အံၤကဲၤပှၢ်မၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်အကတီၢ်
 အယိန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်လီၤဖးဒီးကစၢ်ခရံၣ်ဝဲအလီၢ်ခံဒီး ခီဖျိ
 လၢအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်အိၣ်ဝဲဒ်လံအယိတၢ်ဒ်သိးဖိသၢၣ်အသးအတၢ်ဆိကမိၣ်အ
 တၢ်တဲတဖၣ်အံၤတထံၣ်ဘၣ်လၢဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကတီၢ်တၢ်ဒ်ပှၢ်သးပှၢ်တဖၣ်အသိးန့
 ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဒုးဒီးတပျီၣ်တၢ်နီတမံၤလၢဘၣ်ဒီးအိၣ်ကဲဆၢထၢၣ်ဝဲဒ်
 တဲၣ်တဲၣ်ဖျါဖျါခၢၣ်သန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်လၢသ့ၣ်လၢသးစ့ၢ်ကိး ဖဲပမၤလိသ့ပသးလၢပှၢ်အၤအခါအ
 တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ထီၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အခၢၣ်သန့ၣ်တအိၣ်ဝဲဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဲၣ်

ဒီးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးပဘဉ်ကဲပှါမလိတ်ဖိလီ. မှ်အဲဉ်ဒီးကဲထီဉ်ပှါဒိဉ်တုဉ်ခိဉ်ပှါဒီးပဘဉ်
ကဲထီဉ်သရဉ်န့ဉ်လီ. မှ်အဲဉ်ဒီးကဲပှါဒိဉ်တုဉ်ခိဉ်ပှါတခီ နဘဉ်မလိတ်ဒီးနဘဉ်ဟ့
ဉ်ခီဟ့ဉ်နီတါသိဉ်လိန့ဉ်လိတ်န့ဉ်လီ. ပှါတဂလအအိဉ်ပှါဒီးတါဒိဉ်တုဉ်ခိဉ်ပှါတ
ဂအံ၊ မတါကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်ဝဲ, မဘဉ်လီၤဘဉ်စးတါကီတါခဲ,ကဲထီဉ်တါတိစးမ
စးလှါပှါလှါအအိဉ်လါခိဉ်လါယုတဖဉ်အဂီၢ်ဒီး ယုအလှါအကပီကအိဉ်ဖျါထီဉ်ဝဲ
ဒီးကဲက့ပှါတဂလသ့ပဆုတီခိဉ်ရိဉ်မဲတါတဂန့ဉ်လီ.

တါမလိ (၂၃)အတါသံကွါတဖဉ်

- (၁) လါသ့ဉ်လါသးအဂီၢ်တါနီထံမှ်တါမန့လဲဉ်...
- (၂) မှ်တဖးဘဉ်ယုအလှါကထါလံာ်စီဆ့ဘဉ်ဒီးကဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်ကသ့စ့ၢ်ကီးဒါ.
- (၃) တါလါပယုဘါထုကဖဉ်တါအံမ့တါမန့တမံလဲဉ်...
- (၄) တါရုလိဉ်မှ်လိဉ်ပသးအံဘဉ်မန့အပိအကါဒိဉ်လဲဉ်...
- (၅) တါလါတါဟံနီတါအိဉ်ဘျံးစံးတါန့ဉ်မှ်တါမန့လဲဉ်...
- (၆) ပနီၢ်သးတအိဉ်ဆူဉ်ဘဉ်န့ဉ် ဟဲကဲထီဉ်အသးလါတါမန့အပိလဲဉ်...
- (၇) တါလါတါဒီးဘးအံဒ်သိးပနီၢ်သးအသ့တဒိဉ်ထီဉ်အဂီၢ်ဒုးကဲထီဉ်တါမန့လဲဉ်.
- (၈) ဒ်သိးပနီၢ်သးကဒိဉ်ထီဉ်ပှါထီဉ်အဂီၢ်လိဉ်ဘဉ်တါမန့လဲဉ်...
- (၉) မှ်လါပကဲပှါအပျဲၢ်အပိကဲထီဉ်ဘဉ်မန့လဲဉ်ဒီး..မှ်လါပကဲပှါသိဉ်လိန့ဉ်လိပှါ
အဂါအပိကဲထီဉ်ဘဉ်မန့လဲဉ်..
- (၁၀) တဲဖျါဘဉ်ပှါတဂလအအိဉ်တုဉ်ခိဉ်ပှါအက့ဉ်အဂီၢ်ဒီးအတါနီၤသါတဖဉ်တက့
ါ...

တါမလိ (၂၄)

ပှါဖျါက့ၤန့ဉ်က့ၤတါအဖုဉ်အဒါတဖဉ်

မိုးလပြုအဘျူးအဖိုင်အယိပတူဘၣ်ဆုတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလံၤန့ၣ်လီၤ. အိၣ်မူၤဒ်ပုၤခရံၣ်ဖိတၤအတၢ်အိၣ်မူလံၤ,ဘၣ်ဆၣ်ဒ်သိးကြးဒိၣ်ထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲဒ်အသိးတအိၣ်ဘၣ်မိုးလတၢ်နိးတၢ်ဘျူးအိၣ်အယိကြးလၢကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုဘၣ်ဆၣ်တအိၣ်ဝဲဘၣ်. ဒ်ကြးမၤဝဲဒ်အသိးမၤဝဲတန့ၣ်ဘၣ်,အါန့ၣ်အုၣ်န့ၣ်ဘၣ်ထွဲလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်တသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲလၢဘၣ်ဒီးအတၢ်အိၣ်မူအံၤမၤအသးဒ်ယုထီဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အခါဖဲန့ၣ်အဝဲဒ်တအဲၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်အသးဒီးပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အၤတဖၣ်ဘၣ်,တအဲၣ်ဒီးရူလိာ်အသးဘၣ်,တအဲၣ်ဒီးဖးယုအလုၤကထါ လံာ်စီဆံ့ဘၣ်, တယုဘၣ်ထုကဖၣ်တၢ်ဘၣ်,တဖဲထီၣ်ဆူသရိၣ်ဘၣ်,မ့ၢ်ထီၣ်သရိၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုတအိၣ်ဘၣ်,မၤဝဲဒ်အမၤဝဲတၢ်မံၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်စ့ၢ်လၢတၢ်ဟံၤဖျါအသိးတဖၣ်အံၤ လၢပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အကျါအအါဒီးအစ့ၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအကဲထီၣ်ဝဲအသးဒ်န့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်လၢပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲအဒုၣ်အဒါတဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်သနံးအါဒုးအါအယိန့ၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါအိၣ်ဝဲ သၢမံၤ

လၢပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အဒုၣ်အဒါအိၣ်ဝဲဒ်သၢကမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ (မုၢ်ကီၢ်လံၤ,ဟီၣ်ခိၣ်ချ့,လုၢ်လါ) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ဒါတဖၣ်အံၤ ပကဘၣ်တြိဆၢဒီးမၤန့ၣ်က့ၢ်အါဒ်လဲၣ်အစ့ၢ်န့ၣ် မ်ပမၤလိအီတက့ၢ်

မုၢ်ကီၢ်လံၤ

လၢပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ခဲလၢာ်အစီၢ် ဒုၣ်ဒါတၤမၤလိလၢအမ့ၢ်ဝဲမုၢ်ကီၢ်လံၤအစ့ၢ် ပကမၤလိသကိးအါန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၢ်လံၤအံၤ မၤဝဲကစၢ်ယုတန့ၤအယိ အဝဲက့ၢ်ဝဲတၢ်လၢကစၢ်ယုအဲၣ်ဝဲကတၢ် လၢအမ့ၢ်ပုၤကညီအံၤ ဒ်သိးကမၤဟးစီဝဲအစီၢ် အဆိကတၢ်လၢမုၢ်ကီၢ်လံၤမၤဟးစီဝဲဒ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ဒီးစီအဖၣ်ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤသံဝဲဒ်စီအဖၣ်ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကလီၤဖးဒီးယုအစီၢ် အဝဲမၤဟးစီဝဲအစ့ၢ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်အါန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကီၢ်လံၤအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်

မုဂ်ကီလိာ်အတၢ်ပညိၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ အတၢ်မၤမ့ၢ်ဝဲ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖၣ်ဒံးတတုၤဘၣ်ဝဲဆူ ကစၢ်ယုၤအအိၣ်အစီၢ် ဒီးကတူၢ်ဘၣ်တၢ်နယတၢ်ဖျိၣ်ယုၣ် ဒီးအိၣ် ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးအိၣ်လၢနိၣ်မ့ၣ်အူမပူၤ အစိစိအယၣ်ယၣ်အစီၢ်မ့ၢ်သိးကလုပစီဝဲအစီၢ်လိၤ. ပုၤကညီကဟးဖးလၢကစၢ်ယုၤဒံးယံာ်ဒံးအါထီၣ် အဝဲမၤဝဲဒံးသိးကယံာ်ဒီးကစၢ်ယုၤအစီၢ်န့ၣ်လိၤ. အဲၣ်ဒီးမၤဟးစိဝဲပုၤကညီတဖၣ်လိၤ. ကမၤဟးစိပုၤကညီန့ၣ်လိၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲ **“တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၢၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒံးသိးအကဟ့ၣ်တၢ်,ဒီးမၤသံတၢ်,ဒီးမၤဟးဂီၢ်တၢ်ဒီး,တဖၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်.”** (ယိၤဟၣ် ၁၀:၁၀). ဝဲအံၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤဟ့ၣ်တၢ်န့ၢ်အဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ မုဂ်ကီၣ်လံးန့ၣ်လိၤ. အဝဲတအဲၣ်ဒီးထံၣ်ကစၢ်ယုၤဒီး ပုၤကညီအိၣ်ဘူးလိာ်အသးဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပုၤကညီလၢအတတုၤဒံးဆူ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒံးသိးဒီးတနၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအစ့ၢ်အစီၢ် မၤဘၣ်မၤဘၢဝဲပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒီး အမဲၣ်ချံတ့ၣ်လိၤ. စိပီလူးပာ်ဖျါဝဲလၢ **“လၢအဝဲသ့ၣ်အပုၤဟီၣ်ခိၣ်အကစၢ်မၤခံးပုၤလၢ အတၢ်တနၢ်ဘၣ်အသး, ဒံးသိးခရံၣ်လၢအမ့ၢ်ယုၤအက့ၢ်အဂီၢ်တဂၤန့ၣ်အလၢကပီၤအတၢ်သးခုအကစီၣ်အတၢ်ကပီၤ,သုတကပီၤထီၣ်ဘၣ်အီၤတဂ့ၤလိၤ.”** (၂ကရံၣ်သူး ၄:၄).

ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးအစိအမိလၢ ကအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤအစီၢ်န့ၣ်လိၤ. (၁ကရံၣ်သူး ၁:၁၈)ပုၤမ့ၢ်နၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သးခုအကစီၣ်အစ့ၢ်ဒီး မ့ၢ်အကတုၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအစီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လိၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဒံးသိးပုၤသုတနၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ခရံၣ်အတၢ်သးခုကစီၣ်အစီၢ် ကးဘၢဝဲအနၢ်ဒီး အမဲၣ်ချံန့ၣ်လိၤ. ဒံးသိးပုၤခဲလၢအမဲၣ်ချံဒီးအနၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒံးသိးကခံးဝဲဒီး တနၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အစီၢ် တၢ်စုကဝဲလၢအသ့ဝဲတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်သးကွံဟီၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ် လၢတၢ်လီၢ်တၢ်လၢတဖၣ်အယိဒီး လီၤန့ၣ်ဝဲအသးဒံးသိး ကလူပိာ်ထွဲတၢ်မုၢ်တၢ်ပျီၣ်,တၢ်ကလုာ်ကလိၤအက့ၤဒီး တၢ်သးကွံစုဒီးလူပိာ်ထွဲဝဲစုအခံတဖၣ် ဒံးသိးကလူပိာ်ထွဲဝဲတၢ်ဘျၢၣ်တၢ်ဘါလၢအကမၣ်တဖၣ်အစီၢ် ဒံးသိးကသးမံဝဲဒၣ်လၢ မံၤခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအပူၤ ပာ်ဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကရူၢ်ဒီးအဒုတဖၣ် အါနၢ်ဒံးကဟံးဒိၣ်ဝဲကစၢ်ခရံၣ်ဒီးအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်စ့ၢ်ကီး. ထံကီၢ်အစ့ၢ်, ပုၤကလုာ်အစ့ၢ်,ပုၤကညီအတၢ်ဘၣ်ထွဲအတၢ်မၤ တၢ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့,တၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒံးသိးကလူပိာ်ထွဲဝဲအစီၢ် ဒီးမၤယံာ်ထီၣ်ဝဲလၢ ယုၤဒံးသိး ကအိၣ်ယံာ်ဒီးယုၤအစီၢ် ဒုးလဲၤဝဲလၢကျဲအစၢ်န့ၣ်လိၤ.

ပုလုအတစီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ထုၣ်ဖျးထီၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်အစုပူဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်စ့ၣ်ကျဲးစးမၤဝဲဒ်သိးအသုတကဲထီၣ်ပုတဂၤလၢအကအိၣ်မူဝဲဒ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးကျဲးအပူအကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်သုတအိၣ်တဂ့ၤဒီးစ့ၣ်ကျဲးစးမၤတံၢ်တၢ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပုအစုအစၢ်စ့ၣ်ကီး သုတသ့ၣ်ညါက့ၤယွၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီကျဲးတဂ့ၤအဂီၢ်မၤတံၢ်တၢ်ဝဲဒ်ကျဲးအါဘိဒီးအါမံၤအပူန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ထွဲတၢ်စ့ၣ်အံၤပကထံၣ်ဘၣ်သ့ၣ်လၢ စီယိၤဘးအတၢ်အိၣ်မူအဒိအတဲးတဖၣ်လၢမုၢ်ကီၤလံာ်လုပစီအီၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. စီယိၤဘးအံၤမ့ၢ်ကဲပုတဂၤလၢ အဝဲန့ၣ်ယွၤဒီးကဲထီၣ်က့ၤပုအတီအလိၤဒီးပဝ်ယွၤအကျဲးတဂၤ ဒ်သိးအကမၤဟးဂီၤဝဲဒ်အဂီၢ် ယုအခွဲလၢကစၢ်ယွၤအအိၣ်ဒီးသိးအကလုပစီအီၤန့ၣ်လီၤ. (ယိၤဘး ၁). တၢ်မၤဖိစီပုးတရူးဒီး ဒ်သိးကစၢ်ခရံၣ်အယုၣ်ပူဖျးအသးလၢတၢ်သံအပူန့ၣ်လီၤ. (မးသဲ ၁၆:၂၃). ကစၢ်ခရံၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒ်လဲၣ်ဒုၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အသိ လွံၢ်ဆံဝံၤ ဝဲအအိၣ်ဒီး နီၢ်ခိအတၢ်အဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်လုပစီအီၤ သၢဘျီန့ၣ်လီၤ. (မးသဲ ၄:၄) ဘၣ်ဆၣ်ဝဲအခါန့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ်ထီၣ်ဒါမုၢ်ကီၤလံာ်တန့ၢ်ဒီး မ့ၢ်တမၤန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီးအဝဲကလီၤပံးလၢမုၢ်ကီၤလံာ်အဖီလၢအယိ အဝဲကအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုတမ့ၢ်လၢကန့ၢ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကီၤလံာ်အပုတဖၣ်

ဒ်ပုအစုၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤအဖီအသိး ပုလုအတစုၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်စ့ၣ်ကီး မ့ၢ်ဝဲမုၢ်ကီၤလံာ် အဖီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံးဘၣ် ပုယုဒ်ဖိတဖၣ်လၢ **“သုဝဲသ့ၣ်အံၤ သုဘၣ်ပးဒီးသုပၢ်မုၢ်ကီၤလံာ်,ဒီးဖဲဒ်သုပၢ်အသးန့ၣ်,တၢ်မိၣ်မၤသုသးလီၤ.”** (ယိၤဟၣ် ၈:၄၄). တၢ်မၤဖိစီယိၣ်ဟၣ်စ့ၣ်ကီး ဟ်ဖျါဝဲလၢ **“ပသ့ၣ်ညါလၢပဘၣ်ပးဒီးယွၤ, ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢဂ်မံလီၤဝဲလၢတၢ်အတၢ်သီတဂၤန့ၣ်အပူလီၤ.”** (၁ယိၤဟၣ် ၅:၁၉). အယိသတးဒီးပုလုအစုၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိတဖၣ်အရူလိာ်အသးဒီး ပုအအံၤတယၣ်ဖိတဖၣ် တဘျီလၢလၢ ကဘၣ်မ့ၢ်ပုသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးလၢ ယွၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအကျဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စီပီလူးစံးကဒီးဝဲ **“ဒ်သိးသုတယိးနီၣ်ယိးဘိဖုၣ်ထံၣ်ဖုၣ်ထီၣ်ဒီးပုလုအတစုၢ်တန့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ.အဂ့ၢ်ဒိအံၤ,တၢ်တီတၢ်လီၤန့ၣ်,ဘၣ်ပးဒီးတၢ်တတီတလီၤဘၣ်ဒ်လဲၣ်,ဒီးတၢ်ကပီၤရူလိာ်အသးဒီးတၢ်ခဲးဒ်လဲၣ်.”** (၂ကရံၣ်သူး ၆:၁၄). ပမ့ၢ်

တပလီသျှင်ပလီအသးဘၣ်ထွဲအတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ဒီးပမ့ၢ်ရူလိာ်အသးဒီးပုလုအ တစူၢ်တနၢ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီး ကထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်ကီၢ်အါမံၤဒီး တၢ်ဘၣ်ယးလၢသျှ ဉ်လၢသးတခီအဂံၢ်အဘါကစ့ၤလီၤဝဲဒီး လၢကစၢ်ယုၤအအိၣ်တကယ အဂံၢ်အဘါက စ့ၤလီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

မုၢ်ကီၢ်လံာ်မ့ၢ်ပုလုအအိၣ်ဒီးဒုးတၢ်ဒီး ထီဒါကစၢ်ယုၤဒ်ကစၢ်ယုၤမၤတၢ်အ သိး အဲၣ်ဒီးမၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်ကစၢ်ယုၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်အသိး မုၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်အိ ဉ်ဖျိၣ်စ့ၢ်ကီးအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢအခိၣ်ထံးန့ၣ် ဖဲအသ့အဝဲဒုးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဒီး စ့ၢ် ကျဲးစးမၤဟးဂီၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ဝဲစီပိလူးဒီး မၤဟးဂီၢ်ဝဲယုၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်စ့ၢ် ကီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် တဟးဂီၢ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် အဂံၢ်ဒံးယံာ်ထီၣ်ဆုၣ်ထီၣ်အယိ မုၢ်ကီၢ်လံာ်လဲလိာ်ဝဲအတၢ်မၤအစ့ၢ်အဝီအထူသန့ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အလဲလိာ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်...အဝဲတဒုးတၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢာ်ဘၣ်. အ ဝဲအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဟဲန့ၣ်ဝဲလၢပုတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိကျါ ဒီးအမၤတၢ်တဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤပုတၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိတဖၣ် အသ့တအိၣ်မူလၢ ယုၤအကလုာ်ကထါအကျဲအပူၤအဂီၢ် အကျဲကကမၢ်အဂီၢ်သိၣ်လိဝဲဒၣ်ဒီး အဝဲဒၣ် ကွဲန့ၢ်လွဲန့ၢ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကူၣ်သ့တဖၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်အိၣ်မူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤ ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢအချၢဒီးပထံၣ်ဘၣ်လၢလီၤဂၢ် ဒီးယုၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်အအိၣ်ပူၤတခီ မ့ၢ်ဝဲမုၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပသ့ၣ်ညါအီၤသ့လၢမုၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒ်လဲၣ်

မ့ၢ်မုၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဧါ..တမ့ၢ်ဘၣ်ဧါ ပသ့ၣ်ညါအီၤကသ့ဒ်လဲၣ်.. ပု လၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တကတိၤဝဲ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအစ့ၢ်အကျိၤဘၣ်. ပုလုအကတိၤဝဲစ့ ၢ်ကီး သးဟ့ဝဲဒီးတြီဝဲအယိ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒံးန့ၣ်တကလုာ်အံၤမ့ၢ်မုၢ်ကီၢ်လံာ်အတၢ်အိၣ် ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒံးသိးအံၤတဖၣ် တဟ်လံာ်စီဆ့(ယုၤကလုာ်ကထါ)ဖဲအမ့ၢ် တၢ်အခိၣ်ထံးဒီးအကါဒိၣ်ဝဲအလီၢ်ဘၣ်. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၢ်တဖ ဉ် ပုကညီအတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ဟ်ဝဲလၢတၢ်မဲၣ်ညါဒီး စံးကတိၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ

ကမကစာယုအတတ်ဘဉ်အသးအစီအလီနန မဲပကညီအတတ်အိဉ်မူအစွာအတတ်ဘဉ်ထွဲ. ပုတဝဲစွာဝီ.တတ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့.ထံစွာကီစွာ.ပုကလုာစွာဝီသ့တဖဉ်ဟဲလတတ်မဲညါနနလီ. မတတ်လသ့ဉ်လသးအစီတမုာဘဉ်. မုာလနီခိအတတ်မုာတတ်ခူဉ်တတ်သ့ဉ်ဖုံသးညီတဖဉ်အစီမဲဝဲဒီး ဟဲလတတ်မဲညါနနလီ. ပုလအစံးကတိဝဲယုကလုာကထါတတ်မုာတတ်တိတခိ အဝဲသ့ဉ်သးဟ့ဝဲဒဉ်နနလီ. တတ်အိဉ်ဖျိဉ်ဒ်အံတဖဉ် အတတ်ဟဲဖျါထီဉ်အိဉ်ဝဲဘဉ်ဆဉ် ကစာယုတတူာလိာအီဘဉ်နနလီ.

မုာကီလံာအလံာစီဆုံကီ

မုာကီလံာအိဉ်ဒီးအတတ်အိဉ်ဖျိဉ်တကးဘဉ် အိဉ်စွာကီဝဲဒီး အလံာစီဆုံကီစွာကီနနလီ. ဒီးလံာစီဆုံကီဒ်အံတဖဉ်နန သိဉ်လိာဝဲလတ ကနလံာစီဆုံအါနနဒ်းတနဘဉ်လံာစီဆုံအစီနနလီ. လကသိဉ်လိလံာစီဆုံအလီ သိဉ်လိဝဲလတ ဆိကမိဉ်အစွာအကျါတဖဉ်နနလီ. လံာစီဆုံကီဒ်နနအသိးတဖဉ် လနကထီဉ်အစီ စွာနနဒ်းနတထီဉ်အီအစီနနလီ. ဘဉ်မနုအယိလဲဉ် မုာတတ်လအဒုးလီမာကွံာတတ်တူာတတ်နတဖဉ်ဒီး လနကအိဉ်ဘူးဒီးယုအစီအလီနန မုာလနယံအါထီဉ်လကစာယုအယိနနလီ.

မုာကီလံာအစုကဝဲတဖဉ်

မုာကီလံာအစုကဝဲအခိဉ်ထံးလအဒိဉ်ကတူာမုာဝဲတတ်လံဉ်တတ်လီဒီးတတ်ကဘျးကဘျဉ်အတတ်မတဖဉ်နနလီ.လအစုကဝဲအဝဲနနအယိ မဟးစီကွံာဝဲပုမဲလကအမိာလအမုာဝဲ နီအံဉ်အုနနလီ. မုာကီလံာတမာဝဲ နီအံဉ်အုအိဉ်သ့ဉ်လအသ့ဉ်ညါဝဲတတ်စွာဒီးတတ်အတထံးအသ့ဘဉ်. မုာအမဲဝဲဒ်သိး ကအဲဉ်ဒီးအိဉ်ဝဲအစီ လီနနဝဲတတ်လီ. နီအံဉ်အုဘဉ်မနုအယိ တတ်လီနနအီလဲဉ်. အဝဲမုာပုလအတနနဝဲ ကစာယုအကလုာကထါအယိနနလီ.

မုာကီလံာလီနနဝဲပုမဲလကတကးဒ်းဘဉ် လီနနဝဲကစာခရံဉ်စွာကီလီ. မုာကီလံာလီနနကစာခရံဉ်လတ တတ်အိဉ်မုာစွာ.ဟီဉ်ခိဉ်အဘိအမုာမုာစွာဒ်သိး အကဒုးနနဝဲ အစိအကမီတဖဉ်မုာစွာ အဝဲလုပစိတတ်နနလီ. (မးသဲ ၄:၁-၁၁)ကစာခရံဉ်မနု

ကွိုင်မုန်ကီလိင်အတ်လုပစီတဖန်လၢ ယွၤအလုာ်ကထီန့ၣ်လီၤ. ဇံန့ၣ်အသိး ပှၤလၢ အစုာ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတတ်တဖန်န့ၣ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢကဆူးကါဝဲကစၢ်ယွၤအကလုာ်ကထီ တဖန် လီၤတံၢ်လီၤဆဲးတုၤလီၤတီၤလီၤအစီၢ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

စုကဝဲလၢကမၤန့ၣ်မုန်ကီလိင်အဂီၢ်

မုန်ကီလိင်တမ့ၢ်ပှၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အ ယိ လၢတၢ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်အစုကဝဲတဖန်န့ၣ် နဒုးအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်. စီပီလူးစံးဝဲဒၣ် “**ယဒီပုၢ်သ့ၣ်ဝဲၣ်သ့ၣ်ဒါ အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချုလထကစၢ်အပူၤ ဒီးလၢအဝဲဒၣ်အစိအကမီၤ အဂံၢ်အဘါအပူၤတက့ၢ်. သိးထီၣ်ယွၤအစုကဝဲခဲလၢၢ် ဇံသိးသုၣ်တြီမုန်ကီလိင်အတၢ် လီၤတၢ်ဝဲသ့န့ၣ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်အံၤ, တမ့ၢ်ဘၣ်ပကနိဒီးတၢ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်ညၣ် ဘၣ်,မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ် ဒီးတၢ်အစိအကမီၤ ဒီးအအံၤတယၣ်အတၢ်ခံအကစၢ်, တၢ်နါ အိၣ်လၢမူခိၣ်အလီၢ်တဖန်လီၤ.”** (အုးဖုးစူး ၆:၁၀-၁၂). မ့ၢ်ဒံသိးဒီး မုန်ကီလိင် အံၤ ပဒုးအိၣ်လၢ တၢ်စုကဝဲဘၣ်ပးဒီး တၢ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်အစုကဝဲတဖန် တန့ၢ်ဝဲ အစုာ်န့ၣ် ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်လၢ မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်ကျဲအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ယုတၢ်ဖိး,တၢ်ဒိကန့ၣ်,တၢ်စုာ်ကျဲးစး,သုနီၢ်ခိတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ,တၢ်ယုကျိၤစုတဖန်,ဒီး ဖီၣ်ခိၣ်တၢ်ကူၣ်သ့တဖန်စုဝဲဘၣ်ဆၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်တဖန်အံၤ ကမၤန့ၣ်မုန်ကီလိင်တ န့ၢ်တသ့ဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အယိ ကစၢ်ယွၤကတဲာ်ကတီၤဝဲတၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖန် လၢပ ဆူးကါအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

စုကဝဲတဖန်လၢယွၤကတဲာ်ကတီၤပာ်ဝဲတဖန်

တၢ်စုကဝဲတဖန်လၢကစၢ်ယွၤကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်ဝဲလၢ အဖိမုန်ဖိခွါသ့ၣ်တဖန် အစီၢ် ဇံလၢအဖိလၢအံၤအသိး ဒုးသိးထီၣ်ဝဲ ယွၤအစုကဝဲဒံသိးဒီး ပကဆူးကါအိၣ် အစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကံာ်တူၣ်သုယီၢ်ဒုးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ (ယီၢ်တကိး)(အုးဖုးစူး ၆:၁၃)

တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်အမ့ၢ်ဝဲယီၢ်တကိၢ်တၢ်ကံၢ်တူၢ်ယီၢ်တကိၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤ
ပံးထီၣ်ပယီၢ်ဒုန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အုန့ၣ်လၢယီၢ်တကိၢ်အဖီခိၣ်ပၢ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဘျးထီၣ်
အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဝဲလီၤ. လၢပှၤသးဖိတဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်စုကဝဲတခါလၢအလိၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ. န့ၣ်အသိးလၢပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလၢပဘၣ်အိၣ်
ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးပှၤဘၣ်န့ၣ်ပကတူၢ်ဘၣ်မုၢ်ကီၤလံာ်အ
တၢ်မၤန့ၢ်ပှၤညီကဖၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ. အယိလိၣ်ဘၣ်လၢနကဘၣ်န့ၢ်ပၢ်ယုၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်
တီၢ်အကျဲတဖၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. (၂တံၤ ၂:၁၅)(၂ယိၤဟၣ် ၁:၂-၃)(၃ယိၤဟၣ်
၁:၃-၄).

သိးထီၣ်တၢ်တီၢ်လိၤအသးသး(ဒီသးဒါသးနါပှၤ)(အ့ဖးစူး ၆:၁၄)

သးသိးမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒီသးအဂီၢ်ဒ်သိးဒုၣ်ဒါမ့ၢ်ကျိမ့ၢ်စ့ၢ်မ့ၢ်ဆဲးတၢ်ဒေမ့ၢ်စ့ၢ်ကဒီသ
အဝဲဒုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပသအိၣ်လၢအမဲၣ်ညါအံၤမ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ဒါအတၢ်ပညိၣ်လၢအကါဒိၣ်
ကတၢ်တတီၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်တဒီသးပသးနါပှၤလၢသးသိးဘၣ်ဒီးလၢဒုၣ်ဒါအဂီၢ်တၢ်
လီၢ်လၢအစ့ၢ်တခါန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အသိးပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်ကစၢ်ယုၤဟ့ၣ်သါအီ
ၤလၢတၢ်တီၢ်လိၤလၢအဂီၢ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လိၣ်ဒုၣ်လၢပကတူၢ်လိၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်
န့ၣ်လီၤ. (ရိမုၤ ၄:၅) . မ့ၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အယိကဲထီၣ်ပှၤတီပှၤလိၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်အိၣ်
မူဒ်တၢ်တီၢ်လိၤအသိးန့ၣ်လီၤ. (၁ယိၤ ၃:၇). တုၤမ့ၢ်နမ့ၢ်အိၣ်မူဒ်ယုၤအတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်
တီၢ်လိၤအသိးန့ၣ်ဒီးမုၢ်ကီၤလံာ်ဒီးအပှၤတဖၣ်အံၤကယုၤတၢ်ကမၣ်အါမံၤဘၣ်ဆၣ်
တထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ကမၤန့ၢ်ပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်တသ့ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖျိၣ်သုခိၣ်ဒီးတၢ်သးခုအကစီၣ်ဘၣ်ပးဒီးတၢ်ယူတၢ်ဖိး (အ့ဖးစူး ၆:၁၅)

ဖဲလၢပကထွးထီၣ်ပးဝဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ခိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်မးလီၤ.
ခိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးလၢပဒုးဒုၣ်ဒါအဂီၢ်တန့ၢ်ဝဲဘၣ်. တၢ်လၢအအဲၣ်ဒီးစံးဝဲမ့ၢ်
ဒီးသိးပကတဲတၢ်သးခုအကစီၣ်အဂီၢ်ပကဘၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအအိၣ်ကတဲၣ်ကတီၢ်ပသး
ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ဖဲပတုၤတၢ်လီၢ်,ဖဲပအိၣ်တၢ်လီၢ်ပတဲတၢ်သးခုအကစီၣ်ကဘၣ်န့ၢ်ဝဲလီ
ၤ. ဒ်သိးပစံၣ်တဲးတဲးလီၤတၢ်သးခုအကစီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဖၣ်လၢကတဲတၢ်သးခု
အကစီၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တကတဲၣ်ကတီၢ်အသးဘၣ်ဒီးလၢဒုၣ်ဒါအမဲၣ်ညါကလီၤပံးဝဲဒုၣ်
န့ၣ်လီၤ.

ဟံထီၣ်တၢ်နၢ်ကတီၤတက့ၢ် (အုဖးစူး ဂး၁၆)

ဒ်သိးသုမၤလီၤပံာ်မုၢ်ကီၤလံာ်အပျၢ်မ့ၢ်အူခဲလၢာ်ကသ့ ဒီးဟံထီၣ်တၢ်နၢ်ကတီၤတက့ၢ်. တၢ်လၢကတီၤအံၤမ့ၢ်ဝဲနးဒီးဘီခဲလၢာ်အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ဒီသအါအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးဒုၣ်ဒါလၢအမ့ၢ်ဝဲ မုၢ်ကီၤလံာ်အဖိတဖၣ် အပျၢ်မ့ၢ်အူလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကွၢ်အံၣ်ကွၢ်ဆံး တၢ်ဒုၣ်ဒုၣ်စံအါ တၢ်ပာ်တၢ်ကမၣ်တဖၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်လၢပအိၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်နၢ်ကစၢ်ယွၤအယီၤ ပမၤန့ၢ်တၢ်တဖၣ်အံၤသ့ဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပှၤတၢ်လၢမ့ၢ်တအိၣ်ဝဲဘၣ်ဒီးတၢ်နၢ်နီၣ်နီၣ်အံၤဘၣ်ဒီး တုၤပှၤမ့ၢ်စံအါစံသီဒီးထံၣ်အါထံၣ်သီတဖၣ်အယီၤတူၢ်ဝဲတန့ၢ်တကဲဘၣ်ဒီးတၢ်လၢတကြးမၤဝဲတဖၣ်ကမၤဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၢ်အသးသပီၣ်လီၤဒီးမၤဝဲတမုၢ်မၤတကဲတၢ်နီၣ်တမံၤလၢာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကဲထီၣ်ဒ်န့ၢ်ဒီးပဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢပှၤအဝဲန့ၣ်အလးတၢ်ဒုးလံန့ၣ်လီၤ.

ကုၢ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်အခိၣ်ကုၢ်သုး(အုဖးစူး ဂး၁၇)

တၢ်လၢခိၣ်ကုၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢပခိၣ်အဂီၢ်အယီၤ အကါဒိၣ်ဝဲလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကစၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်သါပှၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒ်မ့ၢ်အစ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်မ့ၢ်စ့ၢ် ပဒုးမုၢ်ကီၤလံာ်တန့ၢ်ဝဲဘၣ်. တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်လၢအစံးဝဲအံၤန့ၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ကိးမုၢ်နံၤဒဲး လၢပတၢ်အိၣ်မုၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒီး အတၢ်မၤစၢ်ဒီးအတၢ်ဒီသအလးပှၤန့ၣ်လီၤ.

သးအနးလၢအမ့ၢ်ယွၤအကလုၢ်အကထါ (အုဖးစူး ဂး၁၇)

တၢ်စုကဝဲလၢ ပပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်လံဝဲတတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်စုကဝဲတဖၣ်လၢအဒီသအဒုၣ်ဒါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် ခိဖျိလၢတၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပဒုးဒုၣ်ဒါတန့ၢ်ဘၣ်. အယီၤဒုၣ်ဒါတမ့ၢ်လၢအပျံၤဝဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်. မ့ၢ်ဒ်သိးဒီး ပကဒုးဒုၣ်ဒါဒီးတြီဆၢက့ၢ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ် ပကဘၣ်ဆူးကါ သးစီဆံ့အနးလၢအမ့ၢ်ယွၤအကလုၢ်အကထါန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ်ဒီးအပှၤတဖၣ်န့ၣ် လၢပှၤကညီအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဒီးကတီၤတၢ်သ့တဖၣ်အယီၤ မုၢ်ကီၤလံာ်တပာ်လၢတၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ်. မုၢ်ကီၤလံာ်ပျံၤဒုၣ်တၢ်ထဲလၢ ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်အကထါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. “အစ့ၢ်ဒ်အ့ၤ, ယွၤအကလုၢ်အကထါန့ၣ် မၤတၢ်သ့ဒီးအကန့ၣ်အုၣ်တၢ်စ့ၢ်န့ၣ်နးတဘျီလၢအက

နှင့်ခံဒီလိာ်န့ၣ်လီၤ။”(ဇူတြဲၤ၎း၁၂)။ ကစၢ်ခရံၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်လဲၣ်အမၤန့ၢ်မ့ၣ်ကီၤလံာ်ခီဖျိလၢယုၤအလုာ်ကထိတဖၣ်အယီၣ်န့ၣ်လီၤ။(မးသဲ ၄း၁-၁၁)။ မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယီၣ် ပကဘၣ်တၢ်နီၢ်ဒီး ရူးအီၤတုၤအန့ၢ်အစီၢ်လီၤ။ ဒီးပဘၣ်န့ၢ်ပာ်အခီပညီဝံၤ ပဘၣ်ဆူးကါအီၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤလိ (၂၄) အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

- (၁) လၢပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဒုၣ်အဒါအိၣ်ပွဲၤမံၤလဲၣ်ဒီးပာ်ဖျါဘၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်...
- (၂) မ့ၣ်ကီၤလံာ်အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မနုၤလဲၣ်...
- (၃) တၢ်လၢမ့ၣ်ကီၤလံာ်အံၤ အမၤဝဲတၢ်မနုၤတဖၣ်လၢ ပုၤတဖၣ်လၢတဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဒ်တၢ်အုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤတဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်...
- (၄) ဒ်သိးပုၤကညီခဲလၢာ် သုတတုၤဆူတၢ်အုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤအစီၢ် မ့ၣ်ကီၤလံာ်သုဝဲတၢ်စုကဝဲမနုၤတဖၣ်လဲၣ်ဒီး ပာ်ဖျါဘၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်....
- (၅) ဘၣ်မနုၤအယီၣ် မ့ၣ်ကီၤလံာ်လုပစီပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်...
- (၆) မ့ၣ်ကီၤလံာ်အပုၤတဖၣ် မ့ၢ်မတၤလဲၣ်...
- (၇) မ့ၣ်ကီၤလံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိတဖၣ် ပသ့ၣ်ညါအီၤသ့ဒ်လဲၣ်...
- (၈) မ့ၣ်ကီၤလံာ်အလံာ်စီဆံ့ကွီတဖၣ် သိၣ်လိဝဲတၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်...
- (၉) မ့ၣ်ကီၤလံာ်အစုကဝဲမ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်...
- (၁၀) ဘၣ်မနုၤအယီၣ်ပဒုးမ့ၣ်ကီၤလံာ်လၢ တၢ်သွံၣ်တၢ်ညါအစုကဝဲတဖၣ်တန့ၢ်ဝဲလဲၣ်...
- (၁၁) ကစၢ်ခရံၣ်မၤန့ၢ်မ့ၣ်ကီၤလံာ် လၢတၢ်မနုၤတမံၤအယီၣ်န့ၣ်လဲၣ်...
- (၁၂) စုကဝဲလၢကစၢ်ယုၤကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်ပုၤတဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်အီၤတက့ၢ်...

